A blue rectangular box containing the text 'Q2' in white, centered on a red background with a subtle geometric pattern.

Q2

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים חצי שנתיים

ליום 30 ביוני 2015

4	דוח הדירקטוריון
4	תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק
4	פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה
5	נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים
7	מידע צופה פני עתיד
7	השקעות בהון הבנק ועסקות במניותיו
8	דיבידנדים
10	דירוג הבנק
10	סקירה כלכלית ופיננסית
13	מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים
19	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
20	רווח ורווחיות
28	הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק
42	תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות
42	מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות
45	מגזר משקי הבית
55	מגזר הבנקאות הפרטית
62	מגזר עסקים קטנים
70	המגזר המסחרי
75	המגזר העסקי
82	מגזר ניהול פיננסי
84	אחרים והתאמות
84	פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים
94	חברות מוחזקות עיקריות
95	פעילות קבוצת הבנק בחו"ל
103	מידע כללי ונושאים נוספים
103	מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק
105	יעדים ואסטרטגיה עסקית
107	ניהול הסיכונים
138	הלימות הון, נזילות ומינוף
146	גילוי על המבקר הפנימי
146	פועלים בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה
148	קיימות ואחריות חברתית
149	הליכים משפטיים
151	עניינים אחרים
152	בקורות ונהלים
153	סקירת הנהלה
153	תוספת 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית
164	תוספת 2 - חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
172	תוספת 3 - סיכון אשראי לפי ענפי משק
178	תוספת 4 - חשיפות למדינות זרות
183	הצהרת המנכ"ל
184	הצהרת הממונה על החטיבה הפיננסית
185	הצהרת החשבונאי הראשי
186	דוחות כספיים
186	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
187	תמצית מאזן מאוחד
188	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
189	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
190	תמצית דוח על השינויים בהון
195	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
197	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 19 באוגוסט 2015, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים הבלתי מבוקרים, של בנק הפועלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו, לתקופה ינואר-יוני 2015.

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתקופת הדוח:

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי קבוצת הבנק

פעילות קבוצת הבנק ותיאור התפתחות עסקיה

התפתחות עסקי קבוצת הבנק

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1,694 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,508 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-11.0% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-10.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1.28 ש"ח, בהשוואה ל-1.14 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי של קבוצת הבנק המיוחס לבעלי מניות הבנק הסתכם ברבעון השני של שנת 2015 בכ-886 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-782 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק ברבעון השני של שנת 2015 הסתכמה ב-11.6% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-11.1% ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב הסתכם ברבעון השני של שנת 2015 ב-0.67 ש"ח, בהשוואה ל-0.59 ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

סך נכסי קבוצת הבנק ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-416.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-408.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, עלייה בשיעור של 2.1%.

סך האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-270.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-264.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, עלייה בשיעור של 2.6%.

סך פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-304.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-297.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של 2.4%.

יחס ההון הכולל לפי באזל 3 ליום 30 ביוני 2015 הסתכם לשיעור של 14.16%, בהשוואה לשיעור של 14.60% בסוף שנת 2014.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 30 ביוני 2015 הסתכם לשיעור של 9.42%, בהשוואה לשיעור של 9.29% בסוף שנת 2014.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	30.06.2015	
במיליוני ש"ח					
רווח ורווחיות					
2,322	2,160	2,146	2,172	2,472	רווח מימוני, נטו**
1,297	1,304	1,438	1,383	1,344	עמלות והכנסות אחרות
3,619	3,464	3,584	3,555	3,816	סך ההכנסות
(3)	80	363	60	213	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
*2,254	*2,245	*2,485	2,188	2,108	הוצאות תפעוליות ואחרות
*782	*718	*487	808	886	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	30.06.2015	
31.12.2014	30.06.2014	30.06.2015	
במיליוני ש"ח			
8,684	4,378	4,644	רווח מימוני, נטו**
5,338	2,596	2,727	עמלות והכנסות אחרות
14,022	6,974	7,371	סך ההכנסות
425	(18)	273	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
*9,183	*4,453	4,296	הוצאות תפעוליות ואחרות
*2,713	*1,508	1,694	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ליום					
30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	30.06.2015	
במיליוני ש"ח					
חאזן - סעיפים עיקריים					
*370,399	*394,234	*408,033	426,426	416,614	סך-כל המאזן
252,066	257,826	263,980	268,921	270,817	אשראי לציבור, נטו
63,800	57,190	58,778	54,328	56,232	ניירות-ערך
268,935	281,760	297,230	307,895	304,382	פיקדונות הציבור
30,533	34,073	33,671	34,808	34,829	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*29,907	*30,696	*30,966	31,845	32,260	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
13,483	13,362	12,721	12,349	10,750	סך סיכון אשראי בעייתי, נטו
6,038	5,719	5,389	5,702	5,268	מזה - חובות פגומים מאזניים, נטו

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** רווח מימוני, נטו כולל הכנסות ריבית, נטו והכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

נתונים עיקריים בקבוצת בנק הפועלים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.06.2014	30.09.2014	31.12.2014	31.03.2015	30.06.2015	
					יחסים פיננסיים עיקריים
93.7%	91.5%	88.8%	87.3%	89.0%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור
84.2%	81.6%	79.8%	78.5%	79.8%	אשראי לציבור, נטו לפיקדונות הציבור כולל אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
*8.1%	*7.8%	*7.6%	7.5%	7.7%	יחס הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לסך המאזן
*9.5%	*9.3%	9.3%	9.4%	9.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
*14.9%	*14.6%	14.6%	14.2%	14.2%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון ⁽⁶⁾
-	-	-	-	88.0%	יחס כיסוי נזילות** ⁽⁶⁾
-	-	-	-	7.1%	יחס מינוף** ⁽⁶⁾
***2.4%	***2.3%	***2.2%	2.0%	2.2%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽²⁾⁽¹⁾
*60.8%	*63.3%	*56.0%	61.5%	55.2%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽³⁾
*3.9%	*3.7%	3.7%	3.5%	3.7%	סך הכנסות לנכסים ⁽⁴⁾
*2.4%	*2.4%	2.5%	2.2%	2.0%	סך הוצאות לנכסים ⁽⁵⁾
0.0%	0.1%	0.5%	0.1%	0.3%	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
*11.1%	*9.8%	*6.4%	10.7%	11.6%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
0.59	*0.54	*0.37	0.61	0.67	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיס

לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	30.06.2015	
31.12.2014	30.06.2014		
***2.3%	***2.3%	2.1%	מרווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽²⁾⁽¹⁾
*61.3%	*63.1%	58.3%	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות ⁽³⁾
3.7%	*3.8%	3.6%	סך הכנסות לנכסים ⁽⁴⁾
2.4%	*2.4%	2.1%	סך הוצאות לנכסים ⁽⁵⁾
0.2%	0.0%	0.2%	שיעור ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
*9.1%	*10.6%	11.0%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון ⁽¹⁾
*2.05	*1.14	1.28	רווח נקי למניה בש"ח המיוחס לבעלי מניות הבנק - בסיס

- * יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב.1. בתמצית הדוחות הכספיים.
- ** יישום לראשונה החל מיום 1 באפריל 2015.
- *** הוצג מחדש.
- (1) מחושב על בסיס שנתי.
- (2) רווח מימוני מפעילות שוטפת (ראה דוח דירקטוריון פרק רווח ורווחיות - התפתחות הרווח המימוני) מחולק בסך-הכל נכסים פיננסיים ממוצעים לאחר הפרשה להפסדי אשראי ובניכוי יתרות בגין כרטיסי אשראי שאינן נושאות ריבית.
- (3) אינו כולל הוצאות לתוכניות התייעלות והפרשה בגין עסקי הבנק עם לקוחות אמריקאים.
- (4) סך ההכנסות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.
- (5) סך ההוצאות התפעוליות והאחרות חלקי יתרות ממוצעות של סך הנכסים.
- (6) למידע נוסף, ראה פרק "הלימות הון, נזילות ומינוף" להלן.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערוך. תוצאות הבנק בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע הצופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם, כגון: "תוכנית", "יעדים", "רצון", "צורך", "יכול", "יהיה". מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובח"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בדיעת הבנק והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

השקעות בהון הבנק ועסקות במניות

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 30 ביוני 2015 הינו 1,326,640,947 ש"ח ע.ג. המורכב ממניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת. ההון המונפק הינו לאחר הפחתת 10,736,164 מניות רגילות שנרכשו על-ידי הבנק (להלן: "מניות באוצר"), כפי שיפורט להלן. הון המניות המונפק והנפרע של הבנק בסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים הינו 1,327,034,918 ש"ח ע.ג., לאחר הפחתת 10,342,193 יתרת מניות באוצר.

להלן פרטים בדבר ההתפתחויות העיקריות הקשורות בהון הבנק, לרבות השקעות בהון הבנק ועסקות במניות:

מכירת מניות על-ידי בעלת עניין בבנק

ביום 1 ביוני 2015 מכרה חברת מלח הארץ בע"מ 8,382,105 מניות של הבנק בתמורה לסך כולל של 168 מיליון ש"ח בעסקה מחוץ לבורסה. הכמות שנמכרה מהווה 0.63% מהון הבנק.

רכישה עצמית של מניות הבנק

המפקח על הבנקים אישר לבנק לבצע רכישה עצמית של 39,250,000 מניות לצורך יצירת מאגר מניות עבור תוכנית התגמול ההוני לעובדים ולמנהלים בכירים (ראה ביאור 13 (ב) בדוחות הכספיים של שנת 2014). עד ליום 30 ביוני 2015 רכש הבנק 25,200,000 מניות בעלות של כ-408 מיליון ש"ח.

שינויים בהון הבנק החל מיום 1 בינואר 2015 ועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:

עד למועד פרסום הדוחות הכספיים חל גידול של 3,826,226 מניות רגילות בהון המונפק והנפרע של הבנק כתוצאה מהעברת מניות מהמאגר וממימוש יחידות RSU, שקוזז מרכישת מניות למאגר המניות.

להלן פרטים על יתרת האופציות ויחידות RSU שהונפקו וטרם מומשו סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים:
6,018,317 יחידות אופציות למניות שהונפקו לעובדי הבנק במסגרת התוכנית לשנים 2010-2012.
2,190,282 יחידות RSU שהונפקו לעובדים בכירים במסגרת תוכנית התגמול של שנת 2010.
770,265 יחידות RSU שהונפקו לעובדים בכירים במסגרת תוכנית התגמול של שנת 2014 כתשלום נדחה של 50% מהמענק השנתי בגין שנת 2014.

לפרטים נוספים בקשר ליחידות RSU ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל, לעובדים בכירים, ראה ביאור 16 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

דיבידנדים

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הינה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון. ביום 20 באפריל 2015 החליט הדירקטוריון לחלק, החל משנת 2015, דיבידנד בשיעור של 20% מהרווח השנתי, לאחר שקיבל לכך את אישור המפקח על הבנקים.

בנוסף למגבלות על-פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על-ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל, לפיה לא יחולק דיבידנד: (א) אם יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר) על-פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שחלוקה כאמור תגרום ליתרה שלילית; (ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל; (ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד או על הפסד כולל; (ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו; (ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל; (ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או (ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות אשר קובע הגבלה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש ובכתב את אישורו של המפקח על הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים ידרשו לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5% וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017, יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת שלפיה על כל תאגיד בנקאי להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלו בשיעור המשקף 1% מיתרת ההלוואות לדיור, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017.

התאגידים הבנקאיים נדרשים להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 שלהם מדי רבעון החל ביום 1 בינואר 2015 בשיעור יחסי מהיעד המלא הנדרש עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדיור לתאריך המאזן, נאמדת בכ-0.2%.

התוצאה של מכלול ההוראות האמורות הינה, שמיום 1 בינואר 2017 ידרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-10.2% כאמור לעיל וביחס הון כולל מינימלי של לא פחות מ-13.7%.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

על-פי תנאי שטרי הון נדחים (סדרה א') לא יחולק דיבידנד במקרים הבאים: (א) היה והושעו תשלומי הריבית בגין שטרי הון אלו, הבנק לא ישלם דיבידנד לבעלי מניותיו כל עוד לא שולמו במלואם כל תשלומי הריבית שסילוקם הושעה, בין אם דיבידנד כאמור הוכרז טרם ניתנה הודעת הבנק בדבר היווצרות נסיבות משעות, ובין אם הוא הוכרז אחרי מתן הודעה כאמור; ו-(ב) אם חלוקתו תגרום לכך שהיחס בין הון הליבה לנכסי סיכון של הבנק ירד מתחת ליחס של 6.5%. בנוסף, בהיתר נגיד בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק על-ידי קבוצת אריסון נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו בבנק עד יום 30 ביוני 1997 (ערב רכישת השליטה), אלא אם כן המפקח על הבנקים הסכים לכך מראש ובכתב. המפקח על הבנקים אישר רכישה עצמית של מניות הבנק עבור תוכניות התגמול של הבנק, לפרטים נוספים, ראה פרק השקעות בהון הבנק ועסקות במניות. יתרת העודפים של הבנק ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-23,673 מיליון ש"ח, מהם סך של כ-2,734 מיליון ש"ח אינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד כאמור.

להלן פרטים על חלוקת דיבידנדים בשנת 2015 שטרם שולמו:
 בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית החל משנת 2015 בגובה של 20% מהרווח הנקי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 19 באוגוסט 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2015 בסך של כ-177 מיליון ש"ח, המהווה 13.35 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.נ. הדירקטוריון קבע את יום 26 באוגוסט 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 8 בספטמבר 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
19.05.2015	10.06.2015	12.180	162
09.03.2015	31.03.2015	5.262	70
23.11.2014	15.12.2014	8.830	117
13.08.2014	03.09.2014	9.000	119
21.05.2014	12.06.2014	8.000	106
19.03.2014	10.04.2014	8.000	106

דירוג הבנק

הבנק מדורג על-ידי חברות דירוג בישראל ובחו"ל כלהלן:

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע-חוץ טווח קצר	מטבע-חוץ טווח ארוך	סוכנות דירוג
ישראל – סוברני:				
ספטמבר 2014	יציב	P-1	A1	Moody's
אוגוסט 2015	יציב	A-1	A+	S&P
מאי 2015	יציב	F1	A	Fitch Ratings
בנק הפועלים:				
יוני 2015	יציב	P-1	A2	Moody's
אוקטובר 2014	יציב	A-2	A-	S&P
אפריל 2015	יציב	F1	A-	Fitch Ratings

בחודש פברואר 2015 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A+. אופק דירוג המדינה נותר יציב. בחודש אפריל 2015 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג הבנק (ללא שינוי). אופק הדירוג נותר יציב. בחודש מאי 2015 חברת הדירוג Fitch אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A. אופק דירוג המדינה נותר יציב. בחודש יוני 2015 חברת הדירוג Moody's אישרה מחדש את דירוג הבנק (ללא שינוי). אופק הדירוג הועלה ליציב (משלילי). בחודש אוגוסט 2015 חברת הדירוג S&P אישרה מחדש את דירוג המדינה למטבע-חוץ ברמה של A+. אופק דירוג המדינה נותר יציב.

מועד עדכון אחרון	אופק הדירוג	מטבע מקומי טווח קצר	מטבע מקומי טווח ארוך	סוכנות דירוג
דירוג מקומי (בישראל):				
אוקטובר 2014	יציב		AAA	S&P מעלות
מרץ 2014	יציב	P-1	Aaa	מידרוג

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

קצב הצמיחה הכלכלית הגלובלית הואט במחצית הראשונה של שנת 2015 וקרן המטבע הבינלאומית הורידה מעט את תחזיות הצמיחה הגלובלית לשנת 2015 ל-3.3%. בארצות-הברית נרשמה התאוששות בצמיחה לאחר רבעון ראשון של שנת 2015 חלש וגם האינפלציה החלה לעלות מעט. כלכלת ארצות-הברית צמחה ברבעון השני של שנת 2015 בשיעור שנתי של 2.3% וגם נתוני הרבעון הראשון עודכנו כלפי מעלה ל-0.6%. מדדי האמון הכלכליים נחלשו מעט אך הם עדיין מצביעים על רמת אמון גבוהה בכלכלה האמריקנית, ופעילות ערה נרשמה בשוק הנדל"ן. ההתאוששות בשוק העבודה נמשכה, מספר המשרות גדל בקצב של 220 אלף בממוצע לחודש ברבעון האחרון, ושיעור האבטלה ירד לרמה של 5.3% בחודש יוני 2015. עם זאת, שיעור ההשתתפות נותר ברמה נמוכה והשכר עלה במתינות. בגוש האירו, למרות המשבר ביוון, הוסיפה הפעילות הכלכלית להתרחב בתמיכת המדיניות המרחיבה והיחלשות מטבע האירו בעולם, אך שיעור האבטלה נותר גבוה ברמה של 11.1%. המשבר ביוון החריף ברבעון השני של שנת 2015 עד לכדי חשש ממשי ליציאה של יוון מגוש האירו. לאחר שניסיונות הפשרה בין יוון ונושיה האירופאים כשלו ויוון לא עמדה בתשלום חוב של כ-1.5 מיליארד אירו לקרן המטבע הבינלאומית, ראש ממשלת יוון העביר את ההחלטה על המשך צעדי הצנע למשאל עם, וממשלת יוון נאלצה לסגור את הבנקים והבורסה ולהטיל מגבלות על משיכת מזומן על מנת למנוע קריסה של המערכת הפיננסית. על אף שרוב העם היווני הצביע נגד המשך צעדי הצנע, אישר לבסוף הפרלמנט תוכנית שלא שונה במהותה מדרישות הצנע המחמירות של הירוגורפ. לממשלת יוון אושרה בחודש אוגוסט 2015 הלוואה חדשה של 86 מיליארד אירו לשלוש שנים. למרות ההסכם שנחתם, ישנן ספקות לגבי יכולתה של יוון לעמוד בחובותיה בעתיד. קרן המטבע פרסמה מחקר המעלה ספקות ביכולתה של יוון לשרת את חובותיה בטווח הארוך ללא הסדר שכולל מחיקה חלקית של החוב. בשווקים המתעוררים גובר החשש מהשלכות האטה בצמיחה בסין והשפעותיה על הסקטור הפיננסי. מספר אינדיקטורים בסין הצביעו על כך שהצמיחה מאטה, והבולט ביניהם הוא מדד מנהלי הרכש. הממשל המשיך לנקוט צעדים להמרצת הצמיחה, אך שוקי המניות, בעיקר אלו מסוג A, חוו ירידות שערים חדות. בברזיל מחריף המיתון וגם ברבעון השני של שנת 2015 נצפית התכווצות בצמיחה, בעיקר בהשפעת הירידה החדה במחירי הסחורות.

האינפלציה במרבית המשקים נותרה יחסית נמוכה ומדיניות הבנקים המרכזיים נותרה מרחיבה. מספר בנקים מרכזיים אף שבו והורידו ריבית במהלך הרבעון השני של שנת 2015 ובהם בנקים בקנדה בסין ובשוודיה, כשהאחרונה אף העמיקה את הריבית השלילית. בארצות-הברית הריבית נותרה אפסית ברמה של 0.25%, אך ההערכות הן שבשלו התנאים להעלאת הריבית ושזו תעלה לראשונה בין החודשים ספטמבר לדצמבר השנה. בגוש האירו הריבית נותרה אפסית ברמה של 0.05% (על פיקדונות הריבית היא שלילית 0.2%) ותוכנית רכישת אגרות-החוב של הבנק המרכזי האירופי נמשכת.

הפעילות הכלכלית במשק הישראלי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית מצביעים על צמיחה נמוכה, בהמשך לנתון הצמיחה הנמוך של 2.0% שפורסם לרבעון הראשון של שנת 2015. ההאטה בצמיחה בולטת בייחוד ביצוא הסחורות, שהושפע מרפיון בסחר העולמי, מהייסוף המתמשך בשער השקל וכן משביתה בחברת כימיה מובילה. יצוא הסחורות במחצית הראשונה של שנת 2015 נמוך במונחים דולריים בכ-6% לעומת המחצית הראשונה אשתקד. הצריכה הפרטית, שהייתה מנוע הצמיחה העיקרי של המשק ברבעונים הקודמים נחלשה אף היא על-פי מספר אינדיקטורים. המכירות ברשתות השיווק, לדוגמה, ירדו בשיעור של 4.5% ברבעון השני השנה לעומת הראשון. נציין, שמדובר בנתונים חלקיים ועדיין קשה לקבל מהם תמונה כוללת של הפעילות ברבעון השני של שנת 2015. היו גם ענפי משק שפעילותם הואצה. עלייה חדה חלה ברכישת דירות חדשות ברבעון השני של שנת 2015, בין השאר, על רקע תוכנית האוצר להעלות את מס הרכישה על דירות להשקעה. ברבעון השני נרכשו 8.8 אלף דירות חדשות, עלייה של 11% לעומת הרבעון הראשון של שנת 2015. גם בתחום שירותי ההיי-טק נרשמה פעילות ערה - במחצית הראשונה של שנת 2015 נמכרו חברות טכנולוגיה ישראליות בהיקף של כ-6 מיליארד דולר. מצב שוק העבודה המשיך להיות טוב - שיעור האבטלה עמד בחודש מאי 2015 על רמה ממוצעת של 5%, ומספר המועסקים המשיך לעלות. שכר המינימום עלה בתחילת חודש אפריל 2015 מרמה של 4,300 שקלים ל-4,650 שקלים.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטרית

הממשלה פעלה ללא תקציב מאושר גם ברבעון השני של שנת 2015, כך שמסגרת ההוצאות היא זו של תקציב שנת 2014. הגירעון התקציבי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-3.4 מיליארד ש"ח, לעומת 4.7 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה של 2014. הגירעון הנמוך מוסבר בעיקר בגביית מסים שעלתה על ההערכות המוקדמות. ב-12 החודשים האחרונים עמד הגירעון התקציבי המצטבר על שיעור של 2.6% מהתמ"ג. ריבית בנק ישראל נותרה יציבה ברבעון השני של שנת 2015 ברמה של 0.1%. הריבית לא שונתה גם בחודשים יולי ואוגוסט של שנת 2015. הציפיות לאינפלציה היו במהלך הרבעון מעט נמוכות מהגבול התחתון של היעד. השילוב של ציפיות נמוכות וייסוף בשער השקל הביאו לציפיות להפחתת ריבית, שכאמור לא חלה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן עלה ברבעון השני של שנת 2015 (מדד בינו) בשיעור של 1.1%, לאחר ירידה של 1.3% ברבעון הראשון של שנת 2015. ב-12 החודשים שמסתיימים ברבעון השני של שנת 2015 המדד ירד בשיעור של 0.4%. ירידת המדד בשנה האחרונה הושפעה מירידת מחירי הנפט בעולם ומעלייה בתחרותיות בענפי משק שונים. להערכתנו, לא מדובר בתהליך של דפלציה שמסכן את צמיחת המשק בהמשך. שער החליפין של השקל יוסף ברבעון השני של שנת 2015 בשיעור של 5.3% מול הדולר האמריקני. מול סל המטבעות האפקטיבי נרשם ייסוף של 3.9%. בנק ישראל רכש מטבע-חוץ בהיקף של 2.8 מיליארד דולר בניסיון לבלום את הייסוף.

שוקי הכספים וההון

שוק המניות בישראל אופיין ברבעון השני ביציבות יחסית לאחר עליות חדות ברבעון הראשון. מדד ת"א 100 נותר ברבעון השני ללא שינוי, אך עלה במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-10%. מחזורי המסחר היומיים ירדו אף הם בכ-5% לרמה של 1,393 מיליון ש"ח. שוקי המניות בעולם אופיינו בתקופה זו במגמה מעורבת. במשקים המפותחים, בדומה לישראל, נרשמה יציבות שערים יחסית, ואילו במדד השווקים המתעוררים נרשמו החל מאמצע חודש מאי 2015 ירידות שערים חדות, שהושפעו בעיקר מירידה חדה בשוקי המניות בסין. שוק אגרות-החוב בישראל התאפיין במגמת ירידות שערים על רקע מגמה דומה שנרשמה בשוקי אגרות-החוב בעולם. מדדי אגרות-החוב הממשלתיות השקליות ירדו בשיעור של 2.7% והצמודות ירדו ב-4.9%. תשואת אגרת-חוב של ממשלת ישראל לעשר שנים עלתה בסוף חודש יוני 2015 לרמה של 2.7%, אך מאז התמתנה לרמה של 2.3% בסוף יולי 2015. מדד אגרות-החוב הקונצרניות ירד ברבעון השני של שנת 2015 ב-1.2%, ומרווחי התשואה לעומת אגרות-החוב הממשלתיות הצטמצמו מעט לעומת אלה שהיו בסוף שנת 2014. הפדיונות מהקרנות הכספיות נמשכו, ומאז תחילת שנת 2015 נפדו מהן כ-22 מיליארד ש"ח, ומשקלן מסך קרנות הנאמנות ירד מ-20.7% בסוף שנת 2014 ל-12.8% בסוף יולי 2015. ברבעון השני של שנת 2015 חלה ירידה בהיקף הנפקות אגרות-החוב הקונצרניות שהגיעו ל-5.8 מיליארד ש"ח, לעומת כ-12.2 מיליארד ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

להלן הנתונים על השינויים במדד המחירים לצרכן ובשערי חליפין:

לשנת 2014	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
(0.1%)	(0.2%)	(0.5%)	0.5%	1.1%	שיעור עליית (ירידת) מדד המחירים הידוע
12.0%	(1.0%)	(3.1%)	(1.4%)	(5.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארצות-הברית
5.6%	2.1%	(2.3%)	0.9%	0.8%	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
0.8%	(0.9%)	3.2%	(2.1%)	(0.9%)	שיעור עליית (ירידת) שער הפרנק השוויצרי
(1.2%)	(1.8%)	(10.7%)	(2.5%)	(1.3%)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו
3.7%	0.4%	(15.3%)	(0.5%)	(7.5%)	שיעור עליית (ירידת) הלירה התורכית

להלן נתונים על ריבית בנק ישראל:

30.06.14	30.09.14	31.12.14	31.03.15	30.06.15	
0.75%	0.25%	0.25%	0.10%	0.10%	שיעור הריבית בסוף התקופה

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על-פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 לתמצית דוחות כספיים אלה וביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014. ביישום של כללי החשבונאות, בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. ייתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מההערכות והאומדנים כאמור, כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים על-ידי הבנק, בכל הקשור למדיניות החשבונאית, כאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה, כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הפרשה להפסדי אשראי

על פי הוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות-הברית ושל הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו-כן, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. לפרטים נוספים בדבר הכללים לבחינת חובות במסגרת הפרשה פרטנית או קבוצתית וכן פרטים בדבר חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור ראה ביאור 1ה(4) בדבר הפרשה להפסדי אשראי בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי נעשית בהתבסס על הערכת הנהלה לגבי ההפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ-מאזניים. בתהליך ההערכה נסמכת הנהלה על מספר רב של שיקולים ואומדנים.

לגבי כל לווה שנבחן פרטנית, אשר קיימים לגביו סימנים המעידים על בעיה אפשרית ביכולת פירעון האשראי שניתן לו, מבצע הבנק הערכה של הסכום הניתן לגביה מאותו לווה בהתאם למקורות הפירעון הרלוונטיים, ובהם מקורות הפירעון מפעילותו העסקית של הלווה, מקורות פירעון פרטיים של הלווה, ערך המימוש הצפוי של בטוחות שהעמיד וערך מימוש צפוי של ערבויות חיצוניות שהועמדו לטובת פירעון האשראי, כל זאת, תוך התחשבות במועדי הפירעון והמימוש הרלוונטיים. אישור נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגביה מבוצע על-ידי גורם אשר הינו בסמכות אחת מעל לסמכות הענקת האשראי ללקוח, בהתאמות המחויבות. לאחר קביעת הסכום הניתן לגביה, נרשמת הפרשה פרטנית להפסדי אשראי, אשר מהווה את הפרש בין סכום האשראי שניתן ללווה לבין הסכום הניתן לגביה ממנו, מהוון בריבית החוב המקורית, או השווי ההוגן נטו של הביטחונות העומדים כנגד החוב, בכל מועד דיווח. בנוסף, הבנק נדרש להעריך את היקף החוב אותו לא ניתן לגבות במאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים) ולבצע מחיקה חשבונאית בגינו.

הסכום הניתן לגביה מתבסס על פרמטרים שונים ובהם: תזרימי מזומנים צפויים מפעילותו העסקית של הלווה, ערך מימוש, נטו, של נכסי נדל"ן, ציוד יצרני, ניירות-ערך ונכסים אחרים של הלווה, ערך מימוש של ערבויות מצדדים שלישיים, ומועד המימוש של סכומים כאמור. מטבע הדברים, נתונים מעין אלה, המבוססים על אומדנים ועל הערכות, נסמכים על משתנים כלכליים אשר אינם בשליטת הבנק כגון, מצב כלכלי בשוק הישראלי ובשוקי העולם, שוקי פעילות של חברות ומוצריהן, שערי ריבית ומצב שוק ההון, מחירי נדל"ן ונכסים אחרים וביקושים בענף בארץ ובעולם ועוד.

בקביעת הסכום הניתן לגביה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי ושווי הביטחונות. עם זאת, מכיוון שמדובר במשתנים כלכליים ואחרים, אין ודאות כי הסכומים שיתקבלו בפועל יהיו זהים לאומדן שנקבע.

ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת-ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין סיכון אשראי מאזני וחץ-מאזני המוערך על בסיס קבוצתי, מחושבת בהתבסס על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר 2011, תוך התחשבות בנתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. בקביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית, נעשה שימוש במתודולוגיה שנקבעה בהלימה להוראות המפקח על הבנקים, תוך לקיחה בחשבון של הגורמים שפורטו לעיל.

לעניין זה יצוין כי ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות הדיווח לציבור בנושא "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים". בהתאם לחוזר בקביעת הפרשה להפסדי אשראי על תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, בין היתר, להביא בחשבון הן את הפסדי העבר, אשר יחושבו בהתאם למוצע הפסדי העבר בחמש השנים האחרונות, והן את ההתאמות בגין הגורמים האיכותיים שנקבעו על-ידי הפיקוח על הבנקים, בשיעור שלא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני הלא בעייתי. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

בהתאם לאמור בחוזר, הבנק נערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית החישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו-כן, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.75% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 315, מגולם בשיעור המס.

מכיוון שהיקף ושיעור ההפרשה הקבוצתית נסמכים, בין היתר, על עצם סיווג חוב כבעייתי ועיתוי הסיווג, הרי שגם בקביעת גובה ההפרשה הקבוצתית מסתמך הבנק על אותם אומדנים הקשורים ליציבות הפיננסית של הלווה ולאומדן יכולת הפירעון שלו, שהם הבסיס לצורך סיווג חוב כחוב בעייתי ולעיתוי הסיווג.

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמדידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ-מאזניים (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

מדידות שווי הוגן

חלק מהמכשירים הפיננסיים בהם פועל הבנק, ובהם מרבית ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, ניירות הערך בתיק למסחר ומכשירים פיננסיים נגזרים, נמדדים בדוחות הכספיים על-פי שווי הוגן. שווי הוגן של מכשיר פיננסי מוגדר כמחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק בהתאם לרצונם; כלומר, בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. לצורך הערכת השווי ההוגן נעשה שימוש מרבי בנתונים נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק ומתקבל ממקורות בלתי תלויים. במקרים בהם אין נתונים נצפים לצורך מדידת השווי ההוגן, נעשה שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים אלה משקפים את ההנחות של הבנק והם כוללים מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים בהם הינם לא נצפים.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים. לבקביעת ערכי השווי ההוגן הבנק מפעיל שיקול דעת מקצועי נאות. לצורך כך, הבנק גיבש תוכנית לפיה יוגדר תהליך מובנה ומוסדר לקביעת שווי הוגן, במסגרתו פועלים ארבעה גורמים בלתי תלויים:

(1) הגורם העסקי - הגורם אשר אחראי לניהול המכשיר הפיננסי.
(2) הגורם המתקף - הגורם שאחראי על תיקוף המודלים לחישוב השווי ההוגן ועל תיקוף הנתונים וההנחות שמשמשות לצורך החישוב.

(3) הגורם המבקר - הגורם שאחראי על ביצוע בקרות שוטפות על תהליך קביעת השווי ההוגן.
(4) הגורם המפקח - הגורם שאחראי על פיקוח אחר יישום תהליך קביעת השווי ההוגן ברמה נאותה.
כמו-כן, הבנק מקיים על בסיס שוטף הערכה ובדיקה של הסיכונים הקיימים בהליך קביעת השווי ההוגן. במסגרת אותה תוכנית הבנק הגדיר מנגלה על-פיה הוא לא יתקשר בסוג חדש של מכשיר פיננסי בסכום מהותי, וכן לא יגדיל סוג קיים, אם לא קיים לגביו הליך מובנה לקביעת השווי ההוגן ברמה סבירה של ביטחון (להלן: "המכשירים החורגים"). בנוסף, נקבע כי במקרים בהם היקף המכשירים החורגים הגיע ל-75% מהמגבלה שנקבעה, הדבר יובא לידיעת הדירקטוריון וצוות ההנהלה לניהול סיכונים אשר יגבש תוכנית לצמצום היקף המכשירים החורגים.

השווי ההוגן של חלק מאגרות-חוב הנסחרות בחו"ל, מבוסס על ציטטי מחירים של ספקי מחירים בינלאומיים, אשר הינם בלתי תלויים בגופים המנפיקים ובלתי תלויים בגופים וממשלות המשווקים. ספקים אלה הינם חברות בינלאומיות מובילות, אשר מספקות שירותי ציטוט ושיערוך למאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם.

כמו-כן, חישוב השווי ההוגן של חלק מניירות הערך הלא סחירים במטבע ישראלי מבוצע בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים על בסיס הריבית להיוון המתקבלת מחברה מצטטת (שנבחרה על-ידי שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר).

עם יישום FAS 157 (ASC 820-10) בדבר מדידות שווי הוגן, נדרש הבנק לשקף את סיכון האשראי ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) בהערכת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר נמדדים בשווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).

בנוסף, הבנק מבצע בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע את ההתאמות המתחייבות, לפי העניין.

יצוין כי הבנק מבצע מעקב אחר היקפי הפעילות של המכשירים הנמדדים בשווי הוגן. בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 לא נצפתה ירידה משמעותית בהיקפי הפעילות אשר יכולה הייתה להצביע על חוסר נזילות בשוק המחייב התאמה לשווי ההוגן של מכשירים אלו.

להלן נתונים בדבר ההתאמה של הנכסים וההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, כאמור לעיל:

31.12.2014	30.06.2015	
מיליוני ש"ח		
16,391	14,028	נכסים בגין מכשירים נגזרים
136	217	התאמה בגין סיכון האשראי של נכסים בגין מכשירים נגזרים
16,818	15,557	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	55	התאמה בגין סיכון האשראי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

לפרטים נוספים ראה ביאור 21 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 וביאור 8 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015.

התחייבויות לזכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות הבנק בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות למענק יובל לו זכאי כל עובד בתום 25 שנות עבודה בבנק, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו, הטבות לעובדים לאחר פרישה, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים פעילים שצפוי שיפרשו בתנאי פרישה מועדפים לפני גיל הפרישה הקבוע בחוק והתחייבות בגין פיצויי פיטורין.

החישובים האקטואריים מתבססים ברובם על הנחות ואומדנים, המתבססים על הערכות ההנהלה והחלטותיה, ניסיון עבר וסטטיסטיקות שונות כגון שיעור היוון, לוחות תמותה, שיעורי עזיבת עובדים ושיעור שינוי ריאלי בשכר על פני זמן. לעניין שיעור ההיוון יודגש כי ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים ובו מצוין, בין היתר, כי שיעור ההיוון להתחייבויות בגין זכויות עובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע על-פי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית, והכל במועד הדיווח.

סכום ההתחייבויות, המחושבות על בסיס אומדנים אקטואריים, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם לכ-3,681 מיליון ש"ח.

שינוי במאפיינים האקטואריים השונים יביא לתוצאות שונות מאלה שמתקבלות כיום. כך לדוגמה, גידול של 1% בשיעור ההיוון יגרום להקטנת ההתחייבויות בסך של כ-277 מיליון ש"ח וקטיון של 1% בשיעור ההיוון יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-328 מיליון ש"ח. כמו-כן, גידול של 1% באומדן לשיעור עליית השכר השנתי יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-193 מיליון ש"ח. גידול של 1% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להגדלת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-184 מיליון ש"ח וקטיון של 1% באומדן השנתי לשיעור העזיבה לפרישה מוקדמת יגרום להקטנת ההתחייבויות האמורות בסך של כ-193 מיליון ש"ח.

הערכת האקטואר עבור התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני 2015 בגין ההתחייבות לזכויות עובדים מפורסמת באתר המגנ"א של הרשות לניירות-ערך שכתובת: www.magna.isa.gov.il.

לפרטים בדבר חוזר המפקח על הבנקים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ב1 בתמצית הדוחות הכספיים.

מסים נדחים

מסים נדחים נרשמים בגין הפרשים זמניים ובגין הפסדים מועברים רק במידה שצפוי (more likely than not) שיווצר לגביהם חיסכון מס במועד הפיקוח.

לפיכך, בעת רישום מסים נדחים לקבל נדרש הבנק לבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרויות מימושם בעתיד.

ליום 30 ביוני 2015 וליום 31 בדצמבר 2014, סכום הפרשים הזמניים בגינם נרשמו מסים נדחים לקבל הגיע ל-10,551 מיליון ש"ח ו-9,697 מיליון ש"ח, בהתאמה, סכום הפסדים המועברים בגינם לא נרשמו מסים נדחים לקבל עמד על 479 מיליון ש"ח ו-514 מיליון ש"ח בהתאמה וסכום הפסדים המועברים בגינם נרשמו מסים נדחים לקבל עמד על 182 מיליון ש"ח ו-202 מיליון ש"ח בהתאמה.

קבוצת הבנק הינה צד להליכים שיפטיים שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וצדדים שלישיים שונים שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה. כמו-כן הקבוצה נתונה לחקירה של רשויות אמריקאיות כמתואר בביאור 1.6 בתמצית הדוחות הכספיים בדבר "עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים".

הנהלת הבנק כללה בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, וזאת בהתבסס על חוות דעת משפטיות. ברוב ההליכים השיפטיים, כמו גם בקשר עם חקירותיהן של רשויות שונות, מתקבלות חוות דעת מיועצים משפטיים חיצוניים לקבוצת הבנק, שנבדקות על-ידי היועצים המשפטיים המועסקים בבנק.

הערכות אלה של יועצים משפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים, וכן על הניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ ובעולם.

אומדנים לגבי הפרשות בהליכים שיפטיים, חקירות ועניינים רגולטוריים כרוכים ברמה גבוהה מאוד של שיקול דעת וזאת בהשוואה לסוגי הפרשות אחרים. כאשר ההליכים הם בשלבים ראשוניים, הקביעה האם קיימת בכלל מחויבות לבנק, יצירת טווחי אומדנים וקביעת הסתברויות לכך שהבנק יאלץ לשאת בעלויות בגין אותה מחויבות, כרוכים באי ודאות משמעותית וכאשר מדובר בעניין שבו לא מתנהל במועד הדיווח הליך שיפטי אי הוודאות גדלה עוד יותר.

עם התקדמות ההליך, הנהלת הבנק ויועציה המשפטיים, מעריכים מדי תקופה האם נדרש לכלול או לעדכן הפרשות בגין ההליך, תוך עדכון האומדן שבוצע בתקופת הדיווח הקודמת. ככל שמתקדם ההליך, היכולת לבצע אומדנים מתגברת, אולם סכום ההפרשה עדיין רגיש לשינויים בהנחות.

ברוב המקרים קיים טווח רחב של תוצאות לכל הליך משפטי, לכל חקירה ולכל הליך רגולטורי. בנוסף יש להביא בחשבון, כי בתחום המשפטי אין אפשרות לקיים הערכה "ודאית" או "קרובה לוודאית", וזאת לא רק בשלבים הראשונים של חיי התובענה או ההליך האחר, אלא עד וסמוך לקבלת פסק-הדין, או סיומו של ההליך האחר. ולפיכך, תוצאות ההליך עלולות להיות שונות, לעיתים אף באופן מהותי, מההערכה שנקבעה לגבי.

כך במיוחד כאשר מדובר בתובענות ייצוגיות, וזאת גם נוכח העדר ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל.

הבנק ויועציו המשפטיים עומדים, אפוא, בפני קשיים גדולים עוד יותר מהרגיל בהערכת תוצאות הדיון המשפטי בתובענות ייצוגיות, וביתר שאת בשלב שבו בית המשפט טרם החליט, אם לקבל את הבקשה להכיר בתובענה כתובענה ייצוגית, או לדחותה. לפיכך, בהתחשב באמור לעיל, ובהתחשב בסכומים המהותיים הנקובים בתובענות ייצוגיות, ובאי הוודאות המשמעותית הכרוכה ביכולת האמידה, התבררות של הליך כזה, עלולה מעת לעת, להשפיע באופן מהותי לרעה על תוצאות קבוצת הבנק בתקופת דיווח רבעונית או שנתית כלשהי בה התברר ההליך.

הדברים נכונים ביתר שאת, כאשר מדובר בעניין שבו לא מתנהל במועד הדיווח הכספי הליך שיפטי אלא מתקיימים חקירה או הליך רגולטורי אחר כדוגמת החקירה של רשויות אמריקאיות כמתואר בביאור 1.6. בתמצית הדוחות הכספיים. באמידת השלכותיה של החקירה האמורה קיימת למועד הדיווח אי ודאות משמעותית אשר תתברר בעתיד עם התקדמות ההליכים או בסיומם.

בהתחשב באי הוודאות המשמעותית ואם תהיינה בעתיד התפתחויות שליליות מהותיות כתוצאה מהחקירה לגבי הבנק עלולה להיות לכך השפעה משמעותית לרעה על תוצאות קבוצת הבנק בתקופת דיווח רבעונית או שנתית כלשהי בה תוסר אי הוודאות.

ירידת-ערך ניירות-ערך זמינים למכירה וניירות-ערך המוחזקים לפדיון

מדי תקופת דיווח הנהלת הבנק בוחנת האם ירידה בשווי של ניירות-ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני (Other Than Temporary).

הבחינה כאמור כוללת מספר שלבים ועקרונות, בהתאם למדיניות שנקבעה בבנק, והעיקריים שבהם הינם:

(1) הרכבת רשימת מעקב - מבוצעת בדיקה כמותית ואיכותית לצורך זיהוי והערכה של ניירות-ערך שחלה ירידה בערכם ואפשרי כי מדובר בירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.

(2) בחינה פרטנית - בגין כל ניירות הערך ברשימת המעקב מבוצעת בחינה פרטנית. הבחינה מבוססת בין היתר על השיקולים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את חזרת שווי נייר הערך לעלותו.
- היקף שווי הביטחונות המגבים את הנייר וכריות הביטחון.
- דירוג ניירות הערך על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות ומקומיות לרבות התפתחויות בדירוג לאחר תאריך המאזן.
- שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
- משך תקופה בה שווי הוגן של נייר-ערך נמוך מעלותו.
- מצבו הפיננסי של המנפיק ושינויים בסביבתו העסקית, לרבות בחינה האם ירידת הערך משקפת נסיבות ייחודיות למנפיק או משקפת תנאי שוק כלליים.
- אירועים לאחר תאריך המאזן.

(3) תיעוד תוצאות הבחינה כנדרש בהתאם לכללים שנקבעו בבנק.

הבנק קבע מספר עקרונות בבחינה האם ירידת-ערך היא בעלת אופי אחר מזמני ומה סכומה, כדלהלן:

- ניירות-ערך אשר לתאריך המאזן אין בכוונת הבנק להחזיקם או שנמכרו לאחר תאריך המאזן, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
 - ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך של למעלה מ-20% ביחס לעלותם וירידת-ערך זו נמשכה למעלה מחצי שנה, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני.
 - ניירות-ערך אשר חלה לגביהן ירידת-ערך בשיעור של 40% ומעלה מעלות נייר הערך לתאריך המאזן או לאחריו, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, אלא אם ניתן להוכיח כי נתקיימו נסיבות מיוחדות.
 - מכשירי חוב שחלה לגביהם ירידת דירוג משמעותית, מהווים ניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך, הבנק הגדיר ירידת דירוג של שלוש יחידות דירוג (notches) או יותר המלווה בירידה אל מתחת לדירוג השקעה, כירידת דירוג משמעותית.
 - מכשירי חוב שחל לגביהם כשל תשלום לאחר רכישתם, יחשבו כניירות-ערך שחלה בהם ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני, עד למועד בו התשלומים בגין מכשירי חוב אלה מתקבלים כסדרם.
- כאשר חלה ירידת-ערך בעלת אופי אחר מזמני בנייר-ערך, תופחת עלותו לשווי ההוגן ליום המאזן, ותשמש כבסיס עלות חדש. סכום ההפחתה יזקף לדוח רווח והפסד.

ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים

הבנק בוחן האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים, בבעלות הבנק, בהתאם לעקרונות המפורטים בתקן חשבונאות בינלאומי 36 "ירידת-ערך נכסים".

ירידת-ערך של עלויות פיתוח תוכנה לשימוש עצמי - בנוסף לאמור לעיל, הבנק בוחן סימנים נוספים אשר עשויים להצביע על ירידת-ערך של נכסי תוכנה:

- לא צפוי כי התוכנה המיועדת לשימוש עצמי תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים.
- חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה.
- בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה.
- העלויות לפיתוח או שדרוג התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהעלות שתוכנה.
- צפוי שפיתוח התוכנה לא יושלם ולא ייעשה בו שימוש.

ההפרשה בגין ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים הסתכמה ביום 30 ביוני 2015 וביום 31 בדצמבר 2014 לסך של כ-23 מיליון ש"ח וכ-23 מיליון ש"ח, בהתאמה. ההוצאות בגין ירידת-ערך של נכסים שאינם פיננסיים שהוכרו בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 וביום 31 בדצמבר 2014 הינם 0 מיליון ש"ח (מזה 0 מיליון ש"ח בגין נכסי תוכנה) ו-6 מיליון ש"ח (מזה 5 מיליון ש"ח בגין נכסי תוכנה) בהתאמה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 29 ביוני 2006 וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו, כנדרש בהוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא הדירקטוריון ("הוראה 301").

ועדת הביקורת של הדירקטוריון הינה הוועדה אשר דנה ובוחנת את טיטות הדוחות הכספיים המוצגים בפניה וממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים, כנדרש בהוראות תקנות החברות (הוראות ותנאים לעניין הליך אישור הדוחות הכספיים), התש"ע-2010 ובהתאמה גם להוראה 301.

כמו-כן, דנה בדוחות הכספיים ועדת הדירקטוריון לכספים ותשקיפים, אשר בוחנת את הדוחות הכספיים בעיקר מהיבטים עסקיים כלכליים, לרבות בחינת התוצאות המדווחות תוך השוואה לתמצית התקציב ותוכניות העבודה של הבנק.

ועדת הביקורת קיבלה דיווח וקיימה דיון על ליקויים וחולשות מהותיות בבקרה הפנימית על הדוחות הכספיים, אם וככל שנמצאו, וכן קיבלה דיווח על כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, אם וככל שהייתה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי, כנדרש על-פי הוראה 645 להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים - הצהרה לגבי גילוי.

ועדת הביקורת בחנה את הסוגיות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישומו בדוחות הכספיים; את סבירות הנתונים; את המדיניות החשבונאית שישומה, את השינויים שחלו בה, אם חלו ואת הטיפול החשבונאי שיושם בעניינים מהותיים; כן בחנה הוועדה את יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה, באמצעות הצגה מפורטת של הנושאים על-ידי נושאי משרה ואחרים בבנק, לרבות: המנכ"ל, הממונה על החטיבה הפיננסית (CFO) והחשבונאי הראשי של הבנק ובחנה את אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

כן דנה ועדת הביקורת, במסגרת הדיון בדוחות הכספיים, בחובות הבעייתיים של הבנק, בחנה את שווי החזקות הבנק בניירות-ערך, דנה בהפרשות לירידת-ערך, שהינה בעלת אופי אחר מזמני, של ניירות-ערך ובהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק. כן דנה ועדת הביקורת ובחנה את חשיפות הבנק לסיכונים ואת דרך השתקפותם והשפעתם על הדוחות הכספיים.

לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבות הדירקטוריון, בהן נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק זיו האפט, רואי חשבון וסומך חייקין, רואי חשבון והם נוכחים בכל הישיבות האלה. כן מוזמן המבקר הפנימי של הבנק, לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים ומיומנותם, מפורטים בפרק "עבודת הדירקטוריון" ובפרק "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" בדוחות הכספיים לשנת 2014.

ועדת הביקורת וועדת כספים ותשקיפים קיימו דיונים בגין הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015, ולאחריהם. ועדת הביקורת הציגה את המלצותיה בפני מליאת הדירקטוריון קודם למועד שבו הדירקטוריון דן בדוחות הכספיים.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם בסך של 1,694 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך של 1,508 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון המיוחס לבעלי מניות הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-11.0% בחישוב שנתי, בהשוואה ל-10.6% בתקופה המקבילה אשתקד.

החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, בדרך של יישום למפרע לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

במהלך שנת 2014 יישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, בדרך של יישום למפרע. מספרי ההשוואה של תקופות הדיווח בשנת 2014 הוצגו מחדש.

לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ד(2) בדוחות הכספיים לשנת 2014 וביאור 1.ב בתמצית הדוחות הכספיים.

שינוי משישה חודשים שהסתיימו ביום		לשישה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.14	30.06.15	30.6.14	31.03.15	30.6.14	31.03.15	30.06.15	
במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
(11.4%)	5,422	4,802	3.3%	78.9%	2,983	1,722	3,080	הכנסות ריבית
(34.5%)	(1,516)	(993)	(5.8%)	620.7%	(926)	(121)	(872)	הוצאות ריבית
(2.5%)	3,906	3,809	7.3%	37.9%	2,057	1,601	2,208	הכנסות ריבית, נטו
76.9%	472	835	(0.4%)	(53.8%)	265	571	264	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.1%	4,378	4,644	6.5%	13.8%	2,322	2,172	2,472	רווח מימוני, נטו**
(1,616.7%)	(18)	273			(3)	60	213	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(0.6%)	4,396	4,371	(2.8%)	7.0%	2,325	2,112	2,259	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
5.0%	2,596	2,727	3.6%	(2.8%)	1,297	1,383	1,344	עמלות והכנסות אחרות**
(3.5%)	*4,453	4,296	(6.5%)	(3.7%)	*2,254	2,188	2,108	הוצאות תפעוליות ואחרות
10.4%	*2,539	2,802	9.3%	14.4%	*1,368	1,307	1,495	רווח לפני מסים
9.0%	*1,048	1,142	7.4%	22.2%	*585	514	628	הפרשה למסים על הרווח
16.7%	12	14	900.0%	900.0%	(1)	6	8	חלקו של הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים
11.4%	*1,503	1,674	11.9%	9.5%	*782	799	875	רווח נקי: לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
300.0%	5	20			-	9	11	הפסד (רווח) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
12.3%	*1,508	1,694	13.3%	9.7%	*782	808	886	המיוחס לבעלי מניות הבנק
3.4%	10.6%	11.0%			11.1%	10.7%	11.6%	תשואת הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק להון העצמי

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני, נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו:

כדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים, בין היתר, הפרשי שער ורווח ממימוש ניירות-ערך, המהווים חלק אינטגרלי בנייהול החשיפות של הבנק. ההכנסות מנגזרים כוללות, בין השאר, את השפעות ערך הזמן בשווי ההוגן של נגזרים המקזזות את חשיפות הריבית המאזניות, וכן את השפעות שיעור עליית המדד הידוע בגין יתרות נגזרים המקזזות את חשיפות המדד בגין היתרות המאזניות.

שינוי משישה חודשים שהסתיימו ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח			
(11.4%)	5,422	4,802	הכנסות ריבית
(34.5%)	(1,516)	(993)	הוצאות ריבית
(2.5%)	3,906	3,809	הכנסות ריבית, נטו
76.91%	472	835	הכנסות מימון שאינן מריבית
6.1%	4,378	4,644	סך הרווח המימוני, נטו

להלן פרטים לגבי הרכב הרווח המימוני, נטו:

2014				2015		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
במיליוני ש"ח						
2,439	2,983	2,855	2,396	1,722	3,080	הכנסות ריבית
(590)	(926)	(882)	(507)	(121)	(872)	הוצאות ריבית
1,849	2,057	1,973	1,889	1,601	2,208	הכנסות ריבית, נטו
207	265	187	257	571	264	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,056	2,322	2,160	2,146	2,172	2,472	סך הרווח המימוני, נטו

להלן ניתוח התפתחות הרווח המימוני תוך הפרדת הרווח בין רווח מימון מפעילות שוטפת לבין הרווח הנובע מהשפעות חריגות והשפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.

ההתפתחות של סך הרווח המימוני, נטו למחצית הראשונה של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

שינוי משישה חודשים שהסתיימו ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	30.06.14	30.06.15	
				רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
				הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
				רווח מהשקעות במניות
				התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
				הכנסות מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽³⁾
				רווח מימוני, נטו

ההתפתחות הרבעונית של סך הרווח המימוני, נטו:

2014				2015		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני	
						רווח מימוני מפעילות שוטפת ⁽¹⁾
						הכנסות ממימוש ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב
						רווח (הפסד) מהשקעות במניות
						התאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים ⁽²⁾
						הכנסות (הוצאות) מימון הנובעות מחיסוי השקעות בחו"ל ⁽³⁾
						רווח מימוני, נטו

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב. בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) רווח מימוני בניטרול השפעות חריגות, ובניטרול השפעות הנובעות בעיקרן מעיתוי הרישום החשבונאי.

(2) השפעת מדידת הרווח והפסד במכשירים נגזרים המהווים חלק מאסטרטגיית ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק על בסיס שווי הוגן לעומת מדידה על בסיס צבירה. התמודדות בסעיף נבעה בעיקר כתוצאה משינויים בריבית במגזר הצמוד למדד.

(3) השפעת חיסוי האסימטריה בחבות המס בגין הפרשי שער על השקעות בחו"ל אשר אינם מובאים בחשבון בבסיס ההכנסה לצורך חישוב ההפרשה למס, שלא כמו הפרשי השער בגין מקורות המימון. הבנק מבצע חיסוי כנגד חשיפת המס בגין השקעות בחו"ל באמצעות העמדת מקורות מימון עודפים כנגד השקעות אלו.

הרווח המימוני, נטו הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-4,644 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,378 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח המימוני נבע מעלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות ומהשפעת חיסוי השקעות בחו"ל בגין שינויים בשערי חליפין. מנגד, חלה ירידה מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים נגזרים. ברווח המימוני מפעילות שוטפת לא חל שינוי לעומת תקופה מקבילה אשתקד. הקיטון ברווח כתוצאה מירידת הריבית במשק קוזז בשל גידול בהיקפי האשראי. ברבעון השני של שנת 2015 חל גידול ברווח המימוני מפעילות שוטפת, לעומת הרבעון הראשון, שנבע בעיקר מהשפעות המדד בין הרבעונים, שהסתכמו בהכנסה של 145 מיליון ש"ח ברבעון השני, בהשוואה להוצאה של 235 מיליון ש"ח ברבעון הראשון.

להלן התפתחות סך הרווח המימוני, נטו, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לפי מגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
	שינוי	שינוי	שינוי	שינוי		
	30.06.14*	30.06.15	30.06.14*	30.06.15		
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח			
מגזר משקי הבית	2.4%	1,048	1,073	2.7%	527	541
מגזר הבנקאות הפרטית	(14.3%)	467	400	(13.0%)	231	201
מגזר עסקים קטנים	6.3%	583	620	6.9%	291	311
המגזר המסחרי	14.5%	434	497	18.1%	216	255
המגזר העסקי	(1.7%)	946	930	4.3%	468	488
מגזר ניהול פיננסי	24.9%	900	1,124	14.8%	589	676
סך-הכל רווח מימוני, נטו	6.1%	4,378	4,644	6.5%	2,322	2,472

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
(1) רווח מימוני, נטו כולל סכום של הכנסות הריבית נטו בצירוף הכנסות המימון שאינן מריבית.

הירידה ברווח המימוני במגזרי הבנקאות הקמעונאית בישראל במחצית הראשונה של שנת 2015, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נובעת בעיקר בשל ירידת הריבית במשק, אשר באה לידי ביטוי בעיקר במגזר הבנקאות הפרטית. הירידה קוזה בשל עלייה בהיקפי האשראי.

הירידה ברווח המימוני, נטו במגזר העסקי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבעה מירידה בהיקפי האשראי. העלייה ברווח של המגזר המסחרי נבעה מעלייה בהיקפי האשראי במגזר.

העלייה ברווח של מגזר ניהול פיננסי בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד נבעה בשל עלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום	
	30.06.14	30.06.15	30.06.14	30.06.15
שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית	3.31%	2.67%	3.66%	3.37%
שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית	1.20%	0.80%	1.49%	1.42%
פער הריבית הכולל	2.11%	1.87%	2.17%	1.95%
יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית	2.38%	2.12%	2.51%	2.41%

הירידה בשיעור ההכנסה על הנכסים ובשיעור ההוצאה על ההתחייבויות במחצית הראשונה של שנת 2015 לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעה מירידת הריבית במשק. הירידה בפער הריבית הכולל נבעה מירידה ברווחים הפיננסיים בפקדונות כתוצאה מירידת הריבית במשק.

מניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית בין המחצית הראשונה של שנת 2015 לבין התקופה המקבילה אשתקד עולה, כי השינויים בשיעורי הריבית גרמו לקיטון בסך של 439 מיליון ש"ח, והשינויים בהיקף היתרות המאזניות הממוצעות גרמו לגידול בסך של 342 מיליון ש"ח בהכנסות ריבית נטו.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-273 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של

18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפרשה קבוצתית הסתכמה בסך של 268 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2015, בהשוואה להוצאה בסך של

144 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפרשה פרטנית, נטו הסתכמה בסך של 5 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך של 162 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה

אשתקד, הגידול נבע מחד מעלייה בהוצאות להפרשה פרטנית במחצית הראשונה של שנת 2015 בהשוואה לתקופה המקבילה

אשתקד (602 מיליון ש"ח, 495 מיליון ש"ח בהתאמה) ומאידך קיטון בהפרשה וגביית חובות (Recovery) במחצית הראשונה של

שנת 2015 לעומת התקופה המקבילה אשתקד (597 מיליון ש"ח, 657 מיליון ש"ח בהתאמה). הגידול בהפרשה הקבוצתית נבע בעיקר

משינוי תמהיל החובות הבעייתיים בענפי המשק השונים.

בנוגע למרכיבי ההוצאות בגין הפסדי אשראי, ראה ביאור 3 בתמצית לדוחות הכספיים.

להלן ההוצאה הרבעונית להפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים**:

2014		2015			
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
במיליוני ש"ח					
216	279	191	330	309	293
(272)	(385)	(284)	(264)	(280)	(317)
(56)	(106)	(93)	66	29	(24)
41	103	173	297	31	237
(15)	(3)	80	363	60	213
* מזה:					
(26)	(28)	63	129	38	191
(4)	-	(9)	(24)	-	5
15	25	30	256	21	17
-	-	(4)	2	1	-
(15)	(3)	80	363	60	213
שיעור ההוצאה מסך האשראי לציבור***:					
0.34%	0.44%	0.30%	0.50%	0.46%	0.43%
0.40%	0.60%	0.57%	0.95%	0.50%	0.78%
(0.02%)	0.00%	0.12%	0.55%	0.09%	0.31%
0.18%	(0.18%)	0.01%	0.23%	0.22%	(0.06%)
12.12%	(12.01%)	0.82%	14.35%	14.66%	(3.79%)

** לרבות בגין אשראי לדיור שנבחן לפי עומק הפיגור.

*** על בסיס שנתי.

**** ההוצאה להפסדי אשראי, ברוטו הינה סך ההוצאה להפסדי אשראי בניטרול הקיטון בהפרשה פרטנית להפסדי אשראי וגביית חובות שנמחקו חשבונאית.

להלן התפתחות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.15	30.06.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח				
52	62	42	20	מגזר משקי הבית
18	8	11	-	מגזר הבנקאות הפרטית
76	127	52	70	מגזר עסקים קטנים
19	88	11	67	המגזר המסחרי
(183)	(12)	(119)	56	המגזר העסקי
(18)	273	(3)	213	סך-הכל

להלן שיעור הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים⁽¹⁾:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.15	30.06.14	30.06.15	
0.2%	0.2%	0.3%	0.1%	מגזר משקי הבית
0.1%	0.0%	0.1%	-	מגזר הבנקאות הפרטית
0.6%	0.9%	0.8%	0.9%	מגזר עסקים קטנים
0.1%	0.5%	0.1%	0.7%	המגזר המסחרי
(0.4%)	(0.0%)	(0.5%)	0.3%	המגזר העסקי
(0.0%)	0.2%	(0.0%)	0.3%	סך-הכל

(1) על בסיס שנתי.

עמלות והכנסות אחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-2,727 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,596 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט של עמלות והכנסות אחרות:

שינוי משישה חודשים שהסתיימו ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום				
	30.06.14	30.06.14	30.06.14	31.03.15	30.06.14	31.03.15	30.06.15		
	במיליוני ש"ח				במיליוני ש"ח				
עמלות									
	3.1%	480	495	7.7%	2.9%	233	244	251	דמי ניהול חשבונות
	6.8%	515	550	3.2%	(9.7%)	253	289	261	פעילות בניירות-ערך
	8.7%	104	113	3.7%	(1.8%)	54	57	56	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽¹⁾
	(8.7%)	23	21	(9.1%)	(9.1%)	11	11	10	ניהול תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ⁽²⁾
	0.9%	822	829	0.5%	2.7%	418	409	420	כרטיסי אשראי, נטו
	56.1%	66	103	38.5%	10.2%	39	49	54	טיפול באשראי
	2.2%	267	273	0.8%	(5.0%)	132	140	133	עמלות מעסקי מימון
	2.8%	143	147	(2.8%)	(11.5%)	71	78	69	הפרשי המרה
	(4.8%)	63	60	(17.6%)	(12.5%)	34	32	28	פעילות סחר חוץ
	10.5%	19	21	10.0%	10.0%	10	10	11	הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי
	(4.3%)	23	22	0.0%	0.0%	11	11	11	עמלות ביטוח חיים וביטוח דירות
	(18.2%)	22	18	(18.2%)	0.0%	11	9	9	עמלות אחרות
	4.1%	2,547	2,652	2.8%	(1.9%)	1,277	1,339	1,313	סך-הכל עמלות
	53.1%	49	75	55.0%	(29.5%)	20	44	31	הכנסות אחרות
	5.0%	2,596	2,727	3.6%	(2.8%)	1,297	1,383	1,344	סך-הכל עמלות והכנסות אחרות

(1) בעיקר קרנות נאמנות.

(2) בעיקר בגין שירותי ניהול ותפעול הניתנים לקופות-גמל.

העמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-2,652 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,547 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מהכנסות מפעילות בניירות-ערך עקב גידול בהיקפי הפעילות, מטיפול באשראי ודמי ניהול חשבונות.

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-75 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-49 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול שנבע בעיקר מרווח ממימוש נכסים, ומגידול בהכנסות משירותי מחשב.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-4,296 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-4,453 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פירוט של הוצאות התפעוליות והאחרות:

שינוי משישה חודשים שהסתיימו ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום	שינוי משלושה חודשים שהסתיימו ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.6.14 30.06.15	30.06.14	31.03.15	30.6.14	31.3.15 30.06.15
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
הוצאות שכר					
(3.7%)	*2,322 2,237	(1.0%)	0.8%	*1,134	1,114 1,123
(2.2%)	278 272	(18.7%)	(13.7%)	155	146 126
(3.5%)	*2,600 2,509	(3.1%)	(0.9%)	*1,289	1,260 1,249
(2.1%)	*749 733	(5.8%)	(3.5%)	*382	373 360
הפחתות וירידות-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין					
16.7%	6 7	0.0%	(25.0%)	3	4 3
(4.6%)	1,098 1,047	(14.5%)	(10.0%)	580	551 496
(3.5%)	*4,453 4,296	(6.5%)	(3.7%)	*2,254	2,188 2,108

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ב. בתמצית הדוחות הכספיים.

הוצאות השכר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-2,509 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,600 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון בשכר נובע בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-733 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-749 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות אחרות במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-1,047 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,098 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מהוצאות מחשב ומרישום, בתקופה המקבילה אשתקד, של הפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

ההפרשה למסים על הרווח הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1,142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,048 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי במחצית הראשונה של שנת 2015 הגיע ל-40.76% בהשוואה לשיעור מס סטטוטורי של 37.7% בעיקר בגין הוצאות הפרשי תרגום חברות בנות בחו"ל שאינן מוכרות לצורכי מס ומסים בגין שנים קודמות, בעיקר עקב גביית חובות שנמחקו בעבר.

הרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1,694 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,508 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי הבסיסי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב המיוחס לבעלי המניות של הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1.28 ש"ח, בהשוואה ל-1.14 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק

המאזן המאוחד ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-416.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-408.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

א. להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שינוי מיום		יתרה ליום		30.06.15		
31.12.14	31.03.15	31.12.14	31.03.15			
במיליוני ש"ח						
2.1%	(2.3%)	*408,033	426,426	416,614	סך-כל הנכסים	
2.6%	0.7%	263,980	268,921	270,817	אשראי לציבור, נטו	
13.0%	(11.8%)	54,974	70,443	62,115	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
(4.3%)	3.5%	58,778	54,328	56,232	ניירות-ערך	
2.4%	(1.1%)	297,230	307,895	304,382	פיקדונות הציבור	
3.4%	0.1%	33,671	34,808	34,829	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
4.2%	1.3%	*30,966	31,845	32,260	הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.0. בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. להלן ההתפתחות בסעיפים חוץ-מאזניים עיקריים:

שינוי מיום		יתרה ליום		30.06.15		
31.12.14	31.03.15	31.12.14	31.03.15			
במיליוני ש"ח						
1. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים למעט נגזרים:						
(4.3%)	11.7%	1,586	1,359	1,518	אשראי תעודות	
3.6%	0.6%	46,717	48,140	48,412	ערבויות והתחייבויות אחרות	
3.6%	3.2%	31,070	31,193	32,196	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק	
6.7%	4.2%	10,753	11,016	11,477	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים	
0.1%	2.2%	40,445	39,600	40,486	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	
(8.5%)	1.3%	57,269	51,742	52,409	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן והתחייבויות להוצאת ערבויות	
2. מכשירים נגזרים (סכומי ערך נקוב):						
(14.1%)	(8.0%)	584,217	545,126	501,580	חוזי ריבית	
(1.3%)	(4.8%)	297,866	308,913	294,077	חוזי מטבע-חוץ	
(23.1%)	(18.2%)	49,184	46,263	37,826	חוזים בגין מניות	
43.7%	111.7%	1,112	755	1,598	חוזי סחורות ושירותים (כולל נגזרי אשראי)	
(10.4%)	(7.3%)	932,379	901,057	835,081	סך-הכל ערך נקוב נגזרים	

ג. להלן ההתפתחות ביתרות הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק, לגביהם מספקת קבוצת הבנק שירותי משמורת, תפעול, יעוץ:

שינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
	31.12.14	30.06.15		
				ניירות-ערך ⁽¹⁾
22,526	2.6%	880,532	903,058	
2,392	2.6%	90,930	93,322	נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול
(8,286)	(8.4%)	99,018	90,732	נכסי קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,562	10.9%	23,488	26,050	יתרות פנסיוניות נועצות ⁽³⁾

- (1) לרבות יתרות ניירות-ערך של קופות-גמל וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.
 (2) שווי הנכסים של קרנות הנאמנות המקבלות שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים.
 (3) יתרות קרנות השתלמות ומוצרים פנסיוניים שניתן לגביהן יעוץ פנסיוני.

אשראי לציבור, נטו

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-270.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-264.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-2.6%.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור ליום	שינוי	יתרה ליום		במיליוני ש"ח	מטבע
		31.12.14	30.06.15		
65.6%	67.0%	4.7%	8,222	173,161	מטבע ישראלי לא-צמוד
19.7%	18.6%	(2.7%)	(1,410)	51,955	מטבע ישראלי צמוד למדד
14.6%	14.2%	(0.3%)	(125)	38,488	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.2%	39.9%	150	376	פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	2.6%	6,837	263,980	סך-הכל

האשראי במגזר השקלי הלא-צמוד עלה במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-8.2 מיליארד ש"ח, גידול בשיעור של כ-4.7% שנבע מעלייה באשראי לדיו, אשראי צרכני, אשראי לעסקים קטנים ואשראי מסחרי.

האשראי במגזר השקלי הצמוד למדד ירד במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1.4 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-2.7% שנבע בעיקר מירידה באשראי לדיו ואשראי עסקי.

האשראי במגזר מטבע-חוץ (כולל הצמוד למטבע-חוץ) ירד במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-0.1 מיליארד ש"ח, קיטון בשיעור של כ-0.3%.

להלן אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

שינוי		יתרה ליום			
30.06.14	31.12.14	30.06.14	31.12.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח					
8.6%	3.7%	67,570	70,779	73,377	מגזר משקי הבית
8.1%	1.7%	35,895	38,141	38,802	מגזר הבנקאות הפרטית
12.1%	4.7%	27,405	29,339	30,717	מגזר עסקים קטנים
18.0%	6.9%	*31,984	35,301	37,730	המגזר המסחרי
0.6%	0.0%	*83,534	84,028	84,056	המגזר העסקי
19.7%	(17.8%)	*1,200	1,746	1,436	מגזר ניהול פיננסי
4.9%	1.1%	4,478	4,646	4,699	אחרים והתאמות
7.4%	2.6%	252,066	263,980	270,817	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדיור וכרטיסי אשראי:					
13.2%	5.6%	23,807	25,521	26,959	מגזר משקי הבית
9.9%	2.3%	9,238	9,921	10,150	מגזר הבנקאות הפרטית
12.6%	4.8%	21,452	23,052	24,147	מגזר עסקים קטנים
12.4%	4.7%	54,497	58,494	61,256	סך-הכל
הלוואות לדיור בישראל:					
6.1%	2.7%	37,444	38,708	39,739	מגזר משקי הבית
11.0%	5.3%	17,011	17,922	18,877	מגזר הבנקאות הפרטית
11.3%	5.0%	4,753	5,038	5,288	מגזר העסקים הקטנים
7.9%	3.6%	59,208	61,668	63,904	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן נתונים בדבר יתרת הלוואות לדיור וכן בדבר ביצועים (לרבות הלוואות שמוחזרו), בחלוקה להלוואות מכספי הבנק והלוואות מכספי אוצר, כל זאת בהתייחס לפעילות בישראל:

יתרה ליום		
30.06.14	31.12.14	30.06.15
במיליוני ש"ח		
59,684	62,114	64,351
3,284	2,963	2,555
214	183	159
63,182	65,260	67,065

יתרות אשראי

הלוואות מכספי הבנק	59,684	62,114	64,351
הלוואות מכספי האוצר*	3,284	2,963	2,555
מענקים מכספי האוצר*	214	183	159
סך-הכל	63,182	65,260	67,065

לשישה חודשים שהסתיימו ביום	לשנה שהסתיימה ביום	לשישה חודשים שהסתיימו ביום
30.06.14	31.12.14	30.06.15
במיליוני ש"ח		

ביצועי הלוואות לדיור

הלוואות מכספי האוצר:

הלוואות	13	18	2
מענקים	7	10	4
סך-הכל מכספי האוצר	20	28	6
סך-הכל הלוואות מכספי הבנק	5,693	12,157	7,399
סך-הכל הלוואות חדשות	5,713	12,185	7,405
הלוואות ישנות שמוחזרו, מכספי הבנק	910	2,445	1,878
סך-הכל הלוואות שניתנו	6,623	14,630	9,283

* סכום זה אינו נכלל במסגרת היתרות המאזניות לציבור.

הבנק הצטרף למהלך שיזם משרד הבינוי בשיתוף הפיקוח על הבנקים למחזור הלוואות שניתנו מכספי מדינה, באמצעות הלוואות מכספי בנק. במסגרת המהלך הבנק פונה ביוזמתו ללווים אשר נטלו הלוואות זכאות צמודת מדד בריבית של 4% או יותר, ומציע להם למחזר את ההלוואה להלוואה מכספי בנק, בריבית שתקבע, במועד ביצוע המחזור, לפי הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל להלוואות לדיור מסוג זה. התהליך החל במהלך המחצית הראשונה של שנת 2015.

התפתחות יתרות אשראי לדיור

להלן מעקב אחר התפתחות יתרת תיק האשראי לדיור על-פי בסיסי הצמדה וכשיעור מיתרת האשראי של הבנק:

סך-הכל	מגזר מטבע-חוץ		מגזר צמוד מדד				מגזר לא-צמוד					
	יתרת חוב שיעור רשומה שינוי במיליוני ש"ח	ריבית משתנה	ריבית משתנה		ריבית קבועה		ריבית משתנה		ריבית קבועה			
	יתרה במיליוני ש"ח	שיעור ב-%	יתרה ב-%	שיעור במיליוני ש"ח	יתרה ב-%	שיעור במיליוני ש"ח	יתרה ב-%	שיעור במיליוני ש"ח	יתרה ב-%	שיעור במיליוני ש"ח		
3.6%	64,351	1.1%	729	33.0%	21,236	20.6%	13,266	35.0%	22,539	10.2%	6,581	30.06.15
6.6%	62,114	1.4%	870	35.8%	22,241	21.5%	13,379	34.4%	21,374	6.8%	4,250	31.12.14

היקף החוב הבעייתי

בשנים האחרונות ניכרת יציבות בהיקפי הסכומים בפיגור ובהיקפי הפרשה להפסדי אשראי.

להלן התפתחות סכומי הפיגור בהלוואות לדיור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הפרשה קבוצתית):

שנת חוב בעייתי	שיעור חוב בעייתי	חוב בעייתי במיליוני ש"ח	שיעור ההפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור	הפרשה להפסדי אשראי לפי עומק הפיגור במיליוני ש"ח	שיעור הפיגור	סכום בפיגור מעל 90 יום	יתרת חוב רשומה במיליוני ש"ח	30.06.15
1.4%	1.7%	905	0.3%	222	0.2%	119	64,351	31.06.15
1.7%	1.9%	1,029	0.4%	230	0.2%	121	62,114	31.12.14
1.9%		1,111	0.5%	272	0.2%	129	58,294	31.12.13

כימות ומדידת הסיכון – ביצוע אשראי לדיור

כימות ומדידת סיכון האשראי לדיור מבוצעים במספר רמות: רמת הלקוח הבודד, רמת מוצרים, וכן ברמת כלל תיק האשראי של הבנק. לצורך כך, פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידה, המשלבים הערכות מומחים בתחום האשראי לדיור ומודלים סטטיסטיים. במסגרת כימות הסיכון מבוצעת בחינה ממוקדת בנושא בחינת כושר החזר כולל בחינת רגישות לשינויים אפשריים בכושר החזר כתוצאה משינוי אפשרי בשיעור הריבית.

להלן פירוט מאפיינים שונים של אשראי לדיור שהעמיד הבנק על בסיס רבעוני:

נתוני הלוואות לדיור – שיעור מסך הביצועים החדשים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30.06.14	30.09.14	31.12.14	31.03.15	30.06.15	
מאפיינים					
36.5%	37.5%	37.8%	35.1%	30.4%	שיעור מימון מעל 60%
6.8%	5.0%	2.3%	1.5%	0.7%	שיעור החזר מהכנסה מעל 40% (לרכישה ובהחזר חודשי)
2.4%	1.9%	1.1%	0.6%	0.2%	שיעור מימון מעל 60% וגם שיעור החזר מעל 40%
31.4%	31.4%	30.2%	29.9%	28.9%	שיעור הביצועים בריבית המשתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים (הגבלת בנק ישראל 33.3%)
4.8%	4.4%	4.3%	2.8%	2.7%	שיעור הלוואות לכל מטרה
17.5%	16.9%	16.4%	17.5%	16.4%	שיעור הלוואות להשקעה מרכישה
618	604	597	615	590	הלוואה ממוצעת לרכישה (באלפי ש"ח)
18.4	19.0	19.3	18.8	19.3	תקופת פירעון מקורית ממוצעת לרכישה בשנים

יצוין כי שיעורי המימון חושבו על-פי הוראת דיווח לפיקוח על הבנקים מספר 876 - דוח על הלוואות לדיור.

כימות ומדידת הסיכון – תיק אשראי לדיור

הבנק מבצע באופן שוטף מעקב אחר התפתחות תיק האשראי לדיור בפרמטרים רבים, כגון: התפלגות LTV, כושר החזר, התפלגות מוצרי אשראי בתיק, היקף החוב הבעייתי ושיעור הפיגורים.

הבנק עושה שימוש במודל סטטיסטי המודד את ההסתברות לכשל ואת ההפרשה הכלכלית הנדרשת בתיק המשכנתאות. בנוסף מבוצעים תרחישי מאמץ על תיק המשכנתאות ומנותחת ההשפעה על התיק עצמו ועל כלל הבנק.

כמו-כן, קיימים הסדרי ביטוח - ביטוח חיים וביטוח מבנה. בנוסף, בהלוואות שאושרו עד לתאריך 1 בנובמבר 2012 נהג הבנק לדרוש ביטוח אשראי בהלוואות בהן LTV גבוה משיעור של 75%. החל מתאריך 1 בנובמבר 2012 לא ניתן לאשר הלוואות בשיעור מימון העולה על 75%.

דיון חודשי בנושא סיכוני אשראי לדיון

מתקיים דיון חודשי בהתפתחות המדדים השונים, בהתייחס לביצועים שוטפים והן לגבי כלל תיק האשראי לדיון. זאת, בהתאם לתאבון סיכון כפי שהוגדר על-ידי הנהלת הבנק.

סיכון אשראי כולל לפי ענפי משק

הסיכון הכולל של האשראי מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל חובות [אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל) וחובות אחרים], השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין מכשירים נגזרים, ומסיכון חוץ-מאזני, הכולל ערבויות, עסקות במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות למתן אשראי.

לפרטים נוספים, ראה תוספת 3 לסקירת ההנהלה.

סיכון האשראי הכולל ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-531.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-544.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

להלן התפתחות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לפי ענפי משק עיקריים:

שינוי בין יוני לדצמבר	31 בדצמבר 2014*		31 במרץ 2015		30 ביוני 2015		ענף המשק
	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל**	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל**	שיעור מסך-הכל	סיכון אשראי כולל**	
		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
(0.5%)	0.5%	2,830	0.5%	2,820	0.5%	2,815	חקלאות
8.9%	0.7%	3,761	0.7%	3,869	0.8%	4,095	כרייה וחציבה
(2.8%)	9.1%	49,532	9.0%	49,660	9.1%	48,136	תעשייה
3.1%	10.0%	54,399	10.0%	55,605	10.5%	56,085	בינוי ונדל"ן - בינוי***
1.8%	5.5%	29,970	5.4%	29,823	5.7%	30,519	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
(4.5%)	2.4%	13,403	2.3%	12,668	2.4%	12,801	אספקת חשמל ומים
2.3%	7.3%	39,619	7.1%	39,160	7.6%	40,512	מסחר
(7.7%)	2.5%	13,574	2.4%	13,314	2.4%	12,524	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
7.1%	1.6%	8,912	1.7%	9,417	1.8%	9,541	תחבורה ואחסנה
(3.0%)	1.7%	9,198	1.6%	9,124	1.7%	8,921	מידע ותקשורת
(0.7%)	9.0%	48,950	9.0%	49,699	9.1%	48,618	שירותים פיננסיים
(4.4%)	2.5%	13,385	2.2%	11,965	2.4%	12,798	שירותים עסקיים אחרים
(2.9%)	1.7%	9,065	1.5%	8,611	1.7%	8,803	שירותים ציבוריים וקהילתיים
(0.1%)	54.5%	296,598	53.4%	295,735	55.7%	296,168	סך-הכל מסחרי
3.7%	10.8%	58,991	10.7%	59,463	11.5%	61,163	אנשים פרטיים - הלוואות לדיון
1.7%	16.3%	88,603	16.1%	89,227	17.0%	90,079	אנשים פרטיים - אחר
0.7%	81.6%	444,192	80.2%	444,425	84.2%	447,410	סך-הכל סיכון אשראי לציבור
(25.2%)	9.6%	52,459	12.1%	67,349	7.4%	39,217	סך-הכל בבנקים****
(6.2%)	8.8%	47,674	7.7%	42,808	8.4%	44,722	סך-הכל ממשלות
(2.4%)	100%	544,325	100%	554,582	100%	531,349	סך-הכל

* מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

** לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-11,477 מיליוני ש"ח (31.3.15: 11,016 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 10,753 מיליוני ש"ח).

*** כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-905 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,199 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה (31.3.15: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-965 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,170 מיליוני ש"ח, 31.12.14: סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח).

**** לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
(1) נתוני סיכון האשראי הכולל מוצגים לפני ניכוי יתרת ההפרשות להפסדי אשראי (על בסיס פרטני וקבוצתי).

ליום 30 ביוני 2015 סיכון האשראי הכולל בענפי הבינוי והנדל"ן הסתכם ב-86.6 מיליארד ש"ח.

להלן פילוח סיכון האשראי של קבוצת הבנק בענפי הבינוי והנדל"ן, בהתאם לתחומי הפעילות העיקריים:

יתרה ליום 30 ביוני 2015			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
3,851	1,575	2,276	בנייה למסחר ושירותים
656	153	503	בנייה לתעשייה
34,381	23,169	11,212	בנייה לדירור
27,507	5,398	22,109	נכסים מניבים
20,209	9,364	10,845	אחר
86,604	39,659	46,945	סך-הכל ענפי הבינוי והנדל"ן

להלן פירוט יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ללוויים שיתרת חבותם מעל 1,200 מיליון ש"ח לפי ענפי משק ליום 30 ביוני 2015:

מספר לוויים	אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל	
במיליוני ש"ח				
5	2,393	8,937	11,330	ענף המשק תעשייה
2	1,863	1,046	2,909	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	2,349	1,624	3,973	אספקת חשמל ומים
1	1,227	15	1,242	מידע ותקשורת
4	3,826	2,891	6,717	שירותים פיננסיים
13	11,658	14,513	26,171	סך-הכל

מזה: יתרות אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני ל-6 הלוויים הגדולים לפי ענפי משק ליום 30 ביוני 2015:

אשראי מאזני	סיכון אשראי חוץ-מאזני	סך-הכל	
במיליוני ש"ח			
173	4,562	4,735	ענף המשק תעשייה
2,349	1,624	3,973	אספקת חשמל ומים
1,280	599	1,879	שירותים פיננסיים
1,520	176	1,696	שירותים פיננסיים
2	1,688	1,690	תעשייה
119	1,568	1,687	שירותים פיננסיים
5,443	10,217	15,660	סך-הכל

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצות לווים

להלן פירוט החבות לכל קבוצת לווים אשר חבותה נטו על בסיס מאוחד, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" (להלן: הוראה 313), עולה על 15% מהון התאגיד הבנקאי (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 30 ביוני 2015:

סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני ⁽¹⁾	מזה: סיכון אשראי חבות ברוטו ⁽³⁾ חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾	ניכויים ⁽⁴⁾	חבות נטו ⁽⁵⁾	שיעור מההון הרגולטרי
במיליוני ש"ח					
4,889	3,889	298	446	8,338	17.12%

בתקופה שבתחילת שנת 2012 ועד לתום המחצית הראשונה של שנת 2015 ירד סכום החבות של קבוצות הלווים שהחשיפה שלהן עולה על 15% מההון הרגולטרי של הבנק מ-27.5 מיליארד ש"ח לכ-8.3 מיליארד ש"ח, ובהתאם ירד שיעור חבותן מההון הרגולטרי מ-61.8% ל-17.1%, ירידה בשיעור של כ-72.3%. כמו-כן, הצטמצם מספר הקבוצות משלוש לאחת בתחילת שנת 2014. כמו-כן, לגבי לווים להם חבות מעל 1.2 מיליארד ש"ח כל אחד, חלה ירידה בחלקם המצטבר מסך סיכון האשראי, משיעור של כ-8.4% בסוף שנת 2011 לכ-5.3% בסוף חודש יוני 2015, ירידה בשיעור של כ-36.4%.

(1) לאחר ניכוי יתרת מחיקות חשבונאיות ויתרות הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני.
 (2) סיכון האשראי החוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (3) הסכום כולל ערבויות צד ג' מוחף לקבוצה.
 (4) ניכויים המותרים בהתאם להוראה 313.
 (5) הנתונים המוצגים לעיל מייצגים חשיפה לקבוצות לווים והינם לאחר הפחתת הניכויים המותרים בהוראה 313 ולאחר ניכוי הפרשה להפסדי אשראי שחושבה על בסיס פרטני. לפיכך, נתונים אלה אינם ברי השוואה לנתונים בדבר חבות לווים המפורטים בגילויים אחרים בדוח.

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מטילה על הבנק, בין היתר, מגבלה לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים", כהגדרתם בהוראה, אחר שנכחו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה מההון של הבנק המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא "רכיבי ההון". כמו-כן, קובעת ההוראה, כי סך-כל החבויות (לאחר ניכוי סכומים מותרים) של הלווים, קבוצות הלווים וקבוצות הלווים הבנקאיות שחבות כל אחד מהם עולה על שיעור של 10% מהון הבנק, לא יעלה על 120% מהון הבנק.

הבנק מקיים תהליכי מעקב ובקרה כדי לבדוק עמידה במגבלות הוראה 313 לעניין חשיפה לחבות קבוצות לווים. בנוסף, הבנק מבצע סקירות תקופתיות על סיכון האשראי בקבוצות לווים אלה, תוך בחינה פרטנית של הלווים השייכים לקבוצות הלווים, אופי פעילות לווים אלה והמתאם ביניהם היכולים להשפיע על הסיכון הקבוצתי.

בחודש יוני 2015 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים", ראה פירוט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות המגזר העסקי".

חבויות בעייתיות

א. פילוח חבויות בעייתיות

31.12.2014		30.06.2015			
סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני	סך-הכל	חוץ-מאזני	מאזני
במיליוני ש"ח					
6,998	676	6,322	6,994	754	6,240
2,954	351	2,603	2,388	149	2,239
4,810	1,636	3,174	3,371	875	2,496
14,762	2,663	12,099	12,753	1,778	10,975
12,721	2,508	10,213	10,750	1,657	9,093
סיכון אשראי פגום					
סיכון אשראי נחות					
סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת					
סך סיכון אשראי בעייתי*					
* מזה חובות שאינם פגומים					
1,069	-	1,069	1,059	-	1,059
בפיגור של 90 ימים או יותר					

ב. נכסים שאינם מבצעים*

יתרה ליום		
31.12.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח		
5,859	5,819	אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית (NPL)
129	149	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
5,988	5,968	סך-הכל נכסים שאינם מבצעים

* נכסים שאינם מבצעים כוללים את נכסי הבנק אשר אינם צוברים הכנסות ריבית. מידע זה דומה ליתרת ה-non performing assets המוצגת בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארצות-הברית. מטרת נתון זה לתת גילוי לאותו חלק מנכסי הבנק הכלול בדוחות הכספיים אשר אינו צובר הכנסות ריבית.

ג. נכסים פגומים מבצעים

יתרה ליום		
31.12.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח		
422	392	חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית
34	29	אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית
456	421	סך-הכל

הערה:

סיכון אשראי מאזני וחוז-מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

ד. מדדי סיכון

ליום		
31.12.2014	30.06.2015	
2.34%	2.26%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור*
0.40%	0.38%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת אשראי לציבור*
1.56%	1.57%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור*
1.35%	1.36%	שיעור יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור*
66.55%	69.70%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום*
3.32%	2.85%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור*

* לפני ניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

הפרשה להפסדי אשראי			
סך-הכל	על בסיס קבוצתי		על בסיס פרטני
	לפי עומק פיגור אחר		
במיליוני ש"ח			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 ביוני 2015 (בלתי מבוקר):			
4,329	3,135	222	972
בגין אשראי לציבור			
5	5	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
688	611	-	77
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
5,022	3,751	222	1,049
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2015			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 30 ביוני 2014 (בלתי מבוקר):			
3,863	2,605	269	989
בגין אשראי לציבור			
6	6	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
702	596	-	106
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,571	3,207	269	1,095
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2014			
הרכב יתרת ההפרשה ליום 31 בדצמבר 2014 (מבוקר):			
4,180	3,017	230	933
בגין אשראי לציבור			
4	4	-	-
בגין חובות שאינם אשראי לציבור			
672	586	-	86
בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (נכלל בסעיף התחייבויות אחרות)			
4,856	3,607	230	1,019
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 בדצמבר 2014			

מזומנים ופיקדונות בבנקים

המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-62.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-55.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-13.0%.

להלן פירוט יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים:

שינוי מיום		יתרה ליום			
31.12.2014	31.03.2015	31.12.2014	31.03.2015	30.06.2015	
					במיליוני ש"ח
(6.3%)	(11.0%)	2,364	2,488	2,214	מזומנים בקופות
97.7%	76.8%	20,429	22,847	40,383	פיקדונות בבנק ישראל
(63.9%)	(76.4%)	23,604	36,072	8,526	פיקדונות בבנקים מרכזיים בחו"ל
(59.7%)	(27.2%)	404	224	163	פיקדונות בבנקים מסחריים בישראל
32.5%	22.9%	8,173	8,812	10,829	פיקדונות בבנקים מסחריים בחו"ל
13.0%	(11.8%)	54,974	70,443	62,115	סך-הכל

ניירות-ערך

ניירות הערך ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-56.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-58.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, ירידה בשיעור של כ-4.3% שנבעה בעיקר ממכירת אגרות-חוב ממשלתיות בתיק הזמין, שקוזזה בחלקה על-ידי רכישת אגרות-חוב בתיק למסחר. לפרטים נוספים, ראה ביאור 2 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן פירוט ניירות הערך של קבוצת הבנק בהתאם לסיווג המאזני:

ליום 30 ביוני 2015					
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח					
					אגרות-חוב:
415	421	-	6	415	מוחזקות לפדיון
46,320	46,320	(108)	664	45,764	זמינות למכירה
6,803	6,803	*(8)	*24	6,787	למסחר
53,538	53,544	(116)	694	52,966	סך-הכל אגרות-חוב
					מניות:
2,647	2,647	(28)	467	2,208	זמינות למכירה
47	47	*(4)	*-	51	למסחר
2,694	2,694	(32)	467	2,259	סך-הכל מניות
56,232	56,238	(148)	1,161	55,225	סך-כל ניירות הערך

ליום 31 בדצמבר 2014					
הערך במאזן	שווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	
במיליוני ש"ח					
					אגרות-חוב:
509	535	-	26	509	מוחזקות לפדיון
52,187	52,187	(66)	1,039	51,214	זמינות למכירה
3,469	3,469	*(7)	*19	3,457	למסחר
56,165	56,191	(73)	1,084	55,180	סך-הכל אגרות-חוב
					מניות:
2,563	2,563	(25)	418	2,170	זמינות למכירה
50	50	*(6)	*1	55	למסחר
2,613	2,613	(31)	419	2,225	סך-הכל מניות
58,778	58,804	(104)	1,503	57,405	סך-כל ניירות הערך

* נזקפו לדוח רווח והפסד.

השקעות באגרות-חוב בתיק הזמין למכירה ובתיק למסחר

להלן פרטים נוספים על השקעת קבוצת הבנק באגרות-חוב ליום 30 ביוני 2015 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל הערך במאזן	הערך במאזן
אגרות-חוב ממשלתיות:	
	ממשלת ישראל
37,433	
526	ממשלת ארצות-הברית
2,643	ממשלות מדינות מפותחות
232	ממשלות מדינות מתפתחות
40,834	
אגרות-חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים:	
458	בנקים בישראל
	בנקים - מדינות מפותחות:
1,322	ארצות-הברית
679	בריטניה
544	הולנד
435	אוסטרליה
256	קוריאה הדרומית
294	צרפת
294	שוודיה
310	גרמניה
320	שוויץ
116	יפן
259	אחרים*
4,829	
188	בנקים - ארצות מתפתחות
מוסדות פיננסיים (שאינם בנקים):	
240	ישראל
340	ארצות-הברית**
90	אחרים
670	
6,145	

אגרות-חוב של תאגידים, שאינם בנקים ומוסדות פיננסיים (פילוח לפי ענפי משק):

913	כרייה וחציבה
1,869	תעשייה
716	פעילויות בנדל"ן
635	אספקת חשמל ומים
380	מסחר
153	תחבורה ואחסנה
779	מידע ותקשורת
267	שירותים פיננסיים
138	שירותים עסקיים אחרים
294	שירותים ציבוריים וקהילתיים
6,144	
53,123	סך-הכל השקעה באגרות-חוב

* כולל 9 מדינות, כשהיתרה הגבוהה ביותר היא כ-105 מיליון ש"ח.

** כולל 14 מנפיקים, כשהיתרה הגבוהה ביותר של מנפיק אחד היא בסך של כ-137 מיליון ש"ח.

השקעות במניות

לבנק השקעות במניות סחירות, במניות לא סחירות ובקרנות נאמנות בפיזור נרחב, המסתכמות ליום 30 ביוני 2015 ב-2,694 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,613 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

פיקדונות

פיקדונות כוללים את פיקדונות הציבור, פיקדונות הממשלה ופיקדונות מבנק ישראל ומבנקים אחרים.

השינוי	יתרה ליום		
	31.12.14	30.06.15	
	במיליוני ש"ח		
2.4%	297,230	304,382	פיקדונות הציבור
9.2%	4,322	4,718	פיקדונות מבנקים
1.8%	455	463	פיקדונות הממשלה
2.5%	302,007	309,563	סך-הכל

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-304.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-297.2 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-2.4% שנבע מעלייה של 8.2 מיליארד ש"ח בפיקדונות הקמעונאים ומעלייה של 5.1 מיליארד ש"ח בפיקדונות העסקיים וקוזז מירידה של 6.1 מיליארד ש"ח במגזר ניהול פיננסי.

להלן התפלגות תיק פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פיקדונות הציבור ליום	השינוי	יתרה ליום			
		31.12.14	30.06.15		
		במיליוני ש"ח			
62.2%	64.5%	12,168	184,567	196,735	מטבע ישראלי לא-צמוד
5.5%	5.1%	(1,083)	16,461	15,378	מטבע ישראלי צמוד למדד
32.2%	30.1%	(4,083)	95,826	91,743	מטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)
0.1%	0.3%	150	376	526	פריטים לא-כספיים
100.0%	100.0%	7,152	297,230	304,382	סך-הכל

פיקדונות הציבור בשקלים לא-צמודים ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-196.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-184.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, גידול בשיעור של כ-6.6% שנבע מעלייה בפיקדונות במגזר הבנקאות הפרטית, מגזר משקי בית ומלקוחות עסקיים ושקוזז על-ידי ירידה בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים במגזר ניהול פיננסי.

פיקדונות הציבור בשקלים צמודים ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-15.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-16.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, קיטון בשיעור של כ-6.6% שנבע בעיקר מירידה בפיקדונות במגזר הבנקאות הפרטית ומגזר משקי בית. **פיקדונות הציבור במטבע-חוץ (כולל צמוד למטבע-חוץ)** ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-91.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-95.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014, קיטון בשיעור של כ-4.3% שנבע מירידה בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים במגזר ניהול פיננסי וירידה ביתרות מפעילות הבנק בחו"ל, וקוזז מעלייה בפיקדונות מעסקים קטנים.

להלן פירוט פיקדונות הציבור לפי גודל:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2014	30 ביוני 2015	
במיליוני ש"ח		
		תקרת הפיקדון
100,968	107,012	עד 1
73,445	75,306	מעל 1 עד 10
48,097	48,967	מעל 10 עד 100
30,682	33,846	מעל 100 עד 500
44,038	39,251	מעל 500
297,230	304,382	סך-הכל

יתרת סך הפיקדונות של שלוש קבוצות* המפקידים הגדולות**:

יתרה ליום		
31 בדצמבר 2014	30 ביוני 2015	
במיליוני ש"ח		
11,672	12,020	קבוצה א
3,162	2,699	קבוצה ב
2,815	2,541	קבוצה ג

* "קבוצה" - מפקיד, לרבות צד השולט בו (לרבות אחרים הנשלטים על-ידיו) וצד הנשלט על-ידיו.
** שלוש קבוצות המפקידים הגדולות באותו מועד דיווח.

פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום		
30.06.14	31.12.14	30.06.14	31.12.14	30.06.15
		במיליוני ש"ח		
10.1%	5.5%	36,871	38,501	40,610
9.2%	2.9%	119,964	127,224	130,948
15.7%	7.8%	27,807	29,838	32,160
39.4%	5.3%	*18,625	24,659	25,957
43.4%	13.9%	*21,910	27,581	31,411
(1.1%)	(12.4%)	*43,758	49,427	43,296
13.2%	2.4%	268,935	297,230	304,382

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו ב-34.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014, גידול בשיעור של כ-3.4%. הגידול נבע בעיקר מגיוס אגרות-חוב בסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח על-ידי קבוצת הבנק וקוזה על-ידי פירעון של אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-3.7 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2015.

תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות

מידע כספי תמציתי על מגזרי פעילות

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה באמצעות הבנק, חברות בנות, סניפים ונציגויות, בכל תחומי הבנקאות, ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. כמו-כן, יש לבנק השקעות בחברות כלולות. הפעילות של קבוצת הבנק מנהלת באמצעות שישה מגזרי פעילות עיקריים. החלוקה למגזרי הפעילות מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים, מולו הם פועלים. חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה. מגזרי הפעילות מוצגים בהתאם למאפיינים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים. לפרטים בדבר שיוך לקוחות למגזרי הפעילות השונים, ראה ביאור 31 בדוחות הכספיים לשנת 2014.

סיווג מחדש של נתוני המגזרים

מספרי ההשוואה שדווחו ברבעונים בשנת 2014 סווגו מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן תמצית ההתפתחות בתוצאות הפעילות של קבוצת הבנק, וסעיפי המאזן העיקריים לפי מגזרי פעילות:
א. רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק:

השנוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השנוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	**30.06.14	30.06.15		**30.06.14	30.06.15	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
23.3%	146	180	85.7%	63	117	מגזר משקי הבית
1,600.0%	3	51	(135.7%)	(28)	10	מגזר הבנקאות הפרטית
27.4%	135	172	45.6%	57	83	מגזר עסקים קטנים
3.7%	162	168	(8.9%)	79	72	המגזר המסחרי
(12.5%)	617	540	(25.7%)	315	234	המגזר העסקי
28.4%	416	534	18.9%	280	333	מגזר ניהול פיננסי
69.0%	29	49	131.3%	16	37	אחרים והתאמות
12.3%	1,508	1,694	13.3%	782	886	סך-הכל

* ישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ב בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש.

ג. אשראי לציבור, נטו, לפי מגזרי פעילות:

שינוי		יתרה ליום			
30.06.14	31.12.14	30.06.14	31.12.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח					
8.6%	3.7%	67,570	70,779	73,377	מגזר משקי הבית
8.1%	1.7%	35,895	38,141	38,802	מגזר הבנקאות הפרטית
12.1%	4.7%	27,405	29,339	30,717	מגזר עסקים קטנים
18.0%	6.9%	*31,984	35,301	37,730	המגזר המסחרי
0.6%	0.0%	*83,534	84,028	84,056	המגזר העסקי
19.7%	(17.8%)	*1,200	1,746	1,436	מגזר ניהול פיננסי
4.9%	1.1%	4,478	4,646	4,699	אחרים והתאמות
7.4%	2.6%	252,066	263,980	270,817	סך-הכל
מזה אשראי צרכני בישראל ללא הלוואות לדירוג וקרטיסי אשראי:					
13.2%	5.6%	23,807	25,521	26,959	מגזר משקי הבית
9.9%	2.3%	9,238	9,921	10,150	מגזר הבנקאות הפרטית
12.6%	4.8%	21,452	23,052	24,147	מגזר עסקים קטנים
12.4%	4.7%	54,497	58,494	61,256	סך-הכל
הלוואות לדירוג בישראל:					
6.1%	2.7%	37,444	38,708	39,739	מגזר משקי הבית
11.0%	5.3%	17,011	17,922	18,877	מגזר הבנקאות הפרטית
11.3%	5.0%	4,753	5,038	5,288	מגזר העסקים הקטנים
7.9%	3.6%	59,208	61,668	63,904	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

ג. פיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שינוי מיום		יתרה ליום			
30.06.14	31.12.14	30.06.14	31.12.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח					
10.1%	5.5%	36,871	38,501	40,610	מגזר משקי הבית
9.2%	2.9%	119,964	127,224	130,948	מגזר הבנקאות הפרטית
15.7%	7.8%	27,807	29,838	32,160	מגזר עסקים קטנים
39.4%	5.3%	*18,625	24,659	25,957	המגזר המסחרי
43.4%	13.9%	*21,910	27,581	31,411	המגזר העסקי
(1.1%)	(12.4%)	*43,758	49,427	43,296	מגזר ניהול פיננסי
13.2%	2.4%	268,935	297,230	304,382	סך-הכל

* סווג מחדש כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן פירוט בדבר היתרות הממוצעות של אשראי לציבור, נטו ופיקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור			יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו			
השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015		2014	2015	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
6.8%	36,617	39,112	7.6%	66,266	71,284	מגזר משקי הבית
4.1%	123,531	128,609	8.1%	35,421	38,284	מגזר הבנקאות הפרטית
20.2%	25,459	30,589	14.5%	26,010	29,782	מגזר עסקים קטנים
34.0%	17,964	24,071	16.8%	*31,396	36,669	המגזר המסחרי
24.7%	23,323	29,095	0.7%	*83,745	84,355	המגזר העסקי
11.9%	44,144	49,397	30.7%	*1,076	1,406	מגזר ניהול פיננסי
-	-	-	4.0%	4,520	4,702	מגזר אחרים והתאמות
11.0%	271,038	300,873	7.3%	248,434	266,482	סך-הכל

* סווג מחדש, כמפורט בפרק "תיאור עסקי קבוצת הבנק לפי מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון לשנת 2014.

להלן פירוט בדבר ההון המיוחס לכל אחד ממגזרי הפעילות לעניין חישוב התשואה להון⁽¹⁾:

השינוי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום		השינוי	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
	*30.06.14	30.06.15		*30.06.14	30.06.15	
	במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
6.8%	5,098	5,446	5.6%	5,188	5,480	מגזר משקי הבית
8.4%	3,153	3,418	7.4%	3,199	3,435	מגזר הבנקאות הפרטית
13.7%	2,299	2,615	12.2%	2,353	2,639	מגזר עסקים קטנים
22.2%	4,075	4,978	21.0%	4,188	5,069	המגזר המסחרי
2.7%	11,989	12,312	1.9%	11,970	12,194	המגזר העסקי
13.9%	2,266	2,582	18.4%	2,314	2,740	מגזר ניהול פיננסי
31.7%	221	291	27.2%	235	299	מגזר אחרים והתאמות
8.7%	29,101	31,642	8.2%	29,447	31,856	סך-הכל

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות חוץ-מאזנית

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק⁽¹⁾:

שינוי מיום		יתרה ליום		30.06.15	
30.06.14	31.12.14	30.06.14	31.12.14		
		במיליוני ש"ח			
1.2%	(0.7%)	4,761	4,850	4,817	מגזר משקי הבית
8.9%	4.0%	173,760	182,011	189,208	מגזר הבנקאות הפרטית
2.5%	(1.0%)	11,798	12,212	12,091	מגזר עסקים קטנים
2.9%	(1.3%)	15,583	16,240	16,028	המגזר המסחרי
(3.4%)	6.7%	168,882	152,854	163,075	המגזר העסקי
1.7%	1.3%	601,126	603,295	611,161	מגזר ניהול פיננסי
2.1%	2.6%	975,910	971,462	996,380	סך-הכל

(1) כולל החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך, בקרנות נאמנות וכן בנכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

מגזר משקי הבית

כללי ומבנה המגזר

המגזר מספק מגוון של שירותים ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית. השירותים ללקוחות המגזר מוענקים באמצעות 252 סניפים הפרושים ברחבי הארץ מקרית שמונה ועד אילת, המאורגנים בחלוקה גיאוגרפית לשמונה מנהלות אזוריות. בנוסף, מוענקים השירותים כאמור באמצעות ערוצים ישירים: מכשירים אוטומטיים הצמודים לסניף וב"חצרות לקוח", "פועלים באינטרנט", "פועלים בסלולר" ו"פועלים בטלפון". השירותים ניתנים גם ללקוחות הבנק המשת"כים למגזרים אחרים, וכן ללקוחות מזדמנים. פעילות הבנק במגזר משקי הבית בחו"ל כוללת גם את פעילות משקי הבית של בנק פוזיטיף בתורכיה ובנק פוזיטיב בקזחסטן בהיקפים לא מהותיים.

במחצית הראשונה של שנת 2015 פתח הבנק 2 סניפים חדשים במגזר הערבי, ובכך עומד מניין סניפי הבנק במגזר הערבי על 25 סניפים. במקביל, מוזגו 5 סניפים.

תחרות

מרבית לקוחות המגזר הינם בעלי חשבון אחד, המנוהל בבנק אחד בלבד. לקוחות אלה מאופיינים בניהול חשבון עו"ש, מוצרי השקעה בסיסיים (פיקדונות שקליים ותוכניות חיסכון) וצריכת אשראי. יחד עם זאת, מספרם של הלקוחות המחזיקים חשבונות בבנק נוסף מצוי במגמת גידול, לאור התחרותיות הגוברת על לקוחות המגזר, תוך התמקדות של חלק מן הבנקים בסגמנטים ספציפיים במגזר (דוגמת הלוואות לדיר, עובדים במגזר הציבורי, קבוצות עובדים ומועדוני צרכנות).

בהמשך למגמה בשנים האחרונות, גם במהלך שנת 2015 התחרות ממשיכה להתמקד בלקוחות בעלי משכורת, על-ידי הצעות ערך ייעודיות לגיוס קהל זה. התחרות המשיכה לצבור תאוצה כתוצאה מהשינויים שחלו בשוק בשנים הקודמות, דוגמת הורדת חסמי המעבר בין בנקים, פעילות של חברות אשראי וגופים פיננסיים חוץ-בנקאיים בעולם האשראי, כניסת חברות ביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל (בדבר הרפורמה בשוק ההון, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים" להלן), העמקת הפעילות בתחום משקי הבית על-ידי בנקים אחרים וכניסת הקרנות הכספיות לתחרות. בשנת 2014 אושר הקפי"מ (קרן פיקדון ומלוות), שעתידיה לחזק את התחרות בעיקר על פיקדונות (כתלות בסביבת הריבית). שיווק המוצר על-ידי בתי השקעות טרם החל. בתחום האשראי עוצמת התחרות הולכת וגדלה, כאשר לצד המתחרים המסורתיים, גדל חלקו של שוק האשראי החוץ בנקאי. התחרות מתבטאת בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים וייחודיים, ומתן הצעות ערך תוך ניסיון לגייס לקוחות חדשים ולהגדיל או לשמר את נתח הפעילות של לקוחות קיימים. בתקופה האחרונה החלו לפעול בתחום גם שחקנים מוסדיים בתחום האשראי הצרכני, כאשר גופים ממשלתיים מעוניינים לעודד העמקת פעילותם של שחקנים אלו בעתיד. סיוע ממשלתי והקלות רגולטוריות עשויים להביא לכניסה מהירה של שחקנים חדשים לתחום האשראי הקמעונאי ולהעמקת התחרותיות בתחום זה. התפתחויות טכנולוגיות ובשלות עולה מצד קהלי לקוחות מהוות פוטנציאל להגברת התחרות בשוק, כולל הורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים וחיזוק שחקנים קטנים.

מוצרים חדשים

Up control – בחודש מרץ 2015 השיק הבנק את שירות Up control. במסגרת השירות יכולים לקוחות הבנק לדעת אם חשבון הטלפון, החשמל או הכבלים זינק. השירות, הבלעדי לבנק, מאפשר ללקוח לקבל התרעות שונות לטלפון הנייד על חיובים יוצאי דופן בכרטיסי האשראי ובחשבון העו"ש. לקוח המצורף לשירות מקבל בין השאר התרעות על עלייה בחיובי החשבונות כמו חשמל, מים, סלולר וכבלים בכרטיסי האשראי או בהרשאות לחיוב חשבון. על חיוב כפול או זיכוי בכרטיס האשראי, על חיוב חדש עבור עיתונות או כבלים ועוד. השירות הושק ללקוחות אשר יכולים בשלב ראשון להצטרף לשירות באתר הבנק ובהמשך תתאפשר הצטרפות גם בסניפים ובסלולר.

"מבט מהיר" – יישום חדש באפליקציית "ניהול החשבון" המאפשר ללקוח להגיע בנגיעה ישירות אל המידע החשוב לו ביותר: יתרת החשבון והוצאות צפויות עד לסוף החודש, מבלי להיכנס לחשבון, ועל-ידי כך לספק ללקוח נגישות מהירה ומיידית ליתרה העדכנית והוצאותיו העתידיות בכל רגע ומכל מקום.

ציק בקליק – שירות חדש באתר הבנק – ציק וירטואלי המשמש להעברת כספים מחשבון הלקוח לחשבון המוטב באופן פשוט וללא צורך בפרטי חשבון. השירות מתבצע בלחיצת כפתור מאתר הבנק, לאחר מילוי שם המוטב והמספר הסלולרי שלו ומאפשר ללקוח לתת מתנה לאירוע, לחבר או לקרוב משפחה.

הלקוחות יכולים להוסיף נימה אישית ולכתוב ברכה משלהם, או לבחור ממגוון הברכות המוצעות באתר הבנק, בהתאמה לאירועים שונים. את השובר ניתן לשלוח במייל או למסור ידנית בעת האירוע. מקבל השובר יכול להפקיד אותו בקלות בכל זמן ומכל מקום באמצעות אתר הבנק, גם אם אינו לקוח הבנק.

משלים משכנתא – מוצר אשראי חדש הייעודי ללקוחות הלוקחים משכנתא בבנק. "משלים משכנתא" הינה הלוואה לכל מטרה המוצעת כמימון נוסף וניתנת בכפוף לשעבוד הנכס, ההלוואה מאפשרת ללקוחות אשראי גמיש ומהיר במהלך העסקים הרגיל. בכך מעניק המוצר מענה לתובנה כי בתהליך רכישת דירה מתמודדים לקוחות רבים עם הוצאות נוספות ולעיתים לא מתוכננות וכי האפשרות לקבל הלוואה נוספת להוצאות הנלוות מגבירה את ביטחונם של רוכשי הדירות ומסייעת בהתנהלות פיננסית נכונה.

פועלים CashBack – מועדון פועלים CashBack שהושק בשנת 2012, ביסס את מעמדו כמועדון הלקוחות של הבנק במהלך שנת 2013, שנת פעילותו הראשונה. המועדון מעניק החזר כספי ישירות לחשבון הלקוח, ברכישה בכרטיס אשראי בכל אחד מבתי העסק המשתתפים במועדון. המועדון כולל כ-59 רשתות ארציות גדולות ואלפי עסקים קטנים, בהם נהנים לקוחות הבנק מהחזר כספי, נוסף על מבצעים והנחות משמעותיות.

בתחילת 2014, הושקה אפליקציה מבוססת מיקום למועדון ה-CashBack המציגה את בתי העסק הגדולים והקטנים השותפים במועדון לפי קרבתם למשתמש. האפליקציה נמצאת תחת אפליקציית ניהול חשבון ומופיעה כחלק מאפליקציית הארנק הסלולרי.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים בעיקר משקי בית בעלי עושר פיננסי נמוך עד בינוני וכן לקוחות עסקיים קטנים. הלקוחות מפולחים לפלחי לקוחות על-פי פרמטרים של גיל, עושר פיננסי ו/או רמת הכנסה, יתרות אקטיבה ופוטנציאל צמיחה. בנוסף, כוללים לקוחות המגזר גם נוטלי הלוואה במשכון דירת מגורים, שזו פעילותם היחידה בבנק.

BE Online

מודל שירות המיועד לפלח לקוחות מוטי מחיר המסתפק בשירותי בנקאות בסיסיים ומוכן ליותר על הסניף הפיזי ולפעול באופן מקוון בלבד, על מנת לחסוך בעמלות. ביום 3 בספטמבר 2015 ישיק הבנק את BE online שיאפשר ללקוחות מעל גיל 18 לנהל את חשבון הבנק שלהם באמצעות האינטרנט או האפליקציה הסלולרית, מבלי לשלם כלל עמלות עו"ש על: העברות כספיות, הפקדת ומשיכת מזומן במכונות לשירות עצמי, הרשאות לחיוב חשבון והוראות קבע. הלקוחות יבצעו את הפעולות הבנקאיות – כולל פתיחת החשבון – בערוצים הדיגיטליים, לרבות המכונות לשירות עצמי. כמו-כן, יוכלו לקוחות BE online להפקיד שיקים, לפתוח פיקדונות ותוכניות חיסכון, ולקבל הלוואות בערוצים הדיגיטליים – כל זאת ללא צורך להגיע לסניף. לקוחות שנזקקים לשירות בנקאי יוכלו לקבלו באמצעות מייל באתר האינטרנט, ולקבל תמיכה טכנית באמצעות מענה אנושי במוקד תמיכה ייעודי. במידה ולקוחות BE online יבחרו להגיע לסניפי הבנק, על ביצוע פעולה בסניף ישלמו הלקוחות לפי התעריפון.

ייעוץ פנסיוני

לפרטים נוספים בדבר היערכות קבוצת הבנק למתן שירותי ייעוץ, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

חידושים באפליקציות

ווידג'יט "מבט לתיק שלי"

הבנק השיק יישומון (ווידג'יט) שמאפשר לבעלי השקעות בניירות-ערך להתעדכן בשינויים בתיק האישי שלהם ללא הקלדת פרטי זיהוי ומבלי להיכנס לאפליקציית הבנק,

היישומון החדש מאפשר ללקוח להגיע ישירות אל המידע החשוב לו ביותר בשוק ההון: השינוי היומי באחוזים של תיק האחזקות, מצב השוק של ניירות הערך שלו - ולהתעדכן בנתונים במהירות ובקלות. בכך מאפשר השירות ללקוח לדעת במהירות מה עושה התיק שלו ולקבל החלטות הנוגעות למסחר של כל נייר בתיק. במידת הצורך יכול הלקוח לעבור ישירות למסחר (מצריך הזדהות) ולתת הוראות קנייה ומכירה בסמארטפון.

אפליקציית Poalim SmartWatch לשעוני Apple Watch

הבנק השיק ברבעון זה את אפליקציית Poalim SmartWatch לשעוני Apple Watch של חברת "אפל", זאת בנוסף לאפליקציית לשעוני Samsung Gear שהושקה לאחרונה.

האפליקציית החדשה מאפשרת ללקוחות הבנק בעלי סמארטפונים תומכים של חברת Apple, לצפות במבט מהיר ביתרת חשבונם העדכנית ובהוצאות הצפויות עד סוף החודש, על גבי מסך השעון מבלי להקליד את פרטי הזיהוי לחשבונם. היכולת לצפות בנתוני החשבון בשעון החכם מהווה המשך טבעי לשירות "מבט מהיר", שהושק באפליקציית "ניהול חשבון" בסמארטפון.

Hopon - באפליקציית ארנק פועלים

כחלק מתפיסת הבנק לספק כלים חכמים להתנהלות פיננסית פשוטה וחכמה, הושק ברבעון הראשון של שנת 2015 שיתוף פעולה המאפשר ללקוחות כל הבנקים לשלם עבור נסיעה באוטובוס ישירות מהסמארטפון וללא מזומן באפליקציית 'ארנק פועלים' של הבנק. האפליקציית מעניקה פיתרון פשוט ונוח בתחום הכרטוס והתשלום בתחבורה הציבורית.

Save & go - באפליקציית ניהול החשבון

בנוסף, משיק הבנק את Save & go - קופת חיסכון דיגיטלית המאפשרת ללקוחות לחסוך "על הדרך" סכומים קטנים בתוכנית חיסכון ייחודית בסלולר, בתהליך פשוט ומהיר בלי הקלדת פרטי הזדהות. השירות הופך את החיסכון לנגיש יותר: ניתן לשים בצד החל משקל אחד ועד 500 ש"ח, בדומה לקופת החיסכון המוכרת. חיסכון Save & go מושק כחלק מתפיסת הבנק להנגיש ללקוחותיו פעולות בנקאיות הנתפסות לעתים כמורכבות, והופך את פעולת החיסכון ליומיומית, פשוטה וספונטנית.

חידושים באתר

פנסיה באתר הבנק

כחלק מהמיקוד באוכלוסיית הוותיקים, הבנק השיק הצעת ערך שלמה בתחום הפנסיה. הלקוחות יכולים לקבל תמונת מצב כוללת של כל המידע הפנסיוני באתר - יתרות בקרנות פנסיה, קופות-גמל, קרנות השתלמות וביטוחים, לצד תחזית צבירה לגיל הפרישה ותחזית הקצבה החודשית. בנוסף, ניתן לזמן באתר פגישה עם יועץ פנסיוני כדי לתכנן את החיסכון הפנסיוני בצורה מושכלת בהתאם לצורכי הלקוח.

שינויים רגולטוריים

פעילויות

בהתאם להנחיית בנק ישראל, הוראת נוהל בנקאי תקין, A308 בנושא טיפול בתלונות הציבור, מונה בבנק נציב לטיפול בתלונות הציבור. הנציב, הכפוף ישירות לממונה על החטיבה הקמעונאית, יעסוק אך ורק בטיפול בתלונות הציבור. כמו-כן, יפעל הנציב על-פי הוראת הנוהל המגדיר שגרות עבודה, אופן דיווח, מבנה דוחות ואופן פרסומם. על-פי הוראת הנוהל בנק ישראל לא יטפל עוד ישירות בפניות אלא הטיפול יופנה ישירות לבנק, כאשר על הבנק לציין במענה לפניה, כי ניתן להשיג על תשובת הבנק לבנק ישראל.

הלוואות לדיור

ביום 21 בינואר 2015 אושרו על-ידי בנק ישראל, כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) (תיקון), התשע"ה-2015, במסגרתם בוטלה העמלה "דמי ניהול הלוואה לדיור". החל מיום 1 בפברואר 2015.

ביום 25 בינואר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329: בחישוב שיעור ההחזר מההכנסה נקבע כי בנוסף להכנסת הלווה ניתן להכיר במחצית מהכנסתו החדשית הפנויה של קרוב משפחה, אף אם הקרוב, אינו רוכש זכויות במקרקעין, בתנאי שהוא קרוב משפחה מדרגה ראשונה (בן/בת זוג, אב, אם, אח, אחות, בן ובת), שתייערך לו בדיקת יכולת החזר, הוא יצורף כערב וישלם 20% מההחזר החדשי בהוראת קבע מחשבון. בנוסף, ניתן להכיר במלוא הכנסתו החדשית הפנויה של בן/בת זוג של הלווה, העומד בכל התנאים לעיל, ומתגורר עם הלווה בדירה. ב-23 לפברואר 2015 נכנס לתוקף תיקון לצו הבנקאות (עמלות פירעון מוקדם-תיקון), התשע"ד-2014. על-פי הצו החדש: כל הלוואה משלימה (הלוואה מכספי בנק שניתנה בנוסף להלוואת זכאות) תזכה בהנחה בעמלה גם אם ההלוואות לא בוצעו באותו מועד, לא תגבה עמלה בעת פטירה, שונתה הנוסחה לחישוב עמלת הפרשי היוון כך שעמלת הפירעון המוקדם תפחת בכל אותם המקרים בהם ריבית הלקוח במועד ביצוע ההלוואה הייתה גבוהה מהריבית הממוצעת לאותו יום.

יזמות רגולטוריות

בשנים האחרונות גובשו מספר יזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל ולצידן קיימות מספר יזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. בחודש דצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית" בראשות המפקח על הבנקים דאז, כנגדרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג. מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי.

במהלך שנת 2014 יושמו המלצות הצוות בתחום העמלות אשר עיקרן מתבטא בפיקוח על עמלות, בביטול מספר עמלות ובכניסה לתוקף של מסלולי "עובר ושב" שלווה בפיקוח על מחיר המסלול הבסיסי שנקבע על 10 ש"ח. העמלות הרלוונטיות הן במגוון תחומים בהם פועלת קבוצת הבנק, לרבות ניהול חשבון, ניירות-ערך, משכנתאות וכרטיסי חיוב. בתחום ניהול החשבון לעסקים קטנים, החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" שהביא להפחתה בעמלות הבנקאיות שמשלמים אותם עסקים המוגדרים כעסקים קטנים.

במהלך השנים 2014-2015, כחלק מהרצון להקל על מעבר לקוחות בין בנקים, פורסמו מספר הוראות ובהן: הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט, אפשרות שהבנק מיישם החל מחודש ינואר 2015, הוראה בקשר עם העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח, הוראה על מסירת מידע מפורט ללקוח לצורך בחינת כדאיות המעבר וסגירת החשבון (בצורת דוח שנתי כחלק מ"תעודת זהות בנקאית") וכן פורסמו הוראות נוספות למתן גילוי ללקוחות על עלות שירותים בתחום ניירות-ערך וגילויים לצורך הגברת מודעות הלקוחות למסלולים לניהול חשבון. בתחום כרטיסי החיוב, בנוסף להפחתת עמלות כאמור לעיל, המלצות הוועדה לצמצום השימוש במזומן (ועדת לוקר) שאושרו בממשלה באוקטובר 2014 הביאו, בין היתר, לפרסום הוראות של המפקח על הבנקים והממונה על הגבלים העסקיים שמטרתן, הרחבת התפוצה והשימוש בכרטיס לחיוב מידי ("דביט") ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. הוראות סופיות לגבי הדביט פורסמו על-ידי המפקח על הבנקים עם תוקף מידי וכוללות הוראות לעידוד מכירת הדביט בקרב הלקוחות. כמו-כן הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפיקוח, ומחירה נקבע בשיעור מירבי של 0.3% לתקופה של שנה. בנוסף, ניתנה לממונה על הגבלים עסקיים סמכות לקבוע את שיעורי העמלה הצולבת של עסקות בכרטיסי חיוב.

על פי ההסכם הקואליציוני שנחתם בחודש אפריל 2015, הממשלה תפעל להגברת התחרות במערכת הפיננסית, להפחתת עלויות החיסכון לטווח ארוך ותקדם הפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים בשיתוף עם בנק ישראל. בנוסף, משרד האוצר יגבש תזכיר חוק להרחבת התחרות בשוק האשראי לצרכנים ולבעלי עסקים קטנים ובינוניים, וזאת, בין היתר, באמצעות קידום היישום של חוק שירות נתוני אשראי התשס"ב-2002 וחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות 1993, יישום "תעודת זהות בנקאית", הרחבת תפוצת השימוש בכרטיס חיוב מיידי ומתן ערבות מדינה לדרישות ההון ולאשראי הניתן למשקי בית ולעסקים קטנים על-ידי בנקים חדשים (ובכללם אינטרנטיים וקואופרטיביים). עוד סוכם כי הממשלה תפעל ותסייע להקמת מערכות תשתית מחשוב הנחוצות לבנקים חדשים ויוקם צוות לבחינת יישום ביטוח פיקדונות.

בהתאם לכך, בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרומ). על הוועדה להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הוועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. הוועדה פנתה לציבור שיציג בפניה את עמדותיו בנושאים לעיל. על הוועדה להגיש מסקנותיה בחודש ספטמבר 2015.

ברבעון השני של שנת 2015 פרסמה הוועדה לשיפור המערכת לשיתוף נתוני אשראי (ועדת דורפמן) את המלצות הביניים שכללו מתווה להקמת מאגר נתוני אשראי. ביום 4 באוגוסט 2015, פרסם משרד המשפטים את תזכיר חוק שירות נתוני אשראי 2002-התשס"ב כאשר ישנה כוונה של משרד המשפטים והאוצר לסיים את החקיקה עד לסוף השנה. עוד נקבע כי הגורם האחראי לבניית המאגר וניהולו יהיה בנק ישראל.

בחוק ההסדרים שאושר בממשלה ביום 5 באוגוסט 2015, נכלל תיקון לחוק הבנקאות במסגרתו, שר האוצר רשאי לאשר לתאגיד שאינו בנקאי, להנפיק לציבור תעודות התחייבות בהיקף של עד 5 מיליארד ש"ח על מנת להגדיל את מקורות האשראי שלו. משרד האוצר הודיע כי בשלב הראשון בכוונתו לאשר הנפקה של עד 2.5 מיליארד ש"ח.

בנוסף למפורט לעיל, קיימות מגוון הצעות חוק פרטיות שהונחו על שולחן הכנסת ה-20 - ובינן, הצעות לביטול/הפחתת עמלות, יישום עדכונים לחוק הוצאה לפועל בעלי השלכה ישירה על פעילות התאגידים הבנקאיים לרבות מתן הפטרים ופטורים מריביות פיגורים לחייבים שונים ועוד.

יזמות רגולטוריות אלה משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

פריסת הרשת הקמעונאית – הבנק ימשיך בניהול מושכל של פריסת הסניפים על-פי כוונת פוטנציאל אזוריים ומיקוד בקהלים בעלי פוטנציאל, תוך התאמת פורמט הסניף לצורכי קהל היעד.

ייעוץ פנסיוני – הותר לבנק לעסוק בייעוץ פנסיוני בהתאם לקבוע בהסדר החוקי ובהיתרים ובהוראות מכוחו. הייעוץ הפנסיוני, בשלב זה, ניתן רק בחלק מסניפי הבנק ורק לחלק מהלקוחות ועתיד להתרחב בהדרגה. הרחבת הפעילות תלויה, בין היתר, בגורמים שאינם תלויים בבנק וביניהם: תפעול מוצלח של המסלוקה הפנסיונית, שהוקמה על-ידי משרד האוצר על מנת להעביר מידע על אחזקות הלקוחות במוצרים פנסיוניים בין הגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים וכן כוונה להתקנת תקנות המסדירות שיעור עמלת הפצה בהפצת מוצרי ביטוח.

לפרטים נוספים בדבר היערכות הבנק למתן שירותי ייעוץ פנסיוני, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים".

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
1,352	2	19	379	-	56	896	מחיצוניים
(280)	(1)	(10)	(272)	-	-	3	בינמגזרי
1	-	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,073	1	9	107	-	56	900	סך-הכל רווח מימוני, נטו
571	-	-	31	19	301	220	עמלות והכנסות אחרות
1,644	1	9	138	19	357	1,120	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
62	-	2	(2)	-	8	54	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
1,390	1	22	85	31	241	1,010	מחיצוניים
(89)	-	-	-	4	-	(93)	בינמגזרי
281	-	(15)	55	(16)	108	149	רווח (הפסד) לפני מסים
103	-	(6)	22	(6)	33	60	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
178	-	(9)	33	(10)	75	89	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	-	3	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
180	-	(6)	33	(10)	74	89	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
6.7%	-	(22.6%)	3.2%	-	19.9%	7.1%	
יתרה ממוצעת של נכסים							
73,368	27	250	39,176	-	6,580	27,335	יתרה ממוצעת של התחייבויות
39,114	-	35	-	-	-	39,079	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
58,669	29	541	22,106	129	8,401	27,463	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,978	-	-	-	2,978	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
2,022	-	-	-	2,022	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
73,377	-	271	39,739	-	6,408	26,959	יתרת פיקדונות הציבור
40,610	-	49	-	-	-	40,561	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
1,403	1	24	493	-	42	843	מחיצוניים
(356)	(1)	(13)	(388)	-	-	46	בינמגזרי
1	-	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,048	-	11	105	-	42	890	סך-הכל רווח מימוני, נטו
578	-	-	36	16	302	224	עמלות והכנסות אחרות
1,626	-	11	141	16	344	1,114	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
52	-	5	(1)	-	2	46	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
1,387	1	19	95	29	231	1,012	מחיצוניים
(39)	-	-	(16)	5	-	(28)	בינמגזרי
226	(1)	(13)	63	(18)	111	84	רווח (הפסד) לפני מסים
81	-	(5)	27	(8)	32	35	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
145	(1)	(8)	36	(10)	79	49	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	3	-	-	(2)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
146	(1)	(5)	36	(10)	77	49	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
5.8%		(20.6%)	3.8%		21.0%	4.2%	
יתרה ממוצעת של נכסים							
68,286	30	338	37,217	-	6,255	24,446	יתרה ממוצעת של התחייבויות
36,620	-	35	-	-	-	36,585	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3) ⁽²⁾
56,014	46	508	21,014	135	8,459	25,852	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,787	-	-	-	2,787	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
2,065	-	-	-	2,065	-	-	יתרת אשראי לציבור, נטו
67,570	20	299	37,444	-	6,000	23,807	יתרת פיקדונות הציבור
36,871	-	39	-	-	-	36,832	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ב'אור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
981	1	8	509	-	29	434	מחיצוניים
(440)	(1)	(5)	(451)	-	-	17	בינמגזרי
541	-	3	58	-	29	451	סך-הכל רווח מימוני, נטו
293	-	-	15	10	154	114	עמלות והכנסות אחרות
834	-	3	73	10	183	565	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
20	-	(2)	1	-	1	20	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
685	1	11	43	16	115	499	מחיצוניים
(59)	-	-	-	2	-	(61)	בינמגזרי
188	(1)	(6)	29	(8)	67	107	רווח (הפסד) לפני מסים
72	-	(2)	12	(3)	21	44	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
116	(1)	(4)	17	(5)	46	63	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	1	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
117	(1)	(3)	17	(5)	46	63	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר משקי הבית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014***							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	הלוואות לדיור	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
808	-	12	387	-	21	388	מחיצוניים
(282)	-	(6)	(336)	-	-	60	בינמגזרי
1	-	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
527	-	6	51	-	21	449	סך-הכל רווח מימוני, נטו
288	-	-	18	8	155	107	עמלות והכנסות אחרות
815	-	6	69	8	176	556	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
42	-	3	2	-	-	37	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
696	1	10	47	15	117	506	בינמגזרי
(18)	-	-	(7)	3	-	(14)	רווח (הפסד) לפני מסים
95	(1)	(7)	27	(10)	59	27	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
33	-	(3)	12	(5)	17	12	רווח (הפסד) נקי:
62	(1)	(4)	15	(5)	42	15	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1	-	2	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
63	(1)	(2)	15	(5)	41	15	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר משקי הבית במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-180 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-146 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה ברווח המימוני, נטו.

הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-1,073 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,048 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי, שקוזז בעקבות ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים מפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-571 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-578 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-62 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה בהפרשות שנרשמו על בסיס פרטני.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-1,301 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,348 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהוצאות בשכר בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-73.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-70.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול נבע מעלייה באשראי צרכני ומגידול בהלוואות לדיור.

האשראי לדיור בישראל ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-39.8 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-38.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-40.6 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.5 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

מגזר הבנקאות הפרטית

פעילויות

מהלך "הוותיקים החדשים" – הבנק יצא לדרך עם מהלך אסטרטגי יחודי וראשון מסוגו בארץ, המתמקד באוכלוסיית הוותיקים לקראת ואחרי גיל הפרישה. מהלך זה נובע מהבנת החשיבות וההשפעה הגדולה שיש למגזר זה על החברה והכלכלה, ומתוך רצון לתמוך בהתמודדות עם האתגרים של גיל הפרישה, ולכן יהווה את אחד ממוקדי הפעילות של החטיבה הקמעונאית. בלבו של המהלך עומדים שירותי ייעוץ פנסיוני במרכזי הייעוץ ובסניפים, לצד ייעוץ פיננסי ייעודי לגיל המבוגר באמצעות "פועלים Advisor" – מערכת ייעוץ בלעדית חדשנית ופורצת דרך אשר פותחה בבנק.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

סביבת הריבית הנמוכה, העומדת על שפל היסטורי של 0.1% בלבד, גורמת לרמת הסיכון המבוקשת של הלקוחות המיועצים להמשיך לעלות גם ברבעון השני של שנת 2015. לאור התשואות הנמוכות באגרות-חוב ממשלתיות בארץ גם ברכיב השקלי וגם הצמוד קיימת הסטה לאגרות-חוב בחו"ל, בעיקר בארצות-הברית וכן לאגרות-חוב קונצרניות בארץ בדירוגים הגבוהים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

שינויים במערכת הייעוץ פועלים Advisor: ברבעון הראשון של שנת 2015 הסתיים תהליך השקת הייעוץ הפיננסי החדש, בבסיסו עומדת תפישת ייעוץ חדשה ומודל אופטימיזציה גלובלי, חדשני וייחודי ומהותה ניהול ותכנון פיננסי נכונים יותר.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה בארץ מתבצעים על-ידי יחידות הבנקאות הפרטית בסניפים, פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון ובי"פועלים בטלפון, הן בפנייה יזומה והן בתגובה לפניית הלקוחות. כמו-כן, מתבצעות פעולות השיווק וההפצה בי"פועלים באינטרנט. השיווק וההפצה ללקוחות הבנקאות הפרטית בארץ מתבצעים גם באמצעות מבצעי פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו ובשלטי חוצות. בנוסף, העברת מסרים שיווקיים נעשית בדיוור ישיר ללקוח (דוח מצב חשבון, צרופות, דיוור ישיר ייעודי). במכשירים אוטומטיים לשירות עצמי (בנקט ועדכן), באתר "פועלים באינטרנט", במיילים, בשילוט, סרטוני טלוויזיה ועלוני מידע וגלויות בתוך הסניף. כמו-כן, מעת לעת, נעשה שימוש בערוצי שיווק המוניים, בהם טלוויזיה, עיתונות, רדיו ואינטרנט לשיווק הצעות ערך של הבנק ללקוח. שיווק ללקוחות בחו"ל מתבצע באמצעות השלוחות השונות בכפוף לדינים הרלוונטיים בישראל ובמדינות הפעילות. אמצעי שיווק נוסף הינו באמצעות "מועדוני הפלטינום והפרפרד" המיועדים ללקוחות אמידים. ללקוחות אלה מרכזים בתל-אביב, הרצליה, חיפה ונצרת. בתחילת ספטמבר 2014 נפתח מרכז חדש בממילא ירושלים בסטנדרט בינלאומי גבוה. השירות ללקוחות אלה הוא שירות one to one, המותאם פרטנית לכל לקוח ולקוח על-פי צרכיו. הלקוחות מקבלים מעטפת ייחודית של שירות מקצועי - שיווקי המותאם לצורכיהם ולהעדפותיהם.

תחרות

למעלה מ-40% מלקוחות הבנקאות הפרטית בארץ הינם לקוחות המנהלים חשבון ביותר מבנק אחד. כמו-כן, כניסת חברות הביטוח וברוקרים פרטיים לשוק קרנות הנאמנות וקופות הגמל בפרט ולמכירת מוצרים פיננסיים בכלל, כמו גם הורדת חסמי המעבר בין בנקים, מגבירה את התחרות על לקוחות המגזר. כתוצאה מכך, התחרות על לקוחות אלה בתוך המערכת הבנקאית היא אגרסיבית ביותר ובאה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, במבצעי פרסום, דגש על שירות אישי - מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, ייעוץ השקעות ברמה גבוהה במיוחד, חדשנות במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במגזר זה הם ארבע הקבוצות הבנקאיות הגדולות הנוספות וכן בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים ובתי השקעות. בדבר התחרות בתחום ההלוואות לדיוור, ראה פרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

לאור תיקונים צפויים בהוראות בנק ישראל יתאפשר מסחר עצמאי בקרנות נאמנות בעמלות הפצה מופחתות, זאת על-ידי מערכת ייעודית וללא תלות בתנאי החשבון בבנק בו מתנהל. בנקים קטנים וגופי השקעה צפויים לאמץ פלטפורמה זו ולהעמידה לרשות לקוחות הבנקים הגדולים, מהלך העשוי להשפיע על רמת התחרות במגזר זה.

בחוו"ל, הבנקאות הפרטית הגלובלית מתאפיינת ברמת תחרות גבוהה, הגוברת עם הזמן. פלח הלקוחות האמידים הינו פלח אטרקטיבי בעיני מוסדות פיננסיים רבים. המתחרים העיקריים בתחום זה הינם בנקים שוויצריים המתמחים בבנקאות פרטית ובנקים ישראליים הפועלים בחוו"ל. הגדלת השקיפות בבנקים זרים והדרישה להון מוצהר עתידיים להשפיע על הסביבה התחרותית.

הבנק מתמודד עם התחרות בעיקר באמצעות שירות אישי ומקצועי ברמה גבוהה, היצע שירותים ומוצרים אשר אינו נופל מאלו המוצעים על-ידי המתחרים ויכולת להגיב במהירות לשינויים בשוק ובטעמי הלקוחות.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

בישראל:

- חיזוק ההיכרות והקשר האישי עם הלקוח כמנוף לשימור ולהעמקת פעילות מול לקוחות קיימים ולגיוס לקוחות פוטנציאליים.
- פיתוח המשכי של פריסת מערך קמעונאי באזורי פוטנציאל בפורמט מותאם לצורכי פלח הלקוחות.
- המשך פיתוח של כלים מתקדמים בערוצים הישירים והדיגיטלים.
- בניית הצעת ערך ייחודית מותאמת לצרכים המובחנים של הלקוחות.
- שיפור ברמת השירות ללקוח והעלאת שביעות הרצון לחיזוק נאמנות הלקוחות.

יזמות רגולטוריות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

רשות ההגבלים העסקיים – דוח בנושא הגברת היעילות והתחרות בתחום כרטיסי חיוב

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) ו-6(ו) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל			פעילות בישראל			
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדויר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
184	-	49	128	-	9	(2)	מחיצוניים
188	-	16	(100)	-	-	272	בינמגזרי
28	-	1	-	-	-	27	הכנסות מימון שאינן מריבית
400	-	66	28	-	9	297	סך-הכל רווח מימוני, נטו
841	97	80	3	356	170	135	עמלות והכנסות אחרות
1,241	97	146	31	356	179	432	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
8	-	(3)	(1)	-	5	7	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
1,016	103	125	12	135	121	520	בינמגזרי
137	5	-	-	82	-	50	רווח (הפסד) לפני מסים
80	(11)	24	20	139	53	(145)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
28	(4)	10	8	56	16	(58)	רווח (הפסד) נקי:
52	(7)	14	12	83	37	(87)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
51	(7)	14	12	83	36	(87)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
3.0%	-	4.0%	2.7%	-	15.6%	(14.3%)	
יתרה ממוצעת של נכסים							
39,051	-	6,452	18,285	-	3,689	10,625	יתרה ממוצעת של התחייבויות
128,635	-	19,935	-	-	-	108,700	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
36,802	465	7,689	9,682	1,204	5,163	12,599	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
59,159	923	-	-	58,236	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
982	982	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
130,580	38,004	-	-	92,576	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
38,802	-	6,163	18,877	-	3,612	10,150	יתרת פיקדונות הציבור
130,948	-	18,669	-	-	-	112,279	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014***							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדויר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי		בנקאות ופיננסים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
51	-	45	160	-	11	(165)	מחיצוניים
400	-	18	(138)	-	-	520	בינמגזרי
16	-	2	-	-	-	14	הכנסות מימון שאינן מריבית
467	-	65	22	-	11	369	סך-הכל רווח מימוני, נטו
795	102	83	2	312	170	126	עמלות והכנסות אחרות
1,262	102	148	24	312	181	495	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
18	-	-	(1)	-	1	18	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים							
1,106	129	148	14	144	117	554	בינמגזרי
112	3	-	(2)	88	-	23	רווח (הפסד) לפני מסים
26	(30)	-	13	80	63	(100)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
22	(3)	10	5	34	18	(42)	רווח (הפסד) נקי:
4	(27)	(10)	8	46	45	(58)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	(27)	(10)	8	46	44	(58)	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון							
0.2%	-	(2.9%)	2.1%	-	19.5%	(10.5%)	
יתרה ממוצעת של נכסים							
36,237	-	6,327	16,324	-	3,503	10,083	יתרה ממוצעת של התחייבויות
123,570	-	18,684	-	-	-	104,886	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
34,645	419	7,450	8,578	1,164	5,188	11,846	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
55,835	983	-	-	54,852	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
908	908	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
114,454	29,770	-	-	84,684	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו							
35,895	-	6,265	17,011	-	3,381	9,238	יתרת פיקדונות הציבור
119,964	-	18,454	-	-	-	101,510	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	פעילות בחו"ל			פעילות בישראל			
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
184	-	38	179	-	5	(38)	מחיצוניים
8	-	8	(165)	-	-	165	בינמגזרי
9	-	1	-	-	-	8	הכנסות מימון שאינן מריבית
201	-	47	14	-	5	135	סך-הכל רווח מימוני, נטו
396	41	27	2	176	87	63	עמלות והכנסות אחרות
597	41	74	16	176	92	198	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
-	-	(1)	-	-	-	1	הוצאות תפעוליות ואחרות:
493	45	62	6	68	60	252	מחיצוניים
86	3	-	-	39	-	44	בינמגזרי
18	(7)	13	10	69	32	(99)	רווח (הפסד) לפני מסים
7	(2)	6	4	29	10	(40)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
11	(5)	7	6	40	22	(59)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	(5)	7	6	40	21	(59)	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הבנקאות הפרטית (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**							
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל				
	שוק ההון ⁽¹⁾	בנקאות ופיננסים	הלוואות לדיור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
42	-	22	129	-	7	(116)	מחיצוניים
181	-	9	(118)	-	-	290	בינמגזרי
8	-	1	-	-	-	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
231	-	32	11	-	7	181	סך-הכל רווח מימוני, נטו
396	46	45	1	157	87	60	עמלות והכנסות אחרות
627	46	77	12	157	94	241	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
11	-	-	-	-	-	11	הוצאות תפעוליות ואחרות:
584	76	92	7	72	60	277	מחיצוניים
52	-	-	(1)	42	-	11	בינמגזרי
(20)	(30)	(15)	6	43	34	(58)	רווח (הפסד) לפני מסים
7	(3)	4	2	19	10	(25)	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:							
(27)	(27)	(19)	4	24	24	(33)	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(1)	-	-	-	-	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(28)	(27)	(19)	4	24	23	(33)	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-51 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר עקב ירידה בהוצאות התפעוליות ומעלייה בהכנסות מעמלות. מנגד, קיטון ברווח המימוני, נטו, קיזז גידול זה.

הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-400 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-467 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר בשל ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים הפיננסיים על הפיקדונות. הירידה קוזזה בשל עלייה ביתרות האשראי והפיקדונות ועלייה בהכנסות מימון שלא מריבית.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-841 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-795 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בפעילות בשוק ההון.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-1,153 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,218 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע בעיקר מירידה בהוצאות התפעוליות בישראל שנבע מירידה בהוצאות בשכר בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות, ומרישום, בתקופה המקבילה אשתקד, של הפרשה לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-38.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-38.1 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. האשראי לדיור בישראל ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-18.9 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-17.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-130.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-127.2 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה בכ-189.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-182.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. היתרה כוללת החזקות לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר עסקים קטנים

פעילויות

מגזר העסקים הקטנים עומד במיקוד עסקי בפעילות הבנק בשנים האחרונות, במהלך שנת 2014 ספק הבנק פתרונות בתחום האשראי לעסקים קטנים באמצעות מגוון קרנות ייעודיות - כגון הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות מדינה, הקרן המשותפת עם התאחדות התעשיינים ומספר קרנות סקטוראליות שמקים הבנק בשיתוף עם גופים מובילים במשק. הבנק ממשיך להוביל את הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה ומעניק באמצעותה אשראי למספר רב של עסקים קטנים ובינוניים, כאשר חלק לא קטן מהלקוחות הינם לקוחות בנקים זרים אשר בוחרים לעבור ולנהל את חשבונם בבנק. מגוון הקרנות הייעודיות מאפשר הגדלת זמינות מקורות המימון למגזר העסקים הקטנים תוך הפחתת הסיכון באמצעות שיתופי פעולה עם גורמים שונים במשק (כגון המדינה, התאחדות התעשיינים וכו').

אמצעים אלו מתווספים לאשראי העסקי שמעמיד הבנק לעסקים הקטנים במסגרת פעילותו השוטפת. סך ההקצאה אשר ניתנה לבנק בקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה עומדת על 2.8 מיליארד ש"ח, הקצאה זו תאפשר לבנק העמדת אשראי נוסף במסגרת הקרן לעסקים קטנים ובינוניים בערבות המדינה.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנת 2015 לא חלו שינויים מהותיים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, התחרות על מגזר זה עולה ומתבטאת בפיתוח הצעות ייעודיות לגיוס ולהעמקת פעילות עם הלקוחות. קיימת כוונה מצד משרד האוצר להגדיל את התחרות בתחום על-ידי הקמת קרנות ייעודיות שיונפקו בבורסה ויהנו מערבות מדינה והבטחת תשואה מינימלית כדי לעודד השקעה בקרנות. בנוסף, קיימות אינדיקציות שבעתיד גופים מוסדיים יכנסו לתחום האשראי לעסקים קטנים ויגדילו את התחרות בתחום. במקביל, נמשכת מגמת מעבר לערוצי בנקאות ישירים כגון אינטרנט לעסקים ומכונות להפקדת שיקים ומזומנים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מתוך הבנת צורכי הלקוחות העסקיים, נוספה עבורם האפשרות החדשנית לקבל "אשראי ברגע" באתר הבנק, באופן מיידי בקלות ובנוחות, בלי ערבים וביטחונות וללא צורך להגיע לסניף. שירות פורץ דרך זה מהווה קפיצת מדרגה ביכולת מתן פתרונות אשראי זמינים ללקוחות העסקיים באתר, לצורכי השקעה בעסק, גישור על פערי תזרים בעסק ולצריכה פרטית.

אשראי ברגע לעסקים בסלולר

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2015 הושק אשראי ברגע לעסקים קטנים, בסכום של עד 400 אלף ש"ח בלחיצת כפתור בסלולר. זהו צעד משמעותי נוסף במסגרת המהלכים האסטרטגיים בבנק להנגשת שירותים טכנולוגיים מתקדמים באשראי לעסקים קטנים - בפשטות, במהירות, מכל מקום ובכל זמן. מוצר חדשני זה מאפשר לעסקים קטנים לבקש אשראי משמעותי, בלחיצת כפתור בסלולר, במטרה לסייע להם להתמודד עם רגעי האמת של העסק. האשראי ניתן ללא ביטחונות נוספים וללא צורך להגיע לסניף.

פעילות המגזר בשנת 2015

במהלך שנת 2015 ממשיך הבנק ומרחיב את המענה הניתן לעסקים קטנים על-ידי מתן מענה בפריסה רחבה של יחידות עסקיות ובנקאים לעסקים קטנים בכ-235 סניפים קמעונאיים. הבנק צפוי להמשיך במהלך זה על-פי המתווה האסטרטגי במגזר העסקים הקטנים.

- הבנק ממשיך לעסוק בפיתוח כלים המאפשרים להגביר את יכולתם של העסקים הקטנים לצמוח ולהצליח, לרבות פיתוח כלים שונים להנגשת השירותים הבנקאיים בערוצים השונים כך שיענו בצורה המיטבית לצורכיו הפיננסיים של העסק.
- מתן חבילת "התחלה קלה" לעסקים בהקמה המעניקה פטור מעמלות עו"ש לשנה לעסקים בשנתיים הראשונות להקמתם, כחלק ממאמצי הבנק לסייע בהקמת עסקים חדשים בישראל.
- הקמת מגוון קרנות ייעודיות להלוואות למגזר זה, דוגמת קרן "פועלים לצמיחה", שמטרתה לתמוך ולקדם עסקים קטנים כבסיס לצמיחת המשק הישראלי כולו, "קרן פועלים לצמיחת עסקים חדשים" שמתמקדת בעסקים בתהליך הקמה עם ותק של עד שנתיים והקצאת סכום יעודי במסגרת הקרן לנשים המובילות עסקים קטנים.

- זכייה במכרז של היקרן בערבות המדינה לעסקים קטנים ובינוניים" במטרה לעודד פעילות עסקים קטנים ובינוניים, בעלי פוטנציאל להתפתח וליצור מקומות עבודה חדשים בישראל, קרן בערבות התאחדות התעשיינים" והלוואות micro-finance בערבות קרן קורת.
- המשך קידום מועדון הלקוחות "פועלים Cash Back" בו חברים כלל לקוחות הבנק המחזיקים בכרטיס אשראי בנקאי מקבוצת ישראל. המועדון מעניק ללקוחות הטבת החזר כספי לחשבון הבנק ברכישה בכל אחד מבתי העסק המשתתפים בתוכנית. המועדון הושק תוך מיקוד בעסקים הקטנים, במהלך שנות פעילותו הצטרפו כשותפים בו לא רק רשתות גדולות אלא גם אלפי בתי עסק קטנים, בכל רחבי הארץ ובכל מגזרי הפעילות B2C. העסקים הקטנים המשתתפים במועדון נהנים מפלטפורמות שיווקיות מגוונות שהבנק מעמיד לרשותם לצורך קידום עסקיהם.
- הובלת "יום העסקים הקטנים 3" - במטרה להגביר את מודעות הציבור הרחב לחשיבותם ותרומתם של העסקים הקטנים לכלכלת ישראל, ועל מנת לעודד את הפעילות העסקית במגזר העסקים הקטנים, יזם הבנק, זו השנה השלישית ברציפות, את "יום העסקים הקטנים". "יום העסקים הקטנים 3" התקיים בתאריכים 29-30 בינואר 2015 ובמסגרתו נקרא הציבור להעדיף ולרכוש דווקא בעסקים הקטנים. ליוזמת הבנק חברו, בין היתר, ראשי השלטון המקומי ראשי רשויות מקומיות, ארגונים מובילים במשק ומספר חברות עסקיות. עשרות אלפי העסקים אשר בחרו להירשם ולהצטרף לפעילות, נהנו מאפשרויות פרסום וקידום מכירות.

לקוחות

החל משנת 2014 מקיים מועדון פועלים CashBack לראשונה פעילות שיווקית רציפה הקוראת ללקוחות הבנק לרכוש בעסקים הקטנים הסמוכים למקום מגוריהם, כאשר בכל חודשיים נבחר ענף אחר של עסקים קטנים בו מוצע מבצע משתלם במיוחד ללקוחות הבנק בלבד (לדוגמה חנויות פרחים, קוסמטיקה, מאפיות, מוסכים ועוד).

מוצרים חדשים

אשראי ברגע לעסקים - בספטמבר 2014 הושק פיילוט "אשראי ברגע לעסקים" מוצר אשראי חדשני ופורץ דרך בבנקאות בישראל, במסגרתו יכולים עסקים קטנים להגיש בקשה להלוואה בסכום של עד 400 אלף ש"ח, בלחיצת כפתור באתר "פועלים באינטרנט", ללא צורך להגיע לסניף ותוך קבלת אישור להלוואה בזמן אמת. את ההלוואה יכולים הלקוחות לקבל גם בסניפי הבנק ללא בירוקרטיה וללא צורך בהצגת מסמכים. המוצר מאפשר לעסקים קטנים להגיש בקשה לאשראי משמעותי הנחוץ בכדי להתמודד בהצלחה עם רגעי האמת בחייו של העסק הקטן ולקבל מענה מידי המותאם לצורכיו.

בפברואר 2015 נפתח השירות החדש גם לשימוש בסלולר, להגשת בקשה להלוואה וקבלת אישור בזמן אמת, והחל ממאי 2015 יכולים חברות ותאגידים בעלי הרכבי חתימה מורכבים וריבוי חותמים להגיש בקשה ל"אשראי ברגע לעסקים" באתר הבנק בלחיצת כפתור וללא ביטחונות נוספים ולסיים את הביצוע במהירות ובנוחות בסניף.

פועלים Business - המועדון לעסקים הקטנים, הושק בפברואר 2015. המועדון יוזיל משמעותית את העלויות הכרוכות בניהול העסק על-ידי חיסכון של עד אלפי שקלים בשנה ויעניק הטבות ייחודיות הנוגעות בליבת הפעילות של העסק לבעלי העסקים ולעובדיהם, היכולים לרכוש במחירים דומים לאלו הניתנים לעסקים הגדולים במשק.

החברות במועדון "פועלים Business" תוענק לכל עסק קטן המנהל חשבון בבנק ומחזיק בכרטיס אשראי בנקאי, אשר משתתף בתוכנית המועדון.

העסקים הקטנים במועדון ייהנו מהטבות קבועות ומבצעים ייחודיים במגוון תחומים ובפריסה ארצית ובנוסף, מהחזרי CashBack. בין ההטבות המרכזיות שיוצעו לחברי "פועלים Business": ארוחות עסקיות מוזלות באמצעות כרטיס ההנחה "סיבוס" מבית סודסקו, הנחה בתדלוק לניטר, כולל סולר ושמינים או אפשרות להתקנת דלקן + הנחה ברשת חנויות הנוחות, פנאי נופש ורווחה: פורטל רווחה ייעודי שיעניק מגוון רחב של הטבות בענפי הפנאי, הביילוי והנופש. בנוסף, ייהנו העסקים הקטנים מהטבות בתחומי הפרסום, שיווק ומדיה, הרכב, הביטוח והניהול השוטף של העסק, כגון ציוד לעסקים ותקשורת וניהול המשרד, השכרת רכב וליסינג ועוד. המצטרפים לתוכנית אף יזכו בתוכנית הכשרה והעשרה בניהול העסק הקטן במסגרת אקדמיית פועלים.

שיווק והפצה

כחלק מתמיכת הבנק בשנת העסקים הקטנים התקיים בינואר 2015 "יום העסקים הקטנים 3", במסגרתו נקראו כל תושבי מדינת ישראל לרכוש בעסקים הקטנים ולסייע לצמיחת המשק. המהלך נעשה בשיתוף עם גופים ציבוריים שונים כגון השלטון המקומי, להב, אמון הציבור ועוד. בכוונת הבנק להמשיך ולקיים את יום העסקים הקטנים כמסורת שנתית.

שינויים רגולטוריים בתחום ההלוואות לדיור

לפרטים נוספים ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

יזמות רגולטוריות

ראה בפרק "מגזר משקי הבית" לעיל.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
655	96	39	-	24	496	מחיצוניים
(36)	(8)	(24)	-	-	(4)	בינמגזרי
1	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
620	88	15	-	24	493	סך-הכל רווח מימוני, נטו
304	22	1	24	60	197	עמלות והכנסות אחרות
924	110	16	24	84	690	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
127	6	-	-	2	119	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים						
476	20	7	17	42	390	בינמגזרי
41	16	-	6	-	19	רווח לפני מסים
280	68	9	1	40	162	הפרשה למסים על הרווח
108	27	4	-	12	65	רווח נקי:
172	41	5	1	28	97	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון						
13.6%	24.7%	3.4%		26.9%	11.5%	
יתרה ממוצעת של נכסים						
30,579	3,980	5,191	-	1,306	20,102	יתרה ממוצעת של התחייבויות
32,880	2,885	-	-	2,272	27,723	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
28,177	3,790	3,158	99	2,379	18,751	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
3,917	-	-	3,917	-	-	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
8,590	-	-	8,590	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו						
30,717	4,237	5,288	-	1,282	19,910	יתרת פיקדונות הציבור
32,160	3,136	-	-	-	29,024	

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדירור	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
640	88	50	-	26	476	מחיצוניים
(57)	(14)	(34)	-	-	(9)	בינמגזרי
583	74	16	-	26	467	סך-הכל רווח מימוני, נטו
292	20	1	22	59	190	עמלות והכנסות אחרות
875	94	17	22	85	657	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
76	3	-	-	1	72	הוצאות תפעוליות ואחרות:
528	23	8	20	40	437	מחיצוניים
49	15	(1)	6	-	29	בינמגזרי
222	53	10	(4)	44	119	רווח (הפסד) לפני מסים
87	22	4	(2)	13	50	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:						
135	31	6	(2)	31	69	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון						
12.1%	23.4%	4.6%	-	30.6%	9.2%	
יתרה ממוצעת של נכסים						
26,564	3,393	4,602	-	1,239	17,330	
יתרה ממוצעת של התחייבויות						
27,744	2,404	-	-	2,267	23,073	
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)						
25,259	3,081	2,900	97	2,383	16,798	
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾						
4,294	-	-	4,294	-	-	
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך						
7,494	-	-	7,494	-	-	
יתרת אשראי לציבור, נטו						
27,405	3,492	4,753	-	1,200	17,960	
יתרת פיקדונות הציבור						
27,807	2,611	-	-	-	25,196	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
354	49	56	-	13	236	מחיצוניים
(44)	(3)	(49)	-	-	8	בינמגזרי
1	-	-	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
311	46	7	-	13	245	סך-הכל רווח מימוני, נטו
153	12	-	12	31	98	עמלות והכנסות אחרות
464	58	7	12	44	343	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
70	3	-	-	1	66	הוצאות תפעוליות ואחרות:
233	9	4	9	21	190	מחיצוניים
23	7	-	3	-	13	בינמגזרי
138	39	3	-	22	74	רווח לפני מסים
55	16	2	-	7	30	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:						
83	23	1	-	15	44	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר עסקים קטנים (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014***						
פעילות בישראל						
סך-הכל	בנייה ונדל"ן	הלוואות לדיר	שוק ההון ⁽¹⁾	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים	
במיליוני ש"ח						
הכנסות ריבית, נטו:						
325	45	40	-	14	226	מחיצוניים
(34)	(8)	(32)	-	-	6	בינמגזרי
291	37	8	-	14	232	סך-הכל רווח מימוני, נטו
147	10	-	11	30	96	עמלות והכנסות אחרות
438	47	8	11	44	328	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי						
52	2	-	-	1	49	
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
266	10	4	11	20	221	מחיצוניים
25	8	-	3	-	14	בינמגזרי
95	27	4	(3)	23	44	רווח (הפסד) לפני מסים
38	11	2	(2)	7	20	הפרשה למסים על הרווח
רווח (הפסד) נקי:						
57	16	2	(1)	16	24	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ופעילות בניירות-ערך.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר העסקים הקטנים במחצית הראשונה של שנת 2015, הסתכם ב-172 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-135 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות ריבית, נטו ומירידה בהוצאות התפעוליות וקוזז על-ידי עלייה בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

הרווח המימוני, נטו, במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-620 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-583 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי, שקוזז בעקבות ירידת הריבית במשק והשפעתה על המרווחים מפיקדונות. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-304 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-292 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-127 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה בהפרשות שנרשמו על בסיס קבוצתי וכן מעלייה בהפרשות על בסיס פרטני. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-517 מיליון ש"ח בהשוואה ל-577 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה בהוצאות בשכר בעיקר מחיסכון בעלויות השוטפות כתוצאה מתהליכי התייעלות. האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-30.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-32.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-29.8 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

המגזר המסחרי

פעילויות

חשבונותיהם של לקוחות המגזר מנוהלים במערך הסניפים העסקיים, המונה 22 סניפים, ומספקים את מכלול השירותים העסקיים הנדרשים. שאר סניפי הבנק מעניקים ללקוחות המגזר שירותים תפעוליים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015				
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל	
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾
במיליוני ש"ח				
הכנסות ריבית, נטו:				
580	18	111	187	264
מחיצוניים				
(91)	10	(32)	(33)	(36)
בינמגזרי				
8	-	1	-	7
הכנסות מימון שאינן מריבית				
497	28	80	154	235
סך-הכל רווח מימוני, נטו				
181	3	10	78	90
עמלות והכנסות אחרות				
678	31	90	232	325
סך ההכנסות				
88	(1)	(4)	33	60
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
299	29	35	37	198
מחיצוניים				
4	-	-	5	(1)
בינמגזרי				
287	3	59	157	68
רווח לפני מסים				
115	1	24	63	27
הפרשה למסים על הרווח				
רווח נקי:				
172	2	35	94	41
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
(4)	-	(4)	-	-
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
168	2	31	94	41
המיוחס לבעלי מניות הבנק				
6.9%	1.3%	9.3%	10.0%	4.0%
תשואה להון				
37,845	2,201	4,834	12,696	18,114
יתרה ממוצעת של נכסים				
26,593	22	5,474	3,299	17,798
יתרה ממוצעת של התחייבויות				
53,642	3,322	7,323	20,811	22,186
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)				
2,378	-	-	-	2,378
יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾				
13,649	-	-	-	13,649
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך				
37,730	2,263	5,471	12,790	17,206
יתרת אשראי לציבור, נטו				
25,957	16	6,593	3,551	15,797
יתרת פיקדונות הציבור				

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014***					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
605	47	103	179	276	מחיצוניים
(175)	(23)	(54)	(46)	(52)	בינמגזרי
4	-	-	-	4	הכנסות מימון שאינן מריבית
434	24	49	133	228	סך-הכל רווח מימוני, נטו
157	6	16	50	85	עמלות והכנסות אחרות
591	30	65	183	313	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
19	-	20	(6)	5	הוצאות תפעוליות ואחרות:
מחיצוניים					
285	34	23	36	192	בינמגזרי
3	-	-	4	(1)	רווח (הפסד) לפני מסים
284	(4)	22	149	117	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
118	(2)	9	63	48	רווח (הפסד) נקי:
166	(2)	13	86	69	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(4)	-	(4)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
162	(2)	9	86	69	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
8.1%	(1.9%)	3.6%	11.5%	7.7%	
יתרה ממוצעת של נכסים					
32,399	1,746	3,769	9,380	17,504	יתרה ממוצעת של התחייבויות
20,486	11	3,800	2,342	14,333	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
44,763	2,264	5,590	16,854	20,055	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
2,497	-	-	-	2,497	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
12,911	-	-	-	12,911	
יתרת אשראי לציבור, נטו					
31,984	1,501	4,109	10,381	15,993	יתרת פיקדונות הציבור
18,625	-	3,637	2,417	12,571	

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
290	1	40	106	143	מחיצוניים
(38)	14	2	(27)	(27)	בינמגזרי
3	-	1	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
255	15	43	79	118	סך-הכל רווח מימוני, נטו
86	-	3	43	40	עמלות והכנסות אחרות
341	15	46	122	158	סך ההכנסות
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
67	-	2	23	42	
הוצאות תפעוליות ואחרות:					
147	15	18	18	96	מחיצוניים
2	-	-	2	-	בינמגזרי
125	-	26	79	20	רווח לפני מסים
51	-	11	32	8	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
74	-	15	47	12	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2)	-	(2)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
72	-	13	47	12	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר המסחרי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
310	23	52	94	141	מחיצוניים
(96)	(11)	(28)	(26)	(31)	בינמגזרי
2	-	-	-	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
216	12	24	68	112	סך-הכל רווח מימוני, נטו
77	3	4	27	43	עמלות והכנסות אחרות
293	15	28	95	155	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
11	1	8	(4)	6	הוצאות תפעוליות ואחרות:
141	19	10	18	94	מחיצוניים
1	-	-	2	(1)	בינמגזרי
140	(5)	10	79	56	רווח (הפסד) לפני מסים
61	(2)	4	35	24	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)
רווח (הפסד) נקי:					
79	(3)	6	44	32	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	1	(1)	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
79	(2)	5	44	32	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כלכלי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר המסחרי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-168 מיליון ש"ח בהשוואה ל-162 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה בהכנסות, שקוזז על-ידי גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי. הרווח המימוני, נטו, של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-497 מיליון ש"ח בהשוואה ל-434 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהיקפי האשראי.

העמלות וההכנסות האחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-181 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-157 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בעמלות מעסקי מימון ועמלות מטיפול באשראי כתוצאה מעלייה בהיקפי הפעילות.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-88 מיליון ש"ח בהשוואה ל-19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע כתוצאה מעלייה בהפרשות שנרשמו על בסיס קבוצתי וכן מעלייה בהפרשות על בסיס פרטני. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-303 מיליון ש"ח בהשוואה ל-288 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-37.7 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-35.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול נבע מעלייה בפעילות בישראל ומגידול בפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק.

פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-26.0 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-24.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הגידול נבע מעלייה בפעילות בישראל וכן מגידול בפעילות בתחום ה-Middle Market בסניף ניו-יורק.

המגזר העסקי

מגבלת מתן אשראי ללקוחות חסוימים

מגבלות על חבות לווה וקבוצת לווים - בחודש יוני 2015 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים", הכולל בין היתר, צמצום הגדרת ההון להון רובד 1 (לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים), כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 ועידכון מגבלת החבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שעמדה על 25% מההון כך שתעמוד על 15% מההון. מועד תחילת התיקונים להוראה, 1 בינואר 2016.

לעניין הגדרת ההון יחול כדלקמן - הון רובד 1 כאמור בהגדרת ההון, בתוספת הון רובד 2 כפי שפורסם בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015. תוספת זו תופחת בשיעורים שווים, על פני 12 רבעונים, עד לאיפוסה ביום 31 בדצמבר 2018.

להערכת הבנק אין לתיקון ההוראה השפעה על יכולתו של הבנק לעמוד במגבלות הפיקוחיות הנדרשות בהוראה והשפעת אימוץ ההוראה, על הדוחות הכספיים, אינה צפויה להיות מהותית.

מגבלות על מימון עסקות הוניות - באפריל 2015 פורסם עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 323 כך שתחול על כל "אשראי למטרת עסקה הונית" במקום על "אשראי לרכישת אמצעי שליטה". עסקה הונית היא עסקה שמטרתה רכישת זכות הונית בתאגיד אחר, רכישה עצמית או חלוקת הון.

ניהול הלוואות ממונפות - בחודש אפריל 2015 פורסמה הוראה חדשה לניהול בנקאי תקין מספר 327 בנושא "ניהול הלוואות ממונפות". ההוראה מגדירה את מסגרת ניהול הסיכונים הכוללת להלוואות ממונפות ומסדירה נושאים שונים, בין היתר: הגדרת הלוואה ממונפת, הנחיות כלליות בנוגע למדיניות, נוהלי חיתום, דיווח וניתוח כמותי, סיווג הלוואות ממונפות, ניתוח אשראי ועוד. האמור יחול על אשראי שינתן החל מיום 1 בינואר 2016.

הבנק נערך ליישום העדכונים להוראות וההוראה החדשה.

פטור סוג - קונסורציום לווים

ביום 28 בפברואר 2011 הוצא על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים (להלן: "הממונה") מכתב שעניינו שינוי התנאים שנקבעו על-ידי הממונה בעבר, בכל הקשור בהסדרי קונסורציום בהם חוברים בנקים ו/או חברות ביטוח אשר תוקפו הוארך מעת לעת עד ליום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "מכתב הממונה").

ביום 30 בדצמבר 2014 הוצא על-ידי הממונה מכתב, שעניינו שינוי התנאים שנקבעו במכתב הממונה (להלן: "מכתב הממונה המעודכן") ותוקפו עד ליום 30 בדצמבר 2015. פירוט עיקרי המכתב בפרק "המגזר העסקי" בדוחות הכספיים לשנת 2014.

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים (ניהול בנקאי תקין מספר 312)

במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין חלות המגבלות הבאות בקשר עם היקפי אשראי:

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים - ביום 1 בינואר 2015 נכנס לתוקף תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 שעניינה "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". על-פי התיקון הצפוי להוראה 312, הורחבה, בין היתר, הגדרת "איש קשור" כך שתחול, בין היתר על:

- א. מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק, קרובו ותאגידים בשליטת מי מהם;
- ב. מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק, קרובו, ותאגידים בשליטת מי מהם;
- ג. נושא משרה באיזה מארבעת סוגי התאגידים המפורטים להלן, קרובו של נושא משרה כאמור ותאגידים הנשלטים על-ידי מי מהם:

הבנק; תאגיד באמצעותו מוחזקים אמצעי השליטה של קבוצת השליטה (קרי, קבוצת האנשים בעלת ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי) (להלן: "קבוצת השליטה"); תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בבנק; תאגיד המחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד בנקאי השולט בבנק.

ד. מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו וקרוב של מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו;

בנוסף, על-פי התיקון האמור להוראה 312, נקבע כי המגבלות הכמותיות על עסקי הבנק עם אנשים קשורים המתייחסות להון הבנק, תתייחסנה אך ורק להון "רובד 1" של הבנק (לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים כמשמעותם בהוראת נוהל בנקאי תקין 202). כמו-כן נוספו המגבלות הכמותיות הבאות:

1. על מי שאינו מהווה מרכיב בקבוצת השליטה, המחזיק 5% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי השליטה בבנק או בתאגיד בנקאי השולט בבנק, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.
 2. על מי שמחזיק 10% או יותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהבנק שולט בו, כך שחבותו של כל גורם כאמור לא תעלה בכל עת על 5% מהון רובד 1 של הבנק.
- השינויים המפורטים לעיל מצמצמים במידה ניכרת את היקף החבות המותרת למכלול האנשים הקשורים ולכל אחד מהאנשים הקשורים.

הליכים משפטיים

ראה ביאור 6(ד) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,270	42	81	324	823	מחיצוניים
(423)	(21)	(9)	(88)	(305)	בינמגזרי
83	-	41	-	42	הכנסות מימון שאינן מריבית
930	21	113	236	560	סך-הכל רווח מימוני, נטו
299	2	4	108	185	עמלות והכנסות אחרות
1,229	23	117	344	745	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(12)	-	(4)	(155)	147	הוצאות תפעוליות ואחרות:
301	7	33	50	211	מחיצוניים
38	-	-	7	31	בינמגזרי
902	16	88	442	356	רווח לפני מסים
362	6	35	178	143	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
540	10	53	264	213	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
9.0%	19.2%	14.5%	15.0%	5.5%	
88,629	1,487	5,837	24,617	56,688	יתרה ממוצעת של נכסים
39,548	-	212	5,975	33,361	יתרה ממוצעת של התחייבויות
132,671	1,178	8,172	39,275	84,046	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
1,536	-	-	-	1,536	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
160,033	-	-	-	160,033	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
84,056	1,237	6,289	24,035	52,495	יתרת אשראי לציבור, נטו
31,411	-	309	6,798	24,304	יתרת פיקדונות הציבור

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.
 (2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014***					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
1,508	45	57	388	1,018	מחיצוניים
(606)	(23)	(7)	(135)	(441)	בינמגזרי
44	-	-	-	44	הכנסות מימון שאינן מריבית
946	22	50	253	621	סך-הכל רווח מימוני, נטו
283	2	13	102	166	עמלות והכנסות אחרות
1,229	24	63	355	787	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(183)	-	(2)	(243)	62	הוצאות תפעוליות ואחרות:
313	8	28	58	219	מחיצוניים
33	-	-	3	30	בינמגזרי
1,066	16	37	537	476	רווח לפני מסים
449	7	16	226	200	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
617	9	21	311	276	המיוחס לבעלי מניות הבנק
תשואה להון					
10.6%	15.0%	6.8%	17.1%	7.5%	
86,242	1,348	4,242	24,045	56,607	יתרה ממוצעת של נכסים
34,167	-	150	5,697	28,320	יתרה ממוצעת של התחייבויות
131,745	1,365	6,946	41,545	81,889	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (לפי באזל 3)
3,176	-	-	-	3,176	יתרה ממוצעת של קרנות נאמנות ⁽²⁾
161,807	-	-	-	161,807	יתרה ממוצעת של ניירות-ערך
83,534	1,205	4,201	23,030	55,098	יתרת אשראי לציבור, נטו
21,910	-	117	5,022	16,771	יתרת פיקדונות הציבור

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סוג מחדש.

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

(2) קרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
765	21	41	211	492	מחיצוניים
(337)	(11)	(2)	(91)	(233)	בינמגזרי
60	-	41	-	19	הכנסות מימון שאינן מריבית
488	10	80	120	278	סך-הכל רווח מימוני, נטו
136	1	(2)	58	79	עמלות והכנסות אחרות
624	11	78	178	357	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
56	-	-	(124)	180	הוצאות תפעוליות ואחרות:
145	4	18	24	99	מחיצוניים
25	-	-	5	20	בינמגזרי
398	7	60	273	58	רווח לפני מסים
164	2	24	112	26	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
234	5	36	161	32	המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של המגזר העסקי (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**					
סך-הכל	פעילות בחו"ל		פעילות בישראל		
	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	בנייה ונדל"ן	בנקאות ופיננסים ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו:					
810	21	29	217	543	מחיצוניים
(359)	(10)	(3)	(89)	(257)	בינמגזרי
17	-	-	-	17	הכנסות מימון שאינן מריבית
468	11	26	128	303	סך-הכל רווח מימוני, נטו
143	1	6	52	84	עמלות והכנסות אחרות
611	12	32	180	387	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(119)	-	-	(188)	69	הוצאות תפעוליות ואחרות:
158	4	14	31	109	מחיצוניים
14	-	-	-	14	בינמגזרי
558	8	18	337	195	רווח לפני מסים
243	4	8	145	86	הפרשה למסים על הרווח
רווח נקי:					
315	4	10	192	109	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש.
 (1) כולל פעילות בתחום כרטיסי אשראי ושוק ההון.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של המגזר העסקי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-540 מיליון ש"ח בהשוואה ל-617 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון ברווח נבע מירידה ברווח המימוני, נטו, ומקיטון בהכנסות בגין הפסדי אשראי. מנגד, גידול בעמלות ובהכנסות האחרות קיזז ירידה זו.

הרווח המימוני, נטו, של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-930 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-946 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הקיטון נבע מירידה ביתרות האשראי הממוצעות מפעילות המגזר בישראל ומירידה ברווחי האשראי, וקוזז על-ידי גידול בהכנסות מפעילות הבנק בסניפי ארצות-הברית כתוצאה מגידול ביתרות האשראי וממכירת ניירות-ערך שהופחתו במלואם בעבר. העמלות וההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-299 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-283 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות מטיפול באשראי.

במחצית הראשונה של שנת 2015 נרשמה בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי הכנסה בסך של 12 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה של 183 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-339 מיליון ש"ח בהשוואה ל-346 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-84.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-84.0 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-31.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-27.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה בכ-163.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-152.9 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות.

מגזר ניהול פיננסי

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

יתרות האשראי בגין פעילות הבנק מול מוסדות פיננסיים זרים שנרשמה במגזר העסקי סווגה למגזר ניהול פיננסי.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הניהול הפיננסי:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום	
**30.06.14	30.06.15
במיליוני ש"ח	
הכנסות ריבית, נטו:	
(301)	(232)
794	642
407	714
900	1,124
182	190
1,082	1,314
הוצאות תפעוליות ואחרות:	
522	531
(115)	(116)
675	899
280	402
395	497
12	14
רווח נקי:	
407	511
9	23
416	534
40.1%	45.6%
117,225	137,670
140	139
102,260	116,610
24,903	27,825
94,431	93,755
501,872	525,863
1,200	1,436
43,758	43,296

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
 ** סווג מחדש.
 (1) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול.

להלן תמצית תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים של מגזר הניהול הפיננסי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
**30.06.14	30.06.15	
במיליוני ש"ח		
הכנסות ריבית נטו:		
(238)	(366)	מחיצוניים
590	851	בינמגזרי
237	191	הכנסות מימון שאינן מריבית
589	676	סך-הכל רווח מימוני, נטו
90	96	עמלות והכנסות אחרות
679	772	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:		
256	256	מחיצוניים
(56)	(55)	בינמגזרי
479	571	רווח לפני מסים
198	259	הפרשה למסים על הרווח
281	312	רווח לאחר מסים
(1)	8	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
רווח נקי:		
280	320	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	13	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
280	333	המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

שינויים עיקריים ברווח הנקי וביתרות המאזניות

הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מגזר הניהול הפיננסי במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-534 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח של 416 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח המימוני, נטו, המיוחס למגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-1,124 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-900 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע מעלייה ברווחים ממימוש אגרות-חוב ומניות. העמלות וההכנסות האחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-190 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-182 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההוצאות התפעוליות והאחרות של המגזר במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמו ב-415 מיליון ש"ח בהשוואה ל-407 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי לציבור, נטו, ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-1.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-1.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. פיקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-43.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-49.4 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. הקיטון נבע מירידה בפיקדונות מלקוחות מוסדיים ועסקיים גדולים. יתרת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות קבוצת הבנק המיוחסת למגזר נכון ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה בכ-611.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-603.3 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. היתרה כוללת החזקות של לקוחות בתיקי ניירות-ערך ובקרנות נאמנות וכוללת יתרת נכסי קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול מהבנק.

אחרים והתאמות

מסגרת זו כוללת את כל הפעילויות האחרות של קבוצת הבנק, אשר אף אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח על-פי הוראות המפקח על הבנקים. פעילות זו כוללת בעיקר: פעילות בכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ותיירות נכנסת והכנסות משירותי מחשב לחברה שאוחדה בעבר. בנוסף, התאמות של פעולות בין-מגזריות נזקפות למסגרת זו. הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק של מסגרת זו במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם ב-49 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נבע בעיקר מעלייה בהכנסות משירותי מחשב שאוחדה בעבר ומהכנסות המיוחסות למגזר בגין מכירת נכסים. הרווח מכרטיסי אשראי בגין פעילות לקוחות בנקים מחוץ לקבוצה ומתיירות נכנסת הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח בסך של 19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. האשראי ללקוחות של בנקים אחרים, אשר אינם חלק מקבוצת הבנק ואיתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר נכון ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-4.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-4.6 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014.

פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים

כרטיסי אשראי

כללי

הפעילויות העיקריות של קבוצת הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעות באמצעות חברות הפועלות בתחום אמצעי התשלום תחת קורת גג ניהולית ותפעולית אחת שתכונה להלן בשם "קבוצת ישראלכרט". פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בעולותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקארד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון.

הנפקת כרטיסי אשראי

קבוצת ישראלכרט מנפיקה ללקוחות של בנקים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט בהסדר, לרבות הבנק, בנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק יהב בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק פועלי ישראל בע"מ, בנק ירושלים בע"מ, בנק איגוד בע"מ ויובנק בע"מ; בנוסף, מנפיקה קבוצת ישראלכרט כרטיסים באופן ישיר ללקוחות ("כרטיסים חוץ-בנקאיים"), שהינם בעיקר חברי מועדוני צרכנים וגופים שונים איתם התקשרה קבוצת ישראלכרט.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום ההנפקה הינם לקוחות פרטיים, עובדי תאגידים, תאגידים ורכש תאגידי הכולל B2B (Business to Business - העברת תשלומים בין עסקים).

במסגרת פעילות ההנפקה מנפיקה ומתפעלת קבוצת ישראלכרט מגוון מוצרים ושירותים נוספים כגון כרטיסי "אשראי מתגלגל", כרטיסי תדלוק והתקני תדלוק, כרטיסי מתנה, כרטיסי רכש ייעודיים וכרטיסים נטענים. בנוסף, קבוצת ישראלכרט מעניקה אשראי הלוואות לכל מטרה על בסיס מסגרת אשראי בכרטיס, הלוואות לרכישת רכב, אפשרויות מגוונות לפריסת תשלומים ושירותי מידע ואישורים. בנוסף לקבוצת ישראלכרט, בתחום ההנפקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי אשראי, בשליטה של בנקים: כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") שבשליטת בנק דיסקונט ולאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") בשליטת בנק לאומי.

מספר הכרטיסים ליום 30 ביוני 2015 שהונפקו על-ידי קבוצת ישראלכרט הינו 4.5 מיליון כרטיסים בהשוואה ל-4.2 מיליון כרטיסים ליום 31 בדצמבר 2014.

במחצית הראשונה של שנת 2015 הגיע מחזור הפעילות בכרטיסי קבוצת ישראלכרט ל-60.4 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-56.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת הסכם הנערך לצורך שירותי הסליקה מתחייבת חברת כרטיסי אשראי הסולקת כלפי בתי עסק, בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, לפרוע לבית העסק את החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על ידה בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק. בנוסף, מציעה קבוצת ישראלכרט לבתי עסק מגוון שירותים פיננסיים נוספים כגון: מתן הלוואות, מקדמות (הקדמת תשלומים בגין עסקות שבוצעו), ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות.

לקוחות קבוצת ישראלכרט בתחום סליקת כרטיסי האשראי הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עימה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים וכן חברות המספקות לבתי עסק שירותי ניכיון.

תחום הסליקה של כרטיסי האשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, בין היתר, בעקבות הפעלתו של הממשק המקומי לסליקה צולבת של עסקות בכרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וויזה (בעקבותיו כאל ולאומי קארד החלו לסלוק כרטיסי מסטרקארד וקבוצת ישראלכרט החלה לסלוק כרטיסי ויזה). מיום 15 במאי 2012 פתוח השוק לסליקה צולבת של המותג "ישראלכרט", ובתי עסק יכולים להחליף סולקים במוצאם. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה ובשימור בתי עסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה. היבט נוסף של התחרות מתבטא בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי עסק. בנוסף לקבוצת הבנק, בתחום הסליקה פועלות בישראל כיום שתי חברות כרטיסי האשראי, בשליטה של בנקים אשר פורטו לעיל.

שינויים רגולטוריים

על פי הסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכאל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה לקבלת פטור מאישור הסדר כובל. בחודש פברואר 2015 פרסם בנק ישראל המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מיידי בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת המלצות, בין היתר, יכריז בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מיידי כעמלה בפיקוח, ומחירה ייקבע בשיעור מירבי של 0.3% לתקופה של שנה. בנוסף, יקבע המפקח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מיידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידיית בעסקות המבוצעות בכרטיס חיוב מיידי ולאופן הצגת פירוט העסקות המבוצעות בכרטיס. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראות שמטרתן להביא ליישום ההמלצות האמורות ובכלל זה לוחות הזמנים ליישום.

במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיס הדביט, בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה נקבעו, בין היתר, לוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.

בחודש מאי 2015 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית להגברת התחרותיות בתחום האשראי - הפרדת הבעלות בחברות כרטיסי האשראי מהבנקים. בחודש יוני 2015, החליטה ועדת השרים לענייני חקיקה לדחות את הדיון בהצעת החוק עד לאחר פרסום מסקנות ועדת שטרומ והגעה להסכמות בין המציעים למשרדי האוצר והמשפטים. הצעת חוק פרטית נוספת בעניין הפרדה בין חברות כרטיסי האשראי לבנקים הונחה על שולחן הכנסת בחודש יוני 2015.

בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרומ). על הוועדה להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הוועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. הוועדה פנתה לציבור שיציג בפניה את עמדותיו בנושאים לעיל. על הוועדה להגיש מסקנותיה בחודש ספטמבר 2015.

בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות לפיה תקבע תקרת ריבית שתחול על כלל המלווים במשק, ובכלל המערכת הבנקאית.

בהמשך לאמור לעיל, בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת החוק לצמצום השימוש במזומן שמטרתו להביא ליישום האמור בדו"ח הוועדה לבחינת צמצום השימוש במזומן במשק הישראלי, תוך קביעת מגבלות באופן מדורג על שימוש במזומן ובשיקים סחירים על מנת לצמצם את תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת הון ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. בין היתר מוקנית בתזכיר החוק סמכות לממונה על הגבלים עסקיים לקבוע שיעורי עמלה צולבת של עסקות כרטיסי חיוב. תזכיר החוק קובע כי תנאי לתחולתו הוא כי כרטיסי חיוב מידי הינם מוצר זמין בדומה לכרטיסי חיוב נדחה. בחודש יולי 2015 נכנס לתוקף תיקון לכללי הבנקאות בנוגע לעמלות, לפיו צומצם מספר העמלות הנגבות מבתי עסק קטנים המקבלים שירותי סליקה, על-ידי קביעת תעריפון אחיד של שירותים שכיחים בתחום. כמו-כן, בהתאם לתיקון, תוקנו הכללים בנוגע לעמלות הנגבות ממחזיקי הכרטיס, כגון: האחדת הכללים בנוגע לגביית עמלת המרה. בנוסף, החל מחודש יולי 2015 נכנס לתוקף צו המגביל את סכום העמלה המרבי שניתן לגבות בעד שירותי "הודעות או התרעות" וכן צו המגביל את סכום העמלה המרבי בעד שירות הניתן בידי סולק לנותן שירותי ניכיון בעסקות כרטיסי חיוב.

בחודש אוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל דוח ביניים בנושא "שרשרת ביצוע עסקות כרטיס חיוב" הכולל המלצות להגברת התחרות, היעילות והיציבות בשוק כרטיסי החיוב, שלדברי בנק ישראל צפויות להסיר את החסמים הקיימים בשוק ולאפשר כניסת שחקנים חדשים. הערות לדוח ניתן להעביר עד ליום 17 באוגוסט 2015.

בחודש אוגוסט 2015 פרסם תזכיר חוק התכנית הכלכלית לשנים 2015 ו-2016, שבמסגרתו, בין היתר, מוצע לאפשר לגופים חוץ-בנקאיים לגייס הון באמצעות הנפקת תעודות התחייבות לציבור. הגדלת מקורות המימון הצפויה, בין השאר, להגביר את יכולת התחרות של הגופים החוץ-בנקאיים אל מול המערכת הבנקאית במתן אשראי למשקי הבית ולעסקים הקטנים והבינוניים, ובכך להזיל את עלויות האשראי בסקטור האשראי המקצועי.

יצוין, כי עצם ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על קבוצת ישראלכרט, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

פעילויות נוספות

בנוסף לפעילויות הקשורות בהנפקה ובסליקה של כרטיסי אשראי, כמפורט לעיל לקבוצת ישראלכרט פעילויות נוספות כדלקמן: פעילות בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון; הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי; ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי

תרומת ההכנסות מכרטיסי אשראי להכנסות מעמלות, שנכללו במסגרת ההכנסות התפעוליות (לפני ניכוי הוצאות המתייחסות), הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-829 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-822 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-0.9%.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
56	9	24	7	-	3	-	99
מחיצוניים							
-	-	-	-	-	12	-	12
הכנסות מימון שאינן מריבית							
56	9	24	7	-	15	-	111
רווח מימוני, נטו							
301	170	60	7	5	-	286	829
הכנסות מעמלות							
357	179	84	14	5	15	286	940
סך-הכל הכנסות							
8	5	2	-	-	-	-	15
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
241	121	42	5	3	-	258	670
הוצאות תפעוליות ואחרות							
108	53	40	9	2	15	28	255
רווח לפני מסים							
33	16	12	3	1	4	8	77
הפרשה למסים על הרווח							
רווח נקי:							
75	37	28	6	1	11	20	178
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(1)	(1)	-	-	-	-	-	(2)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
74	36	28	6	1	11	20	176
המיוחס לבעלי המניות בבנק							
יתרות ממוצעות							
6,580	3,689	1,306	235	117	-	4,746	16,673
יתרה ממוצעת של נכסים							
-	-	2,272	2,130	9,800	-	-	14,202
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
8,401	5,163	2,379	155	92	-	-	16,190
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014*							
סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	מגזר תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
42	11	26	8	-	2	-	89
מחיצוניים							
-	-	-	-	-	28	-	28
הכנסות מימון שאינן מריבית							
42	11	26	8	-	30	-	117
סך-הכל רווח מימוני, נטו							
302	170	59	6	5	-	280	822
הכנסות מעמלות							
344	181	85	14	5	30	280	939
סך-הכל הכנסות							
2	1	1	-	-	-	-	4
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
231	117	40	3	2	-	254	647
הוצאות תפעוליות ואחרות							
111	63	44	11	3	30	26	288
רווח לפני מסים							
32	18	13	3	1	8	7	82
הפרשה למסים על הרווח							
רווח נקי:							
79	45	31	8	2	22	19	206
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
(2)	(1)	-	-	-	-	-	(3)
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
77	44	31	8	2	22	19	203
המיוחס לבעלי המניות בבנק							
יתרות ממוצעות							
6,255	3,503	1,239	223	112	-	4,549	15,881
יתרה ממוצעת של נכסים							
-	-	2,267	2,125	9,777	-	-	14,169
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
8,459	5,188	2,383	151	93	-	-	16,274
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בכרטיסי אשראי לפי מגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	מגזר תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	29	5	13	4	-	1	-
הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-	7	-
רווח מימוני, נטו	29	5	13	4	-	8	-
הכנסות מעמלות	154	87	31	4	2	-	142
סך-הכל הכנסות	183	92	44	8	2	8	142
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	1	-	1	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	115	60	21	3	2	-	128
רווח לפני מסים	67	32	22	5	-	8	14
הפרשה למסים על הרווח	21	10	7	2	-	2	4
רווח נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	46	22	15	3	-	6	10
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	(1)	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי המניות בבנק	46	21	15	3	-	6	10

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**

סך-הכל	מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	מגזר תיירות נכנסת ואחרים
במיליוני ש"ח							
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	21	7	14	4	-	-	-
הכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-	-	9	-
רווח מימוני, נטו	21	7	14	4	-	9	-
הכנסות מעמלות	155	87	30	2	3	-	141
סך-הכל הכנסות	176	94	44	6	3	9	141
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
	-	-	1	-	-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות	117	60	20	1	-	-	128
רווח לפני מסים	59	34	23	5	3	9	13
הפרשה למסים על הרווח	17	10	7	1	1	2	3
רווח נקי:							
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	42	24	16	4	2	7	10
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(1)	(1)	-	-	-	-	-
המיוחס לבעלי המניות בבנק	41	23	16	4	2	7	10

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

פעילות קבוצת הבנק בשוק ההון כוללת מגוון פעילויות ושירותים פיננסיים בתחומים שונים: ביצוע פעילות מסחר תפעול וקסטודי בניירות-ערך ישראלים, כולל בתחום המעו"ף (הבנק וכן חברה בת בבעלותו המלאה הינם חברים בבורסה ובמסלוקת הבורסה. לפרטים בדבר שיעבוד אשר נרשם על נכסי הבנק כתנאי לחברותו במסלוקות שונות, ראה ביאור 14 בדוחות הכספיים של שנת 2014). הבנק פעיל גם בתחום מסחר בניירות-ערך זרים (חבר במסלוקת ה-Euroclear), בתחום מחקר וייעוץ ללקוחות בתחום שוק ההון, מתן שירותים למנהלי נכסים פיננסיים, ניהול הנפקות, ניהול תיקי השקעות בניירות-ערך ובנכסים פיננסיים עבור לקוחות פרטיים, תאגידים, מלכ"רים ומוסדות וכן במתן שירותי נאמנות (כמו-כן לחברה כלולה של הבנק פעילות בתחום החיתום). הפעילויות והשירותים הפיננסיים המפורטים לעיל, מתבצעים בחלקם ישירות על-ידי הבנק ובחלקם על-ידי חברות בנות, אשר כל אחת מהן מתמחה ועוסקת בתחום מוגדר.

ייעוץ פנסיוני

לבנק רישיון ייעוץ פנסיוני והוא מעסיק יועצים בעלי רישיון ייעוץ פנסיוני. עד כה נחתמו על-ידי הבנק הסכמי הפצה עם כ-16 חברות המנהלות קופות-גמל וקרנות פנסיה.

החל משנת 2013 החל הבנק בפריסת מרכזי ייעוץ פנסיוני ברחבי הארץ. עד כה הוקמו 8 מרכזי ייעוץ. במהלך שנת 2015 מתוכננת המשך פריסה הדרגתית של מרכזי ייעוץ פנסיוני נוספים.

מדצמבר 2013 חלה חובת השימוש במסלוקת הפנסיונית שהוקמה לשם העברת מידע מקדים על אחזקות הלקוח במוצרים פנסיוניים מהגופים המוסדיים ליועצים ולמשווקים הפנסיוניים. הבנק מקושר למסלוקת הפנסיונית וקולט את אחזקות הלקוח במוצרים פנסיוניים באמצעות ממשק האחזקות האחיד. קיימים קשיים בהענקת הייעוץ הפנסיוני ללקוחות, הנובעים בין היתר, בקושי בקבלת מידע מלא שוטף ועיל מהגופים המוסדיים ומהמעסיקים והעברתו למסלוקת. כמו-כן, בשלב זה, המסלוקת אינה מבצעת העברות כספיות בקשר עם המוצרים הפנסיוניים וקיים קושי בסליקת פעולות כספיות.

קושי נוסף נוגע להפצת מוצרי ביטוח. טרם הותקנו תקנות המסדירות את שיעור עמלת הפצה של מוצרי ביטוח ולא נחתמו הסכמים להפצתם. קיים קושי בבחינת מוצרי ביטוח בשל המגוון הרחב של תוכניות הביטוח בשנים השונות והקושי לבצע השוואה ביניהם.

האוצר פרסם תוכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני. הכוללת בין היתר:

- עמלת הפצה המרבית בגין ייעוץ במוצרי חיסכון פנסיוניים, למעט קרנות השתלמות, תהיה בגובה של 0.2% בלבד מהצבירה ו-1.6% מההפקדות השוטפות (במקום השיעור המרבי של 0.25% מהצבירה בהתאם לקבוע בתקנות עמלות הפצה בנוסחן היום והכל בהתאם למפורט שם) או 40% משיעור דמי הניהול, הנמוך מבין שניהם. עמלת הבנק בשל ייעוץ בקרן השתלמות תישאר כפי שהייתה, 0.25% מהצבירה. לאחרונה נמסר מהאוצר שאין בכוונתו ליישם תקנות אלו במתכונתן הנוכחית היות ובתקנות המוצעות דמי הפצה קשורים בדמי הניהול שמשלם הלקוח. נכון למועד זה עדיין לא פורסמה טיוטה חדשה.
 - קביעה כי תשולם עמלת הפצה רק למפיץ האחרון שמינה הלקוח. גם אם המפיץ האחרון יהיה סוכן ביטוח או משווק פנסיוני, תישלל מן הבנק המייעץ עמלת הפצה המגיעה לו בגין הייעוץ החל במועד המעבר.
- יישומה של התוכנית תלוי בהליכי חקיקה ובהתקנת תקנות, לפיכך לא ניתן להעריך בשלב זה מתי ואם תיושם התוכנית, האם היא תיושם במלואה ומה תהיה השפעתה על הבנק כיועץ פנסיוני.

להלן תיאור השירותים העיקריים הניתנים על-ידי קבוצת הבנק במסגרת פעילות שוק ההון וכן בדבר חלק מחברות קבוצת הבנק הפעילות בתחום:

הפצת קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של קרנות השתלמות, קופות-גמל וקרנות פנסיה בין לקוחותיו, והוא זכאי לגבות עמלות הפצה בקשר עם הפצתן בהתאם לקבוע בתקנות.

הפצת קרנות נאמנות

הבנק התקשר בהסכמים בדבר הפצה של יחידות של קרנות נאמנות בין לקוחותיו, וזאת עם הרוב המכריע של מנהלי קרנות הנאמנות בישראל, והוא זכאי לגבות ממנהלי הקרנות עמלות הפצה בקשר עם פעילות זו, בהתאם לקבוע בתקנות.

פועלים סהר בע"מ

פועלים סהר בע"מ (להלן: "פועלים סהר"), שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, הינה חברה בבורסה ובמסלוקת הבורסה. החברה מתמחה במתן שירותים לגופים מוסדיים: קרנות פנסיה ותיקות וחדשות, קופות-גמל בנקאיות, קופות-גמל ענפיות, קרנות השתלמות, חברות ביטוח וחברות גופים ציבוריים. החברה נותנת ללקוחות שירותי ברוקראז' בארץ ובח"ל, שירותי מחקר, שירותי משמרת ושירותים נלווים נוספים לרבות שירותים תפעוליים.

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ

פעילים ניהול תיקי השקעות בע"מ, שהינה חברה בת בבעלות מלאה של הבנק, עוסקת בניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים, גופים עסקיים, מלכ"רים ואחרים. ניהול ההשקעות עבור לקוחות החברה מבוצע הן בשוק ההון בישראל וכן בשוקי ההון בעולם. נכון ליום 30 ביוני 2015 ניהלה החברה תיקים בערך כספי של כ-16.1 מיליארד ש"ח, בהשוואה לכ-15.1 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

שירותים למנהלי נכסים פיננסיים

מערך שירות למנהלי נכסים פיננסיים, מאגד בתוכו פעילויות של מתן שירותים שונים למנהלי נכסים פיננסיים: מנהלי קופות-גמל וקרנות השתלמות, מנהלי קרנות נאמנות ומנהלי תיקי השקעות.

פעילות המערך כוללת תפעול הנכסים הפיננסיים האמורים לעיל ומתן שירותים בנקאיים לגופים המנהלים אותם. השירותים כוללים בין השאר שערור נכסים, הפקת דוחות בקרה, הפקת דיווחים לרשויות, ניהול ספרים, ניהול חשבונות וזכויות עמיתים בקופות-גמל, חישוב תשואות.

לבנק הסכמים למתן שירותים תפעוליים בעבור חברות לניהול קופות-גמל, חלקם כחלק נלווה למכירת קופות-גמל שהיו בבעלות הבנק. בתחום קרנות הנאמנות נחתמו הסכמים למתן שירותים לחברות לניהול קרנות נאמנות.

בהמשך להחלטת הנהלת הבנק, ביום 1 בינואר 2014 הועבר הטיפול הכולל בחברות הניהול של קופות הגמל (למעט חברות ביטוח) ובקרנות הנאמנות, מהחטיבה העסקית לאחריות חטיבת שווקים פיננסיים.

בסוף המחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם היקף הנכסים של קופות הגמל וקרנות השתלמות להן מספק הבנק שירותי תפעול בסך של כ-93.3 מיליארד ש"ח, שווי הנכסים של קרנות הנאמנות להן מספק המערך שירותים נלווים לניהול חשבונות בהיקפים שונים הסתכם בסך של כ-90.7 מיליארד ש"ח.

כמו-כן במסגרת ניהול פעילותו מול בנקים ומוסדות פיננסיים זרים, הבנק מספק שירותי סאב-קסטודי לבנקים קסטודיאנים מובילים מחו"ל הפעילים בישראל בתחום ניירות-ערך.

שירותי ברוקראז'

בחטיבת שווקים פיננסיים פועלים בנוסף לחדרי עסקות במטבע-חוץ, גם שני חדרי מסחר בניירות-ערך: חדר מסחר בניירות-ערך ישראלים וחדר מסחר בניירות-ערך זרים.

בחדר המסחר הישראלי, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים וכן ללקוחות פרטיים בעלי פעילות גבוהה. בחדר מסחר ניירות-ערך זרים, ניתן שירות ללקוחות מוסדיים, ללקוחות פרטיים נבחרים וכן גיבוי לפעילות המסחר ליתר לקוחות הבנק.

שלושת חדרי המסחר מאפשרים ללקוחות עסקות פשוטות ומורכבות בהתאם לצרכי הלקוחות ומעמידים לרשות לקוחות הבנק מעטפת שירות מקצועית, מתקדמת ויעילה תחת קורת גג אחת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מגזרי פעילות:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
19	453	24	11	30	147	684
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
31	238	17	-	-	264	550
מחיצוניים						
4	87	6	4	18	(119)	-
בינמגזרי						
(16)	128	1	7	12	2	134
רווח (הפסד) לפני מסים						
(6)	52	-	3	5	1	55
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
(10)	76	1	4	7	1	79
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
2,978 ⁽¹⁾	59,159	3,917	2,378	1,536	93,755	163,723
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות ⁽¹⁾						
-	982	-	-	-	-	982
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
2,022	130,580	8,590	13,649	160,033	525,863	840,737
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך						

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
16	414	22	9	26	155	642
עמלות והכנסות אחרות						
הוצאות תפעוליות ואחרות:						
29	273	20	-	-	269	591
מחיצוניים						
5	91	6	3	9	(114)	-
בינמגזרי						
(18)	50	(4)	6	17	-	51
רווח (הפסד) לפני מסים						
(8)	31	(2)	3	7	-	31
הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד)						
רווח (הפסד) נקי:						
(10)	19	(2)	3	10	-	20
המיוחס לבעלי המניות בבנק						
יתרות ממוצעות						
2,787 ⁽¹⁾	55,835	4,294	2,497	3,176	94,431	163,020
יתרה ממוצעת של נכסי קופות-גמל וקרנות נאמנות ⁽¹⁾						
-	908	-	-	-	-	908
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול						
2,065	114,454	7,494	12,911	161,807	501,872	800,603
יתרה ממוצעת של ניירות-ערך						

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.

** סווג מחדש.

(1) קופות-גמל המקבלות שירותי תפעול וקרנות נאמנות לגביהן מעניקה קבוצת הבנק שירותי משמורת.

להלן התפלגות תוצאות הפעילות ונתונים עיקריים בשוק ההון לפי מגזרי פעילות (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
10	217	12	5	16	67	327
עמלות והכנסות אחרות הוצאות תפעוליות ואחרות:						
16	113	9	-	-	128	266
2	42	3	2	11	(61)	(1)
רווח (הפסד) לפני מסים						
(8)	62	-	3	5	-	62
(3)	27	-	1	2	-	27
רווח (הפסד) נקי:						
(5)	35	-	2	3	-	35
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014**						
מגזר משקי הבית	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר עסקים קטנים	המגזר המסחרי	המגזר העסקי	מגזר ניהול פיננסי	סך-הכל
במיליוני ש"ח						
8	203	11	4	13	79	318
עמלות והכנסות אחרות הוצאות תפעוליות ואחרות:						
15	148	11	-	-	134	308
3	42	3	1	5	(54)	-
רווח (הפסד) לפני מסים						
(10)	13	(3)	3	8	(1)	10
(5)	16	(2)	2	3	-	14
רווח (הפסד) נקי:						
(5)	(3)	(1)	1	5	(1)	(4)
המיוחס לבעלי המניות בבנק						

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים.
** סווג מחדש.

חברות מוחזקות עיקריות

כללי

קבוצת הבנק פועלת באמצעות חברות בנות בנקאיות ושאין בנקאיות בישראל ובח"ל. תחומי פעילותן של אותן חברות בנות שאין בנקאיות הינם בתחום הפיננסי, שיווק ותפעול מערך כרטיסי האשראי, פעילות בעסקי נאמנות, הנפקה ומימון ומתן שירותי בנקאות להשקעות.

תרומת החברות המוחזקות לתוצאות הפעילות של הבנק בנטרול הפרשי שער של החברות הבנות בחו"ל במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-394 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-314 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השקעת הבנק בחברות המוחזקות ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-16.7 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-16.4 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

חברות בת בישראל

להלן סקירה על חברות עיקריות:

קבוצת ישראל

הקבוצה כוללת את החברות: ישראלכרט בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ, ישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ, צמרת מימונים בע"מ וגלובל פקטורינג בע"מ. חברות אלו מהוות את פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי. פעילות הליבה של קבוצת ישראלכרט הינה הנפקה, סליקה ומימון של כרטיסי אשראי מסוג "ישראלכרט", מותג פרטי בבעלותה, וכן של כרטיסי אשראי מסוג "מסטרקרד", "ויזה" ו"אמריקן אקספרס" וזאת מכוח הסכמי רישיון. בנוסף, לקבוצה פעילויות בתחומים: הענקת אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי, הבטחת פירעון המחאות וניכיון המחאות, ניכיון שוברים באופן ישיר ופעילות בתחום הפקטורינג (ניכיון חייבים).

הרווח הנקי של קבוצת ישראלכרט הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 ב-154 מיליון ש"ח בהשוואה ל-176 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-12.5%. הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2014, כלל רווח בסך 9 מיליון ש"ח ממכירת מניות Mastercard Inc.

תרומת קבוצת ישראלכרט לתוצאות הפעילות של הבנק, לאחר מסים, במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-144 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-171 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך השקעת הבנק בקבוצת ישראלכרט הסתכמה ביום 30 ביוני 2015 ב-2,608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,461 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014. לפרטים בנוגע ליוזמות רגולטוריות שונות, ראה פרק "פרטים נוספים אודות פעילות במוצרים מסוימים - כרטיסי אשראי". לפרטים בנוגע לתביעות שעומדות כנגד ישראלכרט, ראה ביאור 76' לתמצית הדוחות הכספיים.

קבוצת פועלים שוקי הון והשקעות - החזקות בע"מ

קבוצת פועלים שוקי הון בע"מ (להלן: "פועלים שוקי הון") פועלת בשלושה תחומים עיקריים: פעילות בנקאות להשקעות בארץ ובח"ל, ההשקעה בתחום קרנות הון והשקעות ישירות, כולל קרנות המשקיעות במגזר הטכנולוגיה ופעילות ברוקר-דילר בארצות-הברית. במסגרת פעילותה בתחום הבנקאות להשקעות מעמידה פועלים שוקי הון מגוון שירותים הכוללים: ייעוץ פיננסי ואסטרטגי למיזוגים ורכישות בארץ ובח"ל, ייעוץ לגיוסי הון ציבוריים ופרטיים בחו"ל וליווי חברות בארץ ובח"ל בהשקעות שונות. בנוסף, פועלת קבוצת פועלים שוקי הון, באמצעות חברה כלולה שלה (18.93%) - פועלים אי. בי. אי, במתן שירותי ייעוץ, חיתום וניהול הנפקות ציבוריות בישראל ובגיוסי הון בדרך של הנפקות פרטיות.

במסגרת פעילות ההשקעה בקרנות הון (Private Equity) והשקעות ישירות משקיעה פועלים שוקי הון בקרנות הפעילות במגוון סקטורים כולל: תשתיות, אנרגיה אלטרנטיבית וכו', בהשקעה בתאגידי הניהול של קרנות הון וכן מעמידה לתאגידי הניהול הללו שירותים. בנוסף, פועלים שוקי הון ממשיכה לעסוק בניהול של קרנות הון סיכון על-פי היתר שניתן לה מבנק ישראל.

פעילות הברוקר-דילר בארצות-הברית מובצעת באמצעות חברה בת בבעלות מלאה Hapoalim Securities U.S.A. Inc. תרומת פועלים שוקי הון לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-7 מיליון ש"ח, בהשוואה לתרומה בסך של 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השקעת הבנק בפועלים שוקי הון הסתכמה ביום 30 ביוני 2015 ב-870 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-863 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

פעילות קבוצת הבנק בחו"ל

כללי

הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק מונה כשלושים מוקדים ומתבצעת באמצעות חברות בנות בנקאיות, חברות פיננסיות, סניפי הבנק בחו"ל ונציגויות. פעילות הבנק בחו"ל מתמקדת במגזר הבנקאות הפרטית ובמגזר העסקי. בנוסף, לבנק פעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי, בתורכיה ובקזחסטן. במסגרת פעילותו הבינלאומית מקיים הבנק קשרים עם בנקים כתבים ברחבי העולם. הפעילות מול בנקים כתבים אלה כוללת מסחר באמצעות חדרי עסקות, שיתוף פעולה בסחר חוץ ובמימון סחר בינלאומי, מימון פרויקטים, סליקת תשלומים ושירותים בתחום שוק ההון (ראה פרק "חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים"). במסגרת פעילות הבנקאות הפרטית מספק הבנק ללקוחותיו בעלי עושר פיננסי בחו"ל שירותים ומוצרים מתקדמים ומקצועיים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. פעילות המגזר העסקי בחו"ל כוללת מתן אשראי ללווים מקומיים וזרים, וכן השקעות באגרות-חוב. הפעילות במגזר משקי הבית ובמגזר המסחרי בשווקים מתעוררים ממוקדת בפעילות בנק פוזיטיב בתורכיה ובבנק פוזיטיב בקזחסטן.

הדגש המרכזי באסטרטגיית הבנק מכוון לפעילות הבנקאות הפרטית הבינלאומית (Global Private Banking) ופעילות הבנקאות המסחרית בניו-יורק. הבנק שואף להמשיך להרחיב את מעטפת השירות ולשפר את יכולותיו בתחום המוצרים, השיווק והשירות ללקוחות.

מגבלת חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות הבינלאומית

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על הפעילות הבינלאומית:

פיקוח רגולטורי בחו"ל

בנוסף לכללים ולמגבלות המוטלים על-ידי בנק ישראל על הפעילות הבינלאומית של קבוצת הבנק, הן מכוח חקיקה ונהלים והן מכוח הוראות בהיתרים הניתנים על-ידי בנק ישראל בעת רכישת חברות בנות ו/או פתיחת סניפים בחו"ל, פעילות המגזר הבינלאומי במדינות השונות כפופה לתקנות רלוונטיות לאופי הפעילות של הקבוצה במדינות בהן מתקיימת פעילות עסקית (cross border regulations) ולפיקוח רגולטורי מצד רשויות שלטוניות שונות במדינות בהן פועלות שלוחות הבנק בחו"ל הכוללות דרישות של הון, החזקת נכסים נזילים, ציות ואיסור הלבנת הון וכיוצא בזה.

ביום 27 במאי 2015 פרסם משרד המשפטים האמריקאי את דבר קיומו של כתב אישום, שהוגש לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, נגד 14 בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA), בקשר לחשדות לביצוע עבירות שוחד, תרמית ועבירות קשורות. על-פי האמור בכתב האישום, חלק מהנאשמים ניהלו חשבונות בקבוצת הבנק. בנסיבות אלה, מקיימת קבוצת הבנק בדיקות פנימיות בקשר עם חשבונות הנוגעים לחקירה ומשתפת פעולה עם הרשויות הרלוונטיות בקשר עם הפרשה הנ"ל, בהתאם לדינים הרלוונטיים.

עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים

בהמשך לאמור בביאור 19(ה) בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים לפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה.

לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו.

ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם כי שלטונות ארצות-הברית ושווייץ הגיעו להסדר ("ההסדר השווייצרי"), לפיו בנקים שווייצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השווייצרי יעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יעמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השווייצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השווייצרי לא יחול על 14 בנקים שווייצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שווייץ אינו נכלל בהסדר השווייצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שווייץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

מאז שנת 2011 ועד לתום שנת 2014, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שווייץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

במהלך התקופה שחלפה מראשית שנת 2015 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים קיימו נציגי הבנק מספר פגישות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בווינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) וכן נפגשו עם נציגי ה-Federal Reserve בניו-יורק. במסגרת זו, הודיעו הרשויות האמריקאיות לנציגי הבנק על חקירה המתנהלת נגד קבוצת הבנק ונמסרו צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות למידע וחומרים. בקשות נוספות לאיסוף ומסירת מידע וחומרים נוספים עשויים להתקבל בהמשך. הבנק, באמצעות נציגו, מסר ומוסר לרשויות הנ"ל מידע וחומרים שונים בדבר פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים. הבנק, באמצעות נציגו, ממשיך לעמוד בקשר ולשתף פעולה עם נציגי הרשויות האמורות ונציגי הבנק צפויים להמשיך ולהיפגש עם נציגי הרשויות. במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שווייץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים. הבנק ממשיך וצפוי להמשיך לערוך בדיקות פנימיות, בין השאר, על מנת לאסוף את המידע והחומרים אשר נתבקשו על-ידי הרשויות בארצות-הברית, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין.

בשלב זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות קונקרטיות, בשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק לאומי לישראל בע"מ בהקשר זה, השונים משל הבנק, וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות הנובעת מכל אלה, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה בנושא זה. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, בהתנהלות הרשויות בארצות-הברית ובמידע שיימסר לבנק ולנציגו במסגרת זו ובמידע שמתבקש ויתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות.

על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק במהלך 2014 לכלול בדוחות הכספיים הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. לפיכך, הדוחות הכספיים כוללים הפרשה (שאלמלא הוראת המפקח על הבנקים לא הייתה נכללת בדוחות מהטעמים האמורים לעיל) בסכום בשקלים חדשים השווה ל-50 מיליון דולר ארצות-הברית. על-פי הוראת המפקח על הבנקים חושב סכום ההפרשה הנ"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שווייץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השווייצרי, אילו היה נכלל הפועלים שווייץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השווייצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה ואפשר שנכח אי הוודאות הקיימת, כאמור לעיל, שהתוצאות בסופו של דבר יהיו שונות באופן מהותי מסכום ההפרשה עליו הורה המפקח על הבנקים.

תמצית הדוחות הכספיים המצרפיים של הפעילות הבינלאומית

תמצית הדוחות הכספיים של הפעילות הבינלאומית המוצגת להלן כוללת את שלוחות הבנק בחו"ל אשר פעילות באחד או יותר מהתחומים הבאים: מתן אשראי, גיוס פיקדונות, הנפקת אגרת-חוב או כתבי התחייבות וניהול נכסי לקוחות. בנוסף, נכללת פעילות המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בישראל.

א. מאזן**

יתרה ליום		
31.12.14	30,06.15	
במיליוני דולר		
נכסים		
8,851	5,162	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,102	2,161	ניירות-ערך
1	7	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
5,371	5,756	אשראי לציבור, נטו
-	65	אשראי לממשלות
30	27	בניינים וציוד
96	47	נכסים בגין מכשירים נגזרים
131	129	נכסים אחרים
16,582	13,354	סך-כל הנכסים
התחייבויות והון		
8,421	8,256	פיקדונות הציבור
6,132	2,963	פיקדונות מבנקים
20	20	פיקדונות הממשלה
11	86	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
625	562	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
143	137	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*231	274	התחייבויות אחרות
*15,583	12,298	סך-כל ההתחייבויות
53	47	זכויות שאינן מקנות שליטה
*946	1,009	אמצעים הוניים***
16,582	13,354	סך-כל ההתחייבויות וההון

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

** מאזן הפעילות הבינלאומית מבוסס על נתוני השלוחות ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק תוך ביצוע התאמות בגין יתרת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות וייחוס חלקם של בעלי הזכויות שאינן מקנות שליטה.

*** כולל הון מחושב בסך של 304 מיליון דולר (31 בדצמבר 2014: בסך של 262 מיליון דולר) עבור סניפי הבנק שאינם חברות. ההון המחושב, כולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן, לרבות התאמות מהצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שוים ההוגן וקרן הון התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים.

יתרה ליום		
31.12.14	30,06.15	
במיליוני דולר		
9,046	8,818	פיקדונות הציבור, אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,448	11,745	נכסי לקוחות (חוץ-מאזני)
18,494	20,563	סך-הכל

ג. רווח והפסד ותרומת שלוחות הבנק בחו"ל**

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.15	30.06.14	30.06.15	
במיליוני דולר				
83	76	43	37	הכנסות ריבית, נטו
7	24	7	18	הכנסות מימון שאינן מריבית
90	100	50	55	רווח מימוני, נטו
7	(3)	4	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
83	103	46	56	רווח מימוני, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
83	74	40	37	עמלות והכנסות אחרות
*134	127	*67	64	הוצאות תפעוליות ואחרות
*32	50	*19	29	רווח לפני מסים
*17	20	*8	13	הפרשה למסים על הרווח
רווח (הפסד) נקי:				
*15	30	*11	16	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	(2)	(1)	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*17	28	*10	16	המיוחס לבעלי המניות בבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב בתמצית הדוחות הכספיים.

** מבוסס על תוצאות השלוחות בחו"ל ומתורגם לדולר ארצות-הברית, לאחר ביצוע התאמות לכללי החשבונאות המיושמים על-ידי הבנק; הפחתת עודף עלות הרכישה על ההון של השלוחות, ייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים בתוצאות החברות המאוחדות והשלמה למס הנוסף החל על הבנק בישראל.

מטבע הפעילות של החברות המאוחדות בחו"ל, מוגדר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (לפרטים נוספים ראה ביאור 1(ה)(1) בדוחות הכספיים לשנת 2014). בהתאם לכך, הפרשי השער בגין ההשקעה בבנק הפועלים שווים נזקפים ישירות להון, במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים", נטו מהשפעת הגידור. ביחס ליתר החברות, הבנק מגדר מבחינה כלכלית את חשיפות המטבע האמורות והפרשי השער נזקפים לדוח רווח והפסד.

השקעות הבנק בשלוחות העיקריות בחו"ל הסתכמו ביום 30 ביוני 2015 בסך של 3,748 מיליון ש"ח לעומת 3,486 מיליון ש"ח ביום 30 ביוני 2014.

תרומת השלוחות העיקריות בחו"ל במחצית הראשונה של שנת 2015, הסתכמה לרווח של כ-86 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח של כ-52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

30 ביוני 2015:

תשואה להשקעה במחצית הראשונה של שנת 2015 ⁽³⁾	תרומה במחצית הראשונה של שנת 2015 בנטרול הפרשי שער ⁽²⁾	יתרה ליום 30 ביוני 2015 ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח			
14.4%	68	1,011	סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾
2.7%	23	1,730	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.
6.1%	14	434	קבוצת פוזיטיף
(9.3%)	(7)	141	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.
(5.3%)	(12)	432	אחרים
4.7%	86	3,748	סך-הכל

30 ביוני 2014:

תשואה להשקעה במחצית הראשונה של שנת 2014 ⁽³⁾	תרומה במחצית הראשונה של שנת 2014 בנטרול הפרשי שער ⁽²⁾	יתרה ליום 30 ביוני 2014 ⁽¹⁾	
במיליוני ש"ח			
*11.4%	*37	*698	סניפי ארצות-הברית ⁽⁴⁾
3.8%	29	1,572	Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd.
(9.6%)	(25)	498	קבוצת פוזיטיף
(10.5%)	(5)	141	Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A.
*4.7%	*16	*577	אחרים
*3.1%	*52	*3,486	סך-הכל

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.1 בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) יתרת ההשקעה בחברות הבנות מוצגת לאחר התאמתה לכללי החשבונאות המיושמים בבנק.

(2) תרומת השלוחות בחו"ל מורכבת מהרווח הנקי, מתורגם לש"ח, תוך ביצוע התאמות בגין הפחתת עודפי העלות על ההשקעה בגין השלוחות האמורות וייחוס חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווח של חברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השלמה לשיעור המס הסטטוטורי החל בישראל בסך 44 מיליון ש"ח (תקופה מקבילה אשתקד: 29 מיליון ש"ח).

(3) תשואת החברות מחושבת על בסיס שנתי על-ידי חלוקת תרומת החברות הבנות בניכוי הפרשי שער בממוצע ההשקעה.

(4) יתרת ההשקעה בסניפי הבנק בחו"ל מבוססת על ההון המחושב של הסניפים, הכולל את סכומי הפיקדונות המקוריים שהופקדו בסניפי הבנק בתוספת רווחים או בניכוי הפסדים שנרשמו עד לתאריך המאזן.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) בשלוחות העיקריות לאחר התאמתו לכללי החשבונאות המיושמים בבנק (במטבע מקומי):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
30.06.14	30.06.15	30.06.14	31.03.15	30.06.15
במיליונים				
**17.4	28.8	9.4	10.0	18.8
9.0	6.7	4.3	4.6	2.1
(18.1)	6.9	(2.0)	4.5	2.4
(1.7)	(1.7)	(0.9)	(0.9)	(0.8)
3.9	1.2	0.9	0.7	0.5

* הנתונים הינם לפני מס מקומי.
 ** יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ב בתמצית הדוחות הכספיים.

פעילות הבנקאות הפרטית הגלובלית של קבוצת הבנק

במסגרת זו מספקת קבוצת הבנק ללקוחותיה הפרטיים המנהלים את חשבונותיהם בסניפי קבוצת הבנק בחו"ל וכן במרכז לבנקאות פרטית בתל-אביב, שירותים מקצועיים ומוצרים מתקדמים, הכוללים מוצרי השקעה וניהול נכסים גלובלי. הפעילות פרוסה כיום בישראל, אירופה, ארצות-הברית, אמריקה הלטינית, קנדה ואסיה, וזאת, בין היתר, באמצעות מוקדי פעילות הכוללים חברות בנות בנקאות, סניפים, חברות בנות לניהול נכסים ונציגויות.

להלן פרטים על סניפי הבנק וחברות הבנות העיקריות בחו"ל הפועלים בתחום הבנקאות הפרטית:

Bank Hapoalim (Switzerland) Ltd. (הפועלים שוויץ)

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) העוסקת בעיקר במתן שירותי בנקאות פרטית באמצעות שלושה סניפים: שניים בשוויץ, בציריך ובגינבה ואחד בלוקסמבורג. כמו-כן, פועל הבנק באמצעות חברות ליעוץ השקעות בהונג קונג, ישראל, ונציגויות בישראל וברוסיה.

הרווח הנקי של הפועלים שוויץ הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 בכ-6.7 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-9.0 מיליון פרנק שוויצרי בתקופה המקבילה אשתקד.

תרומת הפועלים שוויץ בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך-כך ההון של הפועלים שוויץ ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-427 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-419 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

סך-כך המאזן של הפועלים שוויץ ליום 30 ביוני 2015 הסתכם לכ-3,662 מיליון פרנק שוויצרי וזאת לעומת כ-3,812 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014 עקב קיטון בפיקדונות הציבור/באשראי לציבור.

סך האשראי לציבור של הפועלים שוויץ ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-1,298 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-1,427 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

סך פיקדונות הציבור של הפועלים שוויץ ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-3,009 מיליון פרנק שוויצרי בהשוואה לכ-3,212 מיליון פרנק שוויצרי בסוף שנת 2014.

לפרטים בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ראה ביאור 1.6 בתמצית הדוחות הכספיים.

Banque Hapoalim (Luxembourg) S.A. (להלן: "הפועלים לוקסמבורג")

חברה בת בנקאית (בבעלות מלאה של הבנק) אשר עיקר פעילותה מתן שירותי תפעול לאשראי שניתן לחברות ביזקת ישראלית הפועלות באירופה.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-505 מיליון דולר בהשוואה ל-570 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

יתרת ההון המיוחס לבעלי המניות של הפועלים לוקסמבורג מסתכם במחצית הראשונה של שנת 2015 בכ-38 מיליון דולר בהשוואה ל-39 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

המרכז לבנקאות פרטית בינלאומית בתל-אביב

מרכז המספק לתושבי חוץ מכל רחבי העולם שירותים ומוצרי בנקאות פרטית ומהווה חלק אינטגרלי ממערך ה-GPB.

Coalim Asset Management (Ireland) Ltd.-I Poalim Asset Management (UK) Ltd. המוחזקות על-ידי

Pam Holdings Ltd. (להלן: "חברות PAM")

חברות PAM (חברות בנות בבעלות מלאה של הבנק) אחראיות לבחירה ולמתן תמיכה מקצועית בכל הקשור למוצרי השקעה המוצעים ללקוחות הבנקאות הפרטית הגלובלית ברחבי העולם, תוך שיתוף פעולה עם גופים פיננסיים בינלאומיים מובילים בתחומים אלה. הקבוצה מהווה נדבך מרכזי ביישום אסטרטגיית הצמיחה של הבנק בחו"ל.

ליום 30 ביוני 2015 מחזיקים לקוחות קבוצת הבנק קרנות של גופים פיננסיים בינלאומיים אשר ל-PAM יש עימם שיתוף פעולה בסך של כ-3 מיליארד דולר, בהשוואה ל-2.9 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2014. כמו-כן, חברות PAM עוסקות בפיתוח, תכנון ומתן תמיכה מקצועית במוצרי השקעה נוספים, בהם מוצרים מובנים (Structured Products), בסטנדרטים בינלאומיים, לרבות באמצעות שיתופי פעולה עם גופים פיננסיים מובילים בעולם.

בנוסף, מציעות חברות PAM שירותי ייעוץ ומחקר לחברות הבנות וסניפי הבנק בחו"ל.

Hapoalim (Latin America) S.A. (להלן: "הפועלים לטין אמריקה")

עוסק במתן שירותי בנקאות פרטית ואשראי. הפועלים לטין אמריקה פועל באורגוואי באמצעות שלושה סניפים במונטווידאו, פונטה דל אסטה וקולוניה.

סניפי ארצות-הברית

סניף ניו-יורק – פעילות במגזר העסקי

עיקר הפעילות העסקית הבינלאומית של קבוצת הבנק מבוצעת באמצעות סניף ניו-יורק, המתמקד בשלושה תחומי פעילות: מתן שירותים בנקאיים מקיפים הן לחברות ישראליות גדולות הפועלות בארצות-הברית והן לחברות ולקוחות מקומיים, הכוללים: אשראי, סחר-חוץ, השקעות ושירותי חדר עסקות. סניף ניו-יורק מאפשר ללקוחותיו גם ביטוח פיקדונות על-ידי ה-FDIC. מתן אשראי עסקי לחברות גדולות במשק האמריקאי בדרך של רכישת השתפויות בקווי אשראי, המאורגנים על-ידי בנקים מובילים (כ-95% מהיקף האשראי ניתן לחברות בעלות דירוג השקעה, או מובטח על-ידי גופים בעלי דירוג השקעה, Investment Grade על-ידי חברות הדירוג הבינלאומיות Standard & Poor's או Moody's).

מתן שירותי חדר עסקות, לרבות בשעות בהן סגורים חדרי העסקות בישראל, כחלק מהפעילות הגלובלית של חדרי העסקות של הבנק. בהתאם לאסטרטגיה אשר אושרה לסניף, מפתח סניף ניו-יורק פעילות בתחום ה-Middle Market (להלן: "פעילות מקומית") בארצות-הברית, באמצעות פיתוח מערכת יחסים ומתן אשראי ישיר ללקוחות מסחריים מקומיים, תוך מיקוד עסקי ברור באזורים גאוגרפיים ותחומי פעילות מוגדרים.

הפעילות המקומית מתמקדת בעיקר בחברות פרטיות בעלות מחזור מכירות עד 500 מיליון דולר לשנה. במקביל, ימשיך הבנק בפעילותו בשוק הסינדיקציות כפעילות משלימה וכן ימשיך בפעילותו עם לקוחות ישראלים, להם פעילות עסקית בארצות-הברית. במסגרת החלטתו האסטרטגית של הבנק על הרחבת פעילותו בארצות-הברית, פתח הבנק נציגות חדשה בלוס אנג'לס. הנציגות מתמקדת בעיקר בחברות בגודל בינוני ומעניקה מגוון פתרונות פיננסיים.

בנקאות פרטית בארצות-הברית

סניף מיאמי ומחלקת הבנקאות הפרטית בסניף ניו-יורק מציעים שירותי בנקאות פרטית ללקוחות ה-GPB. הבנקאות הפרטית בארצות-הברית מתמקדת בעיקר בלקוחות מאמריקה הלטינית.

להלן נתונים מאזניים ותוצאתיים של סניפי ארצות-הברית

הרווח של סניפי ארצות-הברית לפני מס במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם בכ-28.8 מיליון דולר בהשוואה לכ-17.4 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול ברווח נבע בעיקר מגידול ברווח המימוני, נטו, כתוצאה מהגידול באשראי ומרווחים מניירות-ערך שהופחתו במלואם בעבר. בנוסף חל קיטון בהפרשה להפסדי אשראי. הגידול לעיל קוזז על-ידי גידול בהוצאות התפעוליות שנבע מגידול בשכר ובהוצאות פרסום.

סך האמצעים ההוניים של סניפי ארצות-הברית ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-280 מיליון דולר לעומת כ-239 מיליון דולר בסוף שנת 2014.

סך-כל המאזן של סניפי ארצות-הברית ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-6.6 מיליארד דולר בהשוואה לכ-9.7 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

סך האשראי של סניפי ארצות-הברית ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-3.2 מיליארד דולר בהשוואה לכ-2.6 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

סך האשראי ללקוחות ה-Middle Market, מתוך סך האשראי ליום 30 ביוני 2015, הסתכם בכ-1.5 מיליארד דולר בהשוואה ליתרה של כ-1.3 מיליארד דולר בסוף שנת 2014. אשראי סינדיקציות הסתכם בכ-940 מיליון דולר לעומת 678 מיליון דולר בסוף שנת 2014. כמו-כן, סך מסגרות האשראי הבלתי מנוצלות וקווי גיבוי הסתכמו ביום 30 ביוני 2015 לסך של כ-2.2 מיליארד דולר בדומה ליתרה בסוף שנת 2014.

סך הפיקדונות של סניפי ארצות-הברית ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-3.9 מיליארד דולר בדומה ליתרה בסוף שנת 2014. כמו-כן, ליום 30 ביוני 2015 מופקד ב-Federal Reserve סך של כ-1.9 מיליארד דולר בהשוואה ל-5.7 מיליארד דולר בסוף שנת 2014.

Hapoalim Securities U.S.A. Inc. (להלן: "הפועלים סקויריטיס")

חברת Broker-Dealer הרשומה ופועלת בארצות-הברית, תנונה לפיקוחן של רשות ניירות הערך הפדרלית בארצות-הברית (ה-SEC), כמו גם של בורסת ניירות הערך של ניו-יורק (New-York Stock Exchange), ה-National Association of Securities Dealers (NASD) ובורסות נוספות בהן היא חברה ופועלת לפי כללים שנקבעים על-ידן. כמו-כן, כפופה פעילות החברה לפיקוחו של הפיקוח על הבנקים בישראל.

החברה תומכת בהרחבת עיסוקו של הבנק בתחום המסחר בניירות-ערך עבור לקוחותיו.

הפעילות בשווקים מתעוררים

קבוצת הבנק פועלת כיום בתורכיה וקזחסטן באמצעות החזקת הבנק במניות Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi בתורכיה והחזקת Bank Pozitiv JSC בקזחסטן.

Bank Pozitif Kredi Ve Kalkinma Bankasi Anonim Sirketi (להלן: "בנק פוזיטיף")

בנק שנתאגד ופועל בתורכיה ומתמחה בתחום הבנקאות העסקית, הבנקאות להשקעות ובתחום משקי הבית.

חלקו של הבנק בבנק פוזיטיף עומד על 69.8%.

לבנק פוזיטיף אין היתר פיקדונות מהרגולטור התורכי.

JSC Bank Pozitiv (להלן: "בנק פוזיטיב")

הבנק התאגד ופועל בקזחסטן, והינו בבעלות מלאה של בנק פוזיטיף.

הבנק עוסק במתן שירותי בנקאות ללקוחות עסקיים ופרטיים.

להלן פרטים מאזניים ותוצאתיים של קבוצת בנק פוזיטיף

הרווח של קבוצת בנק פוזיטיף במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכם בכ-6.9 מיליון לירות תורכיות (כ-2.6 מיליון דולר) לעומת הפסד של כ-18.1 מיליון לירות תורכיות (כ-8.5 מיליון דולר) בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול ברווח נבע מגידול בהכנסות מימון שאינן מריבית, עקב ההפסד החריג במחצית הראשונה של שנת 2014, כתוצאה מפיחות הטנגה הקזחית מול הדולר. כמו-כן, חל קיטון בהוצאות התפעוליות. הגידול לעיל קוזז על-ידי קיטון בהכנסות ריבית נטו ובהכנסות האחרות.

תרומת קבוצת בנק פוזיטיף בנטרול הפרשי שער ולאחר השלמת מס בישראל לתוצאות הפעילות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2015 הסתכמה בתרומה חיובית של כ-14 מיליון ש"ח לעומת תרומה שלילית של כ-25 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך-כל ההון של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-414 מיליון לירות תורכיות (כ-155 מיליון דולר) בהשוואה לכ-409 מיליון לירות תורכיות (כ-175 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

סך-כל הנכסים של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-2,186 מיליון לירות תורכיות (כ-818 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,905 מיליון לירות תורכיות (כ-816 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

סך האשראי לציבור נטו של קבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 ביוני 2015 הסתכם בכ-1,599 מיליון לירות תורכיות (כ-598 מיליון דולר) בהשוואה לכ-1,366 מיליון לירות תורכיות (כ-585 מיליון דולר) בסוף שנת 2014. הגידול נבע מאשראי עסקי חדש כמו גם מהיחלשות הלירה התורכית מול הדולר.

סך פיקדונות הציבור בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 ביוני 2015 הסתכמו בכ-190 מיליון לירות תורכיות (כ-71 מיליון דולר) בהשוואה לכ-129 מיליון לירות תורכיות (כ-55 מיליון דולר) בסוף שנת 2014.

השקעת הבנק בקבוצת בנק פוזיטיף ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-434 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-495 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014.

בנק פוזיטיף קיבל פניה ראשונית ובלתי מחייבת ממשקיע פוטנציאלי, לרכוש את מלוא הון המניות (לרבות המניות שבשליטת הבנק), זאת בכפוף לבדיקת נאותות (due diligence) ותנאים נוספים. נכון למועד דוח זה, לא התקבלה בבנק הצעת רכישה מהמשקיע הנ"ל. הבנק ממשיך לבחון אפשרויות למכירת החזקותיו בקבוצת בנק פוזיטיף ומנהל בעניין זה מגעים עם רוכשים פוטנציאליים. כמו-כן, בנק פוזיטיף בוחן אף הוא אפשרויות למכירת החזקותיו בבנק פוזיטיב ומנהל מגעים עם רוכשים פוטנציאליים. במסגרת זאת נערכות בדיקות נאותות (due diligence) בשני הבנקים.

מידע כללי ונושאים נוספים

מצב הנזילות וגיוס המקורות בבנק

כלים מוניטריים של הבנק המרכזי

לרשות בנק ישראל עומדים מספר כלים באמצעותם הוא קובע את רמת הנזילות של המערכת הבנקאית. הפעילות המוניטרית של בנק ישראל מתחלקת לשני סוגים:

- פעילות במהלך חודש נזילות - חודש נזילות מוגדר על-ידי בנק ישראל כתקופה בת 4-5 שבועות המסתיימת ביום רביעי האחרון של חודש קלנדר. הפעילות מתבצעת באמצעות מכרזי הלוואות ו/או פיקדונות לבנקים המסחריים הכוללים מכרזים לחודש, שבוע, ומכרזים יומיים, וכן באמצעות הלוואות ו/או פיקדונות מוניטריים בריבית השונה מריבית בנק ישראל ב-0.1%±.
- פעילות על פני תקופות ארוכות מחודש נזילות - בנק ישראל קובע בהתאם למצב הכלכלי, גם בארץ וגם בעולם, את רמת הנזילות הרצויה למערכת הבנקאית. בנק ישראל יכול לנקוט במדיניות מוניטרית מרחיבה, ואז הוא מביא את המערכת לעודפי נזילות גבוהים, או במדיניות מוניטרית מצמצמת, בה הוא מביא את המערכת למצב של גירעונות נזילות. הריבית המוניטרית של בנק ישראל, שעמדה בתחילת שנת 2015 על שיעור שנתי של 0.25%, ירדה ב-0.15% בסוף חודש פברואר ל-0.1%.

להלן פירוט הכלים בהם משתמש הבנק המרכזי:

- קביעת הריבית הבסיסית למשק.
 - מכרז מק"מ - בנק ישראל מנהל יתרות מק"מ של כ-123 מיליארד ש"ח, ובאמצעות הקטנה או הגדלה של היתרה, הוא משנה את מצב הנזילות של המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק מטבע-החוץ - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של מטבע-חוץ מול המערכת הבנקאית.
 - התערבות בשוק אגרות-החוב הממשלתי - בנק ישראל מבצע קניות או מכירות של אגרות-חוב ממשלתיות.
 - הפעלה של מכרזי ריפו - פעילות של בנק ישראל מול הבנקים וגופים מוסדיים.
- בסוף המחצית הראשונה של 2015 הסתכמו עודפי הנזילות של המערכת הבנקאית ב-118 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-119 מיליארד ש"ח לסוף שנת 2014 ירידה של כ-1 מיליארד ש"ח.

מחד הפעולות הבאות הקטינו את הנזילות:

פעילות הממשלה בתחום הפיסקאלי ובשוק ההון הסתכמה בספיגה של כ-18 מיליארד ש"ח. ידול בכמות הכסף במחזור שבידי הציבור שעלתה בכ-5 מיליארד ש"ח. עלייה בחובת הנזילות של הבנקים שהסתכמה בכ-3 מיליארד ש"ח. מנגד הפעולות הבאות הגדילו את הנזילות: רכישות מטבע-חוץ על-ידי בנק ישראל בתקופה האמורה בסך של כ-18 מיליארד ש"ח (כ-4.7 מיליארד דולר, מתוכם כ-1.6 מיליארד דולר לצורך קיזוז השפעת הפקת הגז). הנפקות המק"מ נטו על-ידי בנק ישראל קטנו ב-7 מיליארד ש"ח. מטעמי זהירות הבנק ממשיך להפקיד חלק גדול מיתרות הנזילות במטבע-חוץ בבנק המרכזי בארצות-הברית בריביות נמוכות ומשקיע חלק מעודפי הנזילות בעיקר באגרות-חוב מדינות ומוסדות פיננסיים בדירוגים גבוהים. הבנק מקיים מעקב יומי אחר מצב הנזילות הכולל, וכן אחר מצב הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ (כולל סניפי חו"ל) בנפרד. בנוסף למעקב אחר מצב הנזילות השוטף, אומד הבנק את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי. אומדן הסיכון נעשה תחת הנחות שונות המתחייבות למצבי שוק שונים עבור המערכת הבנקאית בארץ והבנק.

גיוסי הון וחוב מהציבור

קבוצת הבנק מגייסת הן על-ידי הנפקות לציבור והן על-ידי הנפקות פרטיות, אגרות-חוב וכן כתבי התחייבות נדחים המשמשים כחלק מההון הרגולטורי של הבנק. יתרת אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-34.8 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-33.7 מיליארד ש"ח ליום 31 בדצמבר 2014. לפרטים נוספים בדבר אגרות-החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים אותם הנפיקו הגופים האמורים, ראה ביאור 11 בדוחות הכספיים לשנת 2014. ליום 30 ביוני 2015 יתרת כתבי התחייבות נדחים אשר גייס הבנק עומדת על כ-4.9 מיליארד ש"ח, מהם כתבי התחייבות סחירים בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח. בנוסף, מגייס הבנק באמצעות חברות בנות בבעלותו המלאה: הפועלים הנפקות ופועלים אינטרנשיונל, אשר עיקר עיסוקן הינו גיוס מקורות כספיים בארץ ובחו"ל, בהתאמה, בדרך של הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות מסוגים שונים (המהווים חלק מההון הפיקוחי של הבנק) והפקדת תמורת הנפקה בבנק. ליום 30 ביוני 2015 יתרת כתבי ההתחייבות אשר גויסו על-ידי קבוצת הבנק עומדת על כ-15.2 מיליארד ש"ח ויתרת אגרות-החוב עומדת על כ-14.7 מיליארד ש"ח. במחצית הראשונה של שנת 2015 גויסו על-ידי קבוצת הבנק אגרות-חוב בסך של כ-5.4 מיליארד ש"ח ונפרעו אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים בסך של כ-3.7 מיליארד ש"ח.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הבנק פועל בהתאם לתוכנית אסטרטגית תלת שנתית (2013-2015) אשר אושרה בסוף שנת 2012 ועודכנה בסוף שנת 2013 ובסוף שנת 2014. תהליך בניית התוכנית האסטרטגית נעשה תוך התייחסות לשינויים בכלכלה הגלובלית, שינויים בסביבה העסקית בישראל, מהלכי הרגולציה ושינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק על כלל תחומי פעילותו. התוכנית האסטרטגית התלת-שנתית אשר גובשה ואושרה מהווה המשך לתוכנית האסטרטגית הקודמת, אשר הושקה בראשית שנת 2010 ובהתאם לה התווה הבנק את המפה האסטרטגית ותוכניות העבודה לשנים 2010-2012.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית של הבנק לוקחת בחשבון את הזהירות המתחייבת מהסיכונים שעדיין קיימים בכלכלה הגלובלית ובמשק הישראלי ומאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון. תוכנית זו צפויה לאפשר לבנק, גם לנוכח האתגרים וחוסר היציבות בכלכלה ובמערכת הפיננסית בעולם, להמשיך להתקדם בתוואי של צמיחה יציבה והמשך ביסוס מובילות הבנק במערכת הבנקאות בישראל, תוך השאת ערך למחזיקי המניות וכלל בעלי העניין.

בנוסף, הבנק נערך ליישום הוראות בנק ישראל להגדלת יעדי ההון הכולל, והן נלקחו בחשבון במסגרת גיבוש תוכניתו האסטרטגית לשנים 2013-2015.

תוכנית אסטרטגית זו נבחנת ומותאמת מדי שנה לשינויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם וכן לשינויים בסביבה התחרותית בה פועל הבנק.

התוכנית האסטרטגית הרב שנתית, מתמקדת בחמש תימות מרכזיות:

(1) שימור וחיזוק מובילות הבנק בישראל, בתחומים הבנקאיים השונים, על-ידי העמקת הקשר והפעילות עם לקוחות הבנק, בהתבסס על חדשנות בשירותים ואופטימיזציה בערוצי הפעילות, העמקת הערך המוסף, ויצירת פיתרונות מותאמים לצורכי הלקוח.
(2) צמיחה בינלאומית ממוקדת מבוססת קשרי לקוח, תוך מינוף החוזקות של הבנק בפעילות מסחרית ועסקית ושירות בנקאות פרטית גלובלית.

(3) מצינות בניהול פיננסי וניהול הון מתקדם, באמצעות ניהול הון יעיל והרחבת מקורות הכנסה ממוצרים שאינם אשראי.
(4) התייעלות ומצינות תפעוליות בביצוע פעילויות קיימות ובמימוש תוכניות הצמיחה של הבנק, תוך בחינת ייעול הקצאת המשאבים וריסון רמת ההוצאות.

(5) מובילות עסקית טכנולוגית באמצעות פיתוח היכולות הטכנולוגיות של הבנק, תוך התייחסות רחבה לצרכים עתידיים של לקוחות הבנק וניתוח המגמות בתחום השירותים הפיננסיים.

הפעילות בכלל הצירים תבצע תוך ניהול סיכונים מתקדם, ההולם את מתווה פעילות הבנק.

הבנק יפעל להתקדם בצירי הפעולה תוך דגש לטיפוח ההון האנושי והמצינות בארגון, בהתבסס על ערכי היסוד של הבנק ובהלימה לעקרונות הקיימות, כפי שהוגדרו בחזון הבנק. בהקשר זה הבנק יפעל להמשיך ולהוביל, כפי שעשה בשנים האחרונות, את המערכת הפיננסית בנושא אחריות חברתית ותרומה לקהילה.

בחטיבה הקמעונאית ימשיך הבנק לפעול בצורה ממוקדת ונחושה לביסוס וחיזוק מובילותו. הבנק יתמקד בשיפור הצעת הערך ללקוחותיו, תוך מתן מענה כולל ומותאם לדרישות וצורכי הלקוח. בין הפעולות שיינקטו - אופטימיזציה של פריסת מערך הסינוף ופיתוח מושכל של רשת הסניפים בפורמטים המותאמים לסביבות העתיד. הבנק ימשיך לפתח את חוויית הלקוח הרב ערוצית תוך שיפור מתמיד והוספה של פעולות ושירותים טכנולוגיים מתקדמים במגוון ערוצים: סלולר, אינטרנט, מכונות לשירות עצמי ועוד. הבנק ימשיך למקד ולפתח פעילותו בתחום העסקים הקטנים ואל מול מגזרים בעלי פוטנציאל עבורם יפתח הבנק הצעת ערך מתאימה וייחודית. הבנק מייחס חשיבות מרובה לתחום השירות ללקוחות והוא שוקד בהתמדה להביא לשיפור משמעותי בשירות, תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים והתאמת השירות לצורכי הלקוח.

בחטיבה העסקית הבנק ימשיך לפעול לשימור מעמדו המוביל של הבנק מול לקוחות המגזר העסקי, החברות והעסקים הגדולים במשק. הבנק שואף ופועל להעמקת ופיתוח פעילותו עם לקוחות אלה, תוך שימת דגש על הרחבת היצע השירותים והמוצרים, ויצירת מעטפת כוללת של שירותים המותאמת במיוחד ועונה בצורה המיטבית לצורכי לקוחות המגזר. הבנק צופה כי פעילות זו תאפשר לו גם להגדיל את הכנסותיו שלא מאשראי במגזר זה. במקביל, הבנק יפעל כדי להשיג קפיצת מדרגה בפעילותו במגזר העסקים הבינוניים, המהווה חלק חשוב מעמוד השדרה של הכלכלה הישראלית, בין השאר על בסיס תשתית הסניפים העסקיים, תוך שיפור והרחבת הצעת הערך ללקוחות מגזר זה. בנוסף, החטיבה תרחיב את פעילותה בתחום הסינדיקציה ומכירת החובות. ביסוס וחיזוק המובילות יעשו תוך ניהול הדוק של משאבי ההון ונכסי הסיכון ושימור היכולות הגבוהות בניהול סיכונים.

פעילות הבנק בשוקי ההון וניהול ה-Treasury מרוכזים בחטיבת שווקים פיננסיים. חטיבה זו הוקמה כתוצאה מאיחוד פעילויות הברוקראז', סליקה ותפעול של ניירות-ערך ומתן שירותי תפעול למנהלי נכסים פיננסיים מחטיבת נכסי לקוחות ופעילויות ה-GT תחת קורת גג אחת. בפעילויות אלו יושם דגש על התאמת הערכות הבנק לצרכים של לקוחותיו בארץ ובחו"ל ולתמורות בשוק ההון והמטבע. הבנק ימשיך לפעול למיצוי הסינרגיות בריכוז כלל הפעילויות הללו בכפיפה אחת. הבנק יפעל לפתח מובילותו בשוק ההון תוך חיזוק שיתוף הפעולה מול המוסדיים, ולפתח מוצרים, ערוצי מסחר וזירות עשיית שוק חדשות.

בפעילות חו"ל, המובלת על-ידי החטיבה הבינלאומית, יפעל הבנק להמשך פיתוחה של הבנקאות הפרטית הבינלאומית תוך הידוק שיתוף פעולה גלובלי בין היחידות הבינלאומיות. בפעילות זו הבנק שואף להמשיך ולשפר את הצעת הערך ללקוחותיו ולהרחיב את מעטפת השירות הניתנת ללקוחותיו, על מנת לחזק את הפלטפורמה להצמחת תיק הנכסים באופן אורגני, תוך מיקוד בלקוחות עתירי נכסים. הבנק ימשיך לפתח פעילות במגזר המסחרי בארצות-הברית תוך חיזוק הצעת הערך וביסוס המותג בשוק המקומי.

השאפה למצוינות תפעולית ושיפור ניהול ההוצאות ימשיכו להיות דגל מרכזי של הבנק. הבנק יפעל לשיפור יחס היעילות התפעולית לאורך תקופת התוכנית האסטרטגית. החתירה למצוינות תפעולית תאפשר לבנק לנצל בצורה אופטימלית את המשאבים הקיימים לטובת מימוש יוזמות חדשות. הבנק יפעל להמשיך לייעל ולשפר את תהליכי העבודה בהנהלה הראשית ובמטה, בדגש להרחבת ופיתוח המרכז התפעולי הבנקאי מתוך כוונה להסיט אליו פעילויות נוספות שאינן כרוכות בקשר ישיר עם הלקוחות ובכך לשפר את רמת השירות ללקוחות במקביל לחיזוק המצוינות התפעולית.

תימה מרכזית נוספת באסטרטגיית הבנק הינה מובילות עסקית טכנולוגית. הבנק ישקיע בפיתוח היכולות והפלטפורמה הטכנולוגית במטרה להבטיח את המובילות הטכנולוגית והעסקית של הבנק. הבנק יעשה זאת תוך הסתכלות רחבה על הצרכים העתידיים של לקוחותינו, הבנת הסביבה התחרותית בה הבנק פועל, איתור מגמות צרכניות וטכנולוגיות חדשות בעולם הפיננסי. הבנק ימשיך לפתח ולהשיק שירותים פיננסיים מתקדמים העונים על צרכיהם המשתנים של לקוחות הבנק בעידן של טכנולוגיה מתקדמת.

יצוין, כי התוכנית האסטרטגית שנקבעה מציבה יעדים שאפתניים לפעילויות השונות. עקב כך, יש להביא בחשבון כי בכל תכנון ובמיוחד בתכנון לטווח של מספר שנים, וביתר שאת בתקופה של שינויים וטלטלות בכלכלה הגלובלית ומערכת הפיננסית בעולם, קיימת מידה לא מבוטלת של אי ודאות. גורמים שונים ומגוונים עלולים להביא לידי כך שההנחות השונות העומדות בביסוס וברקע של התוכנית האסטרטגית לא יתקיימו, או לא יתקיימו במלואן, ושהתוכנית לעתיד לא יתממשו, או לא יתממשו במלואן. בין גורמים אלו יש לציין, כי סיכויי ההצלחה של תוכנית מעין זו תלויים במידת ההצלחה של הבנק להגשים את תוכניותיו פנימה, וזאת בנוסף להיותם תלויים בסביבה העסקית בישראל ובעולם ולתנאי המאקרו. חשיבות מיוחדת יש לייחס למצב הכלכלה העולמית, ולמצב הכלכלי, המדיני והביטחוני של ישראל ושל האזור. יש להביא בחשבון שישנה עדיין אי ודאות גבוהה לגבי שיעורי הצמיחה שילוו את התאוששות הכלכלה הריאלית בישראל ובעולם בשנים הקרובות.

יודגש, כי תוכניות העבודה של הבנק כפי שאושרו והנחות העבודה עליהן התבססו, מתייחסות לפעילות עתידית של הבנק. לפיכך, המידע שפורט לעיל בפרק זה בכל הקשור בתוכניות פעולה וכוונות הבנק הינו "מידע צופה פני עתיד".

פעילותו של הבנק כרוכה בסיכונים הפיננסיים הבאים: סיכוני אשראי, המבטאים את הסיכון שלווה או חייב לא יעמוד בהחזרים ובתשלומים לבנק אשר מוגדרים בהסכם האשראי; סיכוני שוק, הנובעים מחשיפה לשינויים בשערים בשווקים הפיננסיים, כגון: שערי חליפין, ריבית ואינפלציה; סיכון פיננסי נוסף הינו סיכון הנזילות, שהוא הסיכון לרווחי התאגיד הבנקאי, ליציבותו וליכולתו להמשיך בהתנהלותו השוטפת, מחמת אי ודאות לגבי יכולתו לספק את צורכי נזילותו. סיכונים אלה מנוהלים על-ידי חברי הנהלה ממונים, ובאחריותם. חבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני האשראי הוא מר י. אורבך וחבר הנהלה האחראי לניהול סיכוני השוק והנזילות הוא מר ד. קולר.

סיכונים אחרים שאינם פיננסיים הם בעיקר הסיכון המשפטי והסיכונים התפעוליים. הסיכון המשפטי מנוהל על-ידי היועץ המשפטי הראשי, עורך-דין א. מזור. הסיכון התפעולי, למעט הסיכון המשפטי, מנוהל על-ידי כל חבר הנהלה בתחום הפעילות הנתון לאחריותו. סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישת הון מינימלית בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין, כמפורט להלן בפרק על הלימות ההון.

סיכונים נוספים אליהם חשוף הבנק מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי והינם: סיכון מוניטין, סיכון תחרות, סיכון רגולציה וחקיקה, סיכון כלכלי וסיכון פוליטי/ביטחוני.

מנהל הסיכונים הראשי וחבר הנהלה האחראי על החטיבה לניהול סיכונים הוא מר צ. כהן.

המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי, וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם, ובכללם: מעורבות נאותה והבנה מעמיקה של דירקטוריון התאגיד הבנקאי בניהול הסיכונים, ניהול הסיכונים באמצעות מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה, העמדת כלים להערכת הסיכונים ולמדידתם והסדרת אמצעי פיקוח ובקרה, כולל קיום פונקציה עצמאית לבקרת הסיכונים. הבנק פועל בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים. כמו-כן, קבע הבנק מתודולוגיה ונהלי עבודה ליישום הוראות המפקח על הבנקים בנושא חשיפה לסיכונים סביבתיים ולווים גדולים. ביום 3 למאי 2015 פרסם המפקח על הבנקים עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין "ניהול סיכון אשראי" 311, "מגבלות על מימון עסקות הוניות" 323, הוראה חדשה 327 "ניהול הלוואות ממונפות" והוראת דיווח לפיקוח חדשה "דיווח על ארגון מחדש של חוב בעייתי" 811. עיקר עדכון הוראות בנק ישראל נוגע לקביעת כללים ומגבלות למתן הלוואות ממונפות ודיווח על ארגון מחדש של חובות בעיתיים.

בחודש יוני 2015 פורסם חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. התיקונים כוללים, בין היתר, החמרה של המגבלות וזאת בעקבות הדרישה כי המדידה של שיעור החבות תבצע ביחס להון רוברד 1 לעומת ההון הכולל כפי שהיה עד למועד התיקון. תיקון יישום ההוראה החל מיום 1 בינואר 2016 בכפוף להוראות מעבר שנקבעו בהוראה. לפרטים נוספים ראה פרק "המגזר העסקי" - מגבלת מתן אשראי ללקוחות מסוימים".

כמו-כן, פרסם בנק ישראל תיקון להוראה 308 בנושא "ציות ופונקציית הציות בתאגיד בנקאי". העדכון עוסק בעיקר בתפקיד קצין הציות, תפקידי הנהלה והדירקטוריון, מדיניות ותוכנית הציות והיקף הפעילות של פונקציית הציות. התיקון ייכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2016. ביום 29 ביוני 2015 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן. המכתב קובע את הכללים לשימוש בסביבת מחשוב ענן, ובין היתר הוא קובע כללים בנוגע לממשל התאגיד הנדרש.

ניהול הסיכונים מתבצע בראיה גלובלית של פעילות הבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות. ניהול הסיכונים מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי המדיניות המותווית על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ואשר מוצגת בפני דירקטוריון הבנק. הבנק מנהל את הסיכונים השונים תוך גידור חלק מהם, כמפורט להלן בפרקים הרלוונטיים. בקרה של הסיכונים ואמידת הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת.

מבנה וארגון מערך ניהול הסיכונים

ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים – בבנק פועלת ועדה של הדירקטוריון לנושא ניהול הסיכונים. ייעוד הוועדה הינו התוויית מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק, לרבות קביעת מסגרות הסיכון בתחומי הפעילות השונים, בחינת פרופיל הסיכונים של הבנק, קיום בקרה אחר יישום מדיניות ניהול הסיכונים כפי שנקבעה ובחינת התהליכים והפעולות שעל הבנק לקיים, על-מנת שמלא אחר כל ההוראות הרגולטוריות הנוגעות לניהול הסיכונים.

הוועדה לניהול ובקרת סיכונים של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון מקבלות דיווח על הסיכונים וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון.

צוות ההנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות מנכ"ל הבנק אחראי לעיצוב מדיניות ניהול הסיכונים בבנק, מסגרות הסיכון ונהלי הדיווח והבקרה וכן על בחינת פרופיל הסיכון הכולל של הבנק וההשפעה ההדדית בין סוגי וגורמי הסיכון השונים.

צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל – צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל נועד, בין היתר, לחזק ולבסס את הציות בבנק ולשם טיפול בנושאים הדורשים תשומת לב מיוחדת.

החטיבה לניהול סיכונים – היעד העיקרי של החטיבה הוא להטמיע בקבוצת הבנק תרבות ניהול וניטור סיכונים מתקדמת, תוך התוויית מדיניות ומתודולוגיה לניהול סיכונים, התואמות את מטרות הקבוצה ואת הנחיות באזל והמפקח על הבנקים. החטיבה לניהול סיכונים מוודאת את קיומם ואיכותם של התהליכים המרכזיים לניהול הסיכונים בקבוצה: זיהוי, אמידה, קביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, קביעת מנגנוני בקרה, ניטור הפוזיציות ודיווח. החטיבה מובילה ומרכזת את תהליך ICAAP ושותפה פעילה בניהול ההון. החטיבה לניהול הסיכונים מורכבת מארבע יחידות: (1) יחידת ניהול סיכוני אשראי, הכוללת שלוש מחלקות: מחלקת ניהול סיכוני תיק האשראי, מחלקת בקרת אשראי ומחלקת ניתוח אשראי; (2) יחידת ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני שוק, הכוללת שתי מחלקות: מחלקת ניהול הסיכונים תפעוליים ומחלקת ניהול סיכוני שוק ונזילות; (3) יחידת קצין ציות ראשי הכוללת שלוש יחידות עיקריות: מחלקת ציות, מחלקת איסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ויחידה בינלאומית לציות ולאיסור הלבנת הון; ו-(4) יחידת אינטגרציית סיכונים. התפיסה הבקרתית ביחס לכל הסיכונים הפיננסיים והסיכונים התפעוליים בבנק היא של זיהוי ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים השונים, בשלושה מעגלי בקרה: מעגל ראשון הכולל את היחידות העסקיות בחטיבות, לרבות חטיבות תמיכה ותפעול, שהם יוצרי/נוטלי הסיכונים, ואת יחידות הבקרה הפנימיות בחטיבות המספקות בקרה פנימית על יוצרי/נוטלי הסיכונים; מעגל בקרה שני הכולל את יחידות הבקרה בחטיבה לניהול הסיכונים שנחשבת לבלתי תלויה לחלוטין בחטיבות העסקיות, מעגל זה אחראי גם על הצגת תמונה כוללת של הסיכונים. במעגל השני פונקציות בקרה עצמאיות נוספות, כגון: חשבות, ייעוץ משפטי ומשאבי אנוש; מעגל בקרה שלישי הכולל את מערך הביקורת הפנימית.

סיכונים פיננסיים

סיכוני אשראי

כללי

סיכון האשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על-פי הסכם האשראי. תיק האשראי הינו מרכיב עיקרי בתיק הנכסים של קבוצת הבנק, ולכן הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות הקבוצה. כדי לנהל את סיכון האשראי מוגדרת מדיניות אשראי לבנק, הכוללת בתוכה פרק בנושא ניהול סיכוני אשראי, פרקים המפרטים את מדיניות האשראי בחטיבות השונות ובחלוקה לענפי משק ומגבלות חשיפה לגבי לוויים ו/או ענפים ו/או מוצרים במגזרי הפעילות השונים.

הבנק בוחן את ההתפתחויות בכלכלה העולמית ובמשק הישראלי, תוך התייחסות לענפי הפעילות השונים, ומעדכן במידת הצורך את מדיניות האשראי.

ניהול סיכוני אשראי

מטרת ניהול סיכוני אשראי לאפשר ולוודא שהקבוצה פועלת על-פי המדיניות והיעדים האסטרטגיים שנקבעו, ובמסגרת תיאבון הסיכון שהוגדר בתחום האשראי מרמת העסקה הבודדת ועד הסתכלות כוללת על תיק האשראי. מדיניות הבנק בניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור תיק האשראי וניהול סיכונים מבוזר. פיזור הסיכונים מתבטא בפיזור תיק האשראי בבנק בין ענפי המשק השונים, מספר רב של לווים, בין מגזרי הצמדה שונים ובאזורים גיאוגרפיים שונים בחו"ל. מדיניות פיזור הסיכונים בין ענפי המשק מושתתת על הערכת ההתפתחויות הצפויות במגזרי המשק השונים. לשם כך נערכים סקרים ענפיים וסקרי היתכנות כלכליים, אשר מטרתם להעריך את הסיכון ואת הפוטנציאל העסקי בפעילות במגזרי המשק השונים, ועל-פיהם נקבעים היעדים העסקיים של הבנק. מערכת ניהול האשראי מנטרת את חשיפת האשראי של הלקוחות על בסיס יומי, ומערכות בקרת האשראי מזהות, מנטרות ומדווחות לגורם המטפל ולמנהלים על תסמינים שליליים אצל לווים. כחלק ממדיניות ניהול סיכוני האשראי מיישם הבנק מספר עקרונות ובהם:

1. אי תלות

עיקרון ה"אי תלות" מהווה נדבך מהותי בממשל תאגידי נכון למניעת ניגודי עניינים ויצירת מערך של בלמים ואיזונים. מטרתו להבטיח כי המידע הקשור לסיכונים המדווח לגורמים מנהלים, ובפרט להנהלה הבכירה ולדירקטוריון, אכן אובייקטיבי באופיו ואינו מושפע משיקולים אחרים ובפרט של הצלחה עסקית ותגמול בגינה.

2. מדרג סמכויות

בבנק קיים מדרג של סמכויות המתווה היררכיה של אישורי אשראי על-פי רמת האובליגו ללווה/קבוצה, דירוג סיכון וסיווג בעייתי ומאפשר בקרה על תהליך אישור עסקות אשראי חדשות. מדרג הסמכויות מגדיר את ספי אישור האשראי האישיים וכן את ספי המעבר לאישורי צוותים ואת הרכב הצוותים.

3. ראייה כוללת של הלקוח/קבוצה

ניהול קבוצות סיכון המאגדות מספר לווים הקשורים מבחינת הסיכון כדוגמת חברה וחברות הבת שלה, זוג נשוי וכדומה. פעילות לקוחות וקבוצות מנוהלת על-ידי מנהל לקוחות אשר אחראי לכלל הפעילות של הלווה/קבוצה. מערכות המידע מספקות באופן שוטף למנהל הלקוחות וצוותו ראייה כוללת של פעילות הלקוח/קבוצה כולל רמת סיכון האשראי.

4. מדיניות ונהלי אשראי

מדיניות ונהלי האשראי של הבנק מחייבים את כל העוסקים באשראי בבנק ומפרטים את כל העקרונות והשיקולים במתן אשראי, את הסמכויות למתן אשראי ואת האיטורים והמגבלות החלים על מתן אשראי. המדיניות והנהלים מהווים אמצעי מרכזי לניהול סיכוני האשראי מאחר והם מגדירים את דרכי הפעולה ועקרונות הבנק בנושא אשראי וביטחונות כולל התייחסות לסוגי לקוחות, ענפי משק, סוגי אשראי וכו'.

5. אחידות הדרכה והכשרה

העוסקים בתחום האשראי עוברים הכשרות והדרכות בתחום האשראי, סחר חוץ ומשכנתאות. הדרכות אלו מקנות הכשרה אחידה לעוסקים בתחום תוך מתן כלים מקצועיים ולימוד מדיניות ועקרונות הבנק בתחום האשראי.

בחברות בנות, בשלוחות ובסניפי הבנק בחו"ל מבוססת מדיניות ניהול סיכוני אשראי על עקרונות דומים למדיניות ניהול סיכוני אשראי בישראל, תוך התאמה לדרישות הרגולטוריות בכל אחת מהמדינות. היחידה לניהול סיכוני אשראי של הבנק פועלת כיחידת המטה של הקבוצה לנושא סיכוני אשראי, זאת במטרה לאפשר ניהול סיכון, דיווח ובקרה באופן אחיד ומרוכז ברמת הקבוצה. מדיניות סיכוני אשראי בחברות בנות ובשלוחות הבנק בחו"ל מאושרת על-ידי הדירקטוריון המקומי, לאחר התייעצות עם ניהול סיכוני אשראי בבנק, ומוצגת בפני דירקטוריון הבנק לפי כללי ממשל תאגידי.

זיהוי ובקרה של סיכוני האשראי

תהליך הבקרה והזיהוי של סיכוני האשראי מבוצע על-ידי שלושת מעגלי הבקרה. הסיכון ברמת התיק הכולל של הקבוצה מנוטר על-ידי היחידה לניהול סיכוני אשראי (כחלק ממעגל הבקרה השני). היחידה מדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון על מגמות ושינויים בתיק האשראי לרבות רמת סיכון האשראי בתיק, עמידה במגבלות, אירועים מיוחדים, ניתוח ריכוזיות ותרשישי קיצון והצגת מדדי סיכון כלליים בארץ ובעולם.

זיהוי סיכון האשראי במוצרים קיימים מתבסס על תהליכי ניהול הסיכון, המדידה והבקרה ברמות השונות. עבור מוצרים חדשים זיהוי הסיכון נסמך על מדיניות מוצר חדש המפרטת את התהליכים אותם יש לבצע לגבי כל מוצר חדש בבנק כדי לזהות את מכלול הסיכונים הכרוכים במוצר, להעריך את גודלן ומהותיות הסיכון ולתת מענה למדידה, בקרה וגידור הסיכון. כדי לזהות סיכון ריכוזיות ולבחון השלכות אפשריות של זעזועים שונים (פיננסיים, פוליטיים ועוד) על האיתנות הפיננסית של הבנק, מוגדר תהליך רבעוני ושנתי הכולל הגדרה, בחינה ודיווח תוצאות תרחישי קיצון, ומיפוי ההשלכות על הרווח ועל הלימות ההון.

כימות ומדידת הסיכון

כימות ומדידת סיכון האשראי מבוצעים במספר רמות: רמת הלווה הבודד, קבוצות לווים בהתאם לתחומי פעילות, ענפי משק, מגזרי לווים, מוצרים וברמת התיק הכולל של הבנק והקבוצה. עבור כל תחום פעילות וסוג אשראי פותחו ויושמו תהליכי כימות ומדידת סיכון וקביעת דירוג הלווה והאשראי. התהליכים משלבים הערכות מומחים בתחום האשראי, תהליכי קבלת החלטות ומודלים סטטיסטיים מתקדמים.

בתחום מימון עסקות של לקוחות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים פותחו בבנק מודלים ממוחשבים למדידת ולבקרת סיכון צד נגדי, הן ברמת העסקה והן ברמת הלקוח, המאפשרים מעקב שוטף אחר מצב הלקוחות. עבור פעילות זו, סיכון האשראי למועד מסוים מוגדר כסך של ערך הפוזיציה הנוכחית, בתוספת סיכון פוטנציאלי להפסד עתידי, שנובע מתנודתיות של נכסי הבסיס בפוזיציה של הצד הנגדי, תוך התחשבות בקיזוז ומתאם בין העסקות, ומייצג את הפסד הבנק במידה שהצד הנגדי יקלע לכשל. נקבעו כללים ונהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק.

הכוונת הסיכון

תמהיל תיק האשראי ופרופיל הסיכון שלו מנוהלים באמצעות מספר מנגנונים:

1. מדיניות האשראי מוגדרת לתחומי הפעילות וענפי המשק השונים.
2. מערכת מגבלות אשר כוללות מגבלות חשיפה במימדים השונים כגון ענפי משק, לווים, קבוצות לווים ומוצרים.
3. מדיניות מחירים הלוקחת בחשבון את הסיכון, תוך כדי ראייה כוללת של לקוח.
4. ניהול אקטיבי של פרופיל הסיכון של התיק.

דירקטוריון הבנק קובע מדיניות אשר נבדקת ומעודכנת באופן שוטף על-פי השינויים בשווקים הפיננסיים ובמשק. המדיניות כוללת מגבלות שונות על תיק האשראי, ובכלל זה, מגבלות חשיפה לפי ענפי משק, מדינות/מוסדות פיננסיים, כפונקציה של רמת הסיכון שהבנק מעריך. כמו-כן, נקבעות מגבלות חשיפה מירבית ללווה בודד, על-פי דירוג האשראי שניתן ללקוח, המשקף את רמת הסיכון שלו ומגבלה מירבית לקבוצת לווים. קיימים נהלים למעקב ולבקרה על עמידה במגבלות ובקרת המגבלות מדווחת רבעונית לדירקטוריון.

במסגרת מדיניות הבטוחות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות, לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, כגון: אומדן טווח הזמן וההוצאות שיידרשו למימוש הבטוחה, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הבטוחה, וכדומה. כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין. מערכת ממוחשבת לניהול הבטוחות מופעלת לגבי מרבית הסוגים שלהן. הבטוחות אותן הבנק מקבל להבטחת האשראי כוללות בין השאר, נכסים פיננסיים, נכסי דלא נייד ונכסים אחרים. כנגד אשראי הניתן לחברות מקבל הבנק בטוחות גם באמצעות שעבוד שוטף כללי על נכסי החברה.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

במסגרת פעילותה העסקית השוטפת, חשופה קבוצת הבנק לסיכון הנובע מחשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים. סיכון זה בא לידי ביטוי בפעילויות מגוונות מול מוסדות פיננסיים, כגון: עסקות המתבצעות בחדרי העסקות של הבנק – הפקדות יתרות מטבע-חוץ ונגזרים, רכישת אגרות-חוב אשר הונפקו על-ידי אותם מוסדות, מימון סחר חוץ לסוגיו, פעילות בשוק ההון וניהול חשבונות. מוסדות פיננסיים זרים כוללים בנקים, בנקים להשקעות, חברות ביטוח, חברות ברוקר/דיילר וגופים מוסדיים.

החשיפה למוסדות פיננסיים זרים מושפעת, הן מחוסנו הספציפי של כל מוסד ומוסד והן מסיכון המדינות בהן הוא פועל, ויכולה להיות מושפעת מאירועים שיתרחשו במדינה הזרה העלולים לגרום להפחתת השווי של נכסי הבנק, או לפגוע ביכולתם של המוסדות הזרים לכבד את התחייבויותיהם, לרבות כלפי קבוצת הבנק, וביניהם: משבר פיננסי או כלכלי, השלכות של שינויים במצב הפוליטי בארצות השונות, אי יציבות חברתית ועוד. יודגש, כי רוב חשיפות האשראי של קבוצת הבנק כלפי מוסדות פיננסיים זרים הינן כלפי בנקים, כאשר מרבית החשיפות הן כלפי מערכת הבנקאות במערב אירופה ובצפון אמריקה, בעוד שהחשיפה למוסדות פיננסיים אחרים נמוכה יחסית.

הבנק נוקט בצעדים למזעור הסיכונים על-ידי ניתוב הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים אל מוסדות עמם נחתמו הסכמי CSA (Credit Support Annex) שהם הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, המתבצעת לרוב בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם. כמו-כן הבנק נוקט בצעדים לניטרול סיכוני סליקה על-ידי ביצוע פעילות הסליקה במטבעות באמצעות המסלוקה הבינלאומית הידועה בשם CLS (Continuous Linked Settlement).

בחינת מדיניות האשראי נמשכת כל העת תוך התאמתה להתפתחויות בשווקים העולמיים.

בנוסף הבנק מקיים מעקב ובקרה שוטפים אחרי החוסן הפיננסי והחשיפות כלפי כל המוסדות הפיננסיים עמם יש פעילות. המעקב מתבסס, בין היתר, על בחינה שוטפת של מספר אינדיקטורים: התייחסות חברות הדירוג הבינלאומיות, תנודות מחירים בשוקי ההון, לרבות מחירי הביטוח לנכסים פיננסיים (CDS), הדוחות הכספיים, תחזיות והערכות מקרו כלכליות ובחינת יכולת המדינות לתמוך בסקטור הפיננסי במידת הצורך. לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 30 ביוני 2015 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	
במיליוני ש"ח			
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾			
4,777	1,466	6,243	AAA עד AA-
15,258	1,116	16,374	A+ עד A-
4,439	144	4,583	BBB+ עד BBB-
96	12	108	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
175	34	209	כלא דירוג**
24,746	2,772	27,518	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
24,746	2,772	27,518	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
6	1	7	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

* היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-152 מיליון ש"ח, מזה סך של 36 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 109 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB- והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג BB+ (סך חשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BB-).
 אירלנד - סך חשיפה של כ-14 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-3 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 11 מיליון ש"ח ללא דירוג (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-142 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג BB-).

ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
 ** מזה מסלקות בחי"ל המהוות 56% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים (31.12.14: 12% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's. הדירוג מעודכן ליום 30 ביוני 2015. (31.12.14): הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015).

להלן טבלה המפרטת את החשיפה ליום 31 בדצמבר 2014 של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾:

סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ-מאזני נוכחי ⁽³⁾	סיכון אשראי נוכחי כולל	
במיליוני ש"ח			
דירוג אשראי חיצוני⁽⁵⁾			
3,753	1,514	5,267	AAA עד AA-
15,675	1,015	16,690	A+ עד A-
2,919	216	3,135	BBB+ עד BBB-
145	58	203	BB+ עד B-
1	-	1	פחות מ-B-
155	42	197	כלל דירוג**
22,648	2,845	25,493	סך-הכל חשיפות האשראי הנוכחיות למוסדות פיננסיים זרים*
-	-	-	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾
-	-	-	מזה: יתרת חובות פגומים
-	-	-	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
22,648	2,845	25,493	סך-הכל חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים לאחר ניכוי יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני
4	1	5	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי

- * היתרות כוללות חשיפה של קבוצת הבנק למוסדות הפיננסיים במדינות הבאות:
 ספרד - סך חשיפה של כ-152 מיליון ש"ח, מזה סך של 36 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 109 מיליון ש"ח בדירוג BBB, סך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BBB- והיתרה בסך של 3 מיליון ש"ח בדירוג BB+ (סך חשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-155 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-44 מיליון ש"ח בדירוג BBB+, סך של 107 מיליון ש"ח בדירוג BBB, והיתרה בסך של 4 מיליון ש"ח בדירוג BB-).
 אירלנד - סך חשיפה של כ-14 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-3 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 11 מיליון ש"ח ללא דירוג (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-23 מיליון ש"ח, מזה סך של כ-4 מיליון ש"ח בדירוג AA-, והיתרה בסך של 19 מיליון ש"ח ללא דירוג).
 איטליה - סך חשיפה של כ-142 מיליון ש"ח בדירוג BBB- (סך החשיפה בסוף שנת 2014 הייתה כ-96 מיליון ש"ח, מזה כ-95 מיליון ש"ח בדירוג BBB-, ויתרה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדירוג BB-).
 ביוון ובפורטוגל החשיפה למוסדות פיננסיים הינה מזערית ומסתכמת בפחות ממיליון ש"ח.
- ** מזה מסלקות בחי"ל המהוות 56% מהיתרה. הסכום הנותר מפוזר בשורה ארוכה של בנקים ומוסדות פיננסיים (31.12.14: 12% מהיתרה).
 (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הללו.
 (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
 (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי. אינו כולל סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חוב של לווה.
 (4) סיכון אשראי שהינו פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (5) לפי הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי במטבע-חוץ לטווח ארוך שניתן על-ידי אחת מחברות הדירוג העיקריות S&P-Fitch, Moody's. הדירוג מעודכן ליום 30 ביולי 2015. (31.12.14): הדירוג מעודכן ליום 5 בפברואר 2015).

החשיפה של קבוצת הבנק למוסדות פיננסיים זרים הסתכמה ביום 30 ביוני 2015 בכ-27.5 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-2 מיליארד ש"ח בהשוואה לכ-25.5 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014. עלייה זו נבעה מגידול בחשיפה המאזנית, שנבע בעיקר מגידול בהפקדות ואשראים למוסדות פיננסיים ומירידה בחשיפה בגין מכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים זרים. כ-82% מהחשיפה למוסדות פיננסיים זרים הוא מול מוסדות פיננסיים בעלי דירוג A- ומעלה. החשיפה למוסדות פיננסיים זרים של קבוצת הבנק נחלקת ל-90% בבנקים וחברות אחזקה בנקאיות, 8% במוסדות פיננסיים אחרים, ו-2% בחברות ביטוח.

עיקר החשיפה של קבוצת הבנק הינה למוסדות פיננסיים זרים הפועלים בארצות-הברית (22%), ובמדינות מערב אירופה (64%). ענף "בנקים בחו"ל" בתוספת 3 כולל רק את החשיפות בגין בנקים חו"ל, כולל בנקים מרכזיים. מוסדות פיננסיים מוצגים בעיקר בענף שירותים פיננסיים. כמו-כן כולל "סיכון האשראי הכולל" יתרות מאזניות וחוף-מאזניות בגין נגזרים. הטבלה לעיל אינה כוללת חשיפה בגין בנקים מרכזיים כמו גם יתרות חוף-מאזניות בגין נגזרים. סך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני" בתוספת 3 כולל אשראי לציבור ופיקדונות בבנקים אך אינו כולל אגרות-חוב וניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר הכלולים בטבלה לעיל. אשראי מאזני וחוף-מאזני בגין נגזרים אינו נכלל בסך "חובות וסיכון אשראי חוף-מאזני". לעומת זאת, הטבלה לעיל כוללת יתרות מאזניות בגין נגזרים.

חשיפת אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מבצע עסקות מכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול סיכונים השוק (חשיפות בסיס, מטבע וריבית, ראה פרק "ניהול סיכונים השוק והנזילות") וכן כשירות ללקוחותיו. הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:

- סיכון אשראי - סכום ההפסד המרבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
 - סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שערי חליפין, שערי ריבית, אינפלציה וכדומה.
 - היעדר סחירות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
 - סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול או כתוצאה מהתממשות סיכון תפעולי אחר.
- הפעילות מנוהלת ונמדדת באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון: Opics, Summit ו-Derivatech וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק. סיכונים השוק הנובעים מן הפעילות נמדדים במערכת Algorithmics. לפרטים אודות המתודולוגיה למדידת סיכונים השוק, ראה תת פרק "אמידת הסיכונים ובקרתם" להלן.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, או בגישת התרחישים שמחשבת את החשיפה הפוטנציאלית המקסימלית של הלקוח מתוך מגוון של מצבי שוק שונים, או על-פי מודל פנימי שפותח בבנק כמפורט לעיל. שיטת המדידה מותאמת ללקוח בהתאם לאופי הפעילות בתיק הנגזרים שלו.
- נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטוחות הנדרשת מול עסקות אלו, וכן כללי הפעולה הנדרשים לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח. מגבלות החשיפה לצד נגדי נקבעות על-ידי סמכויות האשראי המתאימות בבנק. ההיבטים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.

להלן פירוט חשיפת האשראי בגין שווי הוגן חיובי של מכשירים פיננסיים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, נכון ליום 30 ביוני 2015 (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	דירוג האשראי			
	BBB+	A- עד A+	AAA עד-AA	
בנקים מחוץ לישראל:				
972	-	965	7	ארצות-הברית ⁽¹⁾
1,503	75	908	520	אנגליה
1,188	1,187	1	-	גרמניה
1,104	-	1,104	-	צרפת
211	3	204	4	שוויץ
78	-	4	74	אחר
134	107	27	-	גוש האירו-אחר
5,190	1,372	3,213	605	סך-הכל בבנקים מחוץ לישראל
בנקים בישראל				
2,178				
בורסות				
599				
ממשלות ובנקים מרכזיים				
9				
דילרים/ברוקרים⁽²⁾				
1,823				
לקוחות עסקיים לפי ענפי משק:				
1,426				שירותים פיננסיים
320				תחבורה ואחסנה
960				חשמל ומים
105				בינוי ונדל"ן
1,201				אחר
4,012				סך-הכל לקוחות עסקיים לפי ענפי משק
13,811				סך-הכל

(1) מזה J.P. Morgan Chase, יתרה בסך 749 מיליון ש"ח.

(2) מזה Goldman Sachs, יתרה בסך 711 מיליון ש"ח.

חשיפות הבנק לאיגוח

היקף החשיפה למועד הדיווח הוא כ-188 מיליון ש"ח הנובע בעיקר מקווי נזילות המסופקים לגופי איגוח.

חשיפת אשראי למדינות זרות

סיכון חשיפת האשראי למדינות זרות מבטא את האפשרות שאירוע כלכלי, פוליטי או אירוע אחר במדינה זרה יפגע בשווי נכסי קבוצת הבנק, או ישפיע באופן שלילי על יכולת החייבים במדינה לעמוד בהתחייבויותיהם כלפי קבוצת הבנק. סיכון החשיפה למדינות זרות כולל חשיפה מאזנית מעבר לגבול (סך החשיפה המאזנית של הבנק בישראל לתושבי מדינה זרה, בתוספת סך החשיפות המאזניות של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה), וכן חשיפה מאזנית של שלוחות הבנק בחו"ל לתושבים מקומיים באותן מדינות בניכוי התחייבויות השלוחות. סיכון חשיפה מאזנית מעבר לגבול הינו הסיכון שפעולות שיינקטו על-ידי ממשלות זרות ימנעו את היכולת להמיר מטבע ו/או להעביר כספים מחוץ למדינה (Transfer Risk), ובכך ישפיעו על יכולת החברות והלקוחות לבצע עסקות מעבר לגבול.

ניהול סיכון החשיפה למדינות זרות בבנק מתבצע על-ידי בחינה פרטנית של הסיכונים הנובעים מהמדינות השונות, תוך הסתייעות בדירוגי המדינות של המדרגים הבינלאומיים - S&P-I Fitch, Moody's. בתוספת 4 לסקירת ההנהלה מפורטת סך החשיפה המאזנית לפי סיכון מדינה ובחלוקה לסקטורים (ממשלות, בנקים ואחרים). סך החשיפה למדינות זרות כולל את החשיפות המאזניות בגין יתרות חוב מאזניות בניכוי התחייבויות מקומיות, ניירות-ערך והשקעות אחרות המיוחסות למדינות שאינן ישראל. החשיפה המאזנית הותאמה על בסיס הסיכון הסופי, תוך התחשבות בחיזוקי אשראי הכוללים ערבויות, ביטחונות מוחשיים ונזילים, חוזי ביטוח, השתתפויות בסיכון ונגזרי אשראי. לפרטים נוספים, ראה פרק "הרכב והתפתחות נכסי והתחייבויות קבוצת הבנק" לעיל.

הבנק מבצע בקרה ומעקב שוטפים אחרי המצב המקרו כלכלי של המדינות מולן קיימת פעילות אשראי, ונעזר לשם כך, בין היתר, בביתוחי ודיווחי חברות הדירוג הבינלאומיות.

לפרטים נוספים, ראה פרק "סקירה כלכלית ופיננסית" לעיל.

החשיפה המאזנית למדינות זרות ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-55.2 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-65.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014. החשיפה החוץ-מאזנית למדינות זרות ליום 30 ביוני 2015 הסתכמה ב-16.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-17.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2014.

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 30 ביוני 2015 (במיליוני ש"ח):

שיעור מהחשיפה המאזנית	סך-הכל חשיפה	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	מדינה
29.6%	25,337	8,967	16,370	ארצות-הברית*
11.7%	6,712	273	6,439	שוויץ
17.6%	12,635	2,915	9,720	אנגליה
5.6%	3,183	115	3,068	גרמניה
5.0%	3,773	1,035	2,738	צרפת
0.3%	376	201	175	אירלנד**
0.4%	229	33	196	ספרד***
0.0%	16	2	14	פורטוגל
0.0%	1	1	-	יוון
0.2%	207	78	129	איטליה
24.0%	14,943	1,666	13,277	מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾
2.4%	2,579	1,236	1,343	תורכיה
3.2%	2,176	425	1,751	מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾
100%	72,167	16,947	55,220	סך-הכל החשיפות למדינות זרות

להלן סך החשיפות העיקריות למדינות זרות ליום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני ש"ח):

שיעור מהחשיפה המאזנית	סך-הכל חשיפה	סך-הכל חשיפה חוץ-מאזנית	סך-הכל חשיפה מאזנית ⁽¹⁾	מדינה
43.7%	38,101	9,412	28,689	ארצות-הברית
8.8%	6,053	281	5,772	שוויץ
14.3%	11,809	2,404	9,405	אנגליה
3.4%	2,278	58	2,220	גרמניה
4.8%	4,032	893	3,139	צרפת
0.3%	438	239	199	אירלנד
0.2%	185	24	161	ספרד
0.0%	3	2	1	פורטוגל
0.0%	1	1	-	יוון
0.1%	145	95	50	איטליה
19.7%	14,842	1,892	12,950	מדינות מפותחות אחרות ⁽²⁾
1.8%	2,478	1,263	1,215	תורכיה
2.9%	2,352	473	1,879	מדינות מתפתחות (LDC) אחרות ⁽³⁾
100%	82,717	17,037	65,680	סך-הכל החשיפות למדינות זרות

* הקיטון בחשיפה לארצות-הברית בהשוואה לסוף שנת 2014 נובע בעיקר מקיטון בפקדונות ב-Federal Reserve בארצות-הברית.
 ** החשיפה באירלנד כוללת - 3 מיליון ש"ח לבנקים באירלנד ו-373 מיליון ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה ללקוחות, כ-188 מיליון ש"ח נובעים מקו גיבוי שניתן על-ידי הבנק ל-SPE המאוגד באירלנד העוסק באיגוח של חייבים אשר אינם תושבי אירלנד.
 *** החשיפה לספרד כוללת - 175 מיליוני ש"ח לבנקים ו-54 מיליוני ש"ח ללקוחות. מתוך סך החשיפה לבנקים כ-23 מיליון ש"ח מהווה סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין נגזרים כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות לווה. החבות החוץ-מאזנית כוללת בין היתר חשיפה בגין מקדם ה"תוספת" המשקף את החשיפה הפוטנציאלית העתידית למשך יתרת ח"י חוזה הנגזר.
 יצוין כי נגזרים אלה נעשו עם צדדים עמם נחתם הסכם קיזוז (CSA) לתיחום ולמצער סיכוני האשראי בפעילות בנגזרים.
 (1) לאחר ניכוי התחייבויות לתושבים מקומיים של שלוחות הבנק בחו"ל.
 (2) החשיפות העיקריות נובעות ממדינות קנדה, לוקסמבורג והולנד.
 (3) מדינות פחות מפותחות (LDC) - נקבעות לפי הגדרת הבנק העולמי המבוססת על ההכנסה הלאומית לנפש - החשיפות העיקריות נובעות מהמדינות סין, קזחסטן ומקסיקו.

זיהוי וטיפול בלוויים בקשיים

בבנק קיימים תהליכים לזיהוי ולטיפול בלוויים, אשר להערכת הבנק קיים חשש שלא יעמדו בהתחייבויותיהם מול הבנק. בין השאר מחלקות ניתוח אשראי ובקרת אשראי בחטיבה לניהול סיכונים נדרשות להתייחס במסגרת חוות הדעת שהן מכינות האם נדרש להכליל את הלקוח הספציפי ברשימות הלקוחות בפיקוח של הבנק, האם דרוג הלקוח מחייב סיווג והאם נדרשת הפרשה להפסדי אשראי. לקוחות שהוצפו לפיקוח נידונים במסגרת תהליך נאותות הסיווג הרבעוני.

לגבי לווים אלו מתקיימים מעקב ובקרה הדוקים יותר והבנק פועל לצמצום החשיפה מולם, וזאת, בדרך של פירעון האשראי ממקורותיהם של הלוויים ו/או קבלת ביטחונות נוספים. במקרים מסוימים מועבר הטיפול בלקוחות לאגף המתמחה בלוויי ושיקום לווים, או ליחידות גבייה. בנוסף על כך, הבנק בוחן באופן שוטף את רמת סיכון האשראי בתיקי הלוויים, על בסיס הנחות שמרניות, מסווג את האשראי הבעייתי בהתאם להוראות בנק ישראל (פגום, נחות והשגחה מיוחדת) ורושם הפרשה נאותה להפסדי אשראי בגין כלל סיכון האשראי בבנק.

לגבי אשראי המסווג כ"פגום", ההפרשה להפסדי אשראי נגזרת מבחינה פרטנית של הסכום הניתן לגבייה מהלקוח (תזרימי מזומנים ו/או מימוש ביטחונות צפוי), ולאחר היוון הסכומים בהתאם לצפי מועדי הגבייה והמימוש. חובות שלא צפוי לגבותם בזמן סביר, נמחקים חשבונאית, בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות בנק ישראל. בקביעת הסכום הניתן לגבייה נלקחים מרווחי ביטחון שתכליתם לתת מענה למצבי אי ודאות באשר ליכולת פירעון האשראי. עם זאת, לפי שמדובר במשתנים כלכליים, אין ודאות כי בסופו של דבר הסכום הניתן לגבייה לא יהיה נמוך מהאומדן שנקבע וזאת בין מחמת שינוי לרעה במאפיינים הכלכליים, או מכל סיבה אחרת.

בחינת נאותות הסיווג של החוב והסכום הניתן לגבייה מבוצע על-ידי היחידה לניהול סיכונים אשראי ומאושר על-ידי מנהל החטיבה לניהול סיכונים. לצורך זה קיים תהליך, לפיו מתבצע לגבי כל לקוח כני"ל, אחת לרבעון, דיון לגבי נאותות הסיווג והסכום הניתן לגבייה. תהליכים אלה הינם בהלימה להוראות 311 ו-314.

לגבי אשראי תקין או בעייתי שאינו פגום (נחות או השגחה מיוחדת), מחושבת "הפרשה קבוצתית" בהתאם לענף המשק אליו משויך הלקוח. לצורך חישוב ההפרשה הקבוצתית, הבנק קובע אחת לרבעון, לכל ענף משק שני שיעורי הפרשה (לסיכון אשראי בעייתי ולסיכון אשראי תקין), על-פי ניתוח של היסטוריית הפסדי האשראי, מחיקות חשבונאיות נטו, איכות תיק האשראי בענף וניתוח מגמות השוק, בהתאם להנחיות בנק ישראל. לאור פרסום חוזר בנק ישראל בינואר 2015 התחיל הבנק ביישום ההנחיות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא ההפרשה הקבוצתית. במסגרת היישום הבנק משרדג את השיטה להערכה, לבקרה ולתיעוד של שיעורי ויתרות ההפרשה הקבוצתית, תוך שימת דגש על פיתוח שיטה לכימות השפעת גורמי הסיכון הסביבתיים על שיעורי ההפרשה. לגבי לווים בתחום מימון לדיור, מחושבת הפרשה על-פי הוראות המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור של הלווה, כך ששכלל שמעמיק הפיגור כן גדל שיעור ההפרשה מסך האשראי.

על פי עדכון הנחיות מיום 21 במרץ 2013, הנחה בנק ישראל כי על הבנקים לבחון ובמידת הצורך לעדכן את השיטות לחישוב ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור, כאשר בכל מקרה, יתרת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות. בהתאם להנחיות בנק ישראל פיתח הבנק שיטה פנימית לקביעת שיעור ההפרשה הקבוצתית בגין תיק הלוואות לדיור. השיטה מתבססת על מודל סטטיסטי האומד את שיעורי ההפסד הצפוי בשנה הקרובה בתיק זה תוך ביצוע התאמות לסביבה הכלכלית ולתחזיות לגבי פרמטרים מאקרו כלכליים. על-פי שיטה זו נקבעת ההפרשה הקבוצתית בגין הלוואות לדיור תוך התחשבות בשיעור המינימום לעיל.

החל מהרבעון הראשון של שנת 2015 יושם בבנק תהליך שינוי שיטת סיווג הלקוחות לענפי משק. מהלך זה בא לידי ביטוי גם בתהליך קביעת שיעורי ההפרשה הקבוצתית. ראה גם ביאור 3 בתמצית הדוחות הכספיים.

שיעורי ההפרשה הקבוצתית בענף משק אשראי לפרטיים נקבעים בבנק בשיטה דומה לזו המשמשת את יתר הענפים, בהתאם למתודולוגיה המאושרת על בסיס הנחיות בנק ישראל. ביום 19 בינואר 2015 פרסם בנק ישראל חוזר בדבר הדרישה לביצוע הפרשה קבוצתית נוספת בגין האשראי לפרטיים, החל מהדוחות השנתיים של 2014.

היחידה לניהול סיכוני אשראי

היחידה לניהול סיכוני אשראי משמשת כגוף מטה בלתי תלוי לניהול וניתוח סיכוני האשראי. היחידה כפופה למנהל החטיבה לניהול סיכונים והינה עצמאית אל מול תהליכי החיתום ואישור האשראי. תפקיד היחידה לגבש מתודולוגיות לניהול סיכוני אשראי התואמות את היעדים האסטרטגיים של קבוצת הבנק, להטמיע בארגון תרבות לקיחת סיכונים מושכלת במסגרת המגבלות, כלומר ביצוע עסקות שאינן חורגות מהמגבלות במחיר התואם את הסיכון ולבצע בקרה שהבנק פועל בהתאם למדיניות שנקבעה. היחידה משמשת כיחידת המטה האחראית על בקרת התהליכים ומתודולוגיות ניהול סיכוני האשראי בחברות הבנות, בקבוצת הבנק. היחידה קיבלה לתחום אחריותה את ריכוז נושא סיווגים והפרשות בבנק כחלק מההיערכות ליישום הוראה מספר 311 והוגדר גורם מרכז לנושא ההפרשה הפרטנית וההפרשה הקבוצתית בגין סיכוני אשראי. במסגרת היחידה לניהול סיכוני אשראי פועלות שלוש מחלקות:

המחלקה לניהול סיכוני תיק האשראי אחראית על פיתוח מתודולוגיות לזיהוי, לבקרה ולניהול סיכוני אשראי, פיתוח מודלים למדידת דירוג סיכון האשראי ותימחורו ברמת הלווה הבודד וברמת התיק, פיתוח מודלים להקצאת הון כלכלי בגין סיכון האשראי לסגמנטים השונים, קידום היערכות למדידה של סיכוני אשראי בהתאם לגישת המודלים הפנימיים, פיתוח מתודולוגיות לחישוב הפרשה קבוצתית עבור יישום הוראת חובות פגומים, ניטור חשיפת האשראי, רמת סיכון האשראי ועמידה במגבלות האשראי של הקבוצה ודיווח התוצאות להנהלת הבנק ולדירקטוריון, אחריות על ביצוע תרחישי קיצון ברמת הבנק והקבוצה ועל ניטור, מדידה וניהול של סיכון ריכוזיות האשראי.

המחלקה כוללת צוות אשר מוביל ואחראי על תהליך גיבוש ואישור מדיניות האשראי של הבנק, בעקבות יישום נוהל בנקאי תקין 311. **המחלקה לבקרת אשראי** מבצעת הערכות בלתי תלויות של רמת סיכון האשראי לכל הלווים העסקיים הגדולים של הבנק בסבב תלת שנתי או בתדירות גבוהה יותר לאותם לוויים שהוערכו כבעלי פוטנציאל סיכון. כמו-כן מתבצעת בדיקת מהימנות דירוג האשראי של הלווים שנבדקו. המחלקה אחראית על פעילות בקרת אשראי בסניפי הבנק וחברות הבת בחייל ובמסגרת זו מבוצע מעקב הן לגבי תהליכי הבקרה והן לגבי היקפי הבקרה ועמידה בתוכניות העבודה. במסגרת יישום הוראה מספר 311 בוחנת המחלקה את נאותות הסיווג וההפרשה הפרטנית בבנק ומביאה את המלצותיה לקביעת סיווגים והפרשות לחובות פרטניים בהתאם למדרג הסמכויות. **המחלקה לניתוח אשראי** בוחנת עסקות אשראי מהותיות/שינוי מהותי בתנאי אשראי בהתאם לדרישות הוראה 311 וכן בקשות להעלאות דירוג. המחלקה מספקת חוות דעת כתובה בלתי תלויה של פונקציית הסיכון כחלק מתהליך אישור האשראי.

סיכוני השוק והנזילות

כללי

סיכון שוק – סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים, ובכלל זה:

- **סיכון ריבית** – סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי ריבית במטבעות השונים.
- **סיכון מטבע** – סיכון להפסד כתוצאה משינויי שער חליפין או כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן.
- **סיכון אינפלציה** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בעקום הציפיות למדד המחירים לצרכן.
- **סיכון מחיר מניות** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי המניות או מדדי המניות. הקבוצה מחזיקה מניות בעיקר לצורכי השקעה (לא למסחר), וירידה בערכן עשויה לפגוע בהון הבנק. היקף החזקות הקבוצה במניות זמינות למכירה עומד נכון למועד הדוח על כ-2,647 מיליון ש"ח ועל כ-47 מיליון ש"ח במניות למסחר.
- **סיכון תנודתיות** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים בשערי התנודתיות המצוטטים בשוק.
- **סיכון מרווח (Basis spread)** – סיכון להפסד כתוצאה משינויים במרווחים בין עקומי ריבית שונים, או בסיסי ריבית שונים; לרבות מרווחי אשראי.

סיכון נזילות – סיכון הנזילות מוגדר כסיכון קיים, או עתיד, ליציבות הבנק ולרווחיו הנובע מאי יכולתו לעמוד בתזרים המזומנים הנדרש לצרכיו. סיכון הנזילות בבנק הפועלים מוגדר כיכולתו של הבנק לעמוד בפירעון התחייבויותיו במועד פירעון גם בעתות לחץ, בלי לפגוע בהתנהלות השוטפת במסגרת תוכניות העבודה של הבנק ובלי להיקלע להפסדים חריגים.

ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בראייה גלובלית של הפעילות בבנק בארץ ובסניפי הבנק בחו"ל, ובשים לב לפעילות החברות הבנות בעלות חשיפות משמעותיות לקבוצה. תחומי הפעילות ומסגרות הסיכון מאושרים על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. מדיניות ניהול סיכוני השוק מכוונת להגדלת תוחלת הרווח, תוך שמירה על רמות סיכון מאושרות ומבוקרות.

הניהול הגלובלי של הנכסים וההתחייבויות בתיק הבנקאי (בניהול נ"ה) ושל התיק למסחר (שעיקרו בחדרי העסקות) נעשה תחת אחריות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים ובהנחייתו. הניהול השוטף והפיקוח על ניהול הנכסים וההתחייבויות והמסחר הינם באחריות המנהלים באגף לניהול נכסים והתחייבויות ובאגף חדרי עסקות וברוקראז' בחטיבת שווקים פיננסיים בתל-אביב, וביחידה לניהול נכסים והתחייבויות ובחדר העסקות בסניף הבנק בניו-יורק. הסניף כפוף מקצועית בנושאים אלה למנהל חטיבת שווקים פיננסיים. הבקרה השוטפת והמעקב על הפעילות בחו"ל מתבצעת על-ידי יחידות מקומיות, בתיאום מלא ותוך דיווח שוטף ליחידות המקבילות בהנהלה הראשית, בהתאמה לתפישה הבקרתית (מעגלי הבקרה).

בנוסף על אמידת הסיכונים, בחינת התוצאות ובקרה שוטפת על העמידה במגבלות, מתבצעת עבודת בקרה תפעולית על-ידי יחידות שונות בחטיבת שווקים פיננסיים. מטרתה של בקרה זו הן בדיקת תקינות, שלמות והתאמה בין בסיסי הנתונים השונים במערכות דיווח שונות ואיתור שגיאות תפעוליות.

מסגרות הסיכון משקפות את תיאבון הסיכון של הבנק לסיכוני שוק. דהיינו, רמת הסיכון שההנהלה והדירקטוריון מוכנים לשאת במסגרת הפעילות העסקית על מנת להשיג תשואה/ערך. המסגרות מאושרות על-ידי הדירקטוריון ומעוגנות בנהלים הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי סיכון עיקריים ומגבלות ייעודיות לתחומים השונים. גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשוף הבנק הם שערי הריבית של השקל במגזר הצמוד והלא-צמוד, אינפלציה ושער החליפין שקל/דולר וחשיפה למרווחים בין עקומי הריבית השונים. התיאבון לסיכון שוק בבנק נקבע במונחי VaR ו/או רגישויות ו/או תרחיש.

הדירקטוריון והוועדה לניהול ובקרת סיכונים מקבלים דיווח על הפעילות, החשיפות, תוצאות הפעילות וביצוע המדיניות שאושרה, לפחות אחת לרבעון. הדיווחים כוללים: סקירת נושאים שנדונו ודווחו בצוותים, לרבות החלטות עיקריות; עיקרי החשיפות ורמות הסיכון המנוצלות מתוך המסגרות המאושרות; תוצאות הפעילות; סיכום אירועי דיווח (הפסדים, חריגות מנהלים, אירועים חריגים); בקשות ואישורים להרחבת פעילויות והרשאות לפעילויות השונות בהתאם למדרג הסמכויות; תמונת סיכון כוללת לפעילות הבנק וחברות בנות בעלות חשיפות משמעותיות לקבוצה; דוח בקרת סיכוני שוק רבעוני.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות, סיכוני השוק וסיכון הנזילות מותוות ומבוקרת על-ידי צוות הנהלה ניהול נכסים והתחייבויות גלובלי, צוות הנהלה נוסטרו וצוות הנהלה השקעות. המדיניות, לרבות המגבלות שנקבעו, מובאות לדיון ולאישור, לפי העניין, לצוותי ההנהלה, לוועדות הדירקטוריון, או למליאת הדירקטוריון.

הפעילות השוטפת, מתנהלת על-ידי צוותי משנה בהשתתפות בעלי תפקידים בכירים בבנק, האחד בראשות מנהל חטיבת שווקים פיננסיים והשני בראשות מנהלת אגף נ"ה. צוות מקומי פועל גם בניו-יורק. פעילות הצוותים היא במסגרת החלטות הדירקטוריון וועדותיו, בדבר חשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים, או הרגולטור המקומי, לפי העניין.

ניהול סיכוני השוק והנזילות מתבצע בכל חברה בת בקבוצת הבנק בנפרד, על-פי מדיניות הנקבעת על-ידי הדירקטוריון של כל חברה ובהתאמה למדיניות הקבוצתית. אמידה ובקרה של סיכוני שוק ונזילות מתבצעות על בסיס מתודולוגיה אחידה ברמת הקבוצה, בהנחיית החטיבה לניהול סיכונים, ובשים לב לגודל ההון ולאופי המיוחד של הפעילות בכל חברה בת. החשיפה לסיכוני שוק ונזילות של החברות הבנות נבחנת על-ידי המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים ומדווחת להנהלה ולדירקטוריון הבנק בתדירות התואמת את רמת הסיכון. במסגרת מסמך המדיניות לשנת 2015 קבע הבנק מגבלות סיכון קבוצתיות החלות גם על השלוחות בהן רמת הסיכון הוגדרה כמשמעותית לקבוצה.

סיכוני השוק

בניהול סיכוני שוק בבנק, מבחינים בין חשיפות הנוצרות כחלק מניהול שוטף של הנכסים וההתחייבויות של הבנק בתיק הבנקאי (חשיפות שאינן למסחר) לבין החשיפות בתיק למסחר. תיאור מפורט לגבי ניהול סיכוני השוק בפעילות בתיק הבנקאי ובפעילות למסחר מופיע בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

סיכון הנזילות

סיכון הנזילות בבנק, בשקלים ובמטבע-חוץ, מנוהל ומבוקר באופן שוטף, בהתאם למדיניות קבוצתית, במטרה להבטיח את היכולת להתמודד באופן תחרותי גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הינו באחריות אגף ניהול ומתבצע באמצעות יחידות הנזילות בשקלים ובמטבע-חוץ. דוח סיכון נזילות יומי מופק ממערכת ממוחשבת מקיפה לניהול נכסים והתחייבויות. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 בנושא "ניהול סיכון הנזילות", הבנק מפעיל מודל פנימי לאמידת סיכון הנזילות. המודל מבוסס על היציבות המוכחת של הפיקדונות בבנק לאורך תקופות ארוכות, וכולל תרחישים שונים לגבי שיעורי המחזור והפירעון של הנכסים והתחייבויות. בכל תרחיש מחושב יחס נזילות, אשר לא יפחת מרמת מינימום המוגדרת בהוראה. התרחישים המופעלים במודל הפנימי מתייחסים למצבי שוק שונים: מצב עסקים רגיל, ומצבים חריגים הנוגעים לכלל המערכת וספציפית לבנק. בכל אחד מהתרחישים נבחן פער הנזילות, לתקופה של עד חודש, למול הנכסים הנזילים. התרחישים נבדלים בעיקר בהנחות לגבי מחזור פיקדונות. התקופות העולות על חודש נבחנות באופן שוטף למול פעילות הבנק, וכן מחושבים מדדי סיכון נוספים, בשקלים ובמטבע-חוץ.

הבנק הכין תוכנית לטיפול במשבר נזילות ברמות שונות. התוכנית כוללת מערכת ניטור של מדדים העשויים להצביע על מצב של משבר והצעדים המתחייבים בהתממשות תרחישים מוגדרים. הצעדים כוללים התכנסות צוותים, מערכת דיווח וסדרת פעולות להתמודדות עם משבר אפשרי. כן נקבעו תרחישים לבחינת השפעת שינויים בקצב הביצוע של התוכנית העסקית על צרכי הנזילות בטווח של שנה.

בחודש ספטמבר 2014 התפרסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 221, המהווה יישום של באזל 3 נזילות בישראל, כן התפרסמו הוראת דיווח לציבור והוראת דיווח לפיקוח בנושא. על-פי ההוראה, על הבנק לחשב ולדווח את יחס כיסוי הנזילות (LCR) בהפרדה בין שקלים למטבעות אחרים.

לפירוט נוסף ראה סעיף (2) בפרק "הלימות הון, נזילות ומינוף" וביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

אמידת הסיכונים ובקרתם

זיהוי ואמידת הסיכונים, בקרת המגבלות על היקף הסיכונים והדיווח על הממצאים מבוצעים, או מבוקרים, על-ידי החטיבה לניהול סיכונים, באופן בלתי תלוי בניתוחים השוטפים ובדיווחים המבוצעים כחלק מפעילות חטיבת שווקים פיננסיים. יעד המדיניות לניהול הסיכונים בקבוצה הינו למקסם את תוחלת הרווח, תוך שמירה על עמידה בתיאבון הסיכון. המחלקה לניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים אחראית לגיבוש מתודולוגיה לאמידת סיכוני שוק ונזילות, של קבוצת הבנק. כמו-כן, הינה אחראית לביצוע בקרה בלתי תלויה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה. רמת הסיכון של הבנק נמדדת ומבוקרת על-פי נהלים, הכוללים, בין היתר, מגבלות על רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. בנוסף, מחושב אומדן סיכון בשיטת הערך בסיכון (VaR), בה אומדים את ההפסד המקסימלי הצפוי לתאגיד, בשל התממשות סיכוני שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת מובהקות סטטיסטית שנקבעה מראש על-ידי הבנק ואושרה על-ידי הדירקטוריון. המגבלות העיקריות מפורטות בתת פרק "נהלי חשיפות לסיכוני שוק ונזילות" להלן. אמידת הסיכון וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר מתבצעות לפחות פעם ביום.

המתודולוגיה לאמידת סיכוני השוק

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק אשר בשימוש בבנק אושרה על-ידי הדירקטוריון והנהלה. המתודולוגיה כוללת גם חישובי VaR וגם הפעלת תרחישי קיצון (Stress Test) על כל תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי. המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק תואמת את היעדים האסטרטגיים בבנק ואת דרישות ועדת באזל ועומדת בסטנדרטים בינלאומיים.

אומדן הסיכון בפעילות המסחר מחושב לפחות פעם ביום, באופק של עשרה ימי עסקים וברמת מובהקות של 99%. ההתייחסות הינה לסיכון הגבוה מבין שתי שיטות אמידת סיכון מקובלות ("סימולציה היסטורית" עם משקל זהה לכל התצפיות ו"סימולציה מונטה-קרלו" תוך מתן משקל גדול יותר לתצפיות האחרונות). מתודולוגיה זו תואמת את ההמלצות הרלוונטיות של ועדת באזל בעקבות המשבר בשווקים בארצות-הברית. האומדן מספק התראה מהירה יחסית על רמת סיכון השוק בתקופות של עלייה בתנודתיות. שערך מלא של התיק למסחר מתבצע לפחות אחת ליום, בתרחישים שונים, לצורך אומדן.

אמידת הסיכון של פעילות התיק הבנקאי מתבצעת אחת לחודש בשיטה ההיסטורית ובאופק של חודש.

בנוסף, מבוצע באופן שוטף תהליך בחינה בדיעבד (Backtest), במטרה לבחון את תקפות מודל אמידת הסיכון בתיק למסחר. מספר החריגות נבחן על-פי קריטריונים שהוגדרו בהמלצות ועדת באזל. תוצאות הבדיקה מדווחות שנתיית להנהלה ולדירקטוריון.

המתודולוגיה להערכת סיכוני שוק בבנק כוללת גם הפעלת תרחישים (Stress Tests) על תיקי המסחר ועל התיק הבנקאי בנוסף לחישוב ה-VaR.

המחלקה לניהול סיכוני שוק מפעילה סוגי תרחישים על-פי המקובל בעולם. באשר לסקירה נרחבת של המתודולוגיה, ראה פרק זה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

חשיפות כלל הבנק

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בממדד (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, נמדד בסופי חודש) ליום 30 ביוני 2015:

מינימום מתחילת שנת 2015	מקסימום מתחילת שנת 2015	ליום 30 ביוני 2015
במיליוני ש"ח		
44	76	61
תרחיש		
ירידה של 1% בממדד		

הבנק פעיל בשוקי המטבע הן באמצעות עסקות ספוט ופורוורד והן באמצעות אופציות, הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. כתוצאה מכך, הבנק פעיל במרבית המטבעות הסחירים בעולם, הן בשווקים המפותחים והן בשווקים המתפתחים. בשל קיומן של מגבלות על חשיפות המטבע, שעיקרן מופיע בריכוז המגבלות בהמשך, חשיפת המטבע נטו נמוכה באופן יחסי.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי המטבע העיקריים (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד כל המטבעות האחרים), ליום 30 ביוני 2015:

התחזקות של 10%	התחזקות של 5%	היחלשות של 5%	היחלשות של 10%
במיליוני ש"ח			
19	7	(11)	(57)
מטבע			
דולר ארצות-הברית			
(13)	(1)	(6)	(15)
אירו			
(2)	(3)	2	3
יין יפני			
1	1	(3)	(8)
דולר קנדי			
7	2	2	7
לירה שטרלינג			
-	1	5	12
פרנק שוויצרי			
-	-	-	-
לירה תורכית			

קיימות מגבלות על רגישות הון הבנק (כולל חברות בנות פיננסיות המנוהלות על-ידו) לתרחיש שינוי בעקומי הריבית השקלית, המדדית והדולרית.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום

30 ביוני 2015:

מינימום מתחילת שנת 2015		מקסימום מתחילת שנת 2015			30 ביוני 2015	
עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
59	(37)	263	(230)	(5)	59	(37)
בבנק						
54	(32)	262	(229)	(4)	54	(32)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	23	(21)	(1)	5	(5)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
(23)	(20)	41	44	(2)	30	(11)
בבנק						
(5)	(41)	68	(41)	(2)	37	(14)
מזה: בתיק הבנקאי						
11	(10)	(27)	21	-	(7)	3
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(105)	102	(338)	325	10	(105)	102
בבנק						
(111)	107	(350)	337	11	(111)	108
מזה: בתיק הבנקאי						
3	(3)	21	(21)	(1)	6	(6)
בתיק למסחר						

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) ליום

31 בדצמבר 2014:

מינימום בשנת 2014		מקסימום בשנת 2014			31 בדצמבר 2014	
עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 0.1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני ש"ח						
תרחיש						
תזוזה בריבית צמודה למדד:						
31	(25)	184	(164)	(17)	184	(162)
בבנק						
31	(24)	184	(166)	(17)	183	(161)
מזה: בתיק הבנקאי						
-	-	(3)	2	-	1	(1)
בתיק למסחר						
תזוזה בריבית לא-צמודה:						
22	(22)	200	(166)	(7)	81	(52)
בבנק						
35	(177)	204	(177)	(7)	87	(57)
מזה: בתיק הבנקאי						
(13)	17	22	(20)	-	(6)	5
בתיק למסחר						
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:						
(7)	8	(339)	326	25	(251)	242
בבנק						
(3)	6	(326)	338	26	(241)	252
מזה: בתיק הבנקאי						
-	2	(19)	(19)	(1)	(10)	(10)
בתיק למסחר						

בטבלה לעיל מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית, שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון.

במסגרת בחינת תרחיש קיצון, נבחנת רגישות השווי הכלכלי של הבנק לתרחיש ההיסטורי הגרוע ביותר שארע בחמש השנים האחרונות, הכולל שינויים בגורמי הסיכון השונים בטווח של חודש. יצוין כי מתחילת שנת 2015, הרגישות כאמור לא עלתה על 488 מיליון ש"ח.

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2015 לפי מגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
393,358	9,834	9,162	61,043	54,548	258,771	נכסים פיננסיים*
707,642	25,153	37,108	248,241	17,834	379,306	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
366,598	6,623	14,731	77,328	45,345	222,571	התחייבויות פיננסיות*
709,314	26,864	31,105	234,658	21,995	394,692	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
25,088	1,500	434	(2,702)	5,042	20,814	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

להלן פירוט השווי ההוגן של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 31 בדצמבר 2014 לפי מגזרי הצמדה:

סך-הכל	מטבע-חוץ**			מטבע ישראלי		
	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח						
382,753	9,992	9,105	73,161	55,972	234,523	נכסים פיננסיים*
745,378	28,210	29,622	228,442	15,902	443,202	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
****359,095	****7,198	****14,798	****80,591	45,592	****210,916	התחייבויות פיננסיות*
745,895	29,292	23,459	224,089	22,183	446,872	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים וחוץ-מאזניים***
****23,141	****1,712	****470	****(3,077)	4,099	****19,937	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

* כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים.
 ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן.
 **** סווג מחדש.

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 30 ביוני 2015:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	מטבע-חוץ*			מטבע ישראלי		
			אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
במיליוני ש"ח								
השינוי בשיעורי הריבית								
(3.3%)	(840)	24,248	1,396	368	(2,860)	5,208	20,136	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.0%)	(2)	25,086	1,490	427	(2,672)	5,081	20,760	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
4.6%	1,152	26,240	1,609	498	(2,367)	4,919	21,581	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

להלן השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו, למעט פריטים לא-כספיים ליום 31 בדצמבר 2014:

שינוי בשווי הוגן		שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית**						
סך-הכל***	סך-הכל***	סך-הכל***	מטבע-חוץ*			מטבע ישראלי		
			אחר***	אירו***	דולר***	צמוד למדד	לא-צמוד***	
במיליוני ש"ח								
השינוי בשיעורי הריבית								
(4.6%)	(1,060)	22,081	1,622	425	(3,329)	4,112	19,251	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
(0.5%)	(118)	23,023	1,709	469	(3,125)	4,117	19,853	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
4.7%	1,096	24,237	1,815	521	(2,871)	4,119	20,653	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
 ** שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך-הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא-כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
 *** סוג מחדש.

חשיפות בפעילות למסחר

החשיפות למסחר הן תוצאה של פעילות הבנק כעושה שוק, כסוחר וכמנהל תיק נכסים פיננסיים דינמי. ההרשאות לפעילות, כמו גם הסיכון שבפעילות, נמדדים, לפי העניין, במונחים של הערך בסיכון (VaR), במונחים של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות בתרחיש קיצון, במונחים של רגישות לגורמי סיכון וכמו-כן במונחים של היקף הפעילות. אמידת הסיכון, וכן בדיקת העמידה במגבלות של הפעילות למסחר, מתבצעות לפחות אחת ליום. בנוסף על הרשאות ספציפיות לכל פעילות בנפרד, נקבעה הסמכה כוללת במונחים של הערך בסיכון (VaR) לפעילות המסחר בחדרי העסקות בבנק.

• חשיפות מטבע – עשיית שוק ומסחר

בכל אחד משני חדרי העסקות של הבנק פועל דסק ספוט-פורוורד במטבע-חוץ ובשקלים. בחדר העסקות בתל-אביב פועל גם דסק אופציות במטבע-חוץ ובשקלים. פעילות המסחר ועשיית השוק במטבע ובאופציות נעשית בכפוף למגבלות סיכון שונות ובמסגרת הרשאה כוללת לחשיפת ש"ח/מטבע-חוץ המוקצית לפעילות זו מתוך המגבלה הכוללת של חשיפת ההון הפיננסי של הבנק למטבע-חוץ.

• חשיפות ריבית – עשיית שוק ומסחר

חדר העסקות בתל-אביב פעיל גם בתחום חשיפות למסחר בריבית, ומנהל דסק למסחר במכשירי ריבית בשקלים לרבות עשיית שוק באופציות ריבית ודסק למסחר באגרות-חוב ממשלתיות. פעילות הדסקים מתנהלת בכפוף למגבלות על אומדני סיכון ומגבלות אחרות שאושרו על-ידי ההנהלה והדירקטוריון.

להלן אומדני הסיכון של הפעילות למסחר (VaR) ליום 30 ביוני 2015:

לימים 30 ביוני 2015	חמוצע מתחילת שנת 2015	מקסימום מתחילת שנת 2015	מינימום מתחילת שנת 2015
במיליוני ש"ח			
24	19	36	11

סך-הכל מסחר בחדרי העסקות

נוהלי חשיפות לסיכונים שוק ונזילות

מדי שנה מוצג לאישור הדירקטוריון מסמך חשיפות לסיכונים שוק ונזילות לשנת הפעילות הקרובה, במסגרתו מאושרים, בין היתר: מסגרת כוללת לאומדן הסיכון בכלל הבנק, מגבלות על רגישות כלל הבנק לגורמי סיכון, מסגרות לפעילות ההשקעות לנוסטרו ומסגרות סיכון לתחומים השונים בפעילות המסחר. מסמך החשיפות לשנת 2015 משקף את תוכנית העבודה של חטיבת שוקים פיננסיים לשנה זו.

להלן המגבלות העיקריות על חשיפות לסיכוני שוק בפעילות הבנק, ליום 30 ביוני 2015:

מגבלה	במיליוני ש"ח	% מההון הפיננסי הפעיל
מגבלות קבוצתיות	אומדן סיכון כולל (VaR)	1,000
רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית:		
שקל צמוד מדד	620	
שקל לא-צמוד	620	
מטבע-חוץ	500	
מגבלות נוספות על התיק הבנקאי	רגישות הנגזרים בתיק הבנקאי לשינוי של 1% במקביל בעקומי הריבית:	
שקל צמוד מדד	150	
שקל לא-צמוד	150	
מטבע-חוץ	150	
מרווח Basis spread שקל דולר	300	
חשיפות בסיס במגזר:		
שקל צמוד מדד	+/- 100	
מטבע-חוץ לרבות צמודי מטבע-חוץ	+/- 30	
רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	500	
תיק ההשקעות*		
היקף השקעה כולל לנוסטרו	17,500	
מזה: היקף השקעה במניות	3,000	
קיבולת סיכון - בתיק ההשקעות	3,500	
תיאבון הסיכון בתיק ההשקעות	1,300	
אומדן סיכון כולל (VaR)	200	
מגבלות עיקריות על התיק למסחר		
רגישות השווי הכלכלי לשינויים של 1% במקביל בעקומי הריבית**:		
שקל לא-צמוד	120	
מטבע-חוץ	70	
חשיפה למדד - מגבלת פוזיציה נטו	4,000	
חשיפת ש"ח/מטבע-חוץ	+/- 10	
רגישות לשינוי של 10% בשער החליפין שקל/דולר	200	
חשיפת מטבע-חוץ/מטבע-חוץ במסחר ובמטבעות	800	

* לא כולל השקעה באגרות-חוב ממשלת ישראל, וכן סכומים מוגבלים של אגרות-חוב הבאות: אגרות-חוב ממשלת ארצות-הברית המוחזקות בסניף ניו-יורק, אגרות-חוב של ממשלת שוויץ (או בערבותה) המוחזקות בשוויץ ואגרות-חוב ממשלת תורכיה המוחזקות בתורכיה. לא כולל השקעות בפועלים שוקי הון.

** בנוסף למגבלות אלו קיימת מגבלה על ההפסד בתרחישי שינוי במקביל ושלא במקביל בעקום מרווח Basis spread שקל דולר בדסק המסחר בריביות (180 מיליון ש"ח).

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק, על-פי מודל סטנדרטי שהוגדר על-ידי בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני הריבית והמניות בתחומי המסחר בלבד, כפי שהוגדרו לעיל, ועל סיכוני המטבע בקבוצת הבנק.

המחלקה לניהול סיכונים שוק ונדליות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 בנושא "ניהול סיכונים" והוראה מספר 339 בנושא "ניהול סיכונים שוק", קיימת בבנק יחידה העוסקת בניהול סיכונים תפעוליים וסיכונים שוק. יחידה זו כפופה לחבר ההנהלה הממונה על החטיבה לניהול סיכונים. אמידת סיכונים השוק והנדליות וקיום הבקרה עליהם מתבצעים במחלקה לניהול סיכונים שוק ונדליות, באופן בלתי תלוי, זאת בנוסף על המעקב והניתוח המבוצעים כחלק מפעילותה של חטיבת שווקים פיננסיים.

סיכונים תפעוליים ומשפטיים

א. הסיכונים התפעוליים

כללי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים, מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין. כשל הקשור לאחד הגורמים האמורים עלול להביא לפגיעה אפשרית ברווחיות. הבנק מפעיל יחידות בקרה, לרבות יחידת קצין ציות ואיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור, נהלים ומערכות בנושאי משאבי אנוש, אבטחת מידע, ביטחון, בקרות תהליכים, פעילות בחירום, תוכניות להמשכיות עסקית ועוד.

ניהול הסיכונים התפעוליים

מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים של הקבוצה ומיקסום התועלת העסקית, בהתייחס לעלות במונחי סיכון, על-ידי כל גורם אחראי בכל הרמות של הארגון. התהליך הניהולי מוכוון להתבצע על בסיס הגדרת האחריות על הסיכונים (Risk Ownership). המטרה היא, שהתקשור והטיפול המושכל בסיכונים התפעוליים יתרמו לקבלת החלטות ניהוליות, תוך שיקולי תועלת עסקית מול עלות במונחי סיכון, הן ברמת הנהלת הארגון והן ברמת היחידות השונות. האחריות על הניהול השוטף של הסיכון התפעולי וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבת בקבוצת הבנק. עבודת המטה בתחום זה מוטלת על המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של רשת בקרי סיכונים תפעוליים, לפי העיקרון של ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"ל חברות הבת והכוונה מתודולוגית מצד המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים. הפעילות לניהול הסיכון התפעולי מפוקחת ומכוונת על-ידי שלושה פורומים:

- ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים.
 - צוות ההנהלה לניהול הסיכונים בראשות המנכ"ל.
 - צוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים בראשות מנהל החטיבה לניהול סיכונים.
- מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים אושרה על-ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק. מסמך המדיניות מהווה מסגרת לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה, בהתאם לעקרונות וחובות דיווח אחידים שיעדם ניהול תקין על-פי אמות המידה של באזל 2 (Sound Practices). פעילות הבנק בנושא מתבצעת על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 206 בנושא מדידה והלימות הון - סיכון תפעולי, המתייחסת בין היתר להקצאת ההון בגין הסיכונים התפעוליים, וכן על-פי כללי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 בנושא ניהול הסיכון התפעולי, התואמת את ההנחיות המעודכנות במסמך של באזל מינוי 2011 בנושא Sound Practice בניהול הסיכון התפעולי. מאז שנת 2010 הבנק פועל על-פי הגישה הסטנדרטית של באזל 2 והדרישות התואמות לניהול בנקאי תקין. התוכנית האסטרטגית לשנים הבאות כוללת, בין היתר, העמקה והרחבה של חלק מהפעילויות והתאמה לעדכונים במסמכים והנחיות רגולטוריות רלוונטיות. במסגרת הגישה הסטנדרטית מתנהלים בין היתר פרויקטים ופעילויות, כמפורט להלן:
- דיווחים רבעוניים מוגשים לצוות המשנה לניהול הסיכונים התפעוליים, צוות ההנהלה לניהול הסיכונים, ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים ומליאת הדירקטוריון. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר יישום הגישה הסטנדרטית בקבוצה, תוכנית העבודה, סטטוס הפרויקטים בביצוע, מידע אודות אירועים תפעוליים וממצאי הסקרים.
 - איסוף מידע על אירועים תפעוליים בקבוצת הבנק. בסיס המידע לעניין זה הוקם בסוף שנת 2002 ומשמש בין היתר לניתוח האירועים, המגמות והדפוסים, ותומך במיפוי ובהערכת הסיכונים התפעוליים שהקבוצה חשופה אליהם.

- מתבצעים מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכונים תפעוליים ובקורות ביחידות הבנק והקבוצה, לרבות מיפוי סיכוני מעילות והונאות. הפעילות מתבצעת על בסיס מתודולוגיה אחידה התואמת את דרישות ועדת באזל והוראות בנק ישראל בנושא, לרבות מעקב אחר יישום ההמלצות. אחת לשלוש שנים מתבצע מהלך של מיפוי מקיף של הסיכונים התפעוליים בכל יחידות הקבוצה. בהמשך, מתבצעים תחזוקה, עדכון והרחבה של הממצאים באמצעות ניתוחים נוספים, ניתוחי עומק וניתוח סיכונים במוצרים/פעילויות חדשים.
- מטרת הפעילות לזהות מוקדי סיכון מהותיים, להגדיר אחריות על הסיכונים (Risk Ownership), להעריך את הסיכונים (הממוצעים והקיצוניים) והבקורות הקיימות ולהוסיף בקורות במידת הצורך, תוך הפעלת שיקולי עלות תועלת.
- מערכת מיכונית לניהול הסיכון התפעולי, "באזל 2 - פמל"ה", הוטמעה ביחידות הבנק. המערכת פועלת בתחומים של איסוף מידע אודות אירועים תפעוליים, מיפוי והערכת הסיכונים והבקורות, איסוף KRI (אינדיקטורים עיקריים לסיכון), נושאים לטיפול, הפקת לקחים ודיווחים.
- גובשה ומיושמת מסגרת כוללת של עקרונות וסטנדרטים בנושא תפישת בקרה אחידה בקבוצת הבנק.
- הוגדרה תשתית מתודולוגית לניהול סיכונים תפעוליים בתהליכי IT מהותיים.

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות – בתחום אבטחת מידע מתנהלת פעילות כנדרש בהוראות בנק ישראל, חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וחוקים אחרים בהתאם לעניין, במטרה להגן על מערך טכנולוגי המידע ולמזער את סיכוני אבטחת המידע. מטרתן של מתקפות קיברנטיות, הינה ניצול לרעה של מערכות מחשב ורשתות בארגונים מבוססי טכנולוגיה, לרעור או לפגוע במערכות מבוססות מחשב או לעקוב אחר פעולות אלקטרוניות של יחידים ללא רשותם. המתקפות יכולות להתבצע ללא ידיעת המשתמשים, להפריע לפעילות השוטפת, לפגוע בשירותי המחשוב עד למניעת פעילותם, להשביחם או להאט אותם באופן משמעותי או לחלופין לאסוף מודיעין ומידע. בשנים האחרונות חל גידול בתכיפות ובחומרת התקריות הקיברנטיות להן הבנק חשוף, וישנה אפשרות כי בעקבות התקפות קיברנטיות הבנק יישא בעלויות ויסבול מהשלכות שליליות כגון שיבוש הפעילות של הבנק, גניבת נכסים פיננסיים של הבנק או לקוחותיו או פגיעה במוניטין המשפיעה על אמונם של לקוחות או של משקיעים. הבנק משקיע אמצעים רבים (אנושיים ומיחשוביים) כדי למזער ואף למנוע את הסיכון, אך לא ניתן להבטיח הגנה מושלמת. בחודש מרץ 2015 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. הבנק בוחן את משמעויות היישום ונערך למילוי דרישות ההוראה.

סיכוני מחשוב ענן – בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא ניהול סיכונים בסביבת מחשוב ענן, הקובע כללים שמטרתם הפחתת הסיכונים הגלומים בשימוש בטכנולוגיית ענן. המכתב מנחה לגבי השימוש במחשוב ענן תוך גידור הסיכונים הגלומים בו. בנק ישראל דורש קבלת היתר ממנו כאשר מידע מאוחסן אצל הספק. הבנק בוחן יתרונות אפשריים של מחשוב ענן (Cloud Computing) ואת אופן הטיפול הנאות בסיכונים התפעוליים הנגזרים מכך בהתאמה להנחיות הרגולציה ולתהליכי עבודה מתאימים.

היערכות לחירום – בבנק מנוהלת ומיושמת תוכנית רציפה להיערכות לחירום ולהמשכיות העסקית (BCMP – Business Continuity Management Plan) בהתאם להוראות בנק ישראל 355 ("ניהול המשכיות עסקית") 357 ("ניהול טכנולוגיית המידע"), והרחבות נוספות. היערכות הבנק מבוססת על תוכניות פעולה מפורטות, נוהלי עבודה, ניסויים ותרגולים תקופתיים המוגדרים במערכת נהלים לשעת חירום. כחלק מהיערכותו לחירום ביצע הבנק מהלך רחבי של קביעת מדיניות, הגדרת תרחישי יחוס, מיפוי וניתוח תהליכים קריטיים והמשאבים הנדרשים לאישושם בחירום (BIA) ועדכון תוכניות הפעולה על בסיס מתודולוגיות מקובלות בעולם. תוכנית הפעילות מערבת את כל חטיבות הבנק, באמצעות ממוני המשכיות עסקית חטיבתיים וצוותים ייעודיים. תוכנית ה-BCP מובלת על-ידי יחידת ניהול המשכיות עסקית ייעודית (BCM), כפופה למנהל ההמשכיות העסקית בבנק ולמנהל צוות החירום הבנקאי (משנה למנכ"ל). מדיניות ההמשכיות העסקית אומצה גם בחברות הבנות בארץ ובעולם וכן בסניפי חו"ל של הבנק בהתאמה, למדיניות ממשל תאגידי והנחיות בנק ישראל.

בנוסף, מבצע הבנק תרגילי חירום תקופתיים, הכוללים הן תרחישים תפעוליים והן תרחישים עסקיים מורכבים, בהשתתפות היחידות השונות, מרמת הסניפים, מנהלות, יחידות, חטיבות ועד רמת הנהלת הבנק. הבנק מקים אתר מחשב מרכזי חדש מרוחק להבטחת זמינות ומיגון למערכות המידע המרכזיות.

מערך ניהול ההמשכיות העסקית בבנק אושר על-ידי מכון התקנים הישראלי כתואם את דרישות התקן הבינלאומי ISO22301. במסגרת ההיערכות להמשכיות העסקית הבנק נערך לטיפול במגוון של תרחישים אפשריים. ביחס לתרחישי חירום, שבגינם עלול להיגרם לו נזק משמעותי, מנוטרות מערכות התרעה של "אורות אדומים" וקיימות תוכניות מגירה מפורטות להמשכיות עסקית. תרחישי הקיצון נבחנים ונידונים תקופתית בצוות טיפול בתרחישי קיצון וריכוזי סיכון. הפעלת תוכניות המגירה היא באחריות ההנהלה או צוות הנהלה ייעודי לטיפול בהיבטים הפיננסיים של מצבי משבר. יצוין כי צ'ארטר להקמתו של צוות כזה כלול אף הוא בין תוכניות המגירה.

ביטוח – לבנק פוליסת ביטוח בנקאי המגדרת סיכונים וכוללת: (1) ביטוח בנקאי לכיסוי נזקים העלולים להיגרם כתוצאה ממעילות עובדים, אובדן מסמכים, זיוף מסמכים ועוד; (2) ביטוח אחריות מקצועית להגנה בפני תביעת לקוח שנגרם לו נזק כתוצאה מפעולה בנקאית רשלנית; (3) ביטוח פשעי מחשב לכיסוי נזקים לבנק וללקוחות הבנק כתוצאה מפריצה במזיד למערכות המחשב של הבנק. הפוליסות הבנקאיות כפופות לחריגים המקובלים בפוליסות ביטוח של תאגידים בנקאיים בישראל (לרבות החרגת נזק הנגרם כתוצאה מעבירה על הוראות הקשורות בהלבנת הון ומימון טרור).

בנוסף, המערך הביטוחי של הבנק כולל גם ביטוח רכוש, צד ג', חבות מעבידים, ביטוח דירקטורים ונושאי משרה וביטוחים נוספים. גבולות האחריות בפוליסות נקבעו על-ידי הבנק בהתאם לצרכיו וכחלק ממדיניות ניהול הסיכונים הכוללת. במסגרת מילוי הדרישות לניהול תקין על-פי הנחיות באזל (Sound Practice), קיים שיתוף פעולה תוך חילופי מידע בין המחלקה לניהול הסיכונים התפעוליים ובין היחידה המטפלת בביטוח הבנקאי.

ג. יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך

קצין הציות הראשי של הבנק משמש כקצין הציות לפי הוראת ניהול בנקאי 308, כאחראי על מילוי החובות לפי חוק איסור הלבנת הון, כממונה על האכיפה בניירות-ערך לפי חוק ליעול הליכי אכיפה ברשות ניירות-ערך והחל מחודש מרץ 2014 גם כקצין אחראי על-פי ה-FATCA. יחידת קצין ציות ראשי והממונה על האכיפה בניירות-ערך, מורכבת מיחידת ציות להוראות צרכניות, יחידת איסור הלבנת הון, יחידת אכיפה בניירות-ערך, יחידת ציות בינלאומי (העוסקת בציות ביחידות הבנק מחוץ לישראל), יחידת FATCA ויחידת מטה. יחידת קצין ציות ראשי נועדה לתמוך בהשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים של הקבוצה תוך מזעור החשיפה לסיכונים ציות ומוניטין. יעדי יחידת קצין ציות ראשי הינם:

- להגיע ליישום מלא של הוראות החוק בכל יחידות הבנק בארץ ובעולם, תוך הבנת הצרכים של היחידות העסקיות ותמיכה בפעילותן.
 - הפנמה של התנהלות עסקית מקצועית, ערכית והוגנת בקרב עובדי הבנק ומנהליו.
 - שמירה מירבית על הבנק, מנהליו, עובדיו ושמו הטוב, תוך מיצוי היכולות המקצועיות של עובדי הבנק והעצמתן.
 - האחריות על הניהול השוטף של הסיכון של הבנק בהיבטי הציות וביצוע הפעילויות למזעור הסיכון חלה על מנהלי החטיבות ועל מנהלי חברות הבנות בקבוצת הבנק. האחריות המקצועית בתחום זה מוטלת על יחידת קצין ציות ראשי בחטיבה לניהול סיכונים. ביחידות הבנק והקבוצה מתנהלת פעילות שוטפת של מערך קציני ציות, על בסיס ניהול מטריציוני, שמבוסס על כפיפות ארגונית למנהלי החטיבות/מנכ"לי חברות הבנות והכוונה ובקרה על-ידי יחידת קצין ציות ראשי.
 - הפעילות של יחידת קצין ציות ראשי ואכיפה בניירות-ערך מפקחת באמצעות שלושה ערוצים:
 - ועדת הדירקטוריון לניהול ובקרת סיכונים.
 - צוות ההנהלה לציות בראשות המנכ"ל.
 - דיווחים רבעוניים ושנתיים לדירקטוריון הבנק, למנכ"ל ולמנהלי החטיבות. הדיווחים כוללים עדכונים בדבר חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה, התקדמות בתוכנית העבודה, פעילויות שבוצעו ובכללן: בקרות, מיפוי פערי ידע, למידה ארגונית, פרויקטים טכנולוגיים ואחרים בתחום, דיווחים שהועברו לרשות לאיסור הלבנת הון, הפרות ודיווח על אירועים חריגים.
- בחודש יוני 2015 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308, המגדיר באופן נרחב יותר את תפקידו של קצין הציות. הבנק בוחן את ההוראה ונערך ליישומה במועד שנקבע לה, החל ב-1 בינואר 2016.

מדיניות הציות קובעת כללים לגבי מכלול הנושאים המרכיבים את איסור הלבנת הון וציות להוראות צרכניות. המדיניות שמה דגש על השליטה התאגידית ועל האינטראקציה עם חברות בנות וסניפים מחוץ לישראל ומתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 308, חוק איסור הלבנת הון, חוק איסור מימון טרור והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411. מדיניות זו נכנסה לתוקפה בסוף דצמבר 2010 ועודכנה מספר פעמים מאז. לקראת סוף שנת 2012 אישר הדירקטוריון גם מדיניות אכיפה פנימית בניירות-ערך והוחל במהלכי הטמעה רחבי היקף של נושא זה בבנק. בחודש מרץ 2014 אישר הדירקטוריון את פרק מדיניות הציות הקבוצתית העוסק ב-FATCA (ראה סעיף ה-FATCA תחת סיכונים אחרים). לצורך העמידה בהוראות החוק ובמדיניות הציות הקבוצתית מתנהלות בבנק מספר פעילויות כמפורט:

- איתור חשיפות עיקריות ומוקדי סיכון בקבוצה ומעקב אחר תוכנית העבודה לסגירתם.
- בקרות תהליכיות, איכותיות וכמותיות, ניתוחן ובניית תוכנית עבודה לצמצום הפערים שנתגלו.
- פיתוח מערך הדרכה הכולל מצגות רענון ידע ממוקדות, מדריכים מעשיים לבנקאים, סדנאות, דפיות הדרכה, מבזקי למידה, ניהול ידע בפורטל הארגוני וכדומה.
- איסוף מידע על התקדמות הלמידה בארגון בתחום הציות.
- קיום מהלכים שוטפים לזיהוי, מיפוי והערכת סיכוני הציות ופערים בנהלי הבנק ובמערכותיו באמצעות סקר תשתיות.
- ביצוע מהלך של אבחון יחידות מקצועיות בבנק בהיבטי ציות ובניית תהליכי בקרה והדרכות המותאמים לאופי הפעילות של היחידות במטרה לצמצם את החשיפות לסיכונים אלה.
- גיבוש הגדרות התפקיד של קציני הציות ונאמני האכיפה בניירות-ערך במערך העסקי.
- ביצוע ניתוחי נתונים על מנת להעריך את הסיכונים בבנק וכתשתית לבניית בקרות חדשות ומערכי למידה חדשים במידת הצורך.
- ניתוח מוצרים ושירותים חדשים ופעילויות עסקיות חדשות בהיבטי ציות.
- פיתוח שיפורים במערכות הטכנולוגיות ובניית תשתיות חדשות לתחום הציות, לרבות מערכות העוסקות בדיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון ומערכות בקרה ומעקב בתוך הבנק.
- פיתוח מדדי סיכון ומדדי ביצוע בתחום הציות, לרבות הכללתם במפות האסטרטגיות של חטיבות הבנק וב-KPIs של המנהלים.
- שילוב מדדי ציות במודל התגמול של החטיבה הקמעונאית ובמדדי ההישגיות של מנהלי קשרי לקוחות וניהול אשראי בחטיבה העסקית.
- קיום סיורים ביחידות העסקיות בבנק לצורך מתן מענה נקודתי בסוגיות בהן קיימת חשיפה לבנק בהיבטי ציות, איסור הלבנת הון ודיני ניירות-ערך, חידוד תהליכי עבודה ואיתור מוקדי סיכון ביחידות אלו.
- כינוס פורומים של קציני ציות של הקבוצה לצורך עדכוני חקיקה, הטמעה של תהליכי עבודה חדשים, מערכות ויישומים חדשים ושינויים בנהלים, הצגת מצגות הדרכה ורענון ידע לצורך הדרכת שאר קציני הציות במערך וכדומה.
- ניהול של יחידות הציות בסניפי חו"ל, מתן תמיכה שוטפת ליחידות חו"ל ומעקב אחר תהליכי הציות בהן.
- בניית מנגנונים לבדיקת כשלים, לתיקון הפרות, להפקת לקחים ולמניעת הישנותם ולאכיפה כנגד מפרי הוראות הרשות לניירות-ערך.
- תמיכה ביחידות העסקיות של הבנק בטיפול בלקוחות האמריקאים ובאכיפת ה-FATCA.
- טיפול באירועים המצריכים הליכי בירור מעמיק והפקת לקחים.

ג. סיכון משפטי

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מאירועים בלתי צפויים, כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות לרעת הקבוצה, שעלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הקבוצה. הקבוצה נעזרת במערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. על-פי הגדרת בנק ישראל, סיכון משפטי הינו "סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם". סיכונים מעין אלה בעבודת הבנק יכולים לנבוע כתוצאה ממכלול רחב של נסיבות שונות. כך, למשל, סיכונים יכולים לנבוע כתוצאה מהעדר מסמכים כתובים בקשר להתקשרויות שנעשו בין הבנק ללקוחותיו, בין הבנק לספקיו או לאחרים, מליקויים בחתימה ו/או העדר פרטים בהסכמים כתובים; מהיותם של הסכמים מנוסחים שלא כהלכה ו/או נתונים לפרשנות שאינה משקפת את כוונת הבנק; מהיותם של הסכמים ברי ביטול (במלואם או בחלקם) ו/או כוללים הוראות שאינן ניתנות לאכיפה וליקויים משפטיים נוספים. הבנק נוקט התייחסות מרחיבה באשר לסיכונים המשפטיים וכולל בהם סיכונים הנובעים מהוראות חקיקה ראשית ומשנית, הוראות רגולטוריות, פסיקה של בתי משפט, בתי דין וגופים אחרים שיש להם סמכות מעין-שיפוטית, סיכונים הנובעים מפעילות שאינה מגובה ביעוץ משפטי, או ביעוץ משפטי לקוי וסיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

הסיכונים המשפטיים שלובים מטבעם בסיכונים תפעוליים. כך, למשל, אפשרות העדרו של הסכם כתוב, מלא וחתום כדין לעסקה פלונית, למרות שהסכם מסוג זה מצוי ברשות הבנק ומשמש אותו במהלך העסקים הרגיל שלו.

בבנק אושר מסמך מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר במסגרתו מושם דגש על:

- איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים המהותיים והטיפול בהם, תוך קביעת גורם אחראי ליישום ההנחיות.
- הכנת הסכמים, הנחיות ונהלים מתאימים, כדי לוודא נקיטת צעדים למניעת הסיכונים.
- בדיקת השלכות הוראות החקיקה (לרבות פסיקה) והוראות הרשויות, ובחינת השלכותיהן על עבודת הבנק.
- הפקת לקחים משינויים בחקיקה (לרבות פסיקה) ויישום לקחים אלה במסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק והעברת חוות-דעת בנושא ליחידות הרלוונטיות בבנק.

לגבי חברות בנות בארץ ובח"ל, מתווה התוכנית מדיניות כללית של ניהול סיכונים שעל כל חברה להתאימה לנסיבותיה ולפעולותיה. כן נדרשו מנגנונים של דיווח מחברות אלו למנהל הסיכונים המשפטיים.

סיכונים אחרים

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין מוגדר כסיכון קיים או עתידי לפגיעה בהכנסות או בהון כתוצאה מתדמית שלילית על-ידי בעלי העניין הרלוונטיים כגון: לקוחות, צדדים לעסקות, בעלי מניות, משקיעים, או גופים רגולטוריים. מדיניות ניהול סיכון המוניטין בקבוצת הבנק אושרה על-ידי ההנהלה והדירקטוריון ומיושמת ביחידות הקבוצה.

סיכון תחרות

קיימים סיכונים של תחרות מהמערכת הבנקאית בארץ וכן ממוסדות פיננסיים שונים כמו חברות ביטוח, מנהלי תיקי השקעות, בנקים מחו"ל וכדומה, שעלולים לגרום למעבר של לקוחות לגופים אלה, תוך העברת כלל פעילותם או רכישה סלקטיבית של שירותים מספקים שונים, וכן סיכון לשחיקה ברווחיות הנובעת מהלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים מריבית. כתוצאה מכך, עשויים להיפגע נתח השוק של הקבוצה ורווחיותה.

במסגרת התוכנית האסטרטגית של הבנק וכן בתוכניות העבודה השנתיות מוגדרות דרכי פעולה להתמודדות עם התחרות.

סיכון רגולציה וחקיקה

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחקיקה ו/או מהוראות של גופים רגולטוריים שונים, שגורמים לשינויים בסביבה העסקית של הקבוצה. שינויים אלה עלולים להשפיע לעיתים על יכולת הקבוצה להציע שירותים מסוימים ו/או לחייבה לבצע השקעות טכנולוגיות ואחרות בעלות ניכרת ותוך פגיעה בלוח הזמנים לפיתוח שירותים מתוכננים אחרים.

שינויים בחקיקה וכן התפתחויות רגולטוריות שונות, מכוחם מוטלות, בין היתר, מגבלות על החזקה במניות הבנק ועל החזקה על-ידי הבנק במניות של גופים קשורים לבנק, יש להם השפעה על פעילותו של הבנק ועשויים להשפיע על תוצאותיו העסקיות.

כ"בנק" וכ"תאגיד בנקאי" מודרכת ותחומה פעילותו של הבנק במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981), כמו גם בחוקים אחרים שיש להם השלכות על פעילותו, דוגמת חוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968, חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק ב"יעוץ פנסיוני") התשס"ה-2005, חוק הסדרת העיסוק ב"יעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, וכן בתקנות וכללים ובהם כללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים.

בדיני הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. דיני הבנקאות משפיעים גם על חברות בנות, לרבות אלו שאינן נחשבות ל"תאגיד בנקאי" ובמידה פחותה, גם על חברות קשורות של הבנק.

מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כמו-כן, נתון הבנק לפיקוח של רשויות של משרדי ממשלה, ובמיוחד משרד האוצר.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישיות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות. דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

הבנק עוקב אחרי הצעות החקיקה, התקינה וההוראות של הגופים הרגולטורים שלפיקוחם הוא נתון ו/או שעלולים להשפיע על פעילות קבוצת הבנק ו/או על תוצאותיה העסקיות.

FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act

בחודש מרץ 2010 חוקק ה-Foreign Account Tax Compliance Act, המוכר כחקיקת ה-FATCA, על-ידי הקונגרס האמריקאי. חקיקה זו מחייבת מוסדות פיננסיים לא-אמריקאים, בין השאר, לדווח לרשויות המס בארצות-הברית על חשבונות של לקוחות אמריקאים ושל ישויות משפטיות זרות מסוימות בבעלות אמריקאית. בעקבות החקיקה נכרתו בין ארצות-הברית לבין מדינות רבות הסכמים בילטרליים לחילופי מידע בנושאי מס לרבות מדינות שבהן יש לקבוצת הבנק נוכחות, אשר קובעים משטר דיווח שונה מזה הקבוע בתקנות ה-FATCA. מדינת ישראל חתמה על הסכם עם ארצות-הברית ביום 30 ביוני 2014. ההנחיות בהסכם זה ייכנסו לתוקף במועד בו תתגבש חקיקה מקומית או כאשר תודיע המדינה כי ההסכם תקף.

משטר ה-FATCA בתוקף החל מחודש יולי 2014. קבוצת הבנק ערוכה לטיפול בחובות הגילוי הנדרשות מול יחידים ותאגידים וממשיכה בהיערכותה לעמוד במכלול הדרישות המתחייבות מחקיקה זו, כמו גם מרגולציות מקומיות קיימות או מתהוות, הן תפעולית והן נהלית. במסגרת זו הבנק והחברות הבנות הרלוונטיות נרשמו בהתאם לדרישות ה-FATCA באתר ה-IRS, קיבלו מספר GIIN ומינו קצין אחראי FATCA כנדרש גם במסגרת הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינות אחרות. הביצע התאמות בתהליכי העבודה ובמערכות התפעוליות וביצע הדרכות לכל דרגי המנהלים והעובדים ביחידות המנהלות כספי לקוחות. הבנק ערוך לבצע את תהליכי הגילוי החדשים הנדרשים לעניין תאגידים.

OECD

בעקבות החלטת מועצת ה-OECD לקדם את שיתוף הפעולה בין מדינות בנושאי מס והאמנה הרב-צדדית, שנועדה לאפשר למדינות להחליף ביניהן מידע באופן אוטומטי, וכן בעקבות הודעת מדינת ישראל לגבי הצטרפותה לאמנה זו, החל הבנק לבחון את אופן היערכותו לחילופי המידע האמורים.

סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה כתוצאה מהאטה כלכלית בפעילות המשק, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים השונים במשק, על רמת ההכנסות ועל רמת האבטלה במשק. תהליך מעין זה עלול לגרום להרעה במצבם של חלק מהלווים של הקבוצה, קרי - עלול להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי. כמו-כן, האטה כלכלית במשק עלולה לגרום לירידה בהכנסות שאינן מאשראי, כגון: הכנסות מפעילות בשוק ההון ומפעילות בסחר חוץ, ולגרום לשינוי לרעה בהרכב המקורות הפיננסיים, כדוגמת עלייה בעלות המקורות וירידה בזמינותם.

המשק הישראלי ממשיך לצמוח בקצב דומה לזה של השנתיים הקודמות. המדיניות המוניטרית המרחיבה של בנק ישראל משפיעה לחיוב על הצריכה הפרטית וכן על שוק הדיור שנהנה מביקושים גבוהים מאוד. מנגד, יצוא הסחורות נמצא במגמת ירידה. שיעור האבטלה בפברואר המשיך להיות נמוך ברמה של כ-5%, וניתן לומר שהמשק קרוב למצב של תעסוקה מלאה. מדד המחירים לצרכן עלה ברבעון השני בשיעור של 1.1% ונראה כי המשק עובר בהדרגה לאינפלציה חיובית, אם כי בשנה האחרונה המדד עדיין ירד ב-0.4%. להערכת הבנק, ירידת מדד המחירים משקפת מדיניות ממשלתית להפחתת יוקר המחיה, כמו גם השפעות מהעולם (מחירי הנפט) ואינה מעידה על סיכון של גלישה לדפלציה. הריבית האפסית מביאה להסטה של נכסי הציבור לנכסים בעלי סיכון ובעיקר למניות. במקביל חלה יציאה גדולה מקרנות כספיות. כספי החסכונות מנותבים גם לשוק הדיור ומחירי הדיור שבו לעלות. התפתחויות אלו מגבירות את הפגיעות של נכסי הציבור לאירועים שליליים.

סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, כתוצאה מהאטה משמעותית בפעילות הכלכלית בשוק העולמי, שעלולה להשפיע לרעה על מצבם של חלק מהעסקים בישראל ועל היקפי הפעילות העסקית. השפעה זו יכולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי ו/או להקטין את ההכנסות מעמלות ו/או מפעילות בשוק ההון ו/או מפעילות הקבוצה בחו"ל ו/או ממתן שירותים הקשורים לפעילות סחר חוץ ו/או מפעילות של משקיעים זרים ו/או ממתן שירותים ללקוחות ישראלים שפעילים בחו"ל.

ברבעון החולף חזר הסיכון של יציאת יוון מגוש האירו עם כל ההשלכות הכלכליות ופיננסיות הנלוות לכך. יוון לא הסכימה בתחילה לצעדי צנע שנדרשו ממנה בכדי לקבל סיוע ולמחזר את חובותיה. במהלך חודש יולי הושגה פשרה שקיבלה את אישור הפרלמנט היווני. לעת עתה, הסיכון של פרישה מיידית פחת, אולם נותרה אי בהירות לגבי יכולתה של יוון לשרת חובותיה ולהישאר בגוש האירו. מדינות פריפריה אחרות בגוש האירו לא הושפעו מהמצב ביוון.

גורם סיכון נוסף שבלט ברבעון היה הכלכלה הסינית. הנתונים הצביעו בחלקם על האטה קלה בפעילות ומחירי הנדל"ן נמצאים במגמת ירידה. בורסת המניות של סין ירדה בכ-30% בפרק זמן קצר יחסית. מדובר במניות שעיקר האחזקה בהן היא של סינים ולא של זרים. רמת המינוף של השקעות אלו גבוהה במיוחד. הממשלה הסינית נקטה פעולות מהירות לבלימת ירידות המחירים. לעת עתה גם לאירוע זה לא היו השפעות חוצות גבולות.

מחירי הנפט נותרו ברמה נמוכה של כ-60 דולר לחבית ברגט. המחירים הנמוכים פוגעים ביצואניות הנפט ובעיקר ברוסיה. בהתאם לכך ולמצב המשק בישראל, הבנק ממשיך לנטר את הסיכונים והמגזרים אשר עשויים להיות מושפעים משינויים אלה, ומתאים את מדיניותו ופעילותו הבקרה לפי צורך.

סיכון פוליטי-ביטחוני

סיכון להכנסות ולהון הקבוצה, שנובע מחוסר יציבות ביטחונית/פוליטית. הרעה במצב הביטחוני עלולה לגרום להאטה כלכלית במשק כולו, ולפגיעה לרעה בענפים מסוימים, כגון ענף התיירות ובתי מלון, ענף התעופה, ענף המסחר וענף הבנייה ופעילות בסחר חוץ. כמו-כן, קיים סיכון לפגיעה ביחסים המסחריים בין מדינת ישראל למדינות אחרות. מצבים אלו, שתוארו לעיל, עלולים להשפיע לרעה על יכולת גיוס מקורות במטבע-חוץ, על משקיעים שונים, על מצבם של חלק מלווי הקבוצה ועל סיכויי גביית האשראי מלווים אלה.

סיכון סביבתי

סיכון סביבתי לבנק הוא הסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, היכול להתממש באם יישא הבנק באחריות ישירה למפגע סביבתי, לרבות האפשרות שהבנק ידרש להסיר מפגע סביבתי או שמא יהיה אחראי בגין מפגע סביבתי כלפי צד שלישי, או כתוצאה מירידת-ערך של ביטחונות שמומשו. הסיכון אף עשוי להתממש בעקיפין, כתוצאה מהרעה במצבו הפיננסי של אחר בשל עלויות סביבתיות שמקורן בהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה. כמו-כן, ייתכן ויתממש סיכון מוניטין כתוצאה מייחוס לבנק קשר לגורם למפגע סביבתי.

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולם. המכתב כולל היבטים לחשיפה של הבנק לסיכונים סביבתיים. סיכונים סביבתיים יכול ויכללו במסגרת סיכונים אחרים כגון, סיכונים תפעוליים, סיכוני שוק, סיכוני אשראי ועוד. במכתב מודגש כי זיהוי הסיכונים הסביבתיים והערכתם הינם חלק בלתי נפרד מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בבנק, ולכן נדרש הבנק לפעול להטמעת ניהול הסיכונים הסביבתיים במכלול הסיכונים המנוהלים על ידו, לרבות באמצעות הטמעת נהלים לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי ובאמצעות שילוב הערכת הסיכון הסביבתי בהערכה של איכות האשראי שהועמד ללקוחות על-ידי הבנק.

בהתאם לכך אושרו בהנהלת הבנק מדיניות ומתודולוגיה לזיהוי, אפיון וניהול סיכוני סביבה לצורך טיפול בהשפעת הסיכון הסביבתי על סיכון האשראי של הלווים הגדולים. בגיבוש תהליכי כתיבת המדיניות ונוהלי העבודה, נבחנו מתודולוגיות מקובלות בבנקים בחו"ל ונעשה שימוש ביועצים המתמחים בתחום.

טבלת גורמי סיכון

בהתאם להוראת בנק ישראל, בוצע מיפוי של גורמי הסיכון העיקריים אליהם חשופה הקבוצה בגין פעילותה הבנקאית, ובטבלה להלן מפורטים גורמי הסיכון והערכות ההנהלה לגבי גובה הסיכון של כל אחד מגורמי הסיכון. סולם דרגות החומרה של גורמי הסיכון נקבע תוך התייחסות להגדרות תיאבון הסיכון של הבנק והוא כולל חומרה נמוכה, בינונית וגבוהה. כדי לכמת את גורמי הסיכון השונים העלולים להשפיע על הבנק, נבחנו עבור מרבית הסיכונים תרחישי סיכון אפשריים שונים אשר עלולים לקרות, כאשר לגבי כל תרחיש בוצע אומדן של מידת ההשפעה שעלולה להיות לו על יציבות הבנק ורווחיותו. כל גורם סיכון המופיע בטבלה שלהלן נבדק, כאשר הוא עומד בפני עצמו, ומתוך הנחה של אי-תלות בין גורם סיכון אחד לגורמי סיכון נוספים המופיעים בטבלה. יחד עם זאת, במספר גורמי סיכון המופיעים בטבלה, נבחנו תרחישים שבדקים את אומדן ההשפעה כתוצאה משילוב של מספר גורמי סיכון. יצוין כי תרחישי הסיכון מדמים מצב של התממשות נזקים בלתי צפויים מעבר לרמה הצפויה של אירועי נזק במהלך העסקים של הקבוצה.

מספר	גורם הסיכון	השפעת הסיכון		
		נמוכה	בינונית	גבוהה
סיכונים פיננסיים				
.1	סיכון אשראי		X	
.1.1	סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות		X	
.1.2	סיכון בגין ריכוזיות ענפית		X	
.1.3	סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים		X	
.2	סיכון שוק	X		
.2.1	סיכון ריבית	X		
.2.2	סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין	X		
.2.3	סיכון מחירי מניות	X		
.3	סיכון נזילות	X		
סיכונים תפעוליים ומשפטיים				
.4	סיכון תפעולי	X		
.5	סיכון משפטי	X		
סיכונים אחרים				
.6	סיכון מוניטין	X		
.7	סיכון תחרות	X		
.8	סיכון רגולציה וחקיקה		X	
.9	סיכון כלכלי - מצב המשק בישראל		X	
.10	סיכון כלכלי - מצב המשק בעולם		X	
.11	סיכון פוליטי/ביטחוני		X	
.12	סיכון כלכלי - פירוק גוש האירו		X	

הערכת סיכון רגולציה וחקיקה הועלתה ברבעון זה מרמה נמוכה לרמה בינונית עקב יוזמות רגולטוריות שונות הנמצאות בשלבי ייזום כמפורט בפרק "מגזרי פעילות" בסעיף "יוזמות רגולטוריות". כאמור בסעיף זה, ליוזמות אילו עשויות להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ועסקי קבוצת הבנק. תחת סיכון רגולציה וחקיקה כלולים גם הסיכונים הנובעים מהחקיקה על-ידי רשויות בארצות-הברית כאמור בביאור 6' בתמצית הדוחות הכספיים. בשלב זה הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות קונקרטיות, ולכן אין באפשרותו לאמוד באופן מהימן את היקף החשיפה בנושא זה. לפרטים נוספים ראה בפרק "מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים" בפסקה "התחייבויות תלויות".

הלימות הון, נזילות ומינוף

(1) הלימות הון

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. עד ליום 31 בדצמבר 2013 הבנק יישם את הוראות באזל 2.

בהתאם להוראות, בנוסף לחישוב דרישת ההון המינימלי בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי, נדרש הבנק לבצע תהליך פנימי להערכת נאותות הלימות ההון (ICAAP) המוגש מדי שנה. בסוף חודש פברואר 2015 קיבל הדירקטוריון את הסקירה בנושא ה-ICAAP ואישר את הדוח על התהליך הפנימי להערכת הלימות ההון של הבנק (ICAAP) לשנת 2014. כמו-כן, אישר הדירקטוריון את מדיניות תיאבון הסיכון של הבנק.

הוראות באזל 3

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר", וזאת, כדי לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל 3. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת הערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת, עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת, עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5%, וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%.

הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדיר לתאריך הדוחות הכספיים, נאמדת בכ-0.2%.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן, שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

יישום והשפעה של הוראות רגולטוריות חדשות העוסקות בנושאי מדידה והלימות הון:

הלוואות לדיור

בחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום הלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום הלוואה נמוך מ-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן הלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח כמפורט לעיל. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קיטון בכספי הסיכון ליום 30 ביוני 2015 בסך של כ-550 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רוברד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס הון הכולל של כ-0.02%.

דרישות הון בהתאם להוראות באזל 3

להלן חישוב יחס הון בהתאם להוראות באזל 3:

30 ביוני 2015		31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
1. הון לצורך חישוב יחס הון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים		
הון עצמי רוברד 1	32,370	31,482 ⁽¹⁾
הון רוברד 1	34,079	33,436 ⁽¹⁾
הון רוברד 2	14,612	16,041
סך-הכולל הון כולל	48,691	49,477 ⁽¹⁾
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
סיכון אשראי	314,758	311,329
סיכונים שוק	6,517	5,269
סיכון תפעולי	22,496	22,275
סך-הכולל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	343,771	338,873 ⁽¹⁾
באחוזים		
3. יחס הון לרכיבי סיכון		
יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון	9.42%	9.29% ⁽¹⁾
יחס הון רוברד 1 לרכיבי סיכון	9.91%	9.87% ⁽¹⁾
יחס הון הכולל לרכיבי סיכון	14.16%	14.60% ⁽¹⁾
יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(2) 9.02%	9.00% ⁽²⁾
יחס הון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(2) 12.52%	12.50% ⁽²⁾

- (1) כפי שדווח ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור ב.1(1) בתמצית הדוחות הכספיים. אם האימוץ היה מתבצע בשנת 2014, ליום 31 בדצמבר 2014 יחס הון עצמי רוברד 1 היה 9.25% ויחס הון הכולל היה 14.56%.
- (2) יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי הנדרש ויחס הון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9%-12.5%, בהתאמה, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5%, בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רוברד 1 המזערי ויחס הון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת הלוואות לדיור, ראה ביאור 3.א(2) בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן חישוב יחס ההון בהתאם להוראות באזל 3 (המשך):

30 ביוני 2015		31 בדצמבר 2014
באחוזים		
4. חברות בת משמעותיות		
ישראל		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	19.67%	*18.85%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	19.67%	*18.85%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	20.68%	*19.79%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(1) 9.00%	(1) 9.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	(1) 12.50%	(1) 12.50%
בנק הפועלים שוויץ		
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	22.23%	21.09%
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	22.23%	21.09%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	22.30%	21.17%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	8.00%	8.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	11.20%	11.20%
באזל 2 ⁽²⁾		
בנק פוזיטיף		
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	15.53%	17.51%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	16.18%	18.15%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	12.00%	12.00%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ב.2 בתמצית הדוחות הכספיים.

(1) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.

(2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון

להלן הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

30 בינוני 2015		31 בדצמבר 2014
במיליוני ש"ח		
הון רובד 1		
הון מניות רגילות נפרע ופרמיה	8,054	8,004
עודפים	*23,669	22,243
זכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו	184	224
רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	730	961
מכשירים הוניים אחרים	*11	153
סכומים שהופחתו מהון רובד 1	(278)	(103)
סך-הכל הון עצמי רובד 1	32,370	31,482
מכשירים מורכבים חדשניים	1,709	1,954
סך-הכל הון רובד 1	34,079	33,436
הון רובד 2		
מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים	1,199	1,331
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס	3,934	3,837
זכויות מיעוט בחברות בת	9,479	10,873
סכומים שהופחתו מהון רובד 2	-	-
סך-הכל הון רובד 2	14,612	16,041
הון כולל כשיר	48,691	49,477

* כולל השפעת הוראות המעבר בגין אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 4 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן מידע על רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי:

31 בדצמבר 2014		30 ביוני 2015		
דרישות הון ⁽²⁾	נכסי סיכון	דרישות הון ⁽¹⁾	נכסי סיכון	
במיליוני ש"ח				
סיכון אשראי				
324	2,593	296	2,368	חובות של ריבונות
388	3,105	478	3,820	חובות של ישויות סקטור ציבורי
918	7,341	942	7,520	חובות של תאגידים בנקאיים
17,132	137,059	16,855	134,622	חובות של תאגידים
7,038	56,300	7,390	59,029	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
5,083	40,665	5,334	42,606	חשיפות קמעונאיות ליחידים
798	6,387	807	6,449	הלוואות לעסקים קטנים
4,137	33,092	4,242	33,881	הלוואות לדיר
12	97	12	94	איגוח
2,464	19,715	2,414	19,281	נכסים אחרים
622	4,975	637	5,088	סיכון CVA
38,916	311,329	39,407	314,758	סך-הכל בגין סיכון אשראי
659	5,269	816	6,517	סיכונים שוק
2,784	22,275	2,816	22,496	סיכון תפעולי
42,359	338,873	43,039	343,771	סך נכסי הסיכון בגין הסיכונים השונים
	31,482		32,370	הון עצמי רובד 1
	33,436		34,079	הון רובד 1
	49,477		48,691	הון כולל
באחוזים				
9.29%		9.42%		יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי הסיכון
9.87%		9.91%		יחס הון רובד 1 לרכיבי הסיכון
14.60%		14.16%		יחס ההון הכולל לרכיבי הסיכון
⁽³⁾ 9.00%		⁽³⁾9.02%		יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים
⁽³⁾ 12.50%		⁽³⁾12.52%		יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.52%.

(2) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.5%.

(3) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2014 הינם 9%-12.5%, בהתאמה, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5%, בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיר למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיר, ראה ביאור 3א. (2) בתמצית הדוחות הכספיים.

גילוי נוסף לפי נדבך 3 של באזל

גילוי נוסף בהתאם להוראות נדבך 3 של באזל מובא באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו www.bankhapoalim.co.il - הבנק ופעילותו - דוחות כספיים.

נושא	הפניה
מבנה ההון הפיקוחי והרכב ההון	בדוח הכספי - עמוד 141
הרכב ההון הפיקוחי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 6
הרכב המאזן הפיקוחי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 12
הלימות ההון	בדוח הכספי - עמוד 142
חשיפות סיכון אשראי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 16
הלוואות בעייתיות והפרשות להפסדי אשראי לפי ענפי משק	בדוח הכספי - תוספת 3
הפחתת סיכון האשראי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 18
סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 22
חשיפות איגוח	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 23
דרישות ההון בגין סיכון שוק ופוזיציות במניות בתיק הבנקאי	באתר האינטרנט - גילוי נוסף - עמוד 24
סיכון ריבית בתיק הבנקאי	בדוח הכספי - עמוד 124
יחס כיסוי נזילות	בדוח הכספי - עמוד 143
יחס מינוף	בדוח הכספי - עמוד 145
מאפיינים עיקריים של מכשירי הון פיקוחיים	באתר האינטרנט

(2) יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקן 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בינם, וכן הוגדר תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה). תזרים זה כולל, בין היתר, משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נקבעו בהוראה. בהתאם, שינוי בהיקף הנכסים הנזילים או בהרכבם, שינוי בהיקף הפיקדונות בכל אחד מסוגי הפיקדונות המוגדרים בהוראה, שינויים בהיקף מסגרות האשראי והערבויות מולם יש לשמור נזילות וכיצא בזה יכולים להביא לשינוי היחס. בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. הדרישות חלות הן בסך המטבעות והן במטבע-חוץ בנפרד, הן ברמת התאגיד הבנקאי "סולו" והן ברמת המאוחד, וחישוב היחס מבוצע בהתאם. תאגיד בנקאי אשר אינו עומד ביחס נדרש לדווח באופן מיידי לפיקוח על הבנקים, ולאחר שלושה ימי חריגה להגיש תוכנית לעמידה בדרישה המזערית.

ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקן 221 מחמיר מהמודלים הפנימיים החלים בבנק. היחס הממוצע במהלך הרבעון עומד על 88% במאוחד ו-81% בתאגיד הבנקאי "סולו", כאשר הדרישה המזערית היא 60%. אין מגמת התפתחות ברורה ביחס במהלך הרבעון, אך קיימת תנודתיות מסוימת בין הימים ותחלופה בין שקלים למטבע-חוץ, בעיקר בעקבות פעילות בנגזרים.

עיקר הנכסים הנזילים של הבנק הינם אגרות-חוב ממשלתיות של ישראל בשקלים ובמטבע-חוץ והפקדות בבנקים מרכזיים (בבנק ישראל ובפדרל ריזרב). מקור המימון העיקרי של הבנק הוא פיקדונות מלקוחות קמעונאיים ועסקים קטנים, היוצרים סיכון נזילות נמוך ביחס למקורות אחרים. בנוסף, הבנק מתממן באמצעות הנפקות, פיקדונות מחברות עסקיות ופיננסיות ועוד, כאשר על פיקדונות מגופים עסקיים ופיננסיים שמועד פירעונם עד חודש חלים על-פי ההוראה מקדמי יציאה גבוהים, ולכן הם תורמים תרומה גבוהה יחסית לתזרים היוצא. הבנק מנהל מעקב אחר ריכוזיות מקורות המימון בחתכים שונים, הן בשקלים והן במטבע-חוץ, ועומד במגבלות הפנימיות בנושא.

נגזרים יוצרים תזרים נכנס גבוה ותזרים יוצא גבוה, אך תרומתם נטו בסך המטבעות נמוכה. הבנק אינו מחשיב בנכסים הנזילים ביטחונות שהוא נדרש להפקיד כנגד פעילות בנגזרים, ומביא בחשבון תנודתיות בהיקף הפקדה זו, כנדרש בהוראה. הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חוץ, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות ומחשב את היחס במאוחד מדי חודש (בהתאם להוראות המעבר), כאשר בחישוב היחס במאוחד מובאות בחשבון מגבלות העלולות לחול על העברת נזילות מחלק מחברות הבנות בזמן משבר, ובפרט מחברות בנות בנקאיות בחו"ל. היחס בתאגיד הבנקאי סולו מדווח כממוצע התצפיות היומיות והיחס במאוחד מדווח כממוצע שלוש התצפיות החודשיות. דירקטוריון הבנק אימץ מגבלה פנימית המחמירה מהדרישה הרגולטורית ליחס כיסוי הנזילות, הן לתאגיד הבנקאי "סולו" והן במאוחד.

**לשלושה חודשים
שהסתייחו ביום
30 ביוני 2015**

בלתי מבוקר
באחוזים

א. בנתוני המאוחד

יחס כיסוי נזילות	88%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים*	60%

ב. בנתוני הבנק

יחס כיסוי נזילות	81%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים*	60%

ג. חברות בת משמעותיות**

בנק הפועלים שוויץ

יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית	139%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	60%

* יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ביום 1 באפריל 2015 ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך.

** בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי ידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו-כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

(3) יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלמה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו-כן, לא ניתן להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן מצוין אחרת בהוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, החשיפה בגין נגזרים מחושבת בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203, והחשיפות בגין פריטים חוץ-מאזניים מחושבות על-ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי, אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

30 ביוני 2015	
בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד	
הון רובד 1	34,079
סך החשיפות	475,900
באחוזים	
יחס מינוף	7.16%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	6.00%
ב. חברות בת משמעותיות	
ישראלכרט	
יחס מינוף	11.99%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	5.00%
בנק הפועלים שוויץ*	
יחס מינוף	11.10%
בנק פוזיטיף	
יחס מינוף	14.14%
יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	3.00%

* על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

גילוי על המבקר הפנימי

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2014. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

פועלים בקהילה – מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

האסטרטגיה והחזון

כחלק מהחזון, מהאסטרטגיה ומהערכים של קבוצת בנק הפועלים, רואה עצמו הבנק מחוייב למעורבות פעילה ומובילה בחברה ובקהילה, לצד מנהיגותו העסקית ויוזמותו בתחום הכלכלי, וזאת באמצעות "פועלים בקהילה". מעורבות זו היא חלק מתפיסה ניהולית מתקדמת, הגורסת כי גוף אשר פועל בתוך הקהילה ושואב מתוכה את עובדיו ואת לקוחותיו כאחד – הינו חלק ממנה, וכגורם מוביל עסקית, עליו גם לחזק, להוביל ולתרום לקידום ולשיפור תנאיהם של בני הקהילה, ובמיוחד החלשים שבהם.

ברוח פילוסופיה עסקית זו, מתנהלת בבנק פעילות קהילתית מגוונת ורחבת היקף, אשר מוצאת ביטוי במעורבות חברתית, בתרומות כספיות ובפעילות התנדבותית עניפה, בה משתתפים חברי ההנהלה והעובדים גם יחד. פעילות זו הינה גורם חשוב בתחושת "גאווה היחידה" של העובדים.

פעילות שוטפת

כלל פעילות הבנק, אשר מבוצעת לטובת הקהילה, מרוכזת תחת מסגרת "פועלים בקהילה", כאשר חלק מהפעילות מבוצע באמצעות "עמותות פועלים בקהילה (ע"ר)" והחלק האחר באפיקים אחרים אשר יפורטו בהמשך.

"פועלים בקהילה" מקדישה תשומת לב מיוחדת לעשייה אל מול ילדים ונוער, מתוך מטרה לקדם את דור העתיד. עם זאת, "פועלים בקהילה" מקיימת פעילות ענפה ומגוונת גם אל מול קהלי יעד נוספים.

במחצית הראשונה של שנת 2015 התמקדה פועלים בקהילה בפרויקטים בתחום החינוך, אל מול ילדים, בני נוער ואוכלוסיות ספציפיות, תוך מתן דגש מיוחד על חינוך להתנהלות כלכלית נבונה. פועלים בקהילה מקדישה כמחצית מתקציבה לתחום החינוך. באמצעות אפיקי הפעולה המפורטים להלן ובאמצעות מיגוון הפרויקטים שבקבוצת הבנק מקדמת, באה המעורבות החברתית של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2015 לידי ביטוי בהוצאה כספית של כ-24.6 מיליון ש"ח. תקציב פעילות זו נקבע מדי שנה על-ידי ועדה בראשות יו"ר הדירקטוריון. ההחלטה מתקבלת פרטנית לשנה הנתונה ומאושרת במסגרת התקציב הכולל של הבנק.

להלן פירוט האפיקים והפרויקטים המרכזיים:

פרויקט התנדבותי של העובדים "פועלים בהתנדבות" – מספר זרועות בתוך הבנק מקיימות שיתוף פעולה, מתוך מטרה לסייע לעובדים אשר מעוניינים להתנדב לפעילות למען הקהילה. הזרועות השותפות לפרויקט זה הן: חטיבת הון אנושי, יעוץ ומשאבים, ארגון העובדים, מנהלת קשרי הקהילה, מינהלות האזור בחטיבה הקמעונאית ועמותות "הרוח הטובה" ו"מתן". במסגרת שיתוף זה, מוצעת לעובדים קשת רחבה של אפשרויות להתנדבות, במסגרת קבוצתית-סניפית, או במסגרת אישית. עובדים אחרים מסתייעים גם הם בבנק, לצורך קיום פעולות התנדבותיות בצורה פרטנית. בשנת 2011 הוקמה יחידה ייעודית לטיפול בנושא אשר ממשיכה את פעילותה באופן שוטף.

"עמותות פועלים בקהילה" – התרומות הכספיות לגופים הרבים הנתמכים על-ידי קבוצת הבנק מתבצעות באמצעות "עמותות פועלים בקהילה". התרומות ניתנות לגופים אשר עונים על קריטריונים שנקבעו. כחלק ממדיניות התרומות של העמותה. כבשנים קודמות, גם במחצית הראשונה של שנת 2015, תרמה עמותת "פועלים בקהילה" למספר רב של תחומים, ביניהם: סיוע לילדים ולנוער, חיזוק אוכלוסיות חלשות ותמיכה במוסדות חינוך, תרבות, רווחה, בריאות ומדע. באמצעות העמותה תורם הבנק למוסדות להשכלה גבוהה, להענקת מלגות לסטודנטים ולתלמידים נזקקים, למימוש יוזמות של העשרה וקידום חינוכי בקרב ילדים ונוער, וכן לילדים המאושפזים בבתי-חולים הזקוקים לסייע מיוחד כדי להתקדם בלימודיהם. עמותת "פועלים בקהילה" מסייעת לקידום התרבות והאמנות ותורמת לפעילויות מגוונות ברחבי הארץ, כשהיא מתמקדת בתוכניות העשרה לילדים ולנוער, באמצעות פרויקטים חינוכיים חדשניים.

תחום חשוב נוסף, לו תורמת עמותת "פועלים בקהילה" בקביעות, הוא תחום הבריאות. עמותת "פועלים בקהילה" תומכת במספר מרכזים רפואיים, והתרומות העיקריות מיועדות לשיפור תנאי הטיפול והאשפוז של החולים. כמו-כן, מקדמת העמותה פרויקטים שמטרתם שילוב אוכלוסיות עם מוגבלויות בחיי הקהילה. בנוסף, תורמת העמותה לעמותות, המסייעות בהגשמת משאלות של ילדים חולי סרטן.

פרויקט קהילתי "תקרא תצליח" – "פועלים בקהילה" נרתמה לשינוי הרגלי הקריאה של הילדים והנוער בישראל. בנוסף לפעילותה הקהילתית השוטפת, החליטה לצאת בשנת 2004 ביוזמה ממוקדת, שמטרתה שינוי יסודי של הרגלי הקריאה של ילדים ובני נוער בישראל. הפרויקט נמשך גם בשנים 2005 עד 2015. מטרת הפרויקט היא להעלות את עידוד הקריאה על סדר היום הציבורי. הפרויקט כולל מסע הסברה ציבורי, מימון שעות סיפור ברחבי הארץ, פעילויות בשבוע הספר ושיתופי פעולה עם ערוץ הילדים ואמצעי תקשורת אחרים.

חסויות בעלות אופי חברתי – "פועלים בקהילה" מעורבת בפעילויות חברתיות שונות בקהילה באמצעות מתן חסויות בעלות אופי חברתי, ובעיקר בטיפוח המצינויות בספורט, מימון אירועי תרבות וסיוע למוסדות בריאות.

תרומת מחשבים וציוד נלווה – הבנק מודע לחשיבות הרבה הקיימת בהשקעה טכנולוגית, בחינוך ובקידום ילדים ובני נוער, ועל-כן תורם מחשבים וציוד נלווה מדי שנה. במחצית הראשונה של שנת 2015 תרם הבנק כ-386 מערכות מחשב ובנוסף ציוד נלווה.

"פועלים לחנן תרבות וטבע בישראל" – הבנק רואה חשיבות עליונה בקירוב העם למורשתו ולתרבותו. במסגרת זו החליט, לאפשר להורים וילדיהם בכל הארץ לטייל בחג וליהנות ממיגוון של אתרים הפרושים ברחבי המדינה, מבלי שביקורים אלה יטילו עול כספי כבד על שכמן של המשפחות. בחג הפסח בשנת 2005 השיק הבנק פרויקט מיוחד, שבמסגרתו הוזמנו כל תושבי המדינה לביקור – ללא תשלום – באתרים ברחבי ישראל, במהלך חול המועד. מאז, פרויקט זה הפך למסורת והתקיים גם בחג הפסח בשנת 2015.

תמיכה בקידום התרבות והאמנות – מדי שנה מסייע הבנק לקידום התרבות והאמנות באמצעות תרומות וחסויות. בין השאר, הבנק מסייע למוזיאונים ברחבי הארץ. כמו-כן, הבנק מלווה ותומך, במספר מוסדות תרבות בעלי הכרה בינלאומית, אשר חרטו על דגלם מובילות ומצינויות בתחומם: הבנק תומך בפעילות להקת בת שבע, בתזמורת הפילהרמונית הישראלית, באופרה הישראלית ובתיאטראות הקאמרי, הבימה, גשר ואחרים. בנוסף, מקיים הבנק תערוכות אמנות בבניין ההנהלה הראשית במתחם שפיים, שהכנסותיהן קודש לעמותות שונות הנוטלות חלק ביוזמה.

פעילות במגזר הערבי – הבנק שם דגש מיוחד על קידום פרויקטים אל מול האוכלוסיה הערבית ובכלל זה תרומות ייעודיות לפרויקטים שונים ומגוונים במגזר.

פרויקט "פועלים משלוש לחמש" – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט וביוזמת הטכניון, לסייע לתלמידים מישוים מרוחקים, הבאים מרקע סוציו-אקונומי נמוך לשפר את הישגיהם הלימודיים במתמטיקה. המטרה היא להעלות בכ-5 אחוזים את מספר הניגשים לבחינות הבגרות במתמטיקה בהיקף של 5 יחידות לימוד.

פרויקט חינוך פיננסי עם רשת אורט – הבנק נרתם, בשיתוף עם רשת אורט, לקדם את הנושא של חינוך פיננסי וחינוך להתנהלות כלכלית נבונה בקרב בני נוער ושיפור הדיאלוג הפיננסי בין ההורים לילדיהם. עם השלמת פיתוח הסביבה הלימודית וכתובת תכני הלימוד בחודשים האחרונים, יוצאת התוכנית להטמעה בכל בתי הספר ברשת אורט.

"מתן - משקיעים בקהילה" (להלן: "מתן") - מאז שנת 1999 נרתם הבנק לפעילות למען הקהילה בשיתוף עם עמותת מתן. באמצעות "קמפיין מתן" נחשפים עובדים מתנדבים לצורכי הקהילה ולחשיבות הנתינה ומעבירים מסר זה לחבריהם. המודל מבוסס על שותפות בין ההנהלה והעובדים במקום העבודה. כל תרומות העובדים וההנהלה ל"מתן" מיועדות למגוון רחב של נושאים חברתיים, במטרה לסייע לקבוצות חלשות בחברה ולחזק אותן. התרומות מחולקות בהליך מיוחד, הכולל בדיקה של הצרכים ושל האפקטיביות. עובדי הבנק נוטלים חלק כמתנדבים בוועדת ייעוד הכספים של "מתן", אשר מחליטה על חלוקת הכספים בקהילה וכ"משקיפי מתן", המסייעים בתהליך הבקרה על השימוש בכספי התרומות. "מתן" מחויבת להעביר את התרומות לעמותות, או לנושאים חברתיים על-פי בחירת העובד.

קיימות ואחריות חברתית

בנק הפועלים אימץ את הקיימות והאחריות החברתית כיסודות מובילים בפעילות שלו. זאת מתוך אמונה עמוקה כי זו חובתו המוסרית המקצועית וכי הקהילה, שבתוכה הבנק פועל וממנה הוא שואב את כוחו, מצפה לזאת ממנו. הבנק רואה אפוא בתחומי הקיימות והאחריות החברתית חלק בלתי נפרד מהאסטרטגיה הכוללת שלו, כגוף עסקי מוביל במדינת ישראל, ופועל לזיהוי ולמיצוי הזדמנויות עסקיות בתחומים אלה, למען השגת תועלת חברתית וסביבתית, לשיפור השירות ולהתנהלות הוגנת ואיתת, לשותפות עם מחזיקי העניין בחברה ובקהילה ולשיפור ניהול הסיכונים הסביבתיים והחברתיים. על בסיס תפישה זו מוביל הבנק תוכנית רחבה וארוכת טווח להטמעת האחריות החברתית בכל רובדי פעילותו.

פירוט נרחב על הפעילות בתחום הקיימות והאחריות החברתית נמצא בדוח האחריות החברתית של הבנק הממוקם באתר האינטרנט של הבנק בגרסאות עברית ואנגלית. הבנק הינו הארגון העסקי הראשון בארץ שכל דוחותיו קיבלו את הדירוג המרבי.

הבנק הוא הארגון העסקי הראשון בישראל שמדווח, באופן וולונטרי, בהתאם לסטנדרט הגבוה ביותר (In Accordance Comprehensive) בתקן החדש והמתקדם (G4) שהשיק הארגון הבינלאומי GRI. במסגרת היערכות לדיווח בתקן החדש בוצע תהליך חדשני של בחינה ובחירת נושאי קיימות מהותיים לפעילות ולדיווח, תוך התייחסות לדעות מחזיקי עניין ומקורות בארץ ובח"ל. בדוח יש, בין השאר, הצגה אינטגרטיבית ונרחבת של פעילות הבנק לקידום החירות הפיננסית אצל לקוחותיו. היוזמות והפעילויות המפורטות בדוח, זיכו את בנק הפועלים בהכרה בינלאומית ומקומית.

גיוון תעסוקתי: כ-17% מעובדים שקלט הבנק בשנת 2014 מגיעים מאוכלוסיות הנמצאות בתת תעסוקה במשק (בני מיעוטים, חרדים, יוצאי אתיופיה ואנשים עם מוגבלות). כ-1,200 מעובדי הבנק בסך-הכל, מגיעים מאוכלוסיות אלה. על פעולותיו לגיוון קיבל הבנק השנה את אות הגיוון התעסוקתי על שם דב לאוטמן ז"ל.

דירוג מעלה לשנת 2014: בדירוג החברות המובילות בתחום האחריות החברתית בישראל לשנת 2015, הנעשה על בסיס הביצועים בשנת 2014, דורג הבנק בראש דירוג ה"פלטינה פלוס", שהיא קטגוריית מצטיינים בסולם הדירוג הכולל, הודות לביצועיו במימדי הקיימות והאחריות התאגידית.

הבנק מוביל את דירוג "מעלה" כולו בציון 101, כשהציון הממוצע הכולל של החברות השנה הינו 81. הציון הממוצע של הסקטור הפיננסי הוא 85. בדירוג השתתפו 78 מבין החברות הציבוריות והפרטיות הגדולות בישראל שהמחזור המצרפי של הכנסותיהן הוא 350 מיליארד שקלים והמעסיקות 250,000 עובדים.

הישג זה מהווה ציון דרך נוסף ביישום האסטרטגיה ליצירת ערך משותף בעבודת הבנק, לניצול הזדמנויות עסקיות בתחום, לשיפור השירות ולהתנהלות הוגנת, לשותפות עם מחזיקי העניין בחברה ובקהילה, לשיפור ניהול הסיכונים הסביבתיים והחברתיים ולמיצוב הבנק כארגון כלכלי חברתי מוביל.

הליכים משפטיים

(א) קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעה נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות.

לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, באשר לסיכויי תביעות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, לכיסוי נזקים אפשריים עקב תביעות אלו.

לפירוט בדבר התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים אשר קבוצת הבנק צד להם – ראה ביאור 6 ד. בתמצית הדוחות הכספיים.

(ב) הליכים אחרים

1. ביום 9 במרץ 2010 וביום 11 ביולי 2010 הוגשו שתי בקשות לאישור תובענה כנגדת הבנק, במסגרתן התבקש בית המשפט לאשר למבקשים להגיש תביעה בשם הבנק כנגד מר דן דנקנר, כנגד מי ששיהנו כחברי הדירקטוריון של הבנק בתקופות הרלוונטיות, כנגד תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ (להלן: "תרשיש"), שהינה חברה בת של הבנק וכנגד Explorer Master Fund RP (להלן: "RP") (להלן ביחד "הנתבעים").

העילה בגינה מבוקש האישור לתביעה כנגדת, נוגעת להתקשרותה של תרשיש בשנת 2005 בהסכם לרכישת מניותיו של הבנק התורכי הידוע בשם בנק פוזיטיף קרדי וה קלקימנה בנקאסי אי. אס. (להלן: "בנק פוזיטיף") על-ידי תרשיש (להלן: "הסכם הרכישה") וכן בפיצוי ששולם ל-RP בשנת 2008 בקשר עם אותו הסכם (להלן: "הפיצוי"). ביום 19 באוקטובר 2010 החליטה נשיאת בית המשפט העליון לאחד את הדיון בשתי הבקשות והמבקשים הגישו במאוחד לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה ותובענה מתוקנת לאישור תביעתם כנגדת (להלן, ביחד – "התובענה המאוחדת"). בתובענה המאוחדת לא צורפה RP כמשיבה.

לטענת המבקשים, הנתבעים, ביחד ולחוד, הסבו לבנק נזק בסכום שבין כ-72 מיליון ש"ח לבין 88 מיליון ש"ח (סכום הפיצוי) ועליהם לפצות את הבנק בסכום זה. כנגד מר דן דנקנר נטען, כי הסכם הרכישה ותשלום הפיצוי האמור ל-RP היו נגועים בעניינו האישי ולא אושרו כדין וכנגד הדירקטורים האחרים נטען, כי לא קיימו את חובת הזהירות שלהם לבנק.

בחודש אוקטובר 2012 הוגש כתב אישום נגד מר דן דנקנר, בגין עניינים ועובדות המצויים במרכזת של התובענה המאוחדת (להלן: "ההליך הפלילי").

בעקבות הגשת כתב האישום הגישו המבקשים בקשה בהסכמה לדחיית מועד הדיון בבקשה המתוקנת עד להכרעה בהליך הפלילי. לאחר ההכרעה בהליך הפלילי באוקטובר 2013 התחדשו ההליכים בתובענה המאוחדת.

ביום 15 בינואר 2015 הוגשה לבית המשפט בקשה לתת תוקף של פסק דין להסכם פשרה שנחתם בין הצדדים על פיו, מבטח אחריות נושאי המשרה של הבנק הסכים, לצרכי פשרה בלבד ומטעמים של חיסכון בעלויות, לשלם פיצוי לבנק ושכר טרחה וגמול מיוחד למבקשים ובאי כוחם בסך כולל של 6 מיליון ש"ח. הסכמתו של המבטח לשלם את סכום הפשרה לבנק ניתנה לפני משורת הדין ואינה מהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג מצידו של המבטח או מצידם של מי מהצדדים האחרים בתובענה המאוחדת ובטענה מהטענות המפורטות בה. הבנק והדירקטורים עומדים בתוקף על טענתם כי הדירקטורים נהגו באופן ראוי, בתום לב, וללא כל דופי, כי דירקטוריון הבנק פעל באופן ראוי בהתבסס על המידע שהיה מצוי בידיו, וכי פעל אך ורק לטובת הבנק.

על פי הוראת בית המשפט פורסמה ביום 25 בינואר 2015 מודעה בעיתונים בדבר מתווה הסכם הפשרה וניתנה אפשרות להתנגד לו בתוך 21 ימים ממועד הפרסום. כמו-כן, בהתאם להוראת בית המשפט, הועבר הסכם הפשרה לעיון המפקח על הבנקים, אשר העביר את ההסדר המוצע גם לעיונם של משרד המשפטים ורשות ניירות-ערך.

ביום 16 באפריל 2015 הגיש המפקח על הבנקים את עמדתו בנוגע למתווה הסכם הפשרה. בעמדתו מפנה המפקח על הבנקים את בית המשפט למספר נושאים בהסכם הפשרה המוצע ובהם, הפער הגדול בין סכום הפיצוי עליו הוסכם לנזק שנטען שנגרם לבנק בבקשת האישור, שיעור שכר הטרחה לעורכי הדין מתוך סכום הפיצוי, שלעמדת המפקח הינו חריג בגובהו וכן, לניסיון ליצור מעשה בית דין גם כלפי בעלי דין שאינם חלק מההליך הנדון.

ביום 18 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט עמדת היועץ המשפטי לממשלה שלפיה אין לתת למר דן דנקנר פטור גורף כלשאר נושאי המשרה, וזאת לאור הודאתו והרשעתו בהליך הפלילי, וכי ראוי לסייג את הפטור רק למעשים שנעשו ברשלנות, במובחן ממעשים שנעשו במודעות. באשר ליתר תנאי הסכם הפשרה, היועץ המשפטי לממשלה לא מצא לנכון להוסיף על עמדת המפקח על הבנקים.

המבקשים, הבנק ויתר המשיבים (כל אחד בנפרד) הגישו לבית המשפט התייחסות לעמדת המפקח על הבנקים לפיה סכום הפשרה שהושג הינו סביר והולם בהתחשב בנסיבות ולאור הקושי בהוכחת קיומו של נזק וכי שיעור שכר הטרחה לעורכי הדין הינו סביר; לאור הטענה שההפטר שניתן רחב מדי, הוסכם בין הצדדים על נוסח מצומצם יותר. בתגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה בשאלת ההפטר למר דן דנקנר, הגיש מר דן דנקנר את תגובתו ובה טען כי במסגרת ההליך הפלילי נגדו נקבע, כי לבנק לא נגרם נזק כתוצאה מהפרשה נשוא ההליך וכן, כי הקביעה שהיה בניגוד עניינים אינה מלמדת בהכרח שהיה מודע לנזק הנתבע בתובענה הנגזרת. הבנק מצידו הודיע בתגובה לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, שאין לו התנגדות להגביל את ההפטר שניתן למר דן דנקנר לאור עמדת היועץ המשפטי לממשלה. בהחלטה מיום 22 ביולי 2015, דחה בית המשפט את הסכם הפשרה המוצע.

2. ביום 3 בדצמבר 2013 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי מסמכים בטרם הגשת בקשה לאישור תובענה כנגזרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בקשת הגילוי נסמכת בעיקר, על טיטוט דוח ביקורת שנערכה על-ידי בנק ישראל. במסגרת בקשת הגילוי מבקש המבקש שיוגלו לו מסמכים שונים הנוגעים להלוואות ו/או אשראים שניתנו על-ידי הבנק ללווים שונים שהם נשוא טיטוט דוח הביקורת הנ"ל וכן הדוח הסופי. לאחר שהוגשה תגובת הבנק ונערך דיון בנושא, הורה בית המשפט בהחלטת ביניים, כי הדוח הסופי של בנק ישראל יועבר לעיונו בלבד.

בהחלטת ביניים נוספת, הורה בית המשפט כי יועברו לעיונו בלבד, גם מסמכים הנוגעים לשני לוויים מתוך הלוויים נשוא הדוח. לאחר שהמסמכים המבוקשים נמסרו במעטפה חתומה לבית המשפט, קבע בית המשפט ביום 10 בנובמבר 2014 כי הבנק ימסור את אותם מסמכים גם למבקש כנגד חתימתו על כתב סודיות. הבנק ביקש וקיבל עיכוב ביצוע של החלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.

ביום 26 בפברואר 2015 הגיש המפקח על הבנקים את עמדתו בקשר עם העברת דוח הביקורת מטעמו לעיון מבקש הגילוי. בעמדתו טען המפקח על הבנקים כי אין להעביר את דוח הביקורת שנערך על ידו לעיון מבקש הגילוי שכן הדוח חוסה תחת חיסיון עבודתו של המפקח על הבנקים וניתן להסירו רק לצורכי תביעה פלילית ובאישור נגיד בנק ישראל. לחילופין גרס המפקח על הבנקים כי רק בנסיבות חריגות ובמקרים נדירים יש להסיר את החיסיון על תוצרי עבודתו של המפקח על הבנקים, נסיבות אשר אינן בנמצא כאן. בית המשפט העליון דן בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור, ובהחלטתו מיום 6 במאי 2015 קיבל את ערעור הבנק בחלקו וקבע, כי על הבנק להעביר לעיון המבקש את המסמכים המבוקשים אך לא את הדוח הסופי של בנק ישראל. ביום 10 במאי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו על-ידי מבקש הגילוי שלעיל, בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ו-18 נושאי משרה (בהווה ובעבר) בבנק; זאת, בטענה להפרת חובת זהירות והפרת חובות חקוקות בקשר עם החלטות של נושאי המשרה בבנק להעמיד אשראי לקבוצת מפעלים פטרוכימיים בע"מ בהיקף של 390 מיליוני ש"ח.

3. ביום 2 בפברואר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תובענה נגזרת (להלן: "בקשת הגילוי"). בגדרה של בקשת הגילוי התבקש בית המשפט להורות לבנק לגלות ולהתיר למבקש עיון במסמכים שונים, בקשר לאשראי בסך 150 מיליון ש"ח, אשר נטען כי הועמד על-ידי הבנק לחברת טומהוק השקעות בע"מ (להלן: "טומהוק"). נטען כי גילוי המסמכים נחוץ למבקש לצורך בחינת אפשרות הגשת תביעה נגזרת בשם הבנק כנגד נושאי משרה בו, בגין, בין היתר, הפרת נורמות של ממשל תאגידי בשל אישור מתן האשראי האמור תוך היות רוב חברי ועדת האשראי של הבנק בניגוד עניינים מסיבות שונות וכן, בשל הפרת חובות אמונים וזהירות של הדירקטורים בבנק באשרם את האשראי בלא ביטחונות ולאחר שחרור ביטחונות קיימים.

ביום 24 ביולי 2014 ניתנה החלטת בית המשפט אשר הורתה על העברת המסמכים נשוא בקשת הגילוי למבקש. הבנק ביקש וקיבל עיכוב ביצוע של החלטה והגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו. בית המשפט העליון דן בבקשת רשות הערעור כאילו ניתנה רשות והוגש ערעור, ובהחלטתו מיום 6 במאי 2015 קיבל את ערעור הבנק וביטל את החלטת בית המשפט קמא, מהטעם שלא הונחה תשתית ראייתית ראשונית הנדרשת לצורך היענות לבקשת הגילוי. ביום 13 במאי 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו על-ידי מבקש הגילוי שלעיל, בקשה לאישור תביעה נגזרת נגד הבנק ו-20 נושאי משרה (בהווה ובעבר) בבנק; זאת, בטענה להפרת חובות זהירות בקשר עם החלטות של נושאי המשרה בבנק להעמיד את האשראי האמור לטומהוק. סכום התביעה הנגזרת הועמד על 75 מיליון ש"ח.

4. ביום 29 ביוני 2014, הוגשה על-ידי התנועה לאיכות השלטון בישראל לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, עתירה למתן צווים על תנאי כנגד המפקח על הבנקים ונגידת בנק ישראל, בה התבקש בית המשפט להורות למפקח על הבנקים לבצע חקירה מקיפה ומערכתית בעניין האשראי שהועמד על-ידי המערכת הבנקאית לקבוצת אי. די. בי וכן, לפרסם את תוצאות הבדיקה. הבנק ויתר הבנקים המעורבים צורפו כמשיבים פורמליים.

5. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לאישור תובענה נגזרת, במסגרתה התבקש בית המשפט לאשר למבקשת להגיש תובענה בשם הבנק כנגד שורה של נושאי משרה, אשר כיהנו או מכהנים בין השנים 2015-2000, או בחלק מתקופה זו, וכן נגד רואי החשבון של הבנק (להלן ביחד: "המשיבים הפורמליים").
המבקשת מבקשת מבית המשפט לקבוע, כי על המשיבים הפורמליים לפצות, לשפות ולהיטיב את הבנק בגין נזק שגרמו לכאורה לבנק במעשיהם ובמחדליהם בסך של 228 מיליוני דולר ארצות-הברית, אותו להערכת המבקשת יידרש הבנק לשלם לרשויות האכיפה האמריקאיות, בקשר לחשבונות של לקוחות אמריקאים בבנק הפועלים שוויץ.
עוד טוענת המבקשת, כי הבנק לא פעל ולא הפריש כמתחייב על-פי כללי חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות הדין, הפרשה חשבונאית בדוחותיו הכספיים בגין התשלום הנ"ל.
במסגרת התביעה הנגזרת הגישה המבקשת בקשה לגילוי ועיון במסמכים הקשורים לחקירה וביניהם, חומרי חקירה ותכתובות שנערכו בין הבנק לבין רשויות החוק בארצות-הברית.

6. ביום 1 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, בקשה לגילוי מסמכים לפני הגשת תביעה נגזרת, בקשר לחקירת הרשויות בארצות-הברית לגבי פעילות בנק הפועלים שוויץ ביחס ללקוחות אמריקאים. הבנק הגיש בקשה למחיקת בקשת הגילוי על הסף, בין היתר, מחמת שהוגשה כבר בקשה קודמת לבית המשפט באותו עניין (המפורטת בסעיף 5 לעיל).

7. ביום 10 במרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, נגד נושאי משרה בבנק ונגד אריסון השקעות בע"מ. התביעה אינה נוקבת בסכום.
עניינה של הבקשה בטענה, לפיה הבנק נמנע, בניגוד להוראות חוק ניירות-ערך התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, מלגלות לצ'יבור המשקיעים מידע מהותי בקשר עם החקירה המתרחשת נגד הבנק ונגד חברת הבת, הפועלים שוויץ, על-ידי הרשויות בארצות-הברית. בין היתר נטען, כי המשיבים נמנעו מלפרסם כי בדוחותיו הכספיים של הבנק הופרשו סכומים בהיקף של מאות מיליוני ש"ח עקב חשיפתו לקנסות עתידיים בקשר עם החקירה, וכן לא גילו את גובה הפרשות. עוד נטען, כי משקיעים שרכשו ניירות-ערך של הבנק לא היו מודעים למידע המהותי האמור וכן לעובדה כי המפקח על הבנקים הוא שכפה על הבנק להפריש סכומים אלו.

עניינים אחרים

ביום 31 במרץ 2015 התכנסה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק.
האסיפה אישרה בחירה בגבי דפנה שורץ לכהונת "דירקטורית חיצונית" בבנק (דח"צ) כהגדרתו בסעיף 1 לחוק החברות, לתקופה נוספת של שלוש שנים החל מיום 6 באפריל 2015.

ביום 20 באפריל 2015 אישר הדירקטוריון את מינויה של הגבי רונית שפירא, לתפקיד מזכירת הבנק, בתוקף מיום 1 ביולי 2015, במקומו של מר יורם ויסברם, שפרש לגמלאות ביום 30 ביוני 2015.

דירקטוריון הבנק קיים 13 ישיבות בתקופה ינואר-יוני 2015.
ועדות הדירקטוריון השונות קיימו 93 ישיבות בתקופה ינואר-יוני 2015.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, לרבות הערכת האפקטיביות של בקורות אלו, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם "חוק Oxley Sarbanes" שנחקק בארצות-הברית.

ההוראות של שני הסעיפים בחוק הני"ל אוחדו על-ידי המפקח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין (הוראה 309), וביוני 2009 שולבו בהוראות הדיווח לציבור.

הוראת סעיף 302 בדבר קיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת בבנק בתדירות רבעונית, והוראת סעיף 404 בדבר בקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי מקוימת עבור סוף כל שנה, כנדרש בהוראות.

במסגרת היישום של הוראת סעיף 404, ביצע הבנק, בסיוע חברת יעוץ ששכר, מיפוי ותיעוד של כל תהליכי הבקרה המהותיים בהתבסס על הוראות ה-SEC (הרשות לניירות-ערך בארצות-הברית) ועל-פי המתודולוגיות המקובלות, תוך התבססות על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על-ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO 1992). כמו-כן, הבנק ביצע, על-פי הדרישות, בחינה של אפקטיביות נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי באמצעות בדיקה בפועל של אפקטיביות הבקורות העיקריות.

הבנק מבצע עבור שנת 2015 כמדי שנה, על-פי המתודולוגיות המקובלות ובסיוע חברת יעוץ, עדכון לתיעוד של תהליכי הבקרה המהותיים, וכן בחינת אפקטיביות של נוהלי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות עבור השנה השוטפת. פעילות זו, על-פי המתוכנן, החלה ברבעון הראשון, ועיקרה יושלם במהלך המחצית השנייה של השנה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם מנכ"ל הבנק, הממונה על החטיבה הפיננסית והחשבונאי הראשי, העריכו ליום 30 ביוני 2015 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק, על בסיס הערכה זו הסיקו, כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הכספי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2015 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי.

ציון קינן
מנהל כללי

יאיר סרוסי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾

תוספת 1

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
*4.61%	*2,535	223,930	4.47%	2,603	236,559
בישראל					
3.89%	163	16,992	3.49%	188	21,800
מחוץ לישראל					
*4.56%	*2,698 ⁽⁴⁾	240,922	4.39%	(4)2,791	258,359
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.29%	8	1,412	1.82%	9	1,988
בישראל					
-	-	-	-	-	203
מחוץ לישראל					
2.29%	8	1,412	1.65%	9	2,191
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
2.46%	15	2,464	1.20%	18	6,043
בישראל					
0.27%	2	3,001	(0.25%)	(2)	3,239
מחוץ לישראל					
1.25%	17	5,465	0.69%	16	9,282
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.77%	17	8,895	0.10%	5	20,332
בישראל					
0.23%	8	13,637	0.19%	13	27,286
מחוץ לישראל					
0.44%	25	22,532	0.15%	18	47,618
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	77	-	-	562
בישראל					
-	-	9	22.77%	1	19
מחוץ לישראל					
-	-	86	0.69%	1	581
סך-הכל					

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) עמלות בסך 166 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (30 ביוני 2014: 180 מיליוני ש"ח).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.48%	189	51,405	2.22%	207	37,559
בישראל					
2.10%	35	6,732	1.38%	25	7,310
מחוץ לישראל					
1.55%	224	58,137	2.08%	232	44,869
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
3.22%	9	1,131	0.80%	12	6,048
בישראל					
1.14%	2	703	0.53%	1	757
מחוץ לישראל					
2.42%	11	1,834	0.77%	13	6,805
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
*-	*-	*159	-	-	259
בישראל					
*3.66%	2,983	*330,547	3.37%	3,080	369,964
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	13,393	-	-	13,822
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	**30,509	-	-	37,635
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	**374,449	-	-	421,421
סך-כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים					
2.06%	210	41,074	1.50%	226	60,614
לפעילויות מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.
** יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 בסך של 1109 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2014: 826 מיליוני ש"ח).
(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.87%	430	197,941	0.60%	281	188,039
					בישראל
0.60%	63	41,980	0.01%	1	42,081
					לפי דרישה
0.94%	367	155,961	0.77%	280	145,958
					זמן קצוב
0.42%	17	16,387	0.48%	22	18,202
					מחוץ לישראל
0.32%	6	7,547	0.21%	5	9,597
					לפי דרישה
0.50%	11	8,840	0.79%	17	8,605
					זמן קצוב
0.84%	447	214,328	0.59%	303	206,241
					סך-הכל
פיקדונות הממשלה:					
2.71%	3	447	2.79%	3	434
					בישראל
-	-	-	-	-	79
					מחוץ לישראל
2.71%	3	447	2.36%	3	513
					סך-הכל
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	403
					מחוץ לישראל
פיקדונות מבנקים:					
0.14%	1	2,956	(1.22%)	(12)	3,905
					בישראל
4.69%	14	1,215	2.55%	7	1,108
					מחוץ לישראל
1.45%	15	4,171	(0.40%)	(5)	5,013
					סך-הכל
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
10.31%	4	161	-	-	229
					מחוץ לישראל

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
6.12%	435	29,083	6.97%	543	31,960
בישראל					
4.37%	21	1,955	5.00%	27	2,199
מחוץ לישראל					
6.01%	456	31,038	6.84%	570	34,159
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
-	-	82	5.09%	1	80
בישראל					
0.80%	1	500	-	-	519
מחוץ לישראל					
0.69%	1	582	0.67%	1	599
סך-הכל					
1.49%	926	250,727	1.42%	872	247,157
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		59,096			98,602
פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית					
		13,730			13,898
זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
		*22,025			30,785
התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾					
		*345,578			390,442
סך-כל ההתחייבויות					
		*28,871			30,979
סך-כל האמצעים ההוניים					
		*374,449			421,421
סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים					
*2.17%			1.95%		
פער הריבית					
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
*2.66%	1,904	*289,473	2.66%	2,038	309,350
בישראל					
1.50%	153	41,074	1.13%	170	60,614
מחוץ לישראל					
*2.51%	2,057	*330,547	2.41%	2,208	369,964
סך-הכל					
1.13%	57	20,218	0.99%	56	22,739
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לרבות מכשירים נגזרים.
 (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור ⁽³⁾ :					
*4.13%	*4,521	221,183	3.41%	3,983	235,685
בישראל					
3.80%	333	17,672	3.51%	372	21,360
מחוץ לישראל					
*4.11%	*4,854 ⁽⁴⁾	238,855	3.42%	4,355⁽⁴⁾	257,045
סך-הכל					
אשראי לממשלות:					
2.27%	15	1,327	1.86%	18	1,943
בישראל					
-	-	-	-	-	163
מחוץ לישראל					
2.27%	15	1,327	1.72%	18	2,106
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים:					
1.76%	32	3,649	1.28%	36	5,631
בישראל					
0.21%	3	2,845	-	-	3,208
מחוץ לישראל					
1.08%	35	6,494	0.82%	36	8,839
סך-הכל					
פיקדונות בבנקים מרכזיים:					
0.85%	49	11,532	0.13%	11	16,924
בישראל					
0.23%	15	13,040	0.23%	28	24,538
מחוץ לישראל					
0.52%	64	24,572	0.19%	39	41,462
סך-הכל					
ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר:					
-	-	64	-	-	532
בישראל					
-	-	12	19.01%	1	11
מחוץ לישראל					
-	-	76	0.37%	1	543
סך-הכל					

* סווג מחדש.

- (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
 (4) עמלות בסך 348 מיליוני ש"ח, נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (30 ביוני 2014: 352 מיליוני ש"ח).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית (המשך)					
אגרות-חוב מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾ :					
1.49%	372	50,109	1.50%	286	38,383
בישראל					
2.00%	66	6,629	1.39%	51	7,351
מחוץ לישראל					
1.55%	438	56,738	1.48%	337	45,734
סך-הכל					
אגרות-חוב למסחר ⁽³⁾ :					
2.40%	13	1,092	0.54%	14	5,148
בישראל					
0.68%	3	890	0.54%	2	738
מחוץ לישראל					
1.62%	16	1,982	0.54%	16	5,886
סך-הכל					
נכסים אחרים:					
*-	*-	*186	-	-	275
בישראל					
3.31%	5,422	*330,230	2.67%	4,802	361,890
סך-כל הנכסים נושאי ריבית					
-	-	13,493	-	-	13,620
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
-	-	**30,217	-	-	39,204
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾					
-	-	**373,940	-	-	414,714
סך-כל הנכסים					
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים					
2.05%	420	41,088	1.59%	454	57,369
לפעילויות מחוץ לישראל					

* סווג מחדש.
** יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
(3) מהיתרה הממוצעת של אגרות-חוב זמינות למכירה ושל אגרות-חוב למסחר נוכחה (נוספה) היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר וכן של רווחים (הפסדים) בגין אגרות-חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 בסך של 1129 מיליוני ש"ח (30 ביוני 2014: 692 מיליוני ש"ח).
(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
0.79%	780	197,592	0.39%	369	191,581
בישראל					
0.60%	133	44,502	0.08%	22	53,423
לפי דרישה					
0.85%	647	153,090	0.50%	347	138,158
זמן קצוב					
0.43%	35	16,267	0.46%	43	18,559
מחוץ לישראל					
0.29%	11	7,646	0.23%	11	9,674
לפי דרישה					
0.56%	24	8,621	0.72%	32	8,885
זמן קצוב					
0.76%	815	213,859	0.39%	412	210,140
סך-הכל					
פיקדונות הממשלה:					
2.46%	6	490	3.01%	6	402
בישראל					
-	-	-	-	-	79
מחוץ לישראל					
2.46%	6	490	2.51%	6	481
סך-הכל					
פיקדונות מבנקים מרכזיים:					
-	-	-	-	-	437
מחוץ לישראל					
פיקדונות מבנקים:					
0.64%	11	3,429	(0.28%)	(5)	3,600
בישראל					
3.73%	30	1,625	2.87%	14	981
מחוץ לישראל					
1.63%	41	5,054	0.39%	9	4,581
סך-הכל					
ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר:					
9.80%	9	188	1.48%	1	136
מחוץ לישראל					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה	הוצאות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (המשך)					
אגרות-חוב:					
3.90%	596	30,830	3.24%	500	31,150
בישראל					
4.62%	47	2,059	5.07%	57	2,276
מחוץ לישראל					
3.95%	643	32,889	3.36%	557	33,426
סך-הכל					
התחייבויות אחרות:					
4.12%	1	49	11.24%	7	128
בישראל					
0.39%	1	514	0.39%	1	510
מחוץ לישראל					
0.71%	2	563	2.52%	8	638
סך-הכל					
1.20%	1,516	253,043	0.80%	993	249,839
סך-כל ההתחייבויות נושאות ריבית					
		57,179		90,733	פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		13,767		13,754	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		*21,293		29,635	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		*345,282		383,961	סך-כל ההתחייבויות
		*28,658		30,753	סך-כל האמצעים ההוניים
		*373,940		414,714	סך-כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
2.11%			1.87%		פער הריבית
תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית ⁽⁴⁾					
*2.51%	3,608	*289,142	2.29%	3,471	304,521
בישראל					
1.46%	298	41,088	1.18%	338	57,369
מחוץ לישראל					
*2.38%	3,906	*330,230	2.12%	3,809	361,890
סך-הכל					
סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל					
1.18%	122	20,653	1.01%	116	22,978

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1. בתמצית הדוחות הכספיים.
 (1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).
 (3) לרבות מכשירים נגזרים.
 (4) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא-צמוד					
3.73%	1,857	201,747	3.07%	1,676	220,923
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.79%)	(297)	150,030	(0.33%)	(120)	145,443
סך התחייבויות נושאות ריבית					
2.94%			2.74%		
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד					
5.21%	728	56,942	7.00%	913	53,507
סך נכסים נושאי ריבית					
(5.38%)	(540)	40,962	(6.47%)	(662)	41,900
סך התחייבויות נושאות ריבית					
(0.17%)			0.53%		
פער הריבית					
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
*2.47%	188	*30,784	3.07%	265	34,920
סך נכסים נושאי ריבית					
(0.32%)	(32)	39,517	(0.37%)	(34)	37,075
סך התחייבויות נושאות ריבית					
*2.15%			2.70%		
פער הריבית					
סך פעילות בישראל					
*3.89%	2,773	*289,473	3.74%	2,854	309,350
סך נכסים נושאי ריבית					
(1.52%)	(869)	230,509	(1.46%)	(816)	224,418
סך התחייבויות נושאות ריבית					
*2.37%			2.28%		
פער הריבית					

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2014			2015		
שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה/ (הוצאה)	הכנסות/ (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
%	במיליוני ש"ח		%	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא-צמוד					
3.79%	3,780	201,095	3.18%	3,395	214,932
(0.89%)	(664)	149,834	(0.43%)	(315)	146,257
2.90%			2.75%		
מטבע ישראלי צמוד למדד					
2.91%	831	57,509	1.86%	502	54,234
(3.14%)	(662)	42,501	(2.36%)	(486)	41,363
(0.23%)			(0.50%)		
מטבע-חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ)					
*2.58%	391	*30,538	2.57%	451	35,355
(0.34%)	(68)	40,055	(0.39%)	(76)	39,241
*2.24%			2.18%		
סך פעילות בישראל					
*3.49%	5,002	*289,142	2.88%	4,348	304,521
(1.20%)	(1,394)	232,390	(0.77%)	(877)	226,861
*2.29%			2.11%		

* סווג מחדש.

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות (במגזר מטבע-ישראלי לא-צמוד על בסיס יתרות יומיות).

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית⁽¹⁾ תוספת 1 (המשך)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות ובהוצאות ריבית

שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 לעומת שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014			
גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	שינוי נטו	גידול (קטיון) בגלל שינוי ⁽²⁾	שינוי נטו		
כמות	מחיר	מחיר	כמות		
במיליוני ש"ח					
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור:					
(538)	(783)	245	68	(71)	139
בישראל					
39	(25)	64	25	(16)	41
מחוץ לישראל					
(499)	(808)	309	93	(87)	180
סך-הכל					
נכסים נושאי ריבית אחרים:					
(116)	(121)	5	13	(12)	25
בישראל					
(5)	(34)	29	(9)	(23)	14
מחוץ לישראל					
(121)	(155)	34	4	(35)	39
סך-הכל					
(620)	(963)	343	97	(122)	219
סך-כל הכנסות הריבית					
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור:					
(411)	(399)	(12)	(149)	(134)	(15)
בישראל					
8	3	5	5	3	2
מחוץ לישראל					
(403)	(396)	(7)	(144)	(131)	(13)
סך-הכל					
התחייבויות נושאות ריבית אחרות:					
(106)	(113)	7	96	40	56
בישראל					
(14)	(15)	1	(6)	(11)	5
מחוץ לישראל					
(120)	(128)	8	90	29	61
סך-הכל					
(523)	(524)	1	(54)	(102)	48
סך-כל הוצאות הריבית					
(97)	(439)	342	151	(20)	171
סך-כל הכנסות הריבית פחות הוצאות הריבית					

(1) הנתונים ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
 (2) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על-ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר מחושב על-ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 ביוני 2015

תוספת 2

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

מטבע ישראלי לא-צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

2,005	5,239	5,457	11,457	20,884	15,896	193,975
441	25,541	32,346	47,287	87,092	114,016	63,797
-	1,278	660	452	1,617	3,175	1,613
2,446	32,058	38,463	59,196	109,593	133,087	259,385

נכסים פיננסיים⁽¹⁾⁽³⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

293	1,738	4,062	7,407	9,018	8,451	191,497
460	25,643	33,129	50,212	86,555	122,174	70,363
-	-	-	93	2,190	2,367	1,506
753	27,381	37,191	57,712	97,763	132,992	263,366

התחייבויות פיננסיות⁽¹⁾

מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)

אופציות (במונחי נכס הבסיס)

סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

1,693	4,677	1,272	1,484	11,830	95	(3,981)
17,070	15,377	10,700	9,428	7,944	(3,886)	(3,981)

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר

החשיפה המצטברת במגזר

* סווג מחדש.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקבות להנחות שלפיהן חושב השווי הכולל של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הכולל של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הכולל בגינו.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הכולל של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 ביוני 30			2015 ביוני 30			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
0.54	2.55	234,512	0.51	2.83	222,509	0.50	2.70	258,762	3,799	50
0.91		433,656	0.96		398,098	1.12		370,520	-	-
1.69		9,557	2.69		5,463	1.66		8,795	-	-
⁽²⁾ 0.80		677,725	⁽²⁾ 0.82		626,070	⁽²⁾ 0.88		638,077	3,799	50
*0.30	*1.20	*210,916	*0.32	*1.65	*196,272	0.26	1.33	222,571	105	-
0.92		437,799	0.95		409,967	1.10		388,536	-	-
0.36		9,073	0.30		4,547	0.27		6,156	-	-
⁽²⁾ *0.71		*657,788	⁽²⁾ *0.74		*610,786	⁽²⁾ 0.79		617,263	105	-
		*19,937			*15,284			20,814	3,694	50
								20,814	17,120	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 ביוני 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾	2,476	1,793	8,610	19,803	11,084	8,093	2,409
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	162	146	2,340	6,412	4,944	3,392	438
סך-הכל שווי הוגן	2,638	1,939	10,950	26,215	16,028	11,485	2,847

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	1,973	890	3,912	11,134	11,946	14,236	1,253
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	617	182	3,428	8,497	5,190	3,200	881
סך-הכל שווי הוגן	2,590	1,072	7,340	19,631	17,136	17,436	2,134

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	48	867	3,610	6,584	(1,108)	(5,951)	713
החשיפה המצטברת במגזר	48	915	4,525	11,109	10,001	4,050	4,763

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלה השווי הוגן ב-21 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.16 שנה.

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר הנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- רכיבים אופציונליים המשובצים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרימי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 ביוני 30			2015 ביוני 30			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח	
3.24	2.56	55,972	3.11	2.29	58,640	3.28	2.39	54,548	121	159
3.65		15,902	4.02		14,357	3.65		17,834	-	-
⁽²⁾ 3.33		71,874	⁽²⁾ 3.29		72,997	⁽²⁾3.37		72,382	121	159
3.82	1.01	45,592	4.00	1.04	44,348	4.11	1.00	45,345	-	1
2.99		22,183	3.14		20,545	3.49		21,995	-	-
⁽²⁾ 3.55		67,775	⁽²⁾ 3.72		64,893	⁽²⁾3.91		67,340	-	1
		4,099			8,104			5,042	121	158
								5,042	5,042	4,921

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 ביוני 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חטבע-חוץ⁽³⁾

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽⁴⁾	33,341	13,211	9,374	7,211	7,818	7,764	402
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	78,046	95,811	59,457	20,048	13,793	27,586	2,127
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	3,748	4,435	5,193	221	7	30	-
סך-הכל שווי הוגן	115,135	113,457	74,024	27,480	21,618	35,380	2,529

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾	67,827	13,625	13,424	2,621	590	343	147
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)	73,112	80,808	55,981	16,843	15,503	31,759	2,341
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	3,829	5,242	4,603	576	661	1,290	-
סך-הכל שווי הוגן	144,768	99,675	74,008	20,040	16,754	33,392	2,488

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	(29,633)	13,782	16	7,440	4,864	1,988	41
החשיפה המצטברת במגזר	(29,633)	(15,851)	(15,835)	(8,395)	(3,531)	(1,543)	(1,502)

* סווג מחדש.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע-חוץ.
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. השפעת הנחות אלו הינה זניחה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמכנים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוייכים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרמי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 ביוני 30			2015 ביוני 30			מכל 20 שנה	ללא תקופת פירעון
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			בשנים באחוזים			במיליוני ש"ח	
1.27	2.84	92,258	1.38	3.00	70,091	1.50	2.82	80,039	701	217
1.15		266,584	0.87		272,357	1.13		296,868	-	-
0.30		19,690	0.28		10,940	0.29		13,634	-	-
⁽²⁾ 1.13		378,532	⁽²⁾ 0.96		353,388	⁽²⁾ 1.18		390,541	701	217
*0.34	*1.97	*102,546	*0.35	*1.55	*86,877	0.23	1.58	98,658	9	72
1.30		256,932	1.06		255,498	1.33		276,450	-	103
1.02		19,949	1.31		11,601	1.01		16,201	-	-
⁽²⁾ *1.03		*379,427	⁽²⁾ *0.89		*353,976	⁽²⁾ 1.04		391,309	9	175
		*(895)			*(588)			(768)	692	42
								(768)	(1,460)	

חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

ליום 30 ביוני 2015

תוספת 2 (המשך)

מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל חודש עד 3 חודשים	עם דרישה עד חודש
-------------------	------------------	-----------------	-------------------	---------------------	----------------------	------------------

במיליוני ש"ח

חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים

4,816	21,096	24,359	38,471	38,868	30,900	229,792	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
3,006	56,519	51,083	73,747	148,889	209,973	142,005	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	1,308	667	673	6,810	7,610	5,361	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
7,822	78,923	76,109	112,891	194,567	248,483	377,158	סך-הכל שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות

1,693	16,317	16,598	21,162	26,354	22,966	261,297	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
3,682	60,602	53,822	75,552	145,964	203,164	144,092	מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
-	1,290	661	669	6,793	7,609	5,335	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
5,375	78,209	71,081	97,383	179,111	233,739	410,724	סך-הכל שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

2,447	714	5,028	15,508	15,456	14,744	(33,566)	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
20,331	17,884	17,170	12,142	(3,366)	(18,822)	(33,566)	החשיפה המצטברת במגזר

* סווג מחדש.

- (1) למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- (2) ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- (3) כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פירעון".
- (4) הנתונים כוללים הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיוור. במגזרים לא-צמוד ומטבע-חוץ: השפעת הנחות אלו הינה זניחה. במגזר הצמוד: השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלה השווי הוגן ב-21 מיליוני ש"ח והקטנת מח"מ הנכסים ופער המח"מ ב-0.16 שנה.

הערות כלליות:

- א. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הכולל בגין המכשיר הפיננסי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי הוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ב"אור 9א לתמצית הדוחות הכספיים.
- ג. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן הכלול בגינו.
- ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.
- ה. רכיבים אופציונליים המשוברים במכשירים פיננסיים, לצרכים חשבונאיים, קיבלו ביטוי בתזרמי המזומנים באמצעות מיון לפי תקופות לפירעון.

2014 בדצמבר 31			2014 ביוני 30			2015 ביוני 30			ללא תקופת פירעון	מעל 20 שנה
משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך-הכל שווי הוגן		
בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח	בשנים	באחוזים	במיליוני ש"ח		
1.11	2.77	385,355	1.10	3.00	353,755	1.07	2.74	396,043	7,315	426
1.06		716,142	0.99		684,812	1.19		685,222	-	-
0.75		29,247	1.08		16,403	0.83		22,429	-	-
⁽²⁾ 1.07		1,130,744	⁽²⁾ 1.03		1,054,970	⁽²⁾ 1.14		1,103,694	7,315	426
*0.76	*1.29	*359,054	*0.83	*1.36	*327,497	0.73	1.20	366,574	114	73
1.12		716,914	1.06		686,010	1.27		686,981	-	103
0.81		29,022	1.02		16,148	0.81		22,357	-	-
⁽²⁾ *0.99		*1,104,990	⁽²⁾ *0.98		*1,029,655	⁽²⁾ 1.08		1,075,912	114	176
		*25,754			*25,315			27,782	7,201	250
								27,782	20,581	

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 30 ביוני 2015									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) (3)					סיכון אשראי כולל (1)				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.2015 (4)	מחיקות	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (6)	* מזה: חובות (2)	סך-הכל	דירוג ביצוע בעייתי (6)	סך-הכל	סך-הכל
20	(7)	(4)	26	37	2,018	2,744	37	2,459	2,753
7	-	(3)	-	8	2,101	2,772	8	3,141	3,180
495	(44)	(17)	992	2,393	19,120	40,035	2,420	36,760	41,365
623	(58)	(38)	895	1,419	20,620	53,599	1,449	51,387	54,093
536	(71)	(75)	544	1,032	19,270	23,362	1,032	22,526	23,671
53	(1)	(6)	1	1	5,647	8,712	1	10,472	10,567
1,006	91	264	1,330	2,893	26,930	37,516	2,903	33,912	38,092
75	1	(3)	380	414	8,865	10,419	414	9,248	10,480
49	4	16	95	133	6,336	8,381	133	7,853	8,616
241	6	82	876	1,083	4,732	6,923	1,085	6,190	7,406
258	62	11	663	678	12,322	26,856	678	30,349	31,166
101	10	13	91	176	7,449	11,664	176	10,842	11,804
48	(9)	(24)	52	89	5,724	7,626	89	7,309	7,650
3,512	(16)	216	5,945	10,356	141,134	240,609	10,425	232,448	250,843
389	-	5	-	665	58,063	60,584	665	59,263	60,584
834	85	36	653	923	49,848	86,952	923	83,723	87,000
4,735	69	257	6,598	11,944	249,045	388,145	12,013	375,434	398,427
-	-	-	-	-	163	1,465	-	5,094	5,094
-	-	-	-	-	652	1,459	-	39,218	39,218
4,735	69	257	6,598	11,944	249,860	391,069	12,013	419,746	442,739 (1)

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 242, 40,435, 249,860, 6,231 ו-145,971 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-11,477 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-905 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,199 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 30 ביוני 2015									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.2015 ⁽⁴⁾	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע ביצוע ⁽⁵⁾	סך-הכל		
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי							
									ציבור - מסחרי
									חקלאות
									כרייה וחציבה
									תעשייה
									בניין ונדל"ן
									אספקת חשמל ומים
									מסחר
									בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
									תחבורה ואחסנה
									מידע ותקשורת
									שירותים פיננסיים
									שירותים עסקיים אחרים
									שירותים ציבוריים וקהילתיים
									סך-הכל מסחרי
									אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
									אנשים פרטיים - אחר
									סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
									בנקים בחו"ל ⁽⁷⁾
									ממשלות חו"ל
									סך-הכל פעילות בחו"ל
									סך-הכל

- סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 47,077, 13,103, 7,569 ו-20,456 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל (המשך)

ליום 30 ביוני 2014***								
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾		
הפסדי לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.2014 ⁽⁴⁾	פגום	בעיית ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל	בעיית ⁽⁵⁾	סך-הכל	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) מחיקות מבוטאות	מחיקות	הפסדי נטו**	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי	הפסדי
ציבור - מסחרי								
חקלאות	16	4	2	34	61	2,114	2,833	61
כרייה וחציבה	15	-	6	297	298	2,115	2,707	298
תעשייה	554	50	55	776	3,447	19,045	38,594	3,543
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾	633	(161)	(209)	752	1,564	18,301	49,280	1,610
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	456	(20)	(27)	786	1,382	18,196	22,679	1,382
אספקת חשמל ומים	12	4	8	76	92	6,000	9,670	93
מסחר	628	54	181	1,273	2,267	24,298	35,305	2,268
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	70	(3)	(34)	414	443	7,443	8,622	443
תחבורה ואחסנה	36	8	(37)	34	81	6,516	8,371	81
מידע ותקשורת	302	(1)	(19)	1,142	1,513	4,852	6,788	1,619
שירותים פיננסיים	374	-	(25)	750	1,149	11,772	20,784	1,158
שירותים עסקיים אחרים	108	5	31	103	210	8,288	12,176	210
שירותים ציבוריים וקהילתיים	48	(6)	(9)	38	153	5,971	7,797	153
סך-הכל מסחרי	3,252	(66)	(77)	6,475	12,660	134,911	225,606	12,919
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	420	(4)	(1)	1	769	53,874	56,056	769
אנשים פרטיים - אחר	665	52	32	659	903	45,400	82,046	903
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	4,337	(18)	(46)	7,135	14,332	234,185	363,708	14,591
בנקים בישראל ⁽⁷⁾	-	-	-	-	-	32	1,211	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	400	1,458	-
סך-הכל פעילות בישראל	4,337	(18)	(46)	7,135	14,332	234,617	366,377	14,591 ⁽¹⁾

** סווג מחדש.
 *** מספרי ההשוואה סווג מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
 (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 136,244 ו-5,536, 15,516, 234,617.
 (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בבנקים אחרים בסך של כ-10,311 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
 (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שביגן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שביגן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (6) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-795 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,532 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
 (7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 30 ביוני 2014***									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾						סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾			
הוצאות (הכנסות) מחיקות יתרת (הכנסות) חשבונאיות ההפרשה בגין הפסדי אש"א	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	סך-הכל ⁽⁵⁾	בעייתי ⁽⁵⁾	סך-הכל		
הפסדי אש"א לתקופה שהסתיימה ביום 30.06.2014 ⁽⁴⁾									
צ'בור - מסחרי									
הקלאות	3	-	-	24	24	75	94	24	94
כרייה וחציבה	-	-	-	-	-	118	129	-	323
תעשייה	18	-	(5)	25	156	2,873	4,795	156	6,038
בניין ונדל"ן	51	(2)	(8)	274	274	4,571	6,837	274	7,223
אספקת חשמל ומים	5	-	-	-	-	339	1,284	-	1,638
מסחר	37	3	36	34	66	1,404	2,128	66	2,236
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	8	-	1	58	69	1,460	2,276	69	2,302
תחבורה ואחסנה	2	-	1	18	18	246	378	18	489
מידע ותקשורת	15	-	(2)	-	166	216	391	166	694
שירותים פיננסיים	29	(1)	(18)	45	45	6,536	11,523	45	14,615
שירותים עסקיים אחרים	4	6	11	4	6	392	642	6	785
שירותים ציבוריים וקהילתיים	8	4	7	19	49	839	1,089	49	1,242
סך-הכל מסחרי	180	10	23	501	873	19,069	31,566	873	37,679
אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור	2	-	(3)	-	9	538	558	9	558
אנשים פרטיים - אחר	46	6	8	44	70	2,137	3,234	70	3,295
סך-הכל צ'בור - פעילות בחו"ל	228	16	28	545	952	21,744	35,358	952	41,532
בנקים בחו"ל ⁽⁶⁾	6	-	-	-	-	16,588	17,374	-	27,397
ממשלות חו"ל	-	-	-	-	-	1,026	1,969	-	4,657
סך-הכל פעילות בחו"ל	234	16	28	545	952	39,358	54,701	952	73,586 ⁽¹⁾
סך-הכל	4,571	(2)	(18)	7,680	15,284	273,975	421,078	15,543	501,654

** סווג מחדש.

*** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חוזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 39,358, 9,629, 6,060 ו-18,531 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").

(5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיוור שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(6) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

1. בגין פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2014***									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2014 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל*	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו**	יתרת הפרשה להפסדי אשראי							
ציבור - מסחרי									
חקלאות	(4)	(7)	28	43	2,084	2,748	43	2,521	2,764
כרייה וחציבה	-	8	-	8	2,189	2,736	8	3,135	3,175
תעשייה	(19)	(71)	1,051	3,814	18,635	41,262	4,011	38,696	42,972
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁷⁾	(252)	(329)	734	1,501	19,632	51,989	1,536	49,768	52,498
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	76	152	723	1,255	19,033	22,862	1,255	21,802	23,244
אספקת חשמל ומים	(1)	46	-	-	4,935	10,140	1	11,554	11,600
מסחר	65	386	1,099	2,504	25,324	36,146	2,505	33,225	36,796
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	3	(14)	364	395	8,762	10,383	395	9,371	10,496
תחבורה ואחסנה	17	(30)	110	149	6,230	8,078	149	7,746	8,383
מידע ותקשורת	144	29	980	1,280	5,161	7,450	1,282	6,892	8,183
שירותים פיננסיים	22	(46)	588	875	12,769	25,425	880	29,688	31,471
שירותים עסקיים אחרים	36	12	99	181	8,472	12,275	181	11,263	12,352
שירותים ציבוריים וקהילתיים	(75)	(94)	58	131	5,753	7,717	131	7,393	7,745
סך-הכל מסחרי	12	42	5,834	12,136	138,979	239,211	12,377	233,054	251,679
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	(2)	(34)	1	718	55,971	58,431	718	57,103	58,431
אנשים פרטיים - אחר	109	309	644	917	48,196	85,079	917	81,922	85,120
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	119	317	6,479	13,771	243,146	382,721	14,012	372,079	395,230
בנקים בישראל ⁽⁸⁾	-	-	-	-	404	1,753	-	5,960	5,960
ממשלת ישראל	-	-	-	-	560	1,521	-	41,796	41,796
סך-הכל פעילות בישראל	119	317	6,479	13,771	244,110	385,995	14,012	419,835	442,986 ⁽¹⁾

- ** סווג מחדש.
 *** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 280, 43,390, 244,110, 8,088 ו-147,118 מיליוני ש"ח בהתאמה.
 - (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
 - (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה (לא כולל מסגרות לא מנוצלות של כרטיסי אשראי באחריות בנקים אחרים בסך של כ-10,753 מיליוני ש"ח), למעט בגין מכשירים נגזרים.
 - (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
 - (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
 - (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 - (7) כולל סיכון אשראי מאזני בסך של כ-892 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי חוץ-מאזני בסך של כ-1,402 מיליוני ש"ח שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
 - (8) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ופיקדונות בבנק ישראל ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

סיכון אשראי לפי ענפי משק

תוספת 3 (המשך)

במיליוני ש"ח

2. בגין פעילות לווים בחו"ל

ליום 31 בדצמבר 2014***									
חובות (2) וסיכון אשראי חוץ-מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2014 ⁽⁴⁾			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	* מזה: חובות ⁽²⁾	סך-הכל	דירוג ביצוע בעייתי ⁽⁶⁾	דירוג ביצוע ⁽⁵⁾	סך-הכל
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו**	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי							
ציבור - מסחרי									
חקלאות	17	-	13	27	27	45	66	27	29
כרייה וחציבה	-	-	-	-	-	154	339	-	569
תעשייה	18	9	1	10	24	2,853	5,125	23	5,275
בינוי ונדל"ן	75	3	15	210	210	5,466	8,180	210	7,036
אספקת חשמל ומים	6	-	(1)	-	-	337	1,452	-	1,803
מסחר	40	3	41	37	86	1,669	2,711	86	2,283
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	9	-	(5)	50	66	2,211	3,039	66	2,901
תחבורה ואחסנה	4	-	3	16	16	297	391	16	378
מידע ותקשורת	16	-	(3)	-	168	278	458	168	980
שירותים פיננסיים	38	1	(17)	49	49	7,511	12,973	49	17,339
שירותים עסקיים אחרים	6	8	21	-	2	580	885	3	975
שירותים ציבוריים וקהילתיים	23	2	28	25	25	785	1,143	25	1,095
סך-הכל מסחרי	252	26	96	424	673	22,186	36,762	673	40,663
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	2	-	(3)	-	7	544	560	7	539
אנשים פרטיים - אחר	51	11	17	52	70	2,284	3,391	70	3,389
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	305	37	110	476	750	25,014	40,713	750	44,591
בנקים בחו"ל ⁽⁷⁾	4	-	(2)	-	-	31,781	32,981	-	46,499
ממשלות חו"ל	-	-	-	-	-	1,301	2,337	-	5,878
סך-הכל פעילות בחו"ל	309	37	108	476	750	58,096	76,031	750	96,968
סך-הכל	4,856	156	425	6,955	14,521	302,206	462,026	14,762	516,803
									544,325

- ** סווג מחדש.
- *** מספרי ההשוואה סווגו מחדש בעקבות חזר בנק ישראל מאפריל 2014, בנוגע לאימוץ הוראות הלמ"ס לגבי סיווג אחיד של ענפי הכלכלה-2011, אשר מחליף את הסיווג שנקבע בשנת 1993.
- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ-מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 8,156, 196, 12,775, 58,096, 196, 8,156 ו-22,116 מיליוני ש"ח בהתאמה.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים, למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים במאזן בסעיף "נכסים אחרים").
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף "התחייבויות אחרות").
- (5) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- (6) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (7) לא כולל יתרות מזומנים בקופות הבנק ולפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

חשיפות למדינות זרות⁽¹⁾

תוספת 4

במיליוני ש"ח

חלק אי – מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך:

ליום 30 ביוני 2015												
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול		
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך חשיפה מזדה: סיכון	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	לאחרים	לממשלות-הברית
							חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות	חשיפה מאזנית לפני ניכוי התחייבויות מקומיות			
5,598	3,070	102	8,967	51	110	16,370	7,702	9,697	17,399	4,182	3,027	1,459
423	587	-	273	-	-	6,439	5,429	-	5,429	49	961	-
6,710	2,917	-	2,915	-	2	9,720	93	-	93	3,944	5,558	125
8	32	-	1,236	96	98	1,343	1,303	1,085	2,388	33	7	-
905	2,163	-	115	-	-	3,068	-	-	-	658	2,160	250
1,993	745	-	1,035	25	28	2,738	-	-	-	778	1,885	75
29	146	-	201	-	-	175	-	-	-	172	3	-
168	28	-	33	-	-	196	-	-	-	51	145	-
1	13	-	2	-	-	14	-	-	-	14	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	104	-	78	-	-	129	-	-	-	49	79	1
7,474	7,266	13	2,091	47	118	15,028	288	-	288	8,377	5,141	1,222
סך-כל החשיפות למדינות זרות												
23,334	17,071	115	16,947	219	356	55,220	14,815	10,782	25,597	18,307	18,966	3,132
מזדה: סך החשיפות למדינות LDC												
1,031	520	-	1,661	106	109	3,094	1,543	1,085	2,628	1,032	369	150

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדי אשראי.

(2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.

(3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.

(4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתית וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק אי - מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות סך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 30 ביוני 2014													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית ⁽⁴⁾ בעייתי	סך חשיפה מזדה: סיכון חוץ-מאזנית ⁽⁴⁾ בעייתי	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתי ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות זרה לתושבים מקומיים		לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	245	
								חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות				
3,149	1,400	82	7,318	67	129	12,268	7,719	7,278	14,997	2,749	1,555	245	א. ארצות-הברית
49	158	-	240	-	-	5,431	5,224	-	5,224	89	118	-	ב. שוויץ
5,592	2,149	-	2,045	-	2	7,828	87	-	87	3,387	4,268	86	ג. אנגליה
4	12	-	1,285	112	163	1,520	1,504	998	2,502	5	11	-	ד. תורכיה
987	1,365	-	61	-	-	2,352	-	-	-	771	1,278	303	ה. גרמניה
1,821	710	-	880	38	44	2,531	-	-	-	551	1,924	56	ו. צרפת
29	174	-	189	-	-	203	-	-	-	199	4	-	ז. אירלנד
66	38	-	40	-	-	104	-	-	-	7	97	-	ח. ספרד
1	-	-	5	-	-	1	-	-	-	1	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
46	19	-	52	-	-	65	-	-	-	58	7	-	יא. איטליה
6,196	5,789	-	2,108	74	122	12,295	310	-	310	6,535	4,280	1,170	יב. אחרות
17,940	11,814	82	14,224	291	460	44,598	14,844	8,276	23,120	14,352	13,542	1,860	סך-כל החשיפות למדינות זרות
793	482	-	1,605	123	175	3,051	1,776	998	2,774	801	357	117	מזדה: סך החשיפות למדינות LDC

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק אי - מידע בדבר סך-כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאזן המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2014													
חשיפה מאזנית מעבר לגבול	חשיפה חוץ-מאזנית ⁽²⁾⁽⁴⁾				חשיפה מאזנית ⁽⁴⁾					חשיפה מאזנית מעבר לגבול			
	לפירעון מעל שנה	לפירעון עד שנה	סך חשיפה חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך חשיפה מזדה: סיכון חוץ-מאזנית אשראי חוץ-מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	חובות פגומים ⁽⁴⁾	סיכון אשראי מאזני בעייתית ⁽⁴⁾	סך-כל החשיפה המאזנית	חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים		לאחרים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	לממשלות ⁽³⁾ לבנקים	
								חשיפה מאזנית	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות				
								לפני ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות				
								נטו לאחר ניכוי התחייבויות מקומיות	ניכוי בגין התחייבויות מקומיות				
5,272	3,091	2	9,412	60	124	28,689	20,326	10,405	30,731	4,683	2,532	1,148	א. ארצות-הברית
289	309	-	281	-	-	5,772	5,174	-	5,174	51	547	-	ב. שוויץ
6,574	2,738	-	2,404	-	2	9,405	93	-	93	4,075	5,120	117	ג. אנגליה
8	21	-	1,263	110	109	1,215	1,186	1,323	2,509	17	11	1	ד. תורכיה
1,011	1,209	-	58	-	-	2,220	-	-	-	784	1,151	285	ה. גרמניה
2,210	929	-	893	26	31	3,139	-	-	-	587	2,490	62	ו. צרפת
33	166	-	239	-	-	199	-	-	-	192	7	-	ז. אירלנד
115	46	-	24	-	-	161	-	-	-	11	150	-	ח. ספרד
1	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1	-	-	ט. פורטוגל
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	י. יוון
28	22	-	95	-	-	50	-	-	-	45	4	1	יא. איטליה
7,674	6,831	13	2,365	71	141	14,829	324	-	324	7,830	5,245	1,430	יב. אחרות
סך-כל החשיפות למדינות זרות													
23,215	15,362	15	17,037	267	407	65,680	27,103	11,728	38,831	18,276	17,257	3,044	
מזדה: סך החשיפות למדינות LDC													
921	708	-	1,736	120	137	3,094	1,465	1,323	2,788	898	558	173	

שורת "סך-הכל מדינות LDC" כוללת את סך החשיפה למדינות המוגדרות כמדינות פחות מפותחות (LDC) בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315 בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים". הסכום כולל את נתוני תורכיה, כמפורט בטבלה לעיל.

חשיפה מאזנית למדינה זרה כוללת חשיפה מאזנית מעבר לגבול וחשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים. חשיפה מאזנית מעבר לגבול כוללת חשיפה מאזנית של משרדי התאגיד הבנקאי בישראל לתושבי המדינה הזרה וחשיפה מאזנית של שלוחות בחו"ל של התאגיד הבנקאי לתושבים שאינם תושבי המדינה שבה ממוקמת השלוחה. חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי במדינה זרה לתושבים מקומיים כוללת חשיפה מאזנית של שלוחות של התאגיד הבנקאי באותה מדינה זרה לתושביה, בניכוי התחייבויות אותן שלוחות (הניכוי מבוצע עד לגובה החשיפה).

- (1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגדרי אשראי.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 313.
- (3) ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
- (4) סיכון אשראי מאזני חוץ-מאזני, סיכון אשראי מסחרי בעייתית וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

חלק ב' – מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות.

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק אי לעיל.

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.06.2015					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
456	179	50	13	214	-
38	(5)	81	1	(39)	-
29	26	3	-	-	-
2	1	1	-	-	-
(11)	(5)	(6)	-	-	-
514	196	129	14	175	-

לתקופה של שישה חודשים המסתיימת ביום 30.06.2015					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
411	161	50	1	199	-
57	(18)	82	13	(20)	-
61	57	4	-	-	-
3	2	1	-	-	-
(18)	(6)	(8)	-	(4)	-
514	196	129	14	175	-

לתקופה של שלושה חודשים המסתיימת ביום 30.06.2014					
סך-הכל	ספרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון
369	111	72	1	185	-
13	(1)	(5)	-	19	-
8	2	6	-	-	-
2	1	1	-	-	-
(19)	(9)	(9)	-	(1)	-
373	104	65	1	203	-

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

חלק ב' - מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות (המשך).

תנועה בסכום החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות אשר פורטו בחלק א' לעיל (המשך).

לתקופה של שישה חודשים המסתיימת ביום 30.06.2014						
סך-הכל	פרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון	
370	142	70	2	156	-	סכום החשיפה בתחילת התקופה
36	21	(4)	-	19	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
						שינויים ביתר החשיפות:
40	2	9	-	29	-	חשיפות שהתווספו
3	2	1	-	-	-	הכנסת ריבית שנצברה
(76)	(63)	(11)	(1)	(1)	-	סכומים שנגבו
373	104	65	1	203	-	סכום חשיפה בסוף התקופה
לשנת 2014						
סך-הכל	פרד	איטליה	פורטוגל	אירלנד	יוון	
370	142	70	2	156	-	סכום החשיפה בתחילת התקופה
39	29	(1)	-	11	-	שינויים נטו בסכום החשיפה לזמן קצר
						שינויים ביתר החשיפות:
76	31	13	-	32	-	חשיפות שהתווספו
6	4	2	-	-	-	הכנסת ריבית שנצברה
(80)	(45)	(34)	(1)	-	-	סכומים שנגבו
411	161	50	1	199	-	סכום חשיפה בסוף התקופה

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, ביטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

אני, ציון קינן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

ציון קינן
מנהל כללי

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

אני, ידן ענתבי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

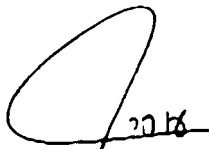
ידן ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

אני, עופר לוי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2015 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון") וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לראוי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

עופר לוי

משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו (להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני 2015 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלשה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

הסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 6ד(ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, ולביאור 16' בדבר עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

זיו האפט

רואי חשבון

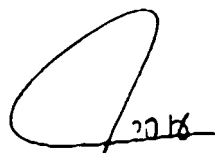
סומך חייקין

רואי חשבון

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

31 בדצמבר		30 ביוני		
2014	2014	2015		
מבוקר	בלתי מבוקר		ביאור	
נכסים				
54,974	31,282	62,115		מזומנים ופיקדונות בבנקים
58,778	63,800	56,232	2	ניירות-ערך ⁽¹⁾ (2)
476	23	647		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
268,160	255,929	275,146	3	אשראי לציבור
(4,180)	(3,863)	(4,329)	3	הפרשה להפסדי אשראי
263,980	252,066	270,817	3	אשראי לציבור, נטו
1,861	1,426	2,268		אשראי לממשלות
135	139	142		השקעות בחברות כלולות
3,475	*3,373	3,411		בניינים וציוד
7	13	-		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
16,244	11,597	13,802	8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
*8,103	*6,680	7,180		נכסים אחרים ⁽¹⁾
*408,033	*370,399	416,614		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
297,230	268,935	304,382	7	פיקדונות הציבור
4,322	4,392	4,718		פיקדונות מבנקים
455	463	463		פיקדונות הממשלה
42	132	324		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
33,671	30,533	34,829		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	12,528	15,478	8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*24,320	*23,260	23,930		התחייבויות אחרות (מזה: 672;702;688 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי חוץ-מאזניים) ⁽¹⁾
*376,817	*340,243	384,124		סך-כל ההתחייבויות
*30,966	*29,907	32,260	4	הון מיוחס לבעלי המניות של הבנק
250	249	230		זכויות שאינן מקנות שליטה
*31,216	*30,156	32,490		סך-כל ההון
*408,033	*370,399	416,614		סך-כל ההתחייבויות וההון

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 9. ב. לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה ביאור 9. ב. (1) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה ביאור 2. (2) הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

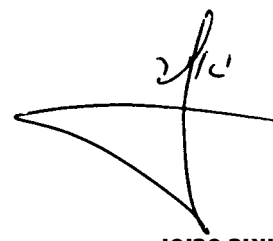
עופר לוי
משנה למנכ"ל, חשבונאי ראשי

ידין ענתבי
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפיננסית

ציון קיבין
מנהל כללי

יאיר סרוסקי
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 19 באוגוסט 2015

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור	
	2014	2015	2014	2015		
מבוקר			בלתי מבוקר			
10,673	5,422	4,802	2,983	3,080	10	הכנסות ריבית
(2,905)	(1,516)	(993)	(926)	(872)	10	הוצאות ריבית
7,768	3,906	3,809	2,057	2,208		הכנסות ריבית, נטו
425	(18)	273	(3)	213	3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,343	3,924	3,536	2,060	1,995		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית						
916	472	835	265	264	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
5,207	2,547	2,652	1,277	1,313		עמלות
131	49	75	20	31		הכנסות אחרות
6,254	3,068	3,562	1,562	1,608		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות						
*5,343	*2,600	2,509	*1,289	1,249		משכורות והוצאות נלוות
1,539	*749	733	*382	360		אחזקה ופחת בניינים וציוד
12	6	7	3	3		הפחתות וירידת-ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
2,289	1,098	1,047	580	496		הוצאות אחרות
*9,183	*4,453	4,296	*2,254	2,108		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
*4,414	*2,539	2,802	*1,368	1,495		רווח לפני מסים
*1,713	*1,048	1,142	*585	628		הפרשה למסים על הרווח
*2,701	*1,491	1,660	*783	867		רווח לאחר מסים
9	12	14	(1)	8		חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר מסים רווח נקי:
*2,710	*1,503	1,674	*782	875		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
3	5	20	-	11		הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
*2,713	*1,508	1,694	*782	886		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים:						
רווח בסיסי						
*2.05	*1.14	1.28	0.59	0.67		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח מדולל						
*2.04	*1.13	1.27	0.59	0.66		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר			בלתי מבוקר		
					רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	*2,710	1,674	*782	875	
					הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	3	20	-	11	
	*2,713	1,694	*782	886	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
					התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
	383	(368)	106	(815)	
					התאמות מתרגום דוחות כספיים** נטו, לאחר השפעת גידורים***
	2	1	-	(1)	
	*(109)	25	*(32)	340	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים****
	5	3	1	2	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
	*281	(339)	*75	(474)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
	*(78)	144	*(21)	145	השפעת המס המתייחס
					רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
	*203	(195)	*54	(329)	
					בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(1)	1	(1)	-	
	*202	(194)	*53	(329)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
					הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	*2,913	1,479	*836	546	
					ההפסד (הרווח) הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	2	21	(1)	11	
	*2,915	1,500	*835	557	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11.
 ** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 *** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 **** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוססות מניות	הון מניות ופרמיה*
32,086	241	31,845	22,949	717	8,179	138	8,041
							יתרה ליום 31 במרץ 2015
875	(11)	886	886	-	-	-	-
							רווח (הפסד) נקי לתקופה
(162)	-	(162)	(162)	-	-	-	-
							דיבידנד
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
20	-	20	-	-	20	20	-
							הטבה בשל עסקות תשלום מבוססות מניות
-	-	-	-	-	-	(13)	13
							מימוש אופציות למניות
(329)	-	(329)	-	(329)	-	-	-
							הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
32,490	230	32,260	**23,673	388	8,199	145	8,054
							יתרה ליום 30 ביוני 2015

* בניכוי 10,736,164 יתרת מניות באוצר.

** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוססות מניות	הון מניות ופרמיה**	
*29,488	247	*29,241	*20,566	*459	8,216	204	8,012	יתרה ליום 31 במרץ 2014
*782	-	*782	*782	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(106)	-	(106)	(106)	-	-	-	-	דיבידנד
(75)	-	(75)	-	-	(75)	-	(75)	רכישה עצמית של מניות
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
12	-	12	-	-	12	12	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוססות מניות
-	-	-	-	-	-	(18)	18	מימוש אופציות למניות
*54	1	*53	-	*53	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1	1	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
*30,156	249	*29,907	*21,242	*512	8,153	198	7,955	יתרה ליום 30 ביוני 2014

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.
** בניכוי 17,488,182 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה*	
31,216	250	30,966	22,211	582	8,173	169	8,004	יתרה ליום 1 בינואר 2015
1,674	(20)	1,694	1,694	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(232)	-	(232)	(232)	-	-	-	-	דיבידנד
								התאמות ושינויים הנובעים מ:
24	-	24	-	-	24	24	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
2	-	2	-	-	2	(48)	50	מימוש אופציות למניות
(195)	(1)	(194)	-	(194)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
1	1	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
32,490	230	32,260	**23,673	388	8,199	145	8,054	יתרה ליום 30 ביוני 2015

* בניכוי 10,736,164 יתרת מניות באוצר.
** כולל סך של 2,734 מיליוני ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה**	
*28,784	250	*28,534	*19,946	*380	8,208	224	7,984	יתרה ליום 1 בינואר 2014
*1,503	(5)	*1,508	*1,508	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי לתקופה
(212)	-	(212)	(212)	-	-	-	-	דיבידנד
(85)	-	(85)	-	-	(85)	-	(85)	רכישה עצמית של מניות
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
27	-	27	-	-	27	27	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
3	-	3	-	-	3	(53)	56	מימוש אופציות למניות
*134	2	*132	-	*132	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2	2	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
*30,156	249	*29,907	*21,242	*512	8,153	198	7,955	יתרה ליום 30 ביוני 2014

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.
** בניכוי 17,488,182 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014								
סך-הכל הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סך הון וקרנות הון	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה**	
*28,784	250	*28,534	*19,946	*380	8,208	224	7,984	יתרה ליום 1 בינואר 2014
*2,710	(3)	*2,713	*2,713	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי בשנת החשבון
(448)	-	(448)	(448)	-	-	-	-	דיבידנד
(85)	-	(85)	-	-	(85)	-	(85)	רכישה עצמית של מניות
התאמות ושינויים הנובעים מ:								
45	-	45	-	-	45	45	-	הטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
5	-	5	-	-	5	(100)	105	מימוש אופציות למניות
*203	1	*202	-	*202	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2	2	-	-	-	-	-	-	גידול בזכויות שאינן מקנות שליטה
*31,216	250	*30,966	*22,211	*582	8,173	169	8,004	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב.1.(1).
** בניכוי 14,168,419 יתרת מניות באוצר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		מבוקר
	2014	2015	2014	2015	
	בלתי מבוקר				
	תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת				
	*2,710	1,674	*782	875	רווח נקי לתקופה
	התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת:				
	(9)	(14)	1	(8)	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
	638	302	*150	153	פחת על בניינים וציוד
	29	17	7	9	הפחתות
	425	273	(3)	213	הוצאות בגין הפסדי אשראי
	(379)	(538)	(117)	(269)	רווח ממימוש של ניירות-ערך זמינים למכירה ומחזקים לפדיון
	(61)	(3)	(16)	30	הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות-ערך למסחר
	(3)	-	-	-	הפסד ממימוש, ירידת-ערך ושינוי בשיעורי ההחזקה בחברות מוחזקות
	(5)	(10)	-	-	הפסד (רווח) ממימוש בניינים וציוד
	115	67	30	44	שינוי בהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות
	*252	(39)	(35)	(33)	שינוי בהתחייבויות, נטו, בגין זכויות עובדים
	(454)	(39)	(27)	(78)	מסים נדחים, נטו
	(1,338)	1,138	29	1,619	התאמות בגין הפרשי שער
	(1,708)	(259)	(63)	624	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
	שינוי נטו בכספים שוטפים:				
	(1,363)	(3,083)	340	(1,998)	פיקדונות בבנקים
	(12,741)	(6,888)	(1,946)	(2,161)	אשראי לציבור
	(692)	(414)	(46)	(32)	אשראי לממשלות
	(411)	(171)	27	(124)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
	(5,564)	2,449	(1,048)	4,512	נכסים בגין מכשירים נגזרים
	(1,321)	(3,323)	(582)	(36)	ניירות-ערך למסחר
	(1,245)	1,113	(355)	1,056	נכסים אחרים
	שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:				
	(983)	386	(450)	(701)	פיקדונות מבנקים
	20,588	6,741	(6,804)	(3,409)	פיקדונות מהציבור
	(158)	8	(41)	(97)	פיקדונות מהממשלה
	(199)	285	(55)	284	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
	4,640	(1,345)	941	(4,220)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
	1,223	(376)	344	(1,536)	התחייבויות אחרות
	1,986	(2,049)	(8,937)	(5,283)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) שוטפת

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015

(המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
מבוקר	בלתי מבוקר				
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה					
(50)	(20)	(137)	(20)	-	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
10	7	240	1	13	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(32,771)	(22,748)	(9,497)	(3,998)	(6,403)	רכישת ניירות-ערך זמינים למכירה
16,504	10,951	6,327	4,343	2,434	תמורה ממכירת ניירות-ערך זמינים למכירה
22,264	10,007	8,981	1,994	874	תמורה מפדיון ניירות-ערך זמינים למכירה
2	2	5	-	2	תמורה ממכירת תיקי אשראי
19	11	2	1	-	דיבידנדים שהתקבלו מחברות כלולות
(11)	(1)	-	-	-	השקעה בחברה כלולה
5	-	5	-	5	תמורה ממימוש השקעות ופירעון הלוואות בחברות כלולות
(702)	*(243)	(245)	*(142)	(135)	רכישת בניינים וציוד
26	4	15	-	2	תמורה ממימוש בניינים וציוד
5,296	*(2,030)	5,696	*2,179	(3,208)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון					
3,758	231	5,331	36	2,275	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(4,009)	(3,304)	(3,676)	(799)	(2,287)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
5	3	2	1	-	הנפקת מניות ואופציות
(448)	(212)	(232)	(106)	(162)	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(85)	(85)	-	(75)	-	רכישה עצמית של מניות
(779)	(3,367)	1,425	(943)	(174)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
6,503	(15,062)	5,072	(7,701)	(8,665)	גידול (קיטון) במזומנים
43,933	43,933	51,823	36,532	66,177	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
1,387	(160)	(1,072)	(120)	(1,689)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
51,823	28,711	55,823	28,711	55,823	יתרת מזומנים לסוף התקופה
ריבית ומסים ששולמו/או התקבלו:					
13,502	5,493	6,683	1,954	3,384	ריבית שהתקבלה
(5,237)	(3,417)	(2,451)	(1,295)	(2,088)	ריבית ששולמה
51	12	14	6	10	דיבידנדים שהתקבלו
(2,693)	(1,116)	(882)	(488)	(670)	מסים על הכנסה ששולמו
491	107	22	57	-	מסים על הכנסה שהתקבלו

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור ב1.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2014, למעט המפורט בסעיף ב' להלן. יש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2014 והביאורים הנלווים להם. תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 19 באוגוסט 2015.

ב. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

1. אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים ועסקות תשלום מבוסס מניות

ביום 9 באפריל 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. החוזר מעדכן את דרישות ההכרה, המדידה והגילוי בנושא הטבות לעובדים בהוראות הדיווח לציבור בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית. החוזר קובע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015 כאשר בעת היישום לראשונה, יתוקנו למפרע מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך כדי לעמוד בדרישות הכללים כאמור. כמו-כן, ביום 11 בינואר 2015 פרסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא זכויות עובדים-שיעור ההיוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה. בחוזר הובהר כי בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית תאגיד בנקאי נדרש לקבוע את שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים לפי שיעורים שבהם ניתן לסלק את ההתחייבות בפועל. לצורך כך תאגיד בנקאי רשאי, בין היתר, להתחשב בשיעורי תשואה על השקעות באגרות-חוב באיכות גבוהה הנסחרות בשוק עמוק. בנק ישראל מצוין בחוזר כי הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאגרות-חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת אגרות-החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי הפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות-חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות-הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות-חוב של ממשלת ארצות-הברית, והכול במועד הדיווח.

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים ובהפסדים אקטואריים נקבע כי:

- ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על-פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על-פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל, יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.
- רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.
- הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך שנת הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנוטרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התוכנית.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013, ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ויופחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על-פי התוכנית.
- השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד (כגון מענקי יובל), תיזקף לעודפים.
- בנוסף החוזר מעדכן את הכללים לטיפול בהטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואות לעובד ששווין ההוגן במועד ההכרה לראשונה נמוך מסכום ההלוואה שניתנה לאותו עובד, למעט הלוואות שהוענקו לצורך רכישת מניות של התאגיד הבנקאי, ואת דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית.
- כמו-כן, ביום 12 בינואר 2015 פורסם קובץ שאלות ותשובות בנושא, אשר כולל, בין היתר, דוגמאות לאופן הטיפול בהטבות שכיחות במערכת הבנקאית בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית.

להלן עיקרי ההוראות החדשות בנושא זכויות עובדים:

הטבות לאחר פרישה-פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תוכניות להטבה מוגדרת

- הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתוכניות פנסיה ותוכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בשכר ושיעורי עזיבה.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.
- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.
- הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים - מענקי יובל

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

היעדרויות המזכות בפיצוי - חופשה ומחלה

- ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.
- הבנק אינו צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

הטבות אחרות לאחר סיום העסקה - מענק בגין אי ניצול ימי מחלה

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שפורטו לעיל, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

עסקות תשלום מבוסס מניות

- הבנק מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.
- מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה.
- מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה, וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק.

הטבות לעובדים הנובעות ממתן הלוואה

- במועד הענקה לעובד, הבנק מעריך את שווי הלוואות שהוענקו בתנאים מועדפים בהשוואה להלוואות שניתנו בתנאים רגילים.
- במקרים בהם במועד הענקה, השווי ההוגן של הלוואה שהוענקה לעובד בתנאים מועדפים נמוך משוויה ההוגן לו היה מחושב בהתאם לתנאי שוק, מטופל הפער כהטבת שכר שהוענקה לעובד. ההטבה כאמור מדווחת כחלק מהוצאות משכורת ונלוות.

הנושאים העיקריים בהם בוצע שינוי במדיניות החשבונאית לעומת זו שנקטה בעבר:

- שיעור היוון הטבות לעובדים כאמור לעיל, לעומת שיעור היוון של 4%.
- רווחים והפסדים אקטואריים נזקפו בעבר מיידית לדוח רווח והפסד.
- למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק בעבר בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ה (17) בדוחות הכספיים לשנת 2014.

הבנק יישם את ההוראות בדרך של יישום למפרע והציג מחדש את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ואילך.

לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להוראות באזל 3, לפי הוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת רווח או הפסד כולל אחר מצטבר הנובעת מהתאמות בגין הטבות לעובדים לא תובא בחשבון באופן מידי אלא תהיה כפופה להוראות מעבר, כך שהשפעתה תיפרס בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

ההנחיות לתקופת המעבר חלות גם על הסכום שנזקף ישירות ליתרת העודפים ליום 1 בינואר 2013 בגין אימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בדבר הטבות לעובדים.

2. יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה

כאמור בביאור 1ד (2) בדוחות הכספיים לשנת 2014, הבנק יישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן נקבע סף מהותיות להיוון של 1 מיליון ש"ח. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף המהותיות שנקבע, נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד. עוד נקבע כי בגין תוצרים, אשר סך העלויות שניתן להוון בגינם אינו נמוך מסף המהותיות, נקבע מקדם היוון נמוך מ-1 לשעות עבודה, כדי להביא בחשבון את הפוטנציאל לחוסר יעילות ולסטיית מקובלות במסגרת פרויקטי פיתוח תוכנה. דרג העובדים שעלויותיהם מהוות לנכסים הוגבל לדרגת מנהל פרויקט התוכנה ורישום עלויות בגין פיתוח תוכנה של כלל עובדי הפיתוח המתוירים להיוון, נעשה בדרך של דיווח שעות פרטני ולא בדרך של הקצאת עלויות באופן יחסי.

הבנק יישם את ההנחיות בדרך של יישום למפרע במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2014. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש. להלן השפעת היישום למפרע על הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2014 ועל התוצאות הכספיות לתקופה של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להלן השפעת היישום למפרע בנושא זכויות עובדים והיוון עלויות תוכנה:

השפעת היישום למפרע על סעיפי המאזן:

ליום 30 ביוני 2014				ליום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
3,373	(372)	-	3,745	3,475	-	3,475	בנינים וציוד
6,680	138	243	6,299	8,103	239	7,864	נכסים אחרים
(23,260)	-	(644)	(22,616)	(24,320)	(634)	(23,686)	התחייבויות אחרות
(21,242)	234	25	(21,501)	(22,211)	32	(22,243)	עודפים
(512)	-	376	(888)	(582)	363	(945)	רווח כולל אחר מצטבר
(29,907)	234	401	(30,542)	(30,966)	395	(31,361)	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
(30,156)	234	401	(30,791)	(31,216)	395	(31,611)	סך-כל ההון
14.94%	(0.07%)	-	15.01%	14.60%	-	14.60%	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
9.46%	(0.07%)	-	9.53%	9.29%	-	9.29%	יחס הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על דוח רווח והפסד:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	
(2,600)	(61)	(33)	(2,506)	(1,289)	(29)	1	(1,261)	משכורות והוצאות נלוות
(749)	48	-	(797)	(382)	25	-	(407)	אחזקה ופחת בניינים וציוד
2,539	(13)	(33)	2,585	1,368	(4)	1	1,371	רווח לפני מסים
(1,048)	5	13	(1,066)	(585)	2	-	(587)	הפרשה למסים על הרווח
1,508	(8)	(20)	1,536	782	(2)	1	783	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.14	-	(0.02)	1.16	0.59	-	-	0.59	רווח בסיסי למניה
1.13	-	(0.02)	1.15	0.59	-	-	0.59	רווח מדולל למניה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע	
(5,343)	(43)	(5,300)	משכורות והוצאות נלוות
(1,539)	-	(1,539)	אחזקה ופחת בניינים וציוד
4,414	(43)	4,457	רווח לפני מסים
(1,713)	16	(1,729)	הפרשה למסים על הרווח
2,701	(27)	2,728	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
2.05	(0.02)	2.07	רווח בסיסי למניה
2.04	(0.02)	2.06	רווח מדולל למניה

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על רווח כולל:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	
1,503	(8)	(20)	1,531	782	(2)	1	783	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,508	(8)	(20)	1,536	782	(2)	1	783	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
(130)	-	(130)	-	(32)	-	(32)	-	התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים
(62)	-	49	(111)	(21)	-	12	(33)	השפעת המס המתייחס
1,637	(8)	(101)	1,746	836	(2)	(19)	857	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,640	(8)	(101)	1,749	835	(2)	(19)	856	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014								
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים	לפני היישום למפרע						
2,710	(27)	2,737	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
2,713	(27)	2,740	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק					
(109)	(109)	-	התאמות של התחייבות בגין הטבות לעובדים					
(78)	41	(119)	השפעת המס המתייחס					
2,913	(95)	3,008	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
2,915	(95)	3,010	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק					

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

השפעת היישום למפרע על סעיפי הדוח על תזרימי המזומנים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014				
לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	לאחר היישום למפרע	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	השפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים היוון עלויות תוכנה	לפני היישום למפרע	
(9,665)	(61)	-	(9,604)	(8,937)	(29)	-	(8,908)	מזומנים נטו לפעילות שוטפת
(2,030)	61	-	(2,091)	2,179	29	-	2,150	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) השקעה

ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013 הינה קיטון בהון של 253 מיליוני ש"ח, גידול בעודפים בסך 6 מיליוני ש"ח והכרה בקרן הון שלילית בסך של 259 מיליוני ש"ח שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים", מסכום זה 251 מיליוני ש"ח קרן הון בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער בין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על-פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעור ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על-פי כללי החשבונאות בארצות-הברית.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

3. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים. בהתאם לחוזר, תאגיד בנקאי נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו במסגרת הנושאים הבאים בקודיפיקציה:

- נושא 480 בדבר הבחנה בין התחייבות והון.
- נושא 20-470 בדבר חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות.
- נושא 30-505 בדבר מניות באוצר.

עם פרסום החוזר, פורסם גם קובץ שאלות ותשובות בנושא הבחנה בין הון והתחייבות, לפיו יש לסווג מכשירי חוב קיימים עם רכיבי המרה מותנית למניות אשר נכללים במסגרת ההון הפיקוחי כהתחייבות לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ. בנוסף, צויין כי הצורך בהבהרת הטיפול החשבונאי במכשירי חוב שיונפקו בעתיד יישקל בעתיד, בהתחשב בשימוש שיעשה במערכת הבנקאית במכשירים אלו.

ההוראות שנקבעו בחוזר חלות מיום 1 בינואר 2015. ליישום כללים אלו לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

4. סיכון אשראי לפי ענפי משק

ביום 9 באפריל 2014, פורסם חוזר בנושא סיכון אשראי לפי ענפי משק. החוזר מאמץ את הסיווג האחד של ענפי הכלכלה-2011 שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ואשר החליף את הסיווג האחד של ענפי הכלכלה-1993. הבנק יישם את התיקונים שנקבעו בחוזר מיום 1 בינואר 2015 וסיווג מחדש את מספרי השוואה בהתאם לענפי המשק החדשים. מהלך זה בא לידי ביטוי גם בתהליך קביעת שיעורי הפרשה הקבוצתית.

ג. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. להלן השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים, המבוססות בעיקרן על סיווג הלקוחות על-פי מחזור הפעילות של הלקוח. מתכונת הגילוי על מגזרי הפעילות הפיקוחיים כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
- נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
- הובהר, כי תאגיד בנקאי, שבהתאם לגישת ההנהלה מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, יתן גילוי נוסף על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה. הגילוי הנוסף כאמור ייתן בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית (פרק 280 בקודיפיקציה).

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מהדוחות הכספיים לשנת 2015 בקשר לנתונים מאזניים. יתר הדרישות בקשר לגילויים יחולו החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016, למעט הגילוי הנפרד על מגזר ניהול פיננסי שלא יחול בשנים 2015 ו-2016. כמו-כן, נקבעו הקלות לסיווג למגזרים לצורך הצגת מספרי השוואה. ליישום ההוראות לראשונה תהיה השפעה הצגתית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

2. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות המעבר בחוזר, בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפדיציה. כמו-כן, הוראות התקן אינן חלות על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. ביום 9 ביולי 2015 פרסם FASB תיקון לתקן לפיו מועד אימוץ התקן החדש יידחה כך שהוא יישם החל משנת 2018. הבנק בוחן את השפעות התקן על דוחותיו הכספיים. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעות הצפויות מיישום התקן.

3. הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

ביום 19 בינואר 2015, פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים", במסגרתו תוקנו הוראות הדיווח לציבור. בחוזר נקבע בין היתר, כי בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור, על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בטווח של 5 השנים שהסתיימו במועד הדיווח והן התאמות איכותיות בגין גורמים סביבתיים המשקפים את איכות האשראי וסיכויי הגביה שלו. בהתאם לכך, נדרש הבנק לעדכן את אופן החישוב של מדידת שיעור הפסדי האשראי כך שמקדם ההפרשה הקבוצתית בגין כל קבוצת חובות יחושב בהתבסס על שיעור ממוצע של הפסדי העבר בטווח של 5 השנים האחרונות, בתוספת התאמה בגין גורמים סביבתיים המשקפת, בין היתר, מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף, תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי בענף, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות, השפעות השינויים בריכוזיות האשראי ועוד. כמו-כן, בהתאם לחוזר נקבע כי בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי לאנשים פרטיים על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי לוודא כי שיעור ההתאמות בגין גורמים סביבתיים רלוונטיים לסיכויי הגביה, לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי לאנשים פרטיים באותו מועד בהתייחס לממוצע שיעורי הפסד בטווח השנים. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית. בהתאם לאמור בחוזר, הבנק נערך לפיתוח ויישום מתודולוגיית חישוב ההפרשה הקבוצתית המביאה בחשבון מקדם התאמה איכותי כנדרש בהוראות. כמו-כן, כאמור בביאור 1ה(4) לדוחות הכספיים לשנת 2014, הבנק יישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות הפיקוח בנוגע לשיעור ההתאמה האיכותי בשיעור של 0.75% מעל ממוצע הפסדי העבר בטווח של חמש שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4. עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פרסם חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח השנתי לציבור של תאגיד בנקאי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על-ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות השנתיים; וכן גיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארצות-הברית ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר לשינוי סדר ההצגה בדוח הכספי: הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול ביאור 4 בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך-הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שייכלל במסגרת פרק סיכונים בדוח הכספי. כמו-כן החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון ובסקירת ההנהלה וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים. נדרש ליישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015. לחוזר לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי.

5. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות

בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לפיו תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושאים אלה. כמו-כן, הובהר כי הטיפול החשבונאי שנקבע בהוראות הפיקוח על הבנקים בדבר נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה לפי תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 5 לא יחול על השקעות בחברות כלולות. ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה. להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

6. גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בדבר "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים". בהתאם לחוזר, לאור השינויים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 בנושא "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים" ולאור החשיבות של הגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים, עלה הצורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים. לאחר התיקון, המידע בנושא זה ינתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות-ערך, כל איש קשור לפי הוראה 312, וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית, המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילוי בהקשר לצד קשור". תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי יישמו את התיקונים להוראות הדיווח לציבור החל מהדוחות הכספיים לשנת 2015. אין צורך להציג למפרע מספרי השוואה, אם המידע אינו קיים בידי התאגיד הבנקאי. הבנק נערך ליישום ההוראה. ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

7. טיוטה בדבר אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 13 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים". בהתאם לטיוטה, תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים" לרבות את הכללים בהקשר לירידת-ערך של נכסי תוכנה לשימוש עצמי. בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 8 בפברואר 2015 בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים".

ההוראות שנקבעו בהתאם לטיוטה יחולו החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק בוחן את השפעת ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים ולהערכתו היא אינה צפויה להיות מהותית.

8. טיוטה בדבר אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה

ביום 14 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה". בהתאם לטיוטה, תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מסים על ההכנסה" ובנושא 740-830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע-חוץ - מסים על ההכנסה".

ההוראות שנקבעו בהתאם לטיוטה יחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק בוחן את השלכות יישום ההוראות הנ"ל, אך לאור המורכבות הכרוכה ביישום ההוראות האמורות ולנוכח השוני בין חוקי המס האמריקאים והעדר התאמתם לסביבת המס בישראל, אין ביכולתו בשלב זה להעריך את השפעתן על הדוחות הכספיים.

9. טיוטה בדבר תיקון לתקינה האמריקאית בנושא עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון

ביום 15 ביולי 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 11-2014 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון". בין היתר התיקון מבהיר כי עסקות רכש חוזר לפדיון ועסקות רכש חוזר במימון יטופלו מבחינה חשבונאית כחוב מובטח, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקות רכש חוזר במימון, בהן צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן כולל דרישות גילוי מסוימות.

התיקונים יושמו מיום 1 בינואר 2016 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות-הברית, בשינויים המחויבים. הבנק בוחן את השלכות התיקונים האמורים. להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראות הנ"ל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

ביאור 2 ניירות-ערך

ליום 30 ביוני 2015				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות:				
של מוסדות פיננסיים בישראל	405	5	-	410
של אחרים זרים	10	1	-	11
סך-כך אגרות-חוב מוחזקות לפדיון	415	6	-	421
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	31,423	481	(42)	31,423
של ממשלות זרות	3,352	35	(9)	3,352
של מוסדות פיננסיים בישראל	698	21	(1)	698
של מוסדות פיננסיים זרים	5,059	31	(25)	5,059
של אחרים בישראל	2,034	68	(8)	2,034
של אחרים זרים	3,754	28	(23)	3,754
סך-כך אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה	46,320	664	(108)	46,320
מניות:				
של אחרים	2,647	467	(28)	2,647 ⁽¹⁾
סך-כך ניירות הערך הזמינים למכירה	48,967	1,131 ⁽²⁾	(136) ⁽²⁾	48,967 ⁽¹⁾

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 618 מיליוני ש"ח.
 (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 ביוני 2015				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	6,010	4	(4)	6,010
של ממשלות זרות	49	3	(1)	49
של מוסדות פיננסיים זרים	388	2	(1)	388
של אחרים בישראל	16	3	-	16
של אחרים זרים	340	12	(2)	340
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	6,803	24	(8)	6,803
חבניות:				
של אחרים	47	-	(4)	47
סך-כל ניירות הערך למסחר	6,850	24 ⁽¹⁾	(12) ⁽¹⁾	6,850
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾	56,232	1,161	(148)	56,238
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	29			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-10.7 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 ביוני 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות:				
482	482	38	-	520
של מוסדות פיננסיים בישראל				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	שווי הוגן*	
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות:				
46,924	46,301	629	(6)	46,924
של ממשלת ישראל				
2,641	2,588	59	(6)	2,641
של ממשלות זרות				
696	673	23	-	696
של מוסדות פיננסיים בישראל				
3,411	3,367	45	(1)	3,411
של מוסדות פיננסיים זרים				
2,109	2,004	108	(3)	2,109
של אחרים בישראל				
2,747	2,710	38	(1)	2,747
של אחרים זרים				
58,528	57,643	902	(17)	58,528
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
חניות:				
2,470	2,045	429	(4)	(1)2,470
של אחרים				
60,998	59,688	(2)1,331	(2)(21)	(1)60,998
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל חניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 584 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 30 ביוני 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות:				
של ממשלת ישראל	1,546	4	(1)	1,546
של ממשלות זרות	47	3	-	47
של מוסדות פיננסיים זרים	361	10	(2)	361
של אחרים בישראל	17	2	-	17
של אחרים זרים	304	14	-	304
סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר	2,275	33	(3)	2,275
חבניות:				
של אחרים	45	-	(7)	45
סך-כל ניירות הערך למסחר	2,320	⁽¹⁾ 33	⁽¹⁾ (10)	2,320
סך-כל ניירות הערך ⁽²⁾	63,800	1,402	(31)	63,838
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	46			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (2) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-8.0 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות:				
509	509	26	-	535
של מוסדות פיננסיים בישראל				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניית-עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים	שווי הוגן*	
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות:				
37,049	36,268	793	(12)	37,049
של ממשלת ישראל				
3,498	3,447	62	(11)	3,498
של ממשלות זרות				
819	801	18	-	819
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,083	5,051	42	(10)	5,083
של מוסדות פיננסיים זרים				
2,284	2,215	87	(18)	2,284
של אחרים בישראל				
3,454	3,432	37	(15)	3,454
של אחרים זרים				
52,187	51,214	1,039	(66)	52,187
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
חניות:				
2,563	2,170	418	(25)	(1)2,563
של אחרים				
54,750	53,384	(2)1,457	(2)(91)	(1)54,750
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל חניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלונות:				
של ממשלת ישראל	2,867	5	(1)	2,871
של ממשלות זרות	42	2	(1)	43
של מוסדות פיננסיים זרים	353	2	(1)	354
של אחרים בישראל	19	1	-	20
של אחרים זרים	176	9	(4)	181
סך-כל אגרות-חוב ומלונות למסחר	3,457	19	(7)	3,469
מניות:				
של אחרים	55	1	(6)	50
סך-כל ניירות הערך למסחר	3,512	⁽²⁾ 20	⁽²⁾ (13)	3,519
סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾	58,778	1,503	(104)	⁽¹⁾ 58,804
(4) מידע לגבי אגרות-חוב פגומות				
להלן יתרת החוב הרשומה של:				
אגרות-חוב פגומות שצוברות הכנסות ריבית	34			

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח.
 (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
 (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-9.4 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.

הערות:

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה ביאורים 10 ו-11.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

30 ביוני 2015					
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

אגרות-חוב ומלוות:							
(3)	-	(3)	132	(39)	-	(39) 3,984	של ממשלת ישראל
(2)	-	(2)	67	(7)	-	(7) 1,315	של ממשלות זרות
-	-	-	-	(1)	-	(1) 65	של מוסדות פיננסיים בישראל
-	-	-	-	(25)	-	(25) 2,003	של מוסדות פיננסיים זרים
(2)	-	(2)	182	(6)	-	(6) 249	של אחרים בישראל
(1)	-	(1)	66	(22)	-	(22) 1,518	של אחרים זרים
(8)	-	(8)	447	(100)	-	(100) 9,134	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
חביות:							
(5)	-	(5)	378	(23)	-	(23) 217	של אחרים
(13)	-	(13)	825	(123)	-	(123) 9,351	סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה

30 ביוני 2014					
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%

אגרות-חוב ומלוות:							
(4)	-	(4)	125	(2)	-	(2) 3,428	של ממשלת ישראל
(5)	-	(5)	46	(1)	-	(1) 251	של ממשלות זרות
-	-	-	-	(1)	-	(1) 67	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	(3)	-	(3) 401	של אחרים בישראל
-	-	-	-	(1)	-	(1) 277	של אחרים זרים
(9)	-	(9)	171	(8)	-	(8) 4,424	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
חביות:							
-	-	-	-	(4)	-	(4) 258	של אחרים
(9)	-	(9)	171	(12)	-	(12) 4,682	סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביאור 2 ניירות-ערך (המשך)

31 בדצמבר 2014							
12 חודשים ומעלה			פחות מ-12 חודשים				
סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	סך-הכל	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן		
	20-40%	0-20%		20-40%	0-20%		
(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש (המשך)							
אגרות-חוב ומלוות:							
(5)	-	(5)	226	(7)	-	(7) 1,878	של ממשלת ישראל
(10)	-	(10)	191	(1)	-	(1) 887	של ממשלות זרות
(1)	-	(1)	115	(9)	-	(9) 1,715	של מוסדות פיננסיים זרים
-	-	-	-	(18)	-	(18) 393	של אחרים בישראל
(1)	-	(1)	44	(14)	-	(14) 1,062	של אחרים זרים
(17)	-	(17)	576	(49)	-	(49) 5,935	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
מניות:							
(4)	-	(4)	373	(21)	-	(21) 321	של אחרים
(21)	-	(21)	949	(70)	-	(70) 6,256	סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,768	5	4,763	909	387	3,467	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2015
213	-	213	17	5	191	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(259)	-	(259)	(124)	-	(135)	מחיקות חשבונאיות
300	-	300	80	-	220	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
41	-	41	(44)	-	85	מחיקות חשבונאיות נטו
5,022	5	5,017	882	392	3,743	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2015 ⁽²⁾
(9)	-	(9)	3	-	(12)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
688	-	688	72	-	616	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
4,458	6	4,452	708	417	3,327	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2014
(3)	-	(3)	25	-	(28)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(340)	-	(340)	(181)	-	(159)	מחיקות חשבונאיות
456	-	456	159	5	292	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
116	-	116	(22)	5	133	מחיקות חשבונאיות נטו
4,571	6	4,565	711	422	3,432	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2014 ⁽²⁾
12	-	12	3	-	9	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
702	-	702	68	-	634	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,856	4	4,852	935	387	3,530	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
273	1	272	38	5	229	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(613)	-	(613)	(250)	-	(363)	מחיקות חשבונאיות
505	-	505	158	-	347	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(108)	-	(108)	(92)	-	(16)	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
5,022	5	5,017	882	392	3,743	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2015 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
16	-	16	4	-	12	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
688	-	688	72	-	616	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,587	6	4,581	729	422	3,430	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
(18)	-	(18)	40	(4)	(54)	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(605)	-	(605)	(250)	(1)	(354)	מחיקות חשבונאיות
607	-	607	192	5	410	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
2	-	2	(58)	4	56	מחיקות חשבונאיות נטו
4,571	6	4,565	711	422	3,432	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 ביוני 2014 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
64	-	64	(7)	-	71	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
702	-	702	68	-	634	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה

30 ביוני 2015					
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
165,229	21,791	143,438	3,296	-	140,142
שנבדקו על בסיס פרטני					
131,708	-	131,708	48,583	58,627	24,498
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
296,937	21,791	275,146	51,879	58,627	164,640
סך-הכלל חובות*					
64,106	-	64,106	-	58,382	5,724
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,953	5	2,948	152	-	2,796
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,381	-	1,381	658	392	331
שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾					
4,334	5	4,329	810	392	3,127
סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי					
222	-	222	-	188	34
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

30 ביוני 2014					
סך-הכלל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך-הכלל	פרטי אחר	לדיור	מסחרי
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
153,032	18,046	134,986	3,380	-	131,606
שנבדקו על בסיס פרטני					
120,943	-	120,943	44,157	54,412	22,374
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
273,975	18,046	255,929	47,537	54,412	153,980
סך-הכלל חובות*					
59,314	-	59,314	-	54,042	5,272
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,729	6	2,723	157	-	2,566
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,140	-	1,140	486	422	232
שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾					
3,869	6	3,863	643	422	2,798
סך-הכלל הפרשה להפסדי אשראי					
269	-	269	-	233	36
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-224 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 207 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 215 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-25 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 24 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה (המשך)

31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
						יתרת חוב רשומה של חובות*:
175,470	34,046	141,424	3,584	-	137,840	שנבדקו על בסיס פרטני
126,736	-	126,736	46,896	56,515	23,325	שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
302,206	34,046	268,160	50,480	56,515	161,165	סך-הכל חובות*
61,795	-	61,795	-	56,196	5,599	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:
2,849	4	2,845	163	-	2,682	שנבדקו על בסיס פרטני
1,335	-	1,335	704	387	244	שנבדקו על בסיס קבוצתי** ⁽²⁾
4,184	4	4,180	867	387	2,926	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי
						(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה
230	-	230	-	192	38	לפי עומק הפיגור***

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוציגים בסעיף נכסים אחרים).

** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-224 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 207 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 215 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-25 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 18 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 24 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים

30 ביוני 2015					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
245	107	20,620	641	243	19,736
בינו ובנדל"ן - בינו					
96	15	19,270	462	458	18,350
בינו ובנדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
25	33	12,322	662	14	11,646
שירותים פיננסיים					
150	70	88,922	3,442	2,824	82,656
מסחרי - אחר					
516	225	141,134	5,207	3,539	132,388
סך-הכל מסחרי					
367	759	58,063	-	663	57,400
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾					
184	68	49,848	641	266	48,941
אנשים פרטיים - אחר					
1,067	1,052	249,045	5,848	4,468	238,729
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	163	-	-	163
בנקים בישראל					
-	-	652	-	-	652
ממשלת ישראל					
1,067	1,052	249,860	5,848	4,468	239,544
סך-הכל פעילות בישראל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-101 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 111 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 ביוני 2015					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
5	-	6,108	139	-	5,969
בינוי ונדל"ן					
34	-	17,398	178	240	16,980
מסחרי - אחר					
39	-	23,506	317	240	22,949
סך-הכל מסחרי					
19	7	2,595	46	14	2,535
אנשים פרטיים					
58	7	26,101	363	254	25,484
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	19,360	-	-	19,360
בנקים בחו"ל					
-	-	1,616	-	-	1,616
ממשלות חו"ל					
58	7	47,077	363	254	46,460
סך-הכל פעילות בחו"ל					
1,125	1,059	275,146	6,211	4,722	264,213
סך-הכל ציבור					
-	-	19,523	-	-	19,523
סך-הכל בנקים					
-	-	2,268	-	-	2,268
סך-הכל ממשלות					
1,125	1,059	296,937	6,211	4,722	286,004
סך-הכל					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) וסוגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 ביוני 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
						בינו ובנדל"ן - בינו
32	21	18,301	569	369	17,363	
95	6	18,196	696	594	16,906	בינו ובנדל"ן - פעילויות בנדל"ן
75	-	11,772	744	391	10,637	שירותים פיננסיים
145	81	86,642	3,770	3,188	79,684	מסחרי - אחר
347	108	134,911	5,779	4,542	124,590	סך-הכל מסחרי
510	876	53,874	-	768	53,106	אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾
183	67	45,400	653	238	44,509	אנשים פרטיים - אחר
1,040	1,051	234,185	6,432	5,548	222,205	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	32	-	-	32	בנקים בישראל
-	-	400	-	-	400	ממשלת ישראל
1,040	1,051	234,617	6,432	5,548	222,637	סך-הכל פעילות בישראל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 (5) כולל יתרת הלוואות לדיר בסך של כ-101 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 111 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נתחם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

30 ביוני 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	4,571	274	-	4,297	בינוי ונדל"ן
137	-	14,498	227	272	13,999	מסחרי - אחר
137	-	19,069	501	272	18,296	סך-הכל מסחרי
30	5	2,675	44	35	2,596	אנשים פרטיים
167	5	21,744	545	307	20,892	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
-	-	16,588	-	-	16,588	בנקים בחו"ל
-	-	1,026	-	-	1,026	ממשלות חו"ל
167	5	39,358	545	307	38,506	סך-הכל פעילות בחו"ל
1,207	1,056	255,929	6,977	5,855	243,097	סך-הכל ציבור
-	-	16,620	-	-	16,620	סך-הכל בנקים
-	-	1,426	-	-	1,426	סך-הכל ממשלות
1,207	1,056	273,975	6,977	5,855	261,143	סך-הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) וסוגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014						
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 90 ימים	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
204	41	19,632	558	323	18,751	ציבור - מסחרי
83	15	19,033	642	454	17,937	בינוי ונדל"ן - בינוי
3	-	12,769	584	286	11,899	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
127	87	87,545	3,383	3,395	80,767	שירותים פיננסיים
417	143	138,979	5,167	4,458	129,354	מסחרי - אחר
431	830	55,971	-	717	55,254	סך-הכל מסחרי
188	75	48,196	638	266	47,292	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
1,036	1,048	243,146	5,805	5,441	231,900	אנשים פרטיים - אחר
-	-	404	-	-	404	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	560	-	-	560	בנקים בישראל
1,036	1,048	244,110	5,805	5,441	232,864	ממשלת ישראל
						סך-הכל פעילות בישראל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיור בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-101 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 111 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 97 מיליוני ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נתחם הסדר להחזרת פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2014					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
-	-	5,466	210	-	5,256
16	9	16,720	214	226	16,280
16	9	22,186	424	226	21,536
35	12	2,828	52	25	2,751
51	21	25,014	476	251	24,287
-	-	31,781	-	-	31,781
-	-	1,301	-	-	1,301
51	21	58,096	476	251	57,369
1,087	1,069	268,160	6,281	5,692	256,187
-	-	32,185	-	-	32,185
-	-	1,861	-	-	1,861
1,087	1,069	302,206	6,281	5,692	290,233

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
 (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
 (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 3. ב.2. ג להלן.
 (3) מסווגים כחובות בעייתיים (למעט הלוואות לדיר בפיגור עד 3 חודשים) שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-98 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 237 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 156 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל, כאשר חוב שנבחן פרטנית מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור, או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור), ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיר, למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

30 ביוני 2015					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכלל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
4,043	641	198	102	443	בינוי ונדל"ן – בינוי
1,853	462	124	10	338	בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן
1,489	662	56	73	606	שירותים פיננסיים
6,939	3,442	1,293	584	2,149	מסחרי – אחר
14,324	5,207	1,671	769	3,536	סך-הכלל מסחרי
1,131	641	271	95	370	אנשים פרטיים – אחר
15,455	5,848	1,942	864	3,906	סך-הכלל ציבור – פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
381	139	40	7	99	בינוי ונדל"ן
348	178	20	62	158	מסחרי – אחר
729	317	60	69	257	סך-הכלל מסחרי
47	46	1	39	45	אנשים פרטיים
776	363	61	108	302	סך-הכלל ציבור – פעילות בחו"ל
16,231	6,211	2,003	972	4,208	סך-הכלל ציבור*
* מזה:					
	4,312	1,419	771	2,893	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
	2,746	1,549	189	1,197	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

30 ביוני 2014					
	ינתר(1) חובות פגומים	ינתר(1) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית(2)	ינתר הפרשה פרטנית(2)	ינתר(1) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית(2)	ינתר קרן חזית של חובות פגומים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
בינו ובנדל"ן - בינו	269	67	300	569	3,883
בינו ובנדל"ן - פעילויות בנדל"ן	163	6	533	696	1,588
שירותים פיננסיים	711	219	33	744	1,612
מסחרי - אחר	1,923	486	1,847	3,770	7,905
סך-הכל מסחרי	3,066	778	2,713	5,779	14,988
אנשים פרטיים - אחר	380	104	273	653	1,118
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	3,446	882	2,986	6,432	16,106
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
בינו ובנדל"ן	112	10	162	274	486
מסחרי - אחר	194	60	33	227	359
סך-הכל מסחרי	306	70	195	501	845
אנשים פרטיים	43	37	1	44	46
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	349	107	196	545	891
סך-הכל ציבור*	3,795	989	3,182	6,977	16,997
* מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים	2,975	754	1,565	4,540	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	935	190	1,806	2,741	

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) ינתר חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2014					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
4,067	558	282	83	276	בינוי ונדל"ן - בינוי
2,050	642	279	12	363	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1,312	584	62	150	522	שירותים פיננסיים
7,058	3,383	1,617	442	1,766	מסחרי - אחר
14,487	5,167	2,240	687	2,927	סך-הכל מסחרי
1,109	638	262	98	376	אנשים פרטיים - אחר
15,596	5,805	2,502	785	3,303	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
449	210	172	10	38	בינוי ונדל"ן
354	214	21	97	193	מסחרי - אחר
803	424	193	107	231	סך-הכל מסחרי
54	52	1	41	51	אנשים פרטיים
857	476	194	148	282	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
16,453	6,281	2,696	933	3,585	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	**3,628	**1,386	704	2,242	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	2,615	1,458	208	1,157	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** הוצג מחדש.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	2	623	1	1	632	בינוי ונדל"ן - בינוי
3	3	575	2	2	519	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
2	2	649	2	2	655	שירותים פיננסיים
16	21	3,444	10	14	3,443	מסחרי - אחר
22	28	5,291	15	19	5,249	סך-הכל מסחרי
8	18	639	5	9	639	אנשים פרטיים - אחר
30	46	5,930	20	28	5,888	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
2	2	173	1	1	156	בינוי ונדל"ן
2	2	191	-	-	184	מסחרי - אחר
4	4	364	1	1	340	סך-הכל מסחרי
3	3	48	-	-	47	אנשים פרטיים
7	7	412	1	1	387	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
37	53	6,342	21	29	6,275	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו***	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
11	14	871	5	7	719	בינוי ונדל"ן - בינוי
9	10	743	8	8	719	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	4	786	1	1	765	שירותים פיננסיים
31	38	3,668	20	25	3,722	מסחרי - אחר
55	66	6,068	34	41	5,925	סך-הכל מסחרי
11	21	678	7	11	666	אנשים פרטיים - אחר
66	87	6,746	41	52	6,591	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
2	3	312	1	2	293	בינוי ונדל"ן
2	3	216	-	1	218	מסחרי - אחר
4	6	528	1	3	511	סך-הכל מסחרי
3	4	44	1	2	44	אנשים פרטיים
7	10	572	2	5	555	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
73	97	7,318	43	57	7,146	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 ** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
 *** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
 **** אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 122 מיליוני ש"ח ו-239 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015 בהתאמה (30.6.14: 114 מיליוני ש"ח ו-238 מיליוני ש"ח בהתאמה).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

30 ביוני 2015		
יתרת חוב רשומה		
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
244	32	212
בינו ונדל"ן - בינו		
245	25	220
בינו ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
51	1	50
שירותים פיננסיים		
1,553	100	1,453
מסחרי - אחר		
2,093	158	1,935
סך-הכלל מסחרי		
569	233	336
אנשים פרטיים - אחר		
2,662	391	2,271
סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל		
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור - מסחרי		
78	-	78
בינו ונדל"ן		
1	-	1
מסחרי - אחר		
79	-	79
סך-הכלל מסחרי		
5	1	4
אנשים פרטיים		
84	1	83
סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל		
2,746	392	2,354
סך-הכלל ציבור		

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 30 ביוני 2015 בסך של כ-123 מיליוני ש"ח (ליום 30.6.14: 372 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.14: 106 מיליוני ש"ח).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

30 ביוני 2014		
יתרת חוב רשומה		
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל		
ציבור - מסחרי		
		בינוי ונדל"ן - בינוי
368	120	248
		בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
323	42	281
		שירותים פיננסיים
105	5	100
		מסחרי - אחר
1,178	89	1,089
		סך-הכלל מסחרי
1,974	256	1,718
		אנשים פרטיים - אחר
589	249	340
2,563	505	2,058
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור - מסחרי		
		בינוי ונדל"ן
172	-	172
		מסחרי - אחר
1	-	1
		סך-הכלל מסחרי
173	-	173
		אנשים פרטיים
5	1	4
		סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
178	1	177
2,741	506	2,235

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 (1) צובר הכנסות ריבית.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

31 בדצמבר 2014			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכלל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן - בינוי
314	48	266	
			בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
283	36	247	
			שירותים פיננסיים
45	1	44	
			מסחרי - אחר
1,273	96	1,177	
			סך-הכלל מסחרי
1,915	181	1,734	
			אנשים פרטיים - אחר
564	240	324	
			סך-הכלל ציבור - פעילות בישראל
2,479	421	2,058	
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור - מסחרי			
			בינוי ונדל"ן
131	-	131	
			מסחרי - אחר
1	-	1	
			סך-הכלל מסחרי
132	-	132	
			אנשים פרטיים
4	1	3	
			סך-הכלל ציבור - פעילות בחו"ל
136	1	135	
			סך-הכלל ציבור
2,615	422	2,193	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 (1) צובר הכנסות ריבית.
 (2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
	11	13	50	4	5
בינוי ונדל"ן - בינוי					23
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	13	14	13	8	7
שירותים פיננסיים	10	11	6	-	-
מסחרי - אחר	389	429	323	340	375
סך-הכל מסחרי	423	467	392	352	388
אנשים פרטיים - אחר	169	186	3,736	84	91
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	592	653	4,128	436	479
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
	1	1	2	-	-
מסחרי - אחר					-
אנשים פרטיים	1	1	17	1	1
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	2	2	19	1	1
סך-הכל ציבור	594	655	4,147	437	480

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור – מסחרי					
	181	195	45	3	4
בינוי ונדל"ן – בינוי					22
בינוי ונדל"ן – פעילויות בנדל"ן	67	71	15	5	5
מסחרי – אחר	67	74	309	26	29
סך-הכל מסחרי	315	340	369	34	38
אנשים פרטיים – אחר	143	153	3,592	69	69
סך-הכל ציבור – פעילות בישראל	458	493	3,961	103	107
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור – מסחרי					
	1	1	1	-	-
מסחרי – אחר					-
אנשים פרטיים	5	5	95	1	1
סך-הכל ציבור – פעילות בחו"ל	6	6	96	1	1
סך-הכל ציבור	464	499	4,057	104	108

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*			
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
4	18	1	6
1	5	1	4
-	1	-	1
14	114	10	61
19	138	12	72
45	1,496	26	813
64	1,634	38	885
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
-	3	-	2
64	1,637	38	887

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (המשך)**

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*			
בשלישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014		בשלישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות לווים בישראל			
ציבור – מסחרי			
8	26	2	13
-	1	-	1
-	1	-	1
24	144	13	69
32	172	15	84
42	1,613	23	855
74	1,785	38	939
פעילות לווים בחו"ל			
ציבור – מסחרי			
-	6	-	2
74	1,791	38	941

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)**

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV) , סוג ההחזר וסוג הריבית**

30 ביוני 2015					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	704	24,525	2,836	37,289	עד 60%
	452	19,472	1,347	26,336	מעל 60%
	1,546	507	73	726	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,702	44,504	4,256	64,351	סך-הכל

30 ביוני 2014					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון*	מזה: ריבית משתנה		
	בלתי מבוקר				
	710	22,998	2,789	32,941	עד 60%
	361	20,051	1,651	26,043	מעל 60%
	1,883	491	69	700	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,954	43,540	4,509	59,684	סך-הכל

31 בדצמבר 2014					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון*	מזה: ריבית משתנה		
	מבוקר				
	701	23,942	2,790	34,863	עד 60%
	420	20,021	1,599	26,443	מעל 60%
	1,501	522	88	808	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
	2,622	44,485	4,477	62,114	סך-הכל

* הוצג מחדש.

** היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

*** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

ביאור 3 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות אשראי – יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי, למעט חריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
 2. קבלת הלוואה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-100 בגין הנכס.
 3. גרירת משכנתא.
 4. חלק ממסגרת האשראי לא נוצל.
 5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- ביאור 3. ב.3 מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיו, תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת הלוואות ראה ביאור 6. ג.

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף

(1) הלימות הון

א. הוראות באזל 3

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל 3 (להלן: "באזל 3"), כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 2011-201. ההוראות הני"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון – ההון הפיקוחי – הוראות מעבר", וזאת, כדי לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל 3 ולקבוע תקופת מעבר עד ליישום המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל 3. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן הזכויות שאינן מקנות שליטה שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי, מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2015 שיעור הניכויים מההון הפיקוחי עומד על 40% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 70%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2015

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(1) הלימות הון (המשך)

ב. הלימות הון בנתוני המאוחד

30 ביוני 2014	31 בדצמבר 2014	30 ביוני 2015
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר
	במיליוני ש"ח	

1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

הון עצמי רובד 1	31,482 ⁽¹⁾	32,370	30,491* ⁽¹⁾
הון רובד 1	33,436 ⁽¹⁾	34,079	32,445* ⁽¹⁾
הון רובד 2	16,041	14,612	15,680
סך-הכל הון כולל	49,477 ⁽¹⁾	48,691	48,125* ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	311,329	314,758	294,849*
סיכונים שוק	5,269	6,517	5,679
סיכון תפעולי	22,275	22,496	21,685
סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	338,873 ⁽¹⁾	343,771	322,213* ⁽¹⁾

באחוזים

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.29% ⁽¹⁾	9.42%	9.46%* ⁽¹⁾
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.87% ⁽¹⁾	9.91%	10.07%* ⁽¹⁾
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.60% ⁽¹⁾	14.16%	14.94%* ⁽¹⁾
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	9.00% ⁽²⁾	9.02% ⁽²⁾	9.00% ⁽²⁾
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	12.50% ⁽²⁾	12.52% ⁽²⁾	12.50% ⁽²⁾

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור ב.1. (2).
 (1) כפי שדווח ללא השפעת אימוץ כללי החשבוונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור ב.1. (1). אם האימוץ היה מתבצע בשנת 2014, ליום 31 בדצמבר 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.25% ויחס ההון הכולל היה 14.56% וליום 30 ביוני 2014 יחס הון עצמי רובד 1 היה 9.42% ויחס ההון הכולל היה 14.89%.
 (2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9%-12.5%, בהתאמה, והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5%, בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיוח למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2%-13.7%, בהתאמה. ליתרת ההלוואות לדיוח, ראה ביאור ב.3. (2).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2015

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(1) הלימות הון (המשך)

ב. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

30 ביוני 2014	31 בדצמבר 2014	30 ביוני 2015	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
	באחוזים		
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
*18.23%	*18.85%	19.67%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
*18.23%	*18.85%	19.67%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
*19.08%	*19.79%	20.68%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.00%	⁽¹⁾ 9.00%	⁽¹⁾9.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.50%	⁽¹⁾ 12.50%	⁽¹⁾12.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים
בנק הפועלים שוויץ			
21.21%	21.09%	22.23%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
21.21%	21.09%	22.23%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.29%	21.17%	22.30%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף			
18.14%	17.51%	15.53%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.97%	18.15%	16.18%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1 ו-2.

(1) יחס ההון המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר 2015.

(2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2015

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(1) הלימות הון (המשך)

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

30 ביוני 2014	31 בדצמבר 2014	30 ביוני 2015	
בלתי מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
	באחוזים		
יחס ההון לרכיבי סיכון			
(1)*9.21%	(1)8.97%	(1)9.22%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
(1)*0.25%	(1)0.32%	(1)0.20%	השפעת הוראות המעבר והכללת זכויות עובדים
*9.46%	9.29%	9.42%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 1.ב.2).
(1) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו. לפרטים נוספים ראה ביאור 1.ב.1).

ד. הלוואות לדיוור

מחודש יולי 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לגבי הוראת ניהול בנקאי תקין 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיוור" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מאגדת את ההנחיות והמגבלות בנושא הלוואות לדיוור למסמך מחייב אחד. ההוראה מגדירה מחדש את המונח "שיעור החזר מהכנסה". בנוסף, ההוראה מגבילה את סכום הלוואה המאפשר קבלת משקל סיכון מופחת לפי סעיף 72 להוראת ניהול בנקאי תקין 203 ל-5 מיליוני ש"ח. הלוואה שסכומה עולה על 5 מיליוני ש"ח תשוקלל ב-100%. כאשר סכום הלוואה נמוך מ-5 מיליוני ש"ח, ניתן להפחית את משקל הסיכון בהתאם לאמור בסעיף 72 להוראה 203, בהתאם ליחס ה-LTV כפי שחושב במועד מתן הלוואה. התיקונים מיושמים החל מיום 1 באוקטובר 2014. השפעת היישום אינה מהותית. כמו-כן, החל מיום 1 בינואר 2015, תאגידים בנקאיים רשאים להפחית את משקל הסיכון של 100% ביחס להלוואות ממונפות בריבית משתנה אשר ניתנו בין התאריכים 26 באוקטובר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2012, ל-75%. ההשפעה הינה קיטון בנכסי הסיכון ליום 30 ביוני 2015 בסך של כ-550 מיליון ש"ח, גידול ביחס הון עצמי רובד 1 של כ-0.02% וגידול ביחס ההון הכולל של כ-0.02%.

ה. יעד הלימות הון

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל 3. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת, עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, ידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת, עד ליום 1 בינואר 2017. כמו-כן קבע המפקח, כי החל מיום 1 בינואר 2015 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של כל התאגידים הבנקאיים על 12.5%, וכי בנוסף, החל מיום 1 בינואר 2017 יעמוד יחס ההון הכולל המינימלי של התאגידים הבנקאיים המשמעותיים במיוחד על 13.5%. הבנק עונה להגדרת תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד.

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראה נוספת. בהתאם להוראה זו ולהוראות המעבר לשנת 2014, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת ליחסי ההון המזעריים דרישת הון בשיעור המשקף 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. ההשפעה הכוללת של הוראה זו, על בסיס יתרת ההלוואות לדיור לתאריך הדוחות הכספיים, נאמדת בכ-0.2%.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש על-ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 10.2% ו-13.7%, בהתאמה.

ביום 20 באפריל 2015 החליט דירקטוריון הבנק להגדיל את תכנון יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק באופן, שמיום 31 בדצמבר 2017 הוא יעמוד על 10.75%.

(2) יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופן זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם, וכן הגדרת תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה). תזרים זה כולל, בין היתר, משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש של אשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נקבעו בהוראה. בהתאם, שינוי בהיקף הנכסים הנזילים או בהרכבם, שינוי בהיקף הפיקדונות בכל אחד מסוגי הפיקדונות המוגדרים בהוראה, שינויים בהיקף מסגרות האשראי והערבויות מולם יש לשמור נזילות וכיצא בזה יכולים להביא לשינוי היחס.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. הדרישות חלות הן בסך המטבעות והן במטבע-חוץ בנפרד, הן ברמת התאגיד הבנקאי "סולו" והן ברמת המאחד, וחישוב היחס מבוצע בהתאם. תאגיד אשר אינו עומד ביחס נדרש לדווח באופן מיידי לפיקוח על הבנקים, ולאחר שלושה ימי חריגה להגיש תוכנית לעמידה בדרישה המזערית.

היחס בתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות. היחס במאחד ובחברות בנקאיות עיקריות מחושב, בהתאם להוראות המעבר, מדי חודש, ומדווח כממוצע שלוש התצפיות החודשיות. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד.

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(2) יחס כיסוי נזילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015	באחוזים
א. בנתוני המאוחד	
יחס כיסוי נזילות	88%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים*	60%
ב. בנתוני הבנק	
יחס כיסוי נזילות	81%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים*	60%
ג. חברות בת משמעותיות**	
בנק הפועלים שוויץ	
יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית	139%
יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	60%

* יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ביום 1 באפריל 2015 ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך.

** בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי ידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

(3) יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו-כן, לא ניתן להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן מצוין אחרת בהוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה, החשיפה בגין נגזרים מחושבת בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין 203, והחשיפות בגין פריטים חוץ-מאזניים מחושבות על-ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 203.

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(3) יחס מינוף (המשך)

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

30 ביוני 2015	
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד	
הון רובד 1	34,079
סך החשיפות	475,900
באחוזים	
יחס מינוף	7.16%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	6.00%
ב. חברות בת משמעותיות	
ישראלכרט	
יחס מינוף	11.99%
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	5.00%
בנק הפועלים שוויץ*	
יחס מינוף	11.10%
בנק פוזיטיף	
יחס מינוף	14.14%
יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית	3.00%

* על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2015

ביאור 4 הון, הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

(4) דיבידנדים

דירקטוריון הבנק החליט ביום 10 ביולי 2013 לעדכן את מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. מדיניות חלוקת הדיבידנד שנקבעה על-ידי הדירקטוריון הנה לחלק עד 30% מהרווח הנקי הנובע מפעולות רגילות. מדיניות זו תהיה תקפה עד שהבנק יעמוד ביעדי ההון שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים ואומצו על-ידי הדירקטוריון.

תשלום דיבידנד

בהתאם למדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק ולאחר שנתקבל אישור המפקח על הבנקים לחלוקת דיבידנד רבעונית החל משנת 2015 בגובה של 20% מהרווח הנקי, החליט דירקטוריון הבנק ביום 19 באוגוסט 2015 על חלוקת דיבידנד בגין רווחי הרבעון השני של שנת 2015 בסך של כ-177 מיליון ש"ח המהווה 13.35 אגורות לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ב. הדירקטוריון קבע את יום 26 באוגוסט 2015 כיום הקובע לעניין תשלום הדיבידנד ואת יום 8 בספטמבר 2015 כיום התשלום.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
19.05.2015	10.06.2015	12.180	162
09.03.2015	31.03.2015	5.262	70
23.11.2014	15.12.2014	8.830	117
13.08.2014	03.09.2014	9.000	119
21.05.2014	12.06.2014	8.000	106
19.03.2014	10.04.2014	8.000	106

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
62,115	-	3,160	861	15,792	-	42,302	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,232	2,694	1,422	1,083	15,838	2,570	32,625	ניירות-ערך
647	-	28	-	377	-	242	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
270,817	526	4,887	6,100	27,376	50,545	181,383	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,268	-	243	786	1,159	-	80	אשראי לממשלות
142	103	-	-	-	-	39	השקעות בחברות כלולות
3,411	3,411	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
-	-	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
13,802	11	391	344	3,550	1,126	8,380	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
7,180	760	72	235	204	4	5,905	נכסים אחרים
416,614	7,505	10,203	9,409	64,296	54,245	270,956	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
304,382	526	5,986	13,317	72,440	15,378	196,735	פיקדונות הציבור
4,718	-	68	772	1,865	197	1,816	פיקדונות מבנקים
463	-	-	-	194	34	235	פיקדונות הממשלה
324	-	29	295	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
34,829	-	483	32	1,614	26,663	6,037	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,478	-	466	332	3,891	1,500	9,289	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
23,930	474	95	231	1,194	258	21,678	התחייבויות אחרות
384,124	1,000	7,127	14,979	81,198	44,030	235,790	סך-כל ההתחייבויות
32,490	6,505	3,076	(5,570)	(16,902)	10,215	35,166	עודף נכסים (התחייבויות)
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
							מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
							אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
							סך-הכל כללי
							אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
							אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* רבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא-כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (162) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 30 ביוני 2014							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים***	מטבע-חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
							נכסים
31,282	-	3,349	929	12,856	-	14,148	מזומנים ופיקדונות בבנקים
63,800	2,515	1,998	1,155	11,324	2,117	44,691	ניירות-ערך
23	-	8	-	-	-	15	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
252,066	374	5,546	5,550	24,588	54,239	161,769	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,426	-	-	648	775	-	3	אשראי לממשלות
139	**112	-	-	-	-	**27	השקעות בחברות כלולות
*3,373	*3,373	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
13	13	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
11,597	9	511	275	1,941	1,602	7,259	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*6,680	*797	57	766	*141	338	*4,581	נכסים אחרים
*370,399	**,*7,193	11,469	9,323	*51,625	58,296	**,*232,493	סך-כל הנכסים
							התחייבויות
268,935	374	7,318	12,674	59,857	17,129	171,583	פיקדונות הציבור
4,392	-	84	619	2,088	223	1,378	פיקדונות מבנקים
463	-	-	-	114	38	311	פיקדונות הממשה
132	-	132	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,533	-	411	40	1,399	22,632	6,051	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
12,528	-	549	445	2,068	1,928	7,538	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*23,260	518	102	806	*1,146	240	*20,448	התחייבויות אחרות
*340,243	892	8,596	14,584	*66,672	42,190	*207,309	סך-כל ההתחייבויות
*30,156	**,*6,301	2,873	(5,261)	*(15,047)	16,106	**,*25,184	עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
		(1,547)	-	(13)	-	1,560	מכשירים נגזרים (למעט אופציות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
		(1,708)	4,631	15,778	(5,862)	(12,839)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		468	159	(1,741)	-	1,114	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(3)	382	58	-	(437)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
	**,*6,301	83	(89)	*(965)	10,244	**,*14,582	סך-הכל כללי
		270	186	(1,895)	-	1,439	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		9	557	(49)	-	(517)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 21.
 ** סווג מחדש.
 *** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא-כסף.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.
 (3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס השפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (141) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 5 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014							
סך-הכל	פריטים לא-כספיים**	מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
נכסים							
54,974	-	3,189	591	28,310	-	22,884	מזומנים ופיקדונות בבנקים
58,778	2,613	1,626	1,272	15,509	2,637	35,121	ניירות-ערך
476	-	2	-	194	-	280	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
263,980	376	5,020	5,978	27,490	51,955	173,161	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
1,861	-	-	759	1,055	-	47	אשראי לממשלות
135	96	-	-	-	-	39	השקעות בחברות כלולות
3,475	3,475	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
7	7	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
16,244	12	535	415	6,721	706	7,855	נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*8,103	665	122	420	*365	3	*6,528	נכסים אחרים
*408,033	7,244	10,494	9,435	*79,644	55,301	*245,915	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
297,230	376	6,154	13,695	75,977	16,461	184,567	פיקדונות הציבור
4,322	-	115	609	1,616	211	1,771	פיקדונות מבנקים
455	-	-	-	205	36	214	פיקדונות הממשלה
42	-	42	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
33,671	-	724	23	1,685	25,134	6,105	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	-	365	282	6,988	1,062	8,080	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
*24,320	430	160	439	*1,053	207	*22,031	התחייבויות אחרות
*376,817	806	7,560	15,048	*87,524	43,111	*222,768	סך-כל ההתחייבויות
*31,216	6,438	2,934	(5,613)	*(7,880)	12,190	*23,147	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:							
		(1,609)	-	17	-	1,592	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
		-	(1,278)	3,845	8,702	(5,344)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
		179	1,414	(1,537)	-	(56)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
		(136)	508	(693)	-	321	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
6,438	90	154	*(1,391)	6,265	*19,660		סך-הכל כללי
		217	1,778	(2,885)	-	890	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
		(321)	1,233	2,064	-	(2,976)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 10.
 ** לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפרט לא-כסף.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.
 (3) הבנק מיישם את הוראות FAS 157 בדבר מדידת שווי הוגן. יתרות הנכסים וההתחייבויות, המוצגות בביאור זה, הינן נטו לאחר ייחוס ההשפעות הנובעות מיישום התקן המסתכמות לסך של (136) מיליוני ש"ח, השפעות אלה הוצגו במגזר הלא-צמוד.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

31 בדצמבר		30 ביוני		31 בדצמבר		30 ביוני	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאדניים:							
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
11	8	6	1,586	1,313	1,518	1.1	אשראי תעודות
19	20	18	6,391	6,425	6,651	2.2	ערבויות להבטחת אשראי
76	87	75	16,769	17,510	18,251	3.3	ערבויות לרוכשי דירות
189	229	216	23,557	20,786	23,510	4.4	ערבויות והתחייבויות אחרות
54	54	61	31,070	30,873	32,196	5.5	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק
-	-	-	10,753	10,311	11,477	6.6	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות בנקים אחרים
131	109	122	40,445	36,033	40,486	7.7	מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו
98	89	92	35,513	30,205	30,842	8.8	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן**
94	106	98	21,756	21,457	21,567	9.9	התחייבויות להוצאת ערבויות
ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות:							
			240	207	348	1.1	התחייבות לרכישת ניירות-ערך
			45	116	31	2.2	הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
						3.3	חוזי שכירות לזמן ארוך- דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
			165	166	164		בשנה הראשונה
			157	162	155		בשנה השניה
			144	147	146		בשנה השלישית
			139	138	142		בשנה הרביעית
			131	135	117		בשנה החמישית
			578	656	547		מעל חמש שנים
			1,314	1,404	1,271		סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 ** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקן 451, נהלים למתן הלוואות לדוור.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2014	2015	2014	2015	
2	5	-	2	הערך בספרים של האשראי שנמכר
2	5	-	2	תמורה שהתקבלה במזומן
-	-	-	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

ד. תביעות משפטיות

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילותה במהלך עסקיה הרגיל. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד קבוצת הבנק בנושאים שונים ליום 30 ביוני 2015, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (reasonably possible), מסתכם בכ-55 מיליון ש"ח.

(א) לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה ביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק למעט כמפורט להלן:

1. בין בעלי השליטה לשעבר ב-JSC Ukrainian Innovation Bank (להלן: "המבקשים" ו-"JSB") בהתאמה לבין תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "תרשיש"), והבנק הוחל, לבקשת המבקשים, בהליך בורות בפני ה-London Court of International Arbitration. המבקשים טוענים, כי הבנק ותרשיש הפרו את התחייבותם על-פי הסכם מחודש דצמבר 2007 בין המבקשים לבין תרשיש (ותיקוניו לאחר מכן), לרכוש כ-75% מהון המניות JSB מידי המבקשים. המבקשים טוענים, כי נגרם להם נזק בסך כ-136 מיליון דולר בגין אי-השלמת העסקה, ונזק נוסף בגין אי-ביצוע הסכמי ייעוץ נלווים לעסקה. הבנק ותרשיש דוחים את טענות המבקשים, בין היתר, משום שהעסקה הני"ל לא יצאה בשעתו לפועל, לאחר שנגיד בנק ישראל ביטל, בחודש אוקטובר 2008, את ההיתר שהוא נתן לעסקה.
2. באשר לתביעה שפורטה בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 28 באפריל 2014 נגד שלוש חברות כרטיסי אשראי ובתוכן ישראלכרט, הגישו המבקשים ביום 24 בפברואר 2015, בקשה להסתלק מהתביעה ומבקשת האישור ולבקשת בית המשפט הגישו ביום 12 במאי 2015 בקשת הסתלקות מפורטת יותר. בחודש יולי 2015 אושרה ההסתלקות ובית המשפט הורה לפרסם את דבר ההסתלקות ולאפשר לגורמים המעוניינים בכך להחליף את מבקשי רשות הייצוג.
3. באשר לתביעה שפורטה בביאור ד.19. (א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 30 באוקטובר 2013 לבית המשפט המחוזי בירושלים נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם, ניתן ביום 5 במרץ 2015 פסק דין על פיו נדחתה התביעה ובקשת האישור.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

4. באשר לתביעה שפורטה בביאור 19.ד.8(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 27 באפריל 2009 לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם, אושר ביום 31 במאי 2015 הסכם הפשרה שהוצע על-ידי הצדדים וקיבל תוקף של פסק דין.
5. באשר לתביעה שפורטה בביאור 19.ד.9(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014, שהוגשה ביום 30 ביוני 2008 לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו נגד שלושה בנקים והבנק בתוכם, אושר ביום 31 במאי 2015 הסכם הפשרה שהוצע על-ידי הצדדים וקיבל תוקף של פסק דין.
- (ב) כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי הליכים משפטיים אלו ולפיכך לא בוצעה ביגום הפרשה:**
1. ביום 24 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. סכומה של התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-500 מיליון ש"ח. עניינה של הבקשה בטענה, כי לקוחות הבנק אשר היו או הינם זכאים לחסות תחת הגדרת "עסק קטן", כקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, שילמו עמלות שלא בהתאם לתעריפון החל על עסק קטן, ומבלי שהבנק ידע לקוחות אלו כי קיימת האפשרות לסווגם כעסק קטן.
2. ביום 16 ביוני 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. סכומה של התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-225 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים כי בתקופה הרלוונטית לתביעה (2008-2011), לא הייתה קבועה בתעריפון הבנק עמלת משיכת מזומן ממכשירי בנק אוטומטיים, אך למרות זאת חייב הבנק באותה תקופה את לקוחותיו, אשר ביצעו בפועל משיכה ממכשירים אוטומטיים, בעמלה משיכת מזומן (בסניפי הבנק או בסניפי בנקים אחרים).
3. ביום 30 במרץ 2015 הוגשו על-ידי שני מבקשים שונים שתי בקשות לאישור וניהול תביעה כתובענה ייצוגית כנגד חברת ישראלכרט בע"מ, שהינה חברת בת של הבנק (להלן: "ישראלכרט") הנוגעות למחיקת הכוכבים בתוכנית המתנות שהסתיימה לפני מספר שנים. האחת הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו בסכום של כ-159 מיליון ש"ח, והשנייה הוגשה לבית המשפט המחוזי במחוז מרכז בסכום של כ-41 מיליון ש"ח. לטענת מבקשי האישור, ביטול התוכנית וזמן ההתארגנות שניתן ללקוחות ישראלכרט לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין.
4. ביום 10 בדצמבר 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. סכומה של התביעה הנקוב בכתב התביעה הינו כ-255 מיליון ש"ח. המבקשים טוענים שהבנק מטעה את לקוחותיו וגורם להם נזקים בשתי דרכים שונות. האחת, כאשר הבנק מזכה את חשבון הלקוחות בגין טעות שעשה, הזיכוי אינו מתבצע לפי תאריך ערך הטעות, וכתוצאה מכך, נגבית לטענת התובעים מהלקוחות, ריבית חובה שלא הייתה צריכה להיגבות לו היה הזיכוי נעשה במועד הנכון. על-פי הטענה השניה, לקוחות המפקידים לחשבונותיהם שיקים הכוללים אגורות מזוכים לעיתים, לטענת המבקשים, בסכום השיק ללא האגורות, דהיינו בסכום הנמוך מהסכום הנקוב בשיק.
5. ביום 28 באוגוסט 2013 הוגשו לבית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו תביעה ובקשה לאישורה וניהולה כתובענה ייצוגית נגד חמישה בנקים והבנק בתוכם וכן נגד המפקח על הבנקים, נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים כמשיבים פורמליים. סכומה הכולל של התביעה כנגד כל הבנקים הועמד על סכום של כ-10.5 מיליארד ש"ח. התביעה המקורית פורטה בביאור 19.ד.5(א) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 (להלן: "התביעה המקורית").

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

התובעים טענו, שהבנקים הנתבעים גובים שלא כדין וללא מתן גילוי נאות ללקוחות, עמלה הקשורה לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע-חוץ. לטענתם, לקוח המבצע פעולת המרה של מטבע-חוץ, משלם בגין שירותי המרה עמלה נוספת על זו המפורטת בתעריפון הבנק, שהיא, כך נטען, ההפרש בין השער בו קונים הבנקים מטבע-חוץ בשוק הבינבנקאי לבין השער בו הם מוכרים מטבע-חוץ ללקוחות וזאת, ללא גילוי נאות ובניגוד לדין. כן נטען כי בפעילות זאת הבנקים הנתבעים מקיימים ביניהם הסדר כובל. לאחר הגשת התביעה המקורית תוקנה התביעה מספר פעמים לבקשת התובע ובין היתר גם תוקן סכום התביעה המקורית לסכום של כ-11 מיליארד ש"ח כן אוחדה התביעה המקורית עם תביעות נוספות בעניינים דומים. בדיון שהתקיים ביום 8 במרץ 2015 הורה בית המשפט לתובעים להגיש את תביעתם "מחדש", כשהיא מצומצמת ל-8 עמודים בלבד. התובעים הגישו את תביעתם מחדש ביום 23 באפריל 2015.

ה. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

ביום 26 באפריל 2009 פרסמה הממונה על הגבלים עסקיים קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק הגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק המזרחי והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות" (להלן: "הקביעה"). לפרטים ומידע אודות הקביעה ראה ביאור 19(ג)(1) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2013. ביום 27 במרץ 2014 נחתם צו מוסכם בין הממונה על הגבלים עסקיים ובין חמשת הבנקים נשוא הקביעה, בו הגיעו הצדדים להסכמה כי הקביעה תבוטל וחמשת הבנקים הגדולים ישלמו לאוצר המדינה 70 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק במסגרת הצו המוסכם הינו סך של כ-21.5 מיליון ש"ח. לבנקים ישנה אפשרות לשלם סכום זה כפיצוי במסגרת הסכמי פשרה עם מבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד הבנקים בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה. ביום 15 ביוני 2014 אישר בית הדין להגבלים עסקיים את הצו המוסכם שהובא לאישורו על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים. בית הדין דחה את ההתנגדויות לצו המוסכם וקיבל את עמדת הממונה על כל חלקיה. הסכום שנקבע לתשלום בהסכם הפשרה עם הממונה על הגבלים עסקיים הועבר על-ידי הבנק לחשבון נאמנות ובמקביל מנהלים הבנקים משא ומתן עם המבקשים בבקשות שונות לאישור תובענות ייצוגיות שהוגשו כנגדם בעניינים הקשורים עם קביעת הממונה כדי להגיע עמם להסכמי פשרה.

1. בהמשך לאמור בביאור 19(ה) בדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2014, במהלך שנת 2011 מסרו רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי כמה בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית, ככל הידוע בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית. לא נמסרו פרטים או נסיבות המתייחסים לפועלים שוויץ עצמו בקשר עם החקירה. לפי בקשת רשויות שוויץ, מסרו אותם בנקים מידע סטטיסטי אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים לרשויות שוויץ, על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. במסגרת זו, מסר בנק הפועלים שוויץ במחצית השנייה של שנת 2011 מידע סטטיסטי לרשויות שוויץ, מבלי למסור פרטים מזהים על הלקוחות, כגון שמות לקוחות. הפועלים שוויץ משתף פעולה עם רשויות שוויץ ופועל על-פי הוראות הדין החלות עליו. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי"), לפיו בנקים שוויצריים אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי יעמדו בתנאיו (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יעמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר. משרד המשפטים האמריקאי פרסם, כי ההסדר השוויצרי לא יחול על 14 בנקים שוויצריים, אשר לגבי פעילותם הינו מנהל חקירה. לפיכך, גם הפועלים שוויץ אינו נכלל בהסדר השוויצרי וביום 29 באוגוסט 2013 הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי הוא לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

ביאור 6 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

מאז שנת 2011 ועד לתום שנת 2014, למעט מספר שיחות טלפון בין נציגי רשויות בארצות-הברית לבין נציגי הבנק ובאי כוחו בארצות-הברית, לא התקיימו פגישות או שיחות בין נציגי הרשויות בארצות-הברית ובין הבנק או באי כוחו, בהקשרים הנוגעים לחקירה כנגד הפועלים שוויץ ו/או לפעילות הבנקאית של גורמים אחרים בקבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים.

במהלך התקופה שחלפה מראשית שנת 2015 ועד למועד פרסום הדוחות הכספיים קיימו נציגי הבנק מספר פגישות עם נציגים של מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (New York Department of Financial Services) (ה-NYDFS) ועם נציגים בווישינגטון של משרד המשפטים של ארצות-הברית (Department of Justice) (ה-DOJ) וכן נפגשו עם נציגי ה-Federal Reserve בניו-יורק. במסגרת זו, הודיעו הרשויות האמריקאיות לנציגי הבנק על חקירה המתנהלת נגד קבוצת הבנק ונמסרו צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות למידע וחומרים. בקשות נוספות לאיסוף ומסירת מידע וחומרים נוספים עשויים להתקבל בהמשך. הבנק, באמצעות נציגו, מסר ומוסר לרשויות הני"ל מידע וחומרים שונים בדבר פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים. הבנק, באמצעות נציגו, ממשיך לעמוד בקשר ולשתף פעולה עם נציגי הרשויות האמורות ונציגי הבנק צפויים להמשיך ולהיפגש עם נציגי הרשויות. במהלך התקופה שחלפה משנת 2011 נעזרת קבוצת הבנק ביועצים משפטיים חיצוניים מארצות-הברית, שוויץ וישראל ובוצעו בדיקות פנימיות מסוימות בקשר לפעילות בנקאית מול לקוחות אמריקאים. הבנק ממשיך וצפוי להמשיך לערוך בדיקות פנימיות, בין השאר, על מנת לאסוף את המידע והחומרים אשר נתבקשו על-ידי הרשויות בארצות-הברית, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין.

בשלב זה, בשים לב לכך שנכון למועד הדיווח הרשויות האמריקאיות לא הפנו כנגד הבנק טענות קונקרטיות, בשים לב לכך שקבוצת הבנק אינה מנהלת משא ומתן עם הרשויות האמריקאיות ובשים לב לכך שלא ניתן ללמוד גזירה שווה בין אירועי ותוצאות בנק לאומי לישראל בע"מ בהקשר זה, השונים משל הבנק וגם לאור חוות דעת משפטיות ואי הוודאות הנובעת מכל אלה, אין ביכולתו של הבנק להעריך את היקף החשיפה בנושא זה. הבנק אינו יודע אם ומתי יוכל להעריך את החשיפה בקשר עם האמור. הדבר תלוי, בין היתר, בשאלת התפתחות המהלכים מול הרשויות בארצות-הברית, בהתנהלות הרשויות בארצות-הברית ובמידע שיימסר לבנק ולנציגו במסגרת זו ובמידע שמתבקש ויתבקש הבנק למסור לרשויות האמריקאיות.

על אף האמור לעיל המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית, הורה לבנק במהלך 2014 לכלול בדוחות הכספיים הפרשה בגין האמור ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. לפיכך, הדוחות הכספיים כוללים הפרשה (שאלמלא הוראת המפקח על הבנקים לא הייתה נכללת בדוחות מהטעמים האמורים לעיל) בסכום בשקלים חדשים השווה ל-50 מיליון דולר ארצות-הברית. על-פי הוראת המפקח על הבנקים חושב סכום ההפרשה הני"ל על בסיס אומדן של הסכום שהיה כנראה על הפועלים שוויץ לשלם לשלטונות ארצות-הברית לפי הנוסחה הקבועה בהסדר השוויצרי, אילו היה נכלל הפועלים שוויץ בקטגוריה 2 שלפי ההסדר השוויצרי, זאת הגם שההפרשה האמורה מתייחסת לקבוצת הבנק בכללותה ואפשר שנכח אי הוודאות הקיימת, כאמור לעיל, שהתוצאות בסופו של דבר יהיו שונות באופן מהותי מסכום ההפרשה עליו הורה המפקח על הבנקים.

ז. ישויות בעלות זכויות משתנות (VIE)

הבנק מספק קווי נזילות לגופי איגוח שבהם צדדים שלישיים משמשים כיוצרים. הקווים המסופקים על-ידי הבנק מהווים חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות של אותם גופי איגוח. הבנק אינו מספק חיזוקי אשראי לגופים אלו. סך קווי הנזילות המסופקים לגופי איגוח כאמור לעיל ליום 30 ביוני 2015 הסתכם ב-188 מיליון ש"ח (50 מיליון דולר), בהשוואה ל-194 מיליון ש"ח בסוף שנת 2014. עד ליום 30 ביוני 2015 לא בוצעה משיכה מאף אחד מהקווים האלו. בהתחשב בעובדה שבדרך כלל הבנק מספק חלק קטן יחסית מסך קווי הנזילות לגופי איגוח אלו ואינו מספק להם תמיכה מסוגים אחרים, הבנק קבע כי הוא אינו מחזיק בזכויות משתנות אשר הופכות אותו לנהנה העיקרי ב-VIE כלשהן של אותם גופי איגוח.

ביאור 7 פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2014	2015	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
בישראל			
לפי דרישה			
67,330	52,504	86,583	אינם נושאים ריבית
53,760	47,585	62,725	נושאים ריבית
121,090	100,089	149,308	סך-הכל לפי דרישה
148,349	145,750	128,227	לזמן קצוב
269,439	245,839	277,535	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
9,029	7,678	9,844	אינם נושאים ריבית
10,172	6,938	8,287	נושאים ריבית
19,201	14,616	18,131	סך-הכל לפי דרישה
8,590	8,480	8,716	לזמן קצוב
27,791	23,096	26,847	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
297,230	268,935	304,382	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
138,568	131,157	143,604	פיקדונות של אנשים פרטיים
19,376	18,770	18,008	פיקדונות של גופים מוסדיים
111,495	95,912	115,923	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2014	2015	
מבוקר	מבוקר	בלתי מבוקר	
תקרת הפיקדון			
100,968	97,473	107,012	עד 1
73,445	69,018	75,306	מעל 1 עד 10
48,097	40,982	48,967	מעל 10 עד 100
30,682	30,984	33,846	מעל 100 עד 500
44,038	30,478	39,251	מעל 500
297,230	268,935	304,382	סך-הכל

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 ביוני 2015						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,498	-	-	3,498	-	-	חוזי Forward
8,929	-	-	-	8,929	-	Swaps
12,427	-	-	3,498	8,929	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
8,253	-	-	-	8,253	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרי ALM**						
5,190	-	-	-	5,190	-	חוזי Futures
215,986	788	7	160,201	43,530	11,460	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
172	-	-	172	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
53,474	324	3,167	26,012	23,971	-	אופציות שנכתבו
49,420	304	1,070	24,357	23,689	-	אופציות שנקנו
440,798	-	10,080	46,040	378,072	6,606	Swaps
765,040	1,416	14,324	256,782	474,452	18,066	סך-הכל נגזרי ALM
187,715	-	-	-	182,093	5,622	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
14,910	-	11,777	3,133	-	-	אופציות שנכתבו
14,858	-	11,725	3,133	-	-	אופציות שנקנו
133	-	-	-	133	-	Swaps
29,901	-	23,502	6,266	133	-	סך-הכל נגזרים אחרים
66	-	-	-	66	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
132	132	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
27,531	-	-	27,531	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
835,081	1,598	37,826	294,077	483,514	18,066	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.
** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 30 ביוני 2015						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
99	-	-	64	35	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
366	-	-	3	363	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרי ALM**						
12,937	59	217	4,746	7,550	365	שווי הוגן ברוטו חיובי
14,369	59	206	5,970	7,619	515	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
770	-	720	50	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
767	-	717	50	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
5	5	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
13,811	64	937	4,860	7,585	365	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן						
13,811	64	937	4,860	7,585	365	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
2,549	45	894	1,190	352	68	
15,502	59	923	6,023	7,982	515	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן						
15,502	59	923	6,023	7,982	515	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
3,879	32	897	2,628	314	8	

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 24 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 30 ביוני 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				שקל-מדד	אחר	
1. נגזרים מגדרים*						
3,155	-	-	3,155	-	-	חוזי Forward
8,681	-	-	-	8,681	-	Swaps
11,836	-	-	3,155	8,681	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
5,869	-	-	-	5,869	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
14,556	-	-	-	14,556	-	חוזי Futures
289,439	228	-	164,661	112,180	12,370	חוזי Forward
חוזי אופציה אחרים:						
57,288	229	3,302	22,421	31,336	-	אופציות שנכתבו
53,277	215	755	23,483	28,824	-	אופציות שנקנו
367,994	-	596	35,309	327,918	4,171	Swaps
782,554	672	4,653	245,874	514,814	16,541	סך-הכל נגזרי ALM
155,922	-	-	-	153,117	2,805	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
14,082	-	10,139	3,943	-	-	אופציות שנכתבו
14,095	-	10,152	3,943	-	-	אופציות שנקנו
28,177	-	20,291	7,886	-	-	סך-הכל נגזרים אחרים
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
120	120	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
15,573	-	-	15,573	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
838,260	792	24,944	272,488	523,495	16,541	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 30 ביוני 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
57	-	-	28	29	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
289	-	-	2	287	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM**						
11,069	13	34	3,474	7,263	285	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,780	13	31	3,797	7,409	530	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
484	-	381	103	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
479	-	376	103	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
11,614	17	415	3,605	7,292	285	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
11,614	17	415	3,605	7,292	285	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
2,828	12	415	2,090	239	72	
12,548	13	407	3,902	7,696	530	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
12,548	13	407	3,902	7,696	530	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
2,739	6	383	2,134	214	2	

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שנקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 17 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 20 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מכיות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מזד	
1. נגזרים מגדרים*						
3,299	-	-	3,299	-	-	חוזי Forward
9,069	-	-	-	9,069	-	Swaps
12,368	-	-	3,299	9,069	-	סך-הכל נגזרים מגדרים
5,871	-	-	-	5,871	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
2. נגזרים ALM***						
7,825	-	-	-	7,825	-	חוזי Futures
287,307	404	1	164,525	109,136	13,241	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
201	-	-	201	-	-	אופציות שנכתבו
979	-	-	979	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
81,700	241	3,101	32,872	45,486	-	אופציות שנכתבו
75,410	281	833	31,274	43,022	-	אופציות שנקנו
406,982	-	8,771	42,563	349,819	5,829	Swaps
860,404	926	12,706	272,414	555,288	19,070	סך-הכל נגזרי ALM
169,594	-	-	-	164,837	4,757	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
3. נגזרים אחרים*						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
20,951	-	18,228	2,723	-	-	אופציות שנכתבו
20,973	-	18,250	2,723	-	-	אופציות שנקנו
790	-	-	-	790	-	Swaps
42,714	-	36,478	5,446	790	-	סך-הכל נגזרים אחרים
71	-	-	-	71	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
4. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט						
136	136	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב
50	50	-	-	-	-	נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב
16,707	-	-	16,707	-	-	חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט
932,379	1,112	49,184	297,866	565,147	19,070	סך-כל הסכום הנקוב

* למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט.

** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע-חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
1. נגזרים מגדרים*						
107	-	-	98	9	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
565	-	-	114	451	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים ALM**						
15,251	168	191	6,136	8,341	415	שווי הוגן ברוטו חיובי
15,370	168	204	5,987	8,464	547	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. נגזרים אחרים*						
893	-	830	62	1	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
883	-	820	62	1	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
4. נגזרי אשראי						
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי ערב:						
4	4	-	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
16,255	172	1,021	6,296	8,351	415	סך-הכל שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
16,255	172	1,021	6,296	8,351	415	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(1) מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
4,199	127	872	2,756	333	111	
16,818	168	1,024	6,163	8,916	547	סך-הכל שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
16,818	168	1,024	6,163	8,916	547	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(2) מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים***						
3,008	3	876	1,775	352	2	

* למעט נגזרי אשראי.
 ** נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 *** לעניין זה הסדר התחשבות נטו, הינו הסדר העומד בתנאים המשפטיים והתפעוליים שניקבעו לעניין קיזוז בנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 בדבר מדידה והלימות הון.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 11 מיליוני ש"ח.
 (4) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 41 מיליוני ש"ח.

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 30 ביוני 2015						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
13,811	4,012	9	1,823	7,368	599	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(9,357)	(1,093)	(9)	(1,593)	(6,662)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(470)	-	-	-	(470)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
3,984	2,919	-	230	236	599	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,436	4,315	76	1,150	3,893	2	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
23,247	8,327	85	2,973	11,261	601	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
15,502	4,384	19	2,258	8,242	599	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(9,357)	(1,093)	(9)	(1,593)	(6,662)	-	מכשירים פיננסיים
6,145	3,291	10	665	1,580	599	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ליום 30 ביוני 2014						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
11,614	3,185	126	1,301	6,532	470	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(7,725)	(619)	-	(1,209)	(5,897)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
3,889	2,566	126	92	635	470	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,672	3,827	83	682	3,079	1	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
19,286	7,012	209	1,983	9,611	471	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12,548	3,213	-	1,745	7,120	470	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(7,725)	(619)	-	(1,209)	(5,897)	-	מכשירים פיננסיים
4,823	2,594	-	536	1,223	470	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח (30.6.14: 17 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 11 מיליוני ש"ח).
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי שליכי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שליכי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 24 מיליוני ש"ח (30.6.14: 20 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 41 מיליוני ש"ח).

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך-הכל	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	
16,255	5,639	-	1,953	8,108	555	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(10,246)	(1,009)	-	(1,990)	(7,247)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(554)	(23)	-	-	(531)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
5,455	4,607	-	(37)	330	555	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,414	4,464	75	1,107	3,768	-	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
25,669	10,103	75	3,060	11,876	555	סך-הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
16,818	3,585	71	2,992	9,615	555	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽³⁾
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(10,246)	(1,009)	-	(1,990)	(7,247)	-	מכשירים פיננסיים
6,572	2,576	71	1,002	2,368	555	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 9 מיליוני ש"ח (30.6.14: 17 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 11 מיליוני ש"ח).
 (2) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (3) מתוך זה שווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 24 מיליוני ש"ח (30.6.14: 20 מיליוני ש"ח, 31.12.14: 41 מיליוני ש"ח).

ביאור 8 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב):

ליום 30 ביוני 2015					
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל 5 שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל 3 חודשים	
בלתי מבוקר					
					חוזי ריבית:
18,066	3,423	10,342	3,441	860	שקל-מדד
483,514	118,496	164,506	121,956	78,556	אחר
294,077	16,348	30,336	77,590	169,803	חוזי מטבע-חוץ
37,826	440	3,496	10,163	23,727	חוזים בגין מניות
1,598	-	410	443	745	חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)
835,081	138,707	209,090	213,593	273,691	סך-הכל
ליום 30 ביוני 2014					
בלתי מבוקר					
838,260	102,700	212,089	269,022	254,449	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2014					
מבוקר					
932,379	118,365	225,329	212,223	376,462	סך-הכל

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ליום 30 ביוני 2015					
סך-הכל	שווי הוגן ⁽¹⁾			יתרה במאזן	
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
62,130	59,916	-	2,214	62,115	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,238	1,039	13,958	41,241	56,232	ניירות-ערך*
647	647	-	-	647	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
272,640	269,905	-	2,735	270,817	אשראי לציבור, נטו***
2,272	2,272	-	-	2,268	אשראי לממשלות
13,802	3,904	9,128	770	13,802	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,651	1,393	-	1,258	2,651	נכסים פיננסיים אחרים
410,380	339,076	23,086	48,218	**408,532	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
306,049	303,314	-	2,735	304,382	פיקדונות הציבור***
4,784	4,784	-	-	4,718	פיקדונות מבנקים
505	505	-	-	463	פיקדונות הממשלה
324	324	-	-	324	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
37,240	4,231	2,121	30,888	34,829	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
15,478	428	14,279	771	15,478	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,222	16,502	374	1,346	18,222	התחייבויות פיננסיות אחרות
382,602	330,088	16,774	35,740	**378,416	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 618 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 76,610 מיליוני ש"ח ובסך של 22,575 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 9 מיליוני ש"ח ו-24 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבצים. (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 30 ביוני 2014			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
31,294	28,992	-	2,302	31,282	מזומנים ופיקדונות בבנקים
63,838	1,104	10,083	52,651	63,800	ניירות-ערך**
					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
23	23	-	-	23	אשראי לציבור, נטו***
254,774	252,139	-	2,635	252,066	אשראי לממשלות
1,432	1,432	-	-	1,426	נכסים בגין מכשירים נגזרים
11,597	2,851	8,262	484	11,597	נכסים פיננסיים אחרים
2,785	754	-	2,031	2,785	סך-כל הנכסים הפיננסיים
365,743	287,295	18,345	60,103	***362,979	
התחייבויות פיננסיות					
*271,249	*268,614	-	2,635	268,935	פיקדונות הציבור****
4,473	4,473	-	-	4,392	פיקדונות מבנקים
515	515	-	-	463	פיקדונות הממשלה
					ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
132	132	-	-	132	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
33,658	4,633	2,130	26,895	30,533	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,528	688	11,360	480	12,528	התחייבויות פיננסיות אחרות
17,864	15,436	280	2,148	17,907	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
*340,419	*294,491	13,770	32,158	***334,890	

* סווג מחדש.

** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 584 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

*** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 82,070 מיליוני ש"ח ובסך של 19,411 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

**** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 17 מיליוני ש"ח ו-20 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2014			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾				
	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
54,989	52,625	-	2,364	54,974	מזומנים ופיקדונות בבנקים
58,804	1,147	14,076	43,581	58,778	ניירות-ערך**
476	476	-	-	476	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
265,936	262,378	-	3,558	263,980	אשראי לציבור, נטו***
1,869	1,869	-	-	1,861	אשראי לממשלות
16,244	4,289	11,063	892	16,244	נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,668	1,485	-	2,183	3,668	נכסים פיננסיים אחרים
401,986	324,269	25,139	52,578	399,981***	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
*299,226	*295,668	-	3,558	297,230	פיקדונות הציבור****
4,373	4,373	-	-	4,322	פיקדונות מבנקים
505	505	-	-	455	פיקדונות הממשלה
42	42	-	-	42	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
36,627	4,634	2,132	29,861	33,671	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
16,777	1,151	14,744	882	16,777	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
18,698	16,123	321	2,254	18,735	התחייבויות פיננסיות אחרות
*376,248	*322,496	17,197	36,555	371,232***	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* סווג מחדש.

** כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 612 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה ביאור 2.

*** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,502 מיליוני ש"ח ובסך של 25,214 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה סעיפים ב-1.

**** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 11 מיליוני ש"ח ו-41 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדבותיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח.י. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקות דומות במועד הדיווח.

ניירות-ערך סחירים – לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת הפרשות מיוחסות באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיר בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-21 מיליון ש"ח.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות – בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי ההוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות – מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים נגזרים – מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מדידת השווי ההוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי ההוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי ההוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי ההוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 – פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים ההוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 30 ביוני 2015				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
31,423	-	4,766	26,657	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
3,352	-	2,107	1,245	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
698	-	98	600	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,059	-	3,885	1,174	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,034	-	776	1,258	אגרות-חוב של אחרים בישראל
3,754	-	2,326	1,428	אגרות-חוב של אחרים זרים
2,029	-	-	2,029	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
6,010	-	-	6,010	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
49	-	-	49	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
388	-	-	388	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
16	-	-	16	אגרות-חוב של אחרים בישראל
340	-	-	340	אגרות-חוב של אחרים זרים
47	-	-	47	מניות סחירות
55,199	-	13,958	41,241	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
365	88	277	-	חוזי שקל-מדד
7,585	1,280	6,305	-	חוזי ריבית אחרים
4,851	2,315	2,486	50	חוזי מטבע-חוץ
937	161	56	720	חוזי מניות
64	60	4	-	חוזי סחורות ואחרים
9	9	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
2,735	-	-	2,735	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
1,258	-	-	1,258	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
73,003	3,913	23,086	46,004	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 ביוני 2015			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
			התחייבויות
			התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
515	-	515	-
			חוזי שקל-מדד
7,984	311	7,673	-
			חוזי ריבית אחרים
6,021	65	5,902	54
			חוזי מטבע-חוץ
899	13	169	717
			חוזי מניות
59	39	20	-
			חוזי סחורות ואחרים
24	25	(1)	-
			התחייבויות בגין נגזרים משובצים
2,735	-	-	2,735
			פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
1,258	-	-	1,258
			התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
462	-	374	88
			התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
19,957	453	14,652	4,852
			סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 ביוני 2014				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
46,924	-	4,376	42,548	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
2,641	-	969	1,672	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
696	-	99	597	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
3,411	-	2,460	951	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,109	-	781	1,328	אגרות-חוב של אחרים בישראל
2,747	-	1,398	1,349	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,886	-	-	1,886	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
1,546	-	-	1,546	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
47	-	-	47	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
361	-	-	361	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
17	-	-	17	אגרות-חוב של אחרים בישראל
304	-	-	304	אגרות-חוב של אחרים זרים
45	-	-	45	מניות סחירות
62,734	-	10,083	52,651	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
285	81	204	-	חוזי שקל-מדד
7,292	824	6,468	-	חוזי ריבית אחרים
3,588	1,900	1,585	103	חוזי מטבע-חוץ
415	34	-	381	חוזי מניות
17	12	5	-	חוזי סחורות ואחרים
17	17	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
2,635	-	-	2,635	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
2,031	-	-	2,031	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
79,014	2,868	18,345	57,801	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 30 ביוני 2014			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
530	-	530	-
			חוזי שקל-מדד
7,700	564	7,136	-
			חוזי ריבית אחרים
3,902	113	3,686	103
			חוזי מטבע-חוץ
383	6	-	377
			חוזי מניות
13	5	8	-
			חוזי סחורות ואחרים
20	20	-	-
			התחייבויות בגין נגזרים משובצים
2,635	-	-	2,635
			פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
2,031	-	-	2,031
			התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
397	-	280	117
			התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
17,611	708	11,640	5,263
			סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
יתרה מאזנית	מדירות שווי הוגן המשתמשות ב-			
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות-ערך זמינים למכירה:				
37,049	-	5,092	31,957	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
3,498	-	2,061	1,437	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
819	-	98	721	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
5,083	-	3,990	1,093	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
2,284	-	844	1,440	אגרות-חוב של אחרים בישראל
3,454	-	1,991	1,463	אגרות-חוב של אחרים זרים
1,951	-	-	1,951	מניות סחירות
ניירות-ערך למסחר:				
2,871	-	-	2,871	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלת ישראל
43	-	-	43	אגרות-חוב ממשלתיות - ממשלות זרות
354	-	-	354	אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים
20	-	-	20	אגרות-חוב של אחרים בישראל
181	-	-	181	אגרות-חוב של אחרים זרים
50	-	-	50	מניות סחירות
57,657	-	14,076	43,581	סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
415	135	280	-	חוזי שקל-מדד
8,351	1,215	7,136	-	חוזי ריבית אחרים
6,285	2,874	3,349	62	חוזי מטבע-חוץ
1,021	31	160	830	חוזי מניות
172	34	138	-	חוזי סחורות ואחרים
11	11	-	-	נכסים בגין נגזרים משובצים
3,558	-	-	3,558	אשראי בגין השאלות בין לקוחות
2,183	-	-	2,183	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
79,653	4,300	25,139	50,214	סך-כל הנכסים

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014			
יתרה מאזנית	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:			
547	-	547	-
			חוזי שקל-מדד
8,919	588	8,331	-
			חוזי ריבית אחרים
6,166	539	5,565	62
			חוזי מטבע-חוץ
977	9	148	820
			חוזי מניות
168	15	153	-
			חוזי סחורות ואחרים
41	45	(4)	-
			התחייבויות בגין נגזרים משובצים
3,558	-	-	3,558
			פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות
2,183	-	-	2,183
			התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
392	-	321	71
			התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך
22,951	1,196	15,061	6,694
			סך-כל ההתחייבויות

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 30 ביוני 2015					
סך-הכל רווח (הפסד) בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2015	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(68) ⁽¹⁾	1,899	1,899	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(3) ⁽²⁾	12	12	-	-	השקעות במניות
(71)	1,911	1,911	-	-	סך-הכל
ליום 30 ביוני 2014					
סך-הכל רווח (הפסד) בתקופה של שישה חודשים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2014	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
198 ⁽¹⁾	2,437	2,437	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(8) ⁽²⁾	5	5	-	-	השקעות במניות
190	2,442	2,442	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2014					
סך-הכל רווח (הפסד) בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
		נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
81 ⁽¹⁾	*2,653	*2,653	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(8) ⁽²⁾	35	35	-	-	השקעות במניות
73	*2,688	*2,688	-	-	סך-הכל

* הוצג מחדש.

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.

(2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015										
שווי הוגן ליום 31 במרץ 2015	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2015	
כנסים										
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
חוזי שקל-מדד	135	(17)	-	-	(30)	-	-	-	88	(17) ⁽³⁾
חוזי ריבית אחרים	1,484	(45)	-	(35)	1	-	-	-	969	(442) ⁽¹⁾⁽³⁾
חוזי מטבע-חוץ	2,529	158	-	157	(339)	-	-	-	2,250	542 ⁽³⁾
חוזי מניות	35	49	-	3	(7)	-	-	-	148	32 ⁽³⁾
חוזי סחורות ואחרים	14	5	-	6	(4)	-	-	-	21	6 ⁽³⁾
נגזרים משובצים	(23)	10	-	(1)	(2)	-	-	-	(16)	6 ⁽³⁾
סך-הכל	4,174	160	-	130	(381)	-	-	-	3,460	127

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014										
שווי הוגן ליום 31 במרץ 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2014	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾
כנסים										
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
חוזי שקל-מדד	81	25 ⁽³⁾	-	8	(30)	-	-	22	-	81
חוזי ריבית אחרים	130	(79) ⁽¹⁾⁽³⁾	6	26	(30)	(8)	54	82	-	130
חוזי מטבע-חוץ	1,707	263 ⁽³⁾	59	3	(141)	-	79	80	-	1,707
חוזי מניות	43	(1) ⁽³⁾	-	-	(4)	-	2	(13)	-	43
חוזי סחורות ואחרים	11	(4) ⁽³⁾	-	-	(1)	-	1	(4)	-	11
נגזרים משובצים	(8)	(5) ⁽³⁾	-	-	10	(2)	-	(3)	-	(8)
סך-הכל	1,964	199	65	37	(196)	(10)	136	164	-	1,964

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) שנוצרו בין היום ליום 30 ביוני 2015	רווחים (הפסדים) שנוצרו בין היום ליום 30 ביוני 2015	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנוצרו בין היום ליום 30 ביוני 2015	רווחים (הפסדים) שנוצרו בין היום ליום 30 ביוני 2015
135	11	88	(3)	4	(59)	-	-	-	(3)4
627	99	969	219	81	(199)	-	142	-	(3)184
2,335	718	2,250	425	70	(1,636)	-	338	-	(3)897
22	62	148	-	68	(7)	-	3	-	(3)58
19	7	21	-	-	(13)	-	8	-	(3)6
(34)	21	(16)	-	-	(2)	-	(1)	-	(3)17
3,104	918	3,460	641	223	(1,916)	-	490	-	1,166

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014										
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2014	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 30 ביוני 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 30 ביוני 2014
כנסים										
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:										
52	81	-	16	(38)	-	-	-	51	52	חוזי שקל-מדד
237	260	(6)	2	(72)	(8)	121	-	(14)	237	חוזי ריבית אחרים
1,819	1,787	64	(20)	(441)	-	159	-	206	1,819	חוזי מטבע-חוץ
46	28	-	-	(20)	-	6	-	(4)	46	חוזי מניות
17	7	-	-	(8)	-	7	-	(9)	17	חוזי סחורות ואחרים
3	(3)	-	-	13	(6)	-	-	(13)	3	נגזרים משובצים
2,174	2,160	58	(2)	(566)	(14)	293	-	217	2,174	סך-הכל

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	הנפקות	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽²⁾
52	109	-	25	(51)	-	-	-	267	237
1,819	681	140	(17)	(448)	-	160	-	681	1,819
46	3	(11)	-	(20)	-	4	-	3	46
17	10	-	-	(14)	-	6	-	10	17
3	(35)	(1)	-	1	-	(2)	-	(35)	3
2,174	1,035	138	28	(639)	(24)	392	-	1,035	2,174

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 2 למדידה ברמה 1.

ו. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 30 ביוני 2015			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
נכסים			
השקעה במניות לא סחירות	12	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	1,899	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:			
חוזי שקל-מדד	88	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	2.42%-6.02% (2.94%)
חוזי ריבית אחרים	970	מודל תמחור נגזרי ריבית	1.00%-6.02% (4.29%)
חוזי מטבע-חוץ	2,244	מודל תמחור אופציות	1.00%-6.02% (2.98%)
חוזי מניות	124	מודל תמחור אופציות	1.00%-6.02% (4.51%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	6	מודל תמחור אופציות	22.68%-68.50% (32.20%)
		תשואת דיבידנד	6.00%-10.56% (10.47%)
		ריבית שקלית לא-צמודה	1.18%-1.46% (1.19%)
חוזי סחורות ואחרים	21	מודל תמחור נגזרי מטבע	2.71%-6.02% (4.79%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	9	מודל תמחור אופציות	0.62%-6.70% (2.66%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים

שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 30 ביוני 2014				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)	במיליוני ש"ח
נכסים				
השקעה במניות לא סחירות	5	הערכת שווי		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	2,437	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:				
חוזי שקל-מדד	81	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	1.56%-4.83% (2.65%)
חוזי ריבית אחרים	275	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.63%-4.49% (3.00%)
חוזי מטבע-חוץ	1,787	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.58%-5.33% (2.32%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	5	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	27.72%-68.50% (32.81%)
		תשואת דיבידנד		6.00%-10.56% (8.41%)
		ריבית שקלית לא-צמודה		2.02%-2.33% (2.17%)
חוזי סחורות ואחרים	7	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.63%-4.49% (4.30%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	17	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.61%-6.51% (2.63%)

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 9 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים

שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2014				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)	
במיליוני ש"ח				
נכסים				
השקעה במניות לא סחירות	35	הערכת שווי		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	*2,653	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים		
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו:				
חוזי שקל-מדד	135	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.68% (2.60%)
חוזי ריבית אחרים	627	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.38% (3.18%)
חוזי מטבע-חוץ	2,325	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.44%-4.68% (2.22%)
חוזי מניות ⁽¹⁾	2	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן	26.51%-68.50% (29.21%)
		תשואת דיבידנד		6.00%-10.56% (9.99%)
		ריבית שקלית לא-צמודה		1.46%-1.70% (1.49%)
חוזי סחורות ואחרים	19	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.52%-4.38% (3.03%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	11	מודל תמחור אופציות	ריבית שקלית לא-צמודה	0.85%-6.94% (2.79%)

* הוצג מחדש.

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 10 הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2014	2015	2014	2015	
א. הכנסות ריבית**				
*4,854	4,355	*2,698	2,791	מאשראי לציבור
15	18	8	9	מאשראי לממשלה
50	64	25	29	מפיקדונות בבנקים
49	11	17	5	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	1	-	1	מניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
454	353	235	245	מאגרות-חוב
*-	-	*-	-	מנכסים אחרים
5,422	4,802	2,983	3,080	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**				
(815)	(412)	(447)	(303)	על פיקדונות הציבור
(6)	(6)	(3)	(3)	על פיקדונות הממשלה
(41)	(9)	(15)	5	על פיקדונות מבנקים
(9)	(1)	(4)	-	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(643)	(557)	(456)	(570)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(2)	(8)	(1)	(1)	על התחייבויות אחרות
(1,516)	(993)	(926)	(872)	סך-כל הוצאות ריבית
3,906	3,809	2,057	2,208	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית***				
(94)	(108)	(45)	(48)	הכנסות ריבית
5	(3)	3	(6)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב				
13	7	8	6	מוחזקות לפדיון
425	330	216	226	זמינות למכירה
16	16	11	13	למסחר
454	353	235	245	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* סווג מחדש.

** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

*** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2014	2015	2014	2015	
1. מפעילות במכשירים נגזרים				
				חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ג להלן) ⁽¹⁾
(8)*	13	(2)*	14	
30	(499)	(156)	(194)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
22*	(486)	(158)*	(180)	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באגרות-חוב				
				רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾
158	390	85	217	
-	(10)	-	(10)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ⁽³⁾⁽⁴⁾
158	380	85	207	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו				
135	758	274	192	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות				
				רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
111	164	40	66	
(13)	(6)	(8)	(4)	הפרשה לירידת-ערך בגין מניות זמינות למכירה ⁽³⁾
12	12	8	10	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
110	170	40	72	סך-הכל מהשקעה במניות
סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
425*	822	241*	291	

* סווג מחדש.

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי גידור.

(2) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) סווג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

(4) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-8 (8) מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014 ו-0 מיליוני ש"ח, בהתאמה. (לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014: 0-0 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 30 ביוני 2015

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 הכנסות מימון שאינן מריבית (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר**

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2014	2015	2014	2015	
*10	10	*8	3	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
37	1	17	(31)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
-	2	(1)	1	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽²⁾
*47	13	*24	(27)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר***
472	835	265	264	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
				פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון:
37	1	17	(31)	חשיפת ריבית
*2	2	*1	(1)	חשיפת מטבע-חוץ
8	10	6	5	חשיפה למניות
*47	13	*24	(27)	סך-הכל

ג. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור – פירוט נוסף****

1. גידורי שווי הוגן				
(13)	6	(4)	8	חוסר האפקטיביות של הגידורים
*-	-	*-	-	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
2. גידורי תזרים מזומנים				
5	7	2	6	מרכיב הרווח בגין מכשירים נגזרים, אשר הוצא לצורך הערכת אפקטיביות הגידור
* (8)	13	* (2)	14	סך-הכל

- * סווג מחדש.
 ** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
 *** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר, ראה ביאור 10.
 **** לגילוי על השפעה נטו של מכשירים נגזרים על הכנסות והוצאות ריבית, ראה ביאור 10.
- (1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-9 (9) ו-13 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015, בהתאמה (לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014: 11 ו-28 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (2) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-0 ו-0 מיליוני ש"ח לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015, בהתאמה (לתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014: 1 ו-1 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

ביאור 12 מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
2,208	-	(366)	765	290	354	184	981
מחיצוניים							
-	-	851	(337)	(38)	(44)	8	(440)
בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית:							
264	-	191	60	3	1	9	-
הכנסות מימון שאינן מריבית							
1,344	184	96	136	86	153	396	293
עמלות והכנסות אחרות							
3,816	184	772	624	341	464	597	834
סך ההכנסות							
213	-	-	56	67	70	-	20
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
886	37	333	234	72	83	10	117
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
11.6%	-	58.2%	7.9%	5.8%	13.2%	1.2%	8.8%

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
2,057	-	(238)	810	310	325	**42	**808
מחיצוניים							
-	-	590	(359)	(96)	(34)	181	(282)
בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית:							
265	-	237	17	2	-	8	1
הכנסות מימון שאינן מריבית							
1,297	156	90	143	77	147	396	288
עמלות והכנסות אחרות							
3,619	156	679	611	293	438	**627	**815
סך ההכנסות							
(3)	-	-	(119)	11	52	11	42
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
*782	**16	**280	**315	**79	**57	**28	**63
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
*11.1%	-	**57.9%	**10.9%	**7.8%	**10.0%	**3.5%	**4.9%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 3.1.
** סווג מחדש.
(1) מחושבת לפי הון שיוחס למגזר על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 מגזרי פעילות (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2015							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
3,809	-	(232)	1,270	580	655	184	1,352
מחיצוניים							
-	-	642	(423)	(91)	(36)	188	(280)
בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית:							
835	-	714	83	8	1	28	1
הכנסות מימון שאינן מריבית							
2,727	341	190	299	181	304	841	571
עמלות והכנסות אחרות							
7,371	341	1,314	1,229	678	924	1,241	1,644
סך ההכנסות							
273	-	-	(12)	88	127	8	62
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
1,694	49	534	540	168	172	51	180
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
11.0%	-	45.6%	9.0%	6.9%	13.6%	3.0%	6.7%

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2014							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
3,906	-	(301)	1,508	605	640	51	1,403
מחיצוניים							
-	-	*794	*(606)	*(175)	(57)	400	*(356)
בינמגזרי							
הכנסות שאינן מריבית:							
472	-	407	44	4	-	16	1
הכנסות מימון שאינן מריבית							
2,596	309	182	283	157	292	795	578
עמלות והכנסות אחרות							
6,974	309	*1,082	*1,229	*591	875	1,262	*1,626
סך ההכנסות							
(18)	-	-	(183)	19	76	18	52
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
*1,508	**,*29	**,*416	**,*617	**,*162	**,*135	**,*3	**,*146
רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק							
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי המניות בבנק מההון הממוצע) ⁽¹⁾							
10.6%	-	**,*40.1%	**,*10.6%	**,*8.1%	**,*12.1%	**,*0.2%	**,*5.8%

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ויישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.1.
 ** סווג מחדש.
 (1) מחושבת לפי הון שיוחס למגזר על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 12 מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014							
סך-הכל	אחרים והתאמות	מגזר ניהול פיננסי	המגזר העסקי	המגזר המסחרי	מגזר עסקים קטנים	מגזר הבנקאות הפרטית	מגזר משקי הבית
הכנסות ריבית, נטו:							
7,768	-	(727)	2,914	1,217	1,260	219	2,885
-	-	*1,687	*(1,140)	(330)	(80)	648	*(785)
הכנסות שאינן מריבית:							
916	-	792	78	9	-	35	2
5,338	656	376	586	329	602	1,626	1,163
14,022	656	*2,128	*2,438	1,225	1,782	2,528	*3,265
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי							
425	-	4	(177)	91	190	76	241
רווח (הפסד) נקי המיוחס							
*2,713	*81	*862	*1,142	*323	*275	*(145)	*175
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס							
*9.1%	-	*36.2%	*9.4%	*7.5%	*11.4%	*(4.4%)	*3.3% ⁽¹⁾

* יישום למפרע - לפרטים בדבר יישום למפרע של כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 11.
(1) מחושבת לפי הון שיוחס למגזר על-פי רכיבי סיכון שיוחסו לפי הוראות באזל 3.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2015 ובשנת 2014***

	רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
			סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
יתרה ליום 31 במרץ 2015	717	1	718	(559)	(6)	16	1,267
שינוי נטו במהלך התקופה	(329)	-	(329)	212	2	(7)	(536)
יתרה ליום 30 ביוני 2015	388	1	389	(347)	(4)	9	731
יתרה ליום 31 במרץ 2014	459	2	461	(356)	(8)	(9)	834
שינוי נטו במהלך התקופה	53	1	54	(20)	-	(13)	87
יתרה ליום 30 ביוני 2014	512	3	515	(376)	(8)	(22)	921

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2015 ובשנת 2014***

	רווח (הפסד) כולל אחר	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
			סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014	582	2	584	(363)	(6)	(10)	963
שינוי נטו במהלך התקופה	(194)	(1)	(195)	16	2	19	(232)
יתרה ליום 30 ביוני 2015	388	1	389	(347)	(4)	9	731
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	380	1	381	(295)	(9)	(17)	702
שינוי נטו במהלך התקופה	132	2	134	(81)	1	(5)	219
יתרה ליום 30 ביוני 2014	512	3	515	(376)	(8)	(22)	921

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יישמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1ב.(1).

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014***

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום* נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
380	1	381	(295)	(9)	(17)	702	2013
202	1	203	(68)	3	7	261	שינוי נטו במהלך השנה
582	2	584	(363)	(6)	(10)	963	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. למידע בדבר ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות-הברית בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1.ב.(1).

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2015 ובשנת 2014***

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2014			30 ביוני 2015		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד)					
כולל אחר לפני ייחוס לבעלי					
זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
158	(52)	210	(399)	194	(593)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(71)	33	(104)	(137)	85	(222)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
87	(19)	106	(536)	279	(815)
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום*:					
(35)	-	(35)	(16)	-	(16)
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
22	(13)	35	9	(6)	15
(13)	(13)	-	(7)	(6)	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה גידור תזרימי מזומנים:					
-	(1)	1	2	-	2
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
-	(1)	1	2	-	2
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים:					
(22)	13	(35)	206	(124)	330
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
2	(1)	3	6	(4)	10
(20)	12	(32)	212	(128)	340
שינוי נטו במהלך התקופה סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
54	(21)	75	(329)	145	(474)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
1	-	1	-	-	-
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
53	(21)	74	(329)	145	(474)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 *** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבוונאה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור 1.ב.1.
 (1) ישנו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור 1.ב.1.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף, ראה בביאור 11 - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני בשנת 2015 ובשנת 2014***

לשישה חודשים שהסתיימו ביום					
30 ביוני 2014			30 ביוני 2015		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד)					
כולל אחר לפני ייחוס לבעלי					
זכויות שאינן מקנות שליטה:					
התאמות בגין ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:					
375	(175)	550	84	(17)	101
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן					
(156)	72	(228)	(316)	153	(469)
(רווחים) הפסדים בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾					
219	(103)	322	(232)	136	(368)
שינוי נטו במהלך התקופה התאמות מתרגום*:					
(14)	-	(14)	50	-	50
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**:					
9	(6)	15	(31)	18	(49)
(5)	(6)	1	19	18	1
שינוי נטו במהלך התקופה גידור תזרימי מזומנים:					
1	(2)	3	2	(1)	3
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד					
1	(2)	3	2	(1)	3
שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים:					
(84)	51	(135)	7	(3)	10
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
3	(2)	5	9	(6)	15
(81)	49	(130)	16	(9)	25
שינוי נטו במהלך התקופה סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
134	(62)	196	(195)	144	(339)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:					
2	-	2	(1)	-	(1)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:					
132	(62)	194	(194)	144	(338)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 *** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור 1.1.
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף, ראה בביאור 11 - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאור 13 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס (המשך)

3. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לשנת 2014***

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:		
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:		
655	(183)	472
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
(272)	61	(211)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
383	(122)	261
שינוי נטו במהלך השנה		
התאמות מתרגום**:		
15	-	15
התאמות מתרגום דוחות כספיים		
(13)	5	(8)
גידורים***		
2	5	7
שינוי נטו במהלך השנה		
גידור תזרימי מזומנים:		
5	(2)	3
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד		
5	(2)	3
שינוי נטו במהלך השנה		
הטבות לעובדים:		
*(121)	46	*(75)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה		
*12	(5)	*7
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
(109)	41	(68)
שינוי נטו במהלך השנה		
281	(78)	203
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:		
1	-	1
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק:		
280	(78)	202
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה		

* סווג מחדש.
 ** התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 *** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 **** החל מיום 1 בינואר 2015 הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בטיפול החשבונאי בזכויות עובדים. הכללים החדשים יושמו למפרע החל מיום 1 בינואר 2013. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. ראה גם ביאור ב.1.(1).
 (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף, ראה בביאור 11 - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות.

ביאור 14 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

31 בדצמבר	30 ביוני		
2014	2014	2015	
פרישה מוקדמת ופיצויים			
**7,007	6,676	6,977	סכום ההתחייבות
** (4,219)	(4,147)	(4,239)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
**2,788	2,529	2,738	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
389	391	389	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
389	391	389	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
37	38	37	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
37	38	37	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
621	615	597	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
621	615	597	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
**3,835	3,573	3,761	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
55	21	41	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

** הוצג מחדש.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו***

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
*3,463	*3,463	*3,798	*3,565	*4,106	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
113	56	58	26	31	עלות שירות
107	50	53	21	25	עלות ריבית
121	135	(10)	35	(330)	הפסד אקטוארי (רווח)
1	(1)	(2)	(2)	-	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(362)	(168)	(173)	(110)	(108)	הטבות ששולמו
355	-	-	-	-	הוצאה בגין תוכנית התייעלות
*3,798	3,535	3,724	3,535	3,724	מחויבויות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
*3,642	3,396	3,581	3,396	3,581	מחויבויות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

* הוצג מחדש.

** כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.

*** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (4) להלן.

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2014	2015	
-	-	-	סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים
*3,798	3,535	3,724	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

* הוצג מחדש.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(1) מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2014	2015	
2014	2014	2015	הפסד אקטוארי נטו
*258	222	520	
325	381	38	התחייבות נטו בגין המעבר
*583	603	558	יתרת סגירה בהפסד כולל אחר מצטבר

* הוצג מחדש.

ד. תוכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התוכנית

31 בדצמבר	30 ביוני		
	2014	2015	
2014	2014	2015	מחויבות בגין הטבה חזויה
*8,017	7,682	7,963	
*7,861	7,543	7,820	מחויבות בגין הטבה מצטברת
*(4,219)	(4,147)	(4,239)	שווי הוגן של נכסי התוכנית

* הוצג מחדש.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
113	56	58	26	31	עלות שירות
107	50	53	21	25	עלות ריבית
					הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
12	5	15	3	10	הפסד אקטוארי נטו
12	5	15	3	10	סך-הכל הפחתות של סכומים שלא הוכרו
355	-	-	-	-	אחר
587	111	126	50	66	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2015	2014	2015	
121	135	(10)	35	(330)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
*(12)	(5)	(15)	(3)	(10)	הפחתה של הפסד אקטוארי
1	-	-	-	-	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
*110	130	(25)	32	(340)	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
587	111	126	50	66	סך עלות ההטבה נטו
*697	241	101	82	(274)	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברוח כולל אחר

* הוצג מחדש.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(2) הוצאה לתקופה (המשך)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2015 לפני השפעת המס

31	הפסד אקטוארי נטו
31	סך-הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס מחוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר	30 ביוני		
2014	2014	2015	
1.9%	1.6%	2.0%	שיעור היוון
2.0%	2.0%	2.0%	שיעור היוון המדד
0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	שיעור גידול בתגמול

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

שיעורי העזיבה - שיעורי העזיבה לפיצויים מוגדלים ולפרישה מוקדמת נקבעו בהתאם לניסיון הבנק תוך התחשבות בגיל העובד, במגדר, ושיעורי העזיבה המשקפים את ציפיות ההנהלה והחלטותיה בדבר פרישת עובדים בתנאים מועדפים, ומבוססים על מחקר שנערך בקרב עובדי הבנק, וכולל נתוני עזיבה החל משנת 1997. שיעורי העזיבה השוטפים עודכנו על-פי מחקר עזיבות של עובדי הבנק, כמו-כן, שיעורי עזיבה מוקדמת בתנאים מועדפים הותאמו כדי להביא בחשבון את ציפיות ההנהלה לפרישת עובדים בשנים 2014-2017 ומשנת 2018 ואילך.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2014	2014	2015	2014	
1.6%	2.4%	1.9%	1.7%	1.1%	שיעור היוון
0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	0.5%-7.5%	שיעור גידול בתגמול

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה (המשך)

(3) הנחות* (המשך)

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			שיעור היוון
31 בדצמבר	30 ביוני	2015	31 בדצמבר	30 ביוני	2015	
2014	2014	2015	2014	2014	2015	
346	330	328	(279)	(279)	(277)	

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, הגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות, המופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר	30 ביוני	2015	
2014	2014	2015	התחייבות לפיצויים
4,008	3,967	4,032	
(3,914)	(3,870)	(3,939)	יעודות לפיצויים
94	97	93	התחייבות נטו

יודגש, כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים, אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-20 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-45% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ביאור 14 זכויות עובדים (המשך)

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	הפקדות בפועל		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		תחזית
	2014	2015	2014	2015	*2015
158	79	78	42	39	168

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2015.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	2015
	526
2016	281
2017	270
2018	275
2019	261
2020-2026	1,327
2027 ואילך	1,696
סך-הכל	4,636

ביאור 15 עדכוני רגולציה

יוזמות רגולטוריות

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעניינן בעיקר, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום. בחודש דצמבר 2011 מונה "הצוות לבחינת הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית" בראשות המפקח על הבנקים דאז, כנגדרת של הוועדה לשינוי כלכלי-חברתי בראשות הפרופ' מנואל טרכטנברג. מטרת הצוות, כפי שהוגדרה בכתב המינוי: לבחון ולהמליץ "על אמצעים ומהלכים שונים להגברת התחרותיות בשוק הבנקאות הישראלי". המלצות הצוות פורסמו ביום 19 במרץ 2013 בדוח הסופי. במהלך שנת 2014 יושמו המלצות הצוות בתחום העמלות, אשר עיקרן מתבטא בפיקוח על עמלות, בביטול מספר עמלות ובכניסה לתוקף של מסלולי "עובר ושב" שלווה בפיקוח על מחיר המסלול הבסיסי שנקבע על 10 ש"ח. העמלות הרלוונטיות הן במגוון תחומים בהם פועלת קבוצת הבנק, לרבות ניהול חשבון, ניירות-ערך, משכנתאות וכרטיסי חיוב. בתחום ניהול החשבון לעסקים קטנים, החל מפברואר 2015 בוצע שינוי בהגדרת "עסק קטן" שהביא להפחתה בעמלות הבנקאיות שמשלמים אותם עסקים המוגדרים כעסקים קטנים.

ביאור 15 עדכוני רגולציה (המשך)

במהלך השנים 2014-2015, כחלק מהרצון להקל על מעבר לקוחות בין בנקים, פורסמו מספר הוראות ובהן: הוראת בנק ישראל בנושא פתיחת חשבון באמצעות האינטרנט, אפשרות שהבנק מיישם החל מחודש ינואר 2015, הוראה בקשר עם העברת פעילות וסגירת חשבון של לקוח, הוראה על מסירת מידע מפורט ללקוח לצורך בחינת כדאיות המעבר וסגירת החשבון (בצורת דו"ח שנתי כחלק מ"תעודת זהות בנקאית") וכן פורסמו הוראות נוספות למתן גילוי ללקוחות על עלות שירותים בתחום ניירות-ערך וגילויים לצורך הגברת מודעות הלקוחות למסלולים לניהול חשבון. בתחום כרטיסי החיוב, בנוסף להפחתת עמלות כאמור לעיל, המלצות הוועדה לצמצום השימוש במזומן (ועדת לוקר) שאושרו בממשלה באוקטובר 2014 הביאו, בין היתר, לפרסום הוראות של המפקח על הבנקים והממונה על הגבלים עסקיים שמטרתן, הרחבת התפוצה והשימוש בכרטיס לחיוב מידי ("דביט") ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. הוראות סופיות לגבי הדביט פורסמו על-ידי המפקח על הבנקים עם תוקף מידי וכוללות הוראות לעידוד מכירת הדביט בקרב הלקוחות. כמו-כן הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקות חיוב מידי כעמלה בפיקוח, ומחירה נקבע בשיעור מירבי של 0.3% לתקופה של שנה. בנוסף, ניתנה לממונה על הגבלים עסקיים סמכות לקבוע את שיעורי העמלה הצולבת של עסקות בכרטיסי חיוב.

על פי ההסכם הקואליציוני שנחתם בחודש אפריל 2015, הממשלה תפעל להגברת התחרות במערכת הפיננסית, להפחתת עלויות החיסכון לטווח ארוך ותקדם הפרדת חברות כרטיסי האשראי מהבנקים בשיתוף עם בנק ישראל. בנוסף, משרד האוצר יגבש תזכיר חוק להרחבת התחרות בשוק האשראי לצרכנים ולבעלי עסקים קטנים ובינוניים, זאת, בין היתר, באמצעות קידום היישום של חוק שירות נתוני אשראי התשס"ב-2002 וחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות 1993, יישום "תעודת זהות בנקאית", הרחבת תפוצת השימוש בכרטיס חיוב מידי ומתן ערבות מדינה לדרישות ההון ולאשראי הניתן למשקי בית ולעסקים קטנים על-ידי בנקים חדשים (ובכללם אינטרנטיים וקואופרטיביים). עוד סוכם כי הממשלה תפעל ותסייע להקמת מערכות תשתית מחשוב הנוצרות לבנקים חדשים ויוקם צוות לבחינת יישום ביטוח פיקדונות.

בהתאם לכך, בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרומ). על הוועדה להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הוועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. הוועדה פנתה לציבור שיציג בפניה את עמדותיו בנושאים לעיל. על הוועדה להגיש מסקנותיה בחודש ספטמבר 2015.

ברבעון השני של שנת 2015 פרסמה הוועדה לשיפור המערכת לשיתוף נתוני אשראי (ועדת דורפמן) את המלצות הביניים, שכללו מתווה להקמת מאגר נתוני האשראי. ביום 4 באוגוסט 2015 פרסם משרד המשפטים את תזכיר חוק שירות נתוני אשראי התשס"ב-2002 כאשר ישנה כוונה של משרדי המשפטים והאוצר לסיים את החקיקה עד לסוף השנה. עוד נקבע כי הגורם האחראי לבניית המאגר וניהולו יהיה בנק ישראל.

בחוק ההסדרים שאושר בממשלה ביום 5 באוגוסט 2015, נכלל תיקון לחוק הבנקאות במסגרתו, שר האוצר רשאי לאשר לתאגיד שאינו בנקאי, להנפיק לציבור תעודות התחייבות בהיקף של עד 5 מיליארד ש"ח על מנת להגדיל את מקורות האשראי שלו. משרד האוצר הודיע כי בשלב הראשון בכוונתו לאשר הנפקה של עד 2.5 מיליארד ש"ח.

בנוסף למפורט לעיל, קיימות מגוון הצעות חוק פרטיות שהונחו על שולחן הכנסת ה-20 - ובינן, הצעות לביטול/הפחתת עמלות, יישום עדכונים לחוק הוצאה לפועל בעלי השלכה ישירה על פעילות התאגידים הבנקאיים לרבות מתן הפטרים ופטורים מריביות פיגורים לחייבים שונים ועוד.

יזמות רגולטוריות אלה משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר, בהתנהגות הלקוחות, בשינויים רגולטוריים נוספים ובפעילות המתחרים.